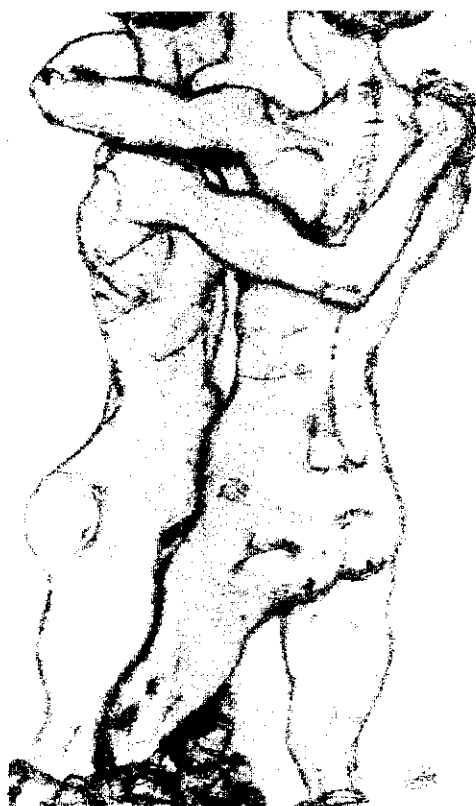

1088

SORTIR DE L'ARMARI

**Un estudi sobre la joventut lesbiana
a Catalunya**

**Elisabet Andreu
Carles Feixa**

PENSIONNAIRES

**L'une avait quinze ans, l'autre en avait seize;
Toutes deux dormaient dans la même chambre.
C'était par un soir très lourd de septembre:
Frêles, des yeux bleus, des rougeurs de fraise.**

**Chacune a quitté, pour se mettre à l'aise,
La fine chemise au frais parfum d'ambre.
La plus jeune étend les bras, et se cambre,
Et sa soeur, les mains sur les seins, la baise,**

**Puis tombe à genoux, puis devient farouche
Et tumultueuse et folle, et sa bouche
Plonge sous l'or blond, dans les ombres grises;**

**Et l'enfant, pendant ce temps là, recense
sur ses doigts mignons des valse promises,
Et, rose, sourit avec innocence.**

Paul Verlaine

ÍNDIX

Pròleg

I. JOVES INVISIBLES. LA CONSTRUCCIÓ SOCIAL DEL LESBIANISME..... 7

De la invisibilitat de Safo...

... al silenci de Lesbos

Cultures juvenils i gènere

La identitat lesbiana

La comunitat lesbiana

Estructures, cultures, biografies

II. LA JOVENTUT LESBIANA A LA CATALUNYA DELS 90..... 20

El treball de camp

Les històries de vida

Els temps. Biografia del lesbianisme

Els espais. Geografia del lesbianisme

III. EL PROCÉS DE CREACIÓ D'UNA IDENTITAT SEXUAL..... 37

Antecedents personals

La descoberta de la identitat lesbiana

L'erotisme vers la dona

Les relacions amb nois

La primera vegada

La relació amb el propi cos: sexualitat i poder

La descoberta d'un cos sexual

El sexe entre dones: un joc simètric

La maternitat

La presa de consciència: “anar obrint portes i portes”

Els conflictes

Sortir de l'armari

Ser lesbiana

La parella lesbiana: amors i desamors

La seducció

La parella

El desaparellament

La comunitat lesbiana: cultura i sociabilitat

Moure's per l'ambient

L'ambient de l'ambient

L'estètica lesbiana

L'argot lesbià

IV. PEPA: “NO SÉ SI SORTIRÉ MAI DE L'ARMARI”.....117

La nina de la casa

Vaig començar a fer amics i amigues

Uns anys molt dolents

Erem com germanes

La primera noia que em va agradar

Va ser als quinze anys

La paraula homosexualitat

Cada dia al Mario's

Juntes com a parella

Gent que té potencial

Se m'ha despertat la vena maternal

Molt jotita estava jo

Entrar a l'ambient

Molt colorido

Si ets del rollo

Ser lesbiana

Sortir de l'armari

Bibliografia..... 148

Filmografia..... 151

PRÒLEG

“La lesbiana és l’heroïna d’allò modern”

Walter Benjamin

Ara deu fer uns dos anys, una nit que vam sortir i que discutíem sobre l’escassetat dels estudis sobre l’homosexualitat des del punt de vista de les ciències socials, la Pepa ens va preguntar sense embuts: “Com és que a nosaltres ningú no ens estudia?”. Aquest “nosaltres” aludia al grup social al qual la Pepa havia decidit adscriure’s des del moment en que havia assumit la seva orientació sexual, des del moment en que havia decidit “sortir de l’armari”. Per a la nostra amiga, aquesta expressió feia referència al procés de “fer visible” la pròpia tendència, de reconèixer-se com a lesbiana i comunicar aquesta opció sexual en el cercle reduït dels familiars. Opció arriscada i complexa, en un món caracteritzat precisament per la seva invisibilitat social.

Al cap d’unes setmanes, la Pepa ens va preguntar: “No us agradaria conèixer com vaig sortir jo de l’armari?”. Vam quedar un dia perquè ens comencés a explicar la seva vida. La primera cita va ser en un despatx de la universitat, una tarda d’hivern en que a fora hi havia obrers que treballaven i feien soroll. Només va caldre engegar el casette perquè la nostra amiga comencés a relatar lliurement els seus records d’infància i joventut, al principi amb una mica de recança, però cada cop amb més llibertat i desimboltura. Ens hi vam estar més de dues hores, i no va ser necessari que li féssim gaires preguntes. Vam tornar a quedar al cap d’alguns dies, aquest cop en una casa més tranquil·la. Mentrestant, havíem preparat un guió d’entrevista ampli, que ens permetés ordenar els records i les preguntes de les joves que ens contarien la seva vida. La Pepa va acudir amb un video que vam veure junts abans de sopar: era la pel·lícula *Go Fish* (de Roche Troche, 1995), un interessant film en blanc i negre sobre una comunitat lesbiana d’una ciutat nordamericana que abordava el tema lluny de tòpics. Després de sopar, vam tornar a engegar el casette, i vam grabar tres hores més de conversa. Durant aquesta segona sessió vam fer moltes més preguntes, sense tallar mai el seu discurs, però cercant d’aprofundir en el context familiar i personal, en el seu procés biogràfic i en les raons de la seva presa de consciència. Encara vam tenir ocasió de quedar una altra ocasió, per acabar d’omplir buits i reconstruir la seva biografia. La veritat és que tots ens ho vam passar molt bé dialogant sobre aspectes que per a nosaltres eren en bona mesura novedosos, i que ella mateixa abans no havia tingut ocasió de narrar sense pors ni interrupcions. Mentrestant, la Pepa ens havia acompanyat per alguns dels locals d’ambient que apareixien en el seu relat, i ens havia començat a presentar algunes de les seves amigues.

El projecte, tanmateix, va dormir un temps el somni dels justos. No va despertar fins que, al cap d'un any, ens van concedir un dels ajuts a la investigació sobre joventut, convocats pel Servei de Cultura Popular i la Diputació de Barcelona, que va ser l'esperó per recuperar l'interès per la recerca, i posar-hi fil a l'agulla. Durant el darrer any hem visitat locals i associacions d'ambient a Lleida i a Barcelona, hem consultat revistes i bibliografia sobre el tema, hem realitzat cinc històries de vida més a altres noies lesbianes o bisexuals que han acceptat contar-nos la seva vida, i hem participat en festes, reunions i celebracions del col·lectiu. També hem cercat de documentar-nos per contextualitzar teòricament i social les informacions etnogràfiques que hem anat recollint. Amb tots els materials, resultat d'aquests dos anys de descoberta del món lesbià (entrevistes, diaris de camp, pel·lícules, lectures, material gràfic i fotogràfic), hem intentat compondre una primera imatge -a manera de mosaic multicolor- de la comunitat juvenil lesbiana catalana. Naturalment, l'assaig que el lector té a les mans només reflecteix part de la riquesa d'aquest món, el retrat del qual esperem poder completar en el futur.

* * *

Aquest assaig és una recerca experimental. I ho és en un doble sentit. En primer lloc, perquè cerca de descriure i presentar un grup social invisible i silenciats en la recerca social contemporània a Catalunya i en els estudis sobre la joventut en particular. I en segon lloc, perquè ho fa explorant tècniques d'anàlisi i de narració etnogràfica un xic insòlites: les narracions autobiogràfiques d'un petit col·lectiu de persones que en un moment determinat de la seva vida opten per "anar obrint portes" i "sortir de l'armari". Es tracta, doncs, d'una recerca inacabada, oberta, que aspira a suggerir alguns possibles camins d'investigació més que no pas a fixar un retrat detallat sobre la situació del lesbianisme a Catalunya. La recerca se centra en una fase biogràfica específica: la transició a la vida adulta, que en aquest cas coincideix amb la transició vers una nova orientació sexual. Entenem, doncs, la comunitat juvenil lesbiana com un sector més dins les cultures juvenils, estudiades com a metàfora de les identitats i les diferències que integren el món ric i contradictori dels joves.

El treball està estructurat en quatre parts. En el primer capítol presentem un estat de la qüestió sobre algunes recerques plantejades des de les ciències socials en general, i de l'antropologia en particular, a l'entorn de la comunitat lesbiana, tot relacionant-les amb els estudis sobre les cultures juvenils. El segon capítol presenta una visió general de la joventut lesbiana a la Catalunya actual, tot explicant les condicions del treball de camp desenvolupat, les convergències i divergències de les històries de vida recollides, i proposant una primera lectura del material autobiogràfic a partir de dos eixos interpretatius privilegiats: els temps i els espais de la comunitat lesbiana. El tercer capítol és el cor de la recerca, i exposa en forma narrativa l'experiència de les sis dones entrevistades, a partir de sis grans paràmetres biogràfics que considerem essencials en el procés de construcció i deconstrucció d'una identitat sexual: els antecedents personals, la descoberta de la identitat lesbiana, la relació amb el propi cos, la presa de consciència, la parella lesbiana, i la participació en una comunitat o subcultura lesbiana. En aquest capítol hem optat per donar la veu a les mateixes informants i presentar els seus records a manera de *collage*. La intervenció dels investigadors s'ha limitat a ordenar i estructurar

els fragments autobiogràfics de manera que a partir del contrast i el diàleg entre els testimonis, el lector pugui fer-se una idea de les coincidències i diferències en el procés de construcció d'una identitat sexual. El quart i darrer capítol il·lustra les consideracions anteriors amb la presentació en forma elaborada i narrativa d'una de les històries de vida. Si hem escollit la història de la Pepa no és necessàriament per la seva representativitat, sinó per la seva capacitat per descriure i reflexionar amb lucidesa sobre els problemes amb els que totes les joves lesbianes s'han hagut d'acarar en algun moment de la seva vida.

* * *

Aquest treball ha estat possible gràcies a la participació de diverses persones, amb graus diversos d'implicació. Com s'ha explicat, va ser concebut conjuntament pels autors del llibre i per la Pepa. Totes quatre parts han estat discutides i revisades conjuntament pels components de l'equip.

Hem d'agrair l'ajut brindat per la resta de les informants, per diverses associacions com L'Espai-Acció Gai-Lesbià de Lleida i Entorn (EAGLE) i el Casal Lambda de Barcelona. El Servei de Cultura Popular, no només ens va concedir un ajut per a la recerca, sinó que ha esperant pacientment l'entrega d'una estudi el final del qual ha estat més accidentat i difícil del que pensàvem. Naturalment, sense la insistència inicial de la Pepa, i sense la col·laboració de les nostres informants al llarg de tot el treball, no hauria estat possible que aquest arribés a bon port. Per això, aquest opuscle va dedicat a totes les noies que han estat prou valentes per obrir les portes dels armaris i per assumir el risc de la seva orientació sexual.

Març de 1998

I

JOVES INVISIBLES. LA CONSTRUCCIÓ SOCIAL DEL LESBIANISME

Del silenci de Safo...

Com parlen, doncs, Safo i les seves amigues? El llenguatge és encobert igual com ho és el passat, però alhora és tan futur com el silenci. El parlant arrastra amb si el passat i, cobert pel llenguatge, percep el seu haver-estat-dona en la conversa. Però les dones guarden silenci. Allò que elles escolten no són més que paraules no pronunciades. Junten els seus cossos i s'acaricien les unes amb les altres. La seva conversa les allibera de les coses i del llenguatge. Tanmateix, s'ha creat un espai tancat, doncs quan estan soles i juntes desapareix la conversa com a tal i arriba la quietud. Només d'aquesta manera es reconquereix la conversa a si mateixa: la grandesa està davant els ulls de les dones igual de bonica que la vida abans de la inútil conversa. Les dones que guarden silenci són les portanveus del que ja ha estat parlat. Se surten del cercle, la plena rodonesa del qual només elles són capaces de veure. Ninguna no es queixa quan estan juntes, només contemplen admirades. L'amor dels seus cossos no procrea, però resulta molt bell veure el seu amor. Es miren unes a altres. La seva mirada ho inspira tot mentre les paraules s'extingueixen en l'espai. El silenci i el plaer (eternament separats en la conversa) es fonen de nou en una sola cosa. El silenci de la conversa és un plaer futur, i el plaer és un silenci passat. Això no obstant, entre les dones la mirada de la conversa prové dels límits del plaer silenciós. Allí ressucita, lluminosa, la joventut de les obscures converses. Allí resplendeix l'ésser (Benjamin, 1993: 106).

Aquesta llarga citació de Walter Benjamin, escrita el 1914 per a un article intítulat "Metafísica de la joventut", és alhora enigmàtica i clarivident. Enigmàtica, perquè ha estat objecte de críptiques interpretacions, que van de la teoria socràtica de la conversa com a base de la filosofia fins al l'esbós d'una teoria essencialista de la diferència sexual, del projecte d'inventar un nou "llenguatge juvenil" inspirat en les idees dels reformadors alemanys de la joventut (com Gustav Wyneken, el mestre de Benjamin) fins a la vindicació del caràcter "improductiu i estètic del llenguatge". Clarivident, perquè suposa un dels primers cants filosòfics a l'amor entre les dones, al plaer lesbià com a camí vers la

sabiduria, i una constatació de la relació existent, en la cultura occidental, entre el silenci de Safo i la invisibilitat de Lesbos (vid. Lucas, 1993). Aquesta ambigüa vindicació de Safo, que també havia inspirat Baudelaire, poeta benjaminià per excel·lència (*Les fleurs du mal* s'havien d'haver titulat *Les lesbiennes*), durien Benjamin a afirmar que “la lesbiana és l'heroïna d'allò modern”, tot fent referència a l'aura de transgressió i llibertat que a mesura que l'homosexualitat masculina perdia, trobava refugi en el món lesbià (Echevarría, 1998).

Aquest treball s'inspira en la constatació que el silenci de Safo (en les ciències socials, en la literatura, en el pensament, en els discursos dominants) guarda relació amb la invisibilitat de Lesbos (en la vida quotidiana, en les relacions familiars, en l'escena pública, en la interacció social). Per això, pretenem recuperar dos aspectes suggerits en el text de Benjamin. En primer lloc, la relació estructural i simbòlica –“metafísica” dirà Benjamin- entre lesbianisme i joventut (com a estils de vida i condicions socials subalternes, com a escenari de “futures converses” on “resplandeix l'ésser”). En segon lloc, la recuperació d'un discurs lesbià ocult, silenciado, implícit, mitjançant un procés de presa de paraula per part de dones joves que construeixen la seva identitat a través de la conversa, del diàleg i del reconeixement autobiogràfic.

No descobrim pas res en afirmar que el lesbianisme ha estat, fins ara, una de les grans àrees de silenci al si de les ciències socials. Així com els estudis sobre la homosexualitat masculina han proliferat els darrers anys a casa nostra, en canvi els estudis sobre la homosexualitat femenina són inexistents o es limiten a publicacions de caràcter marginal o militant. En el camp de l'antropologia, comptem amb tres brillants aportacions a la investigació sobre la identitat i la cultura gai. El desaparegut Alberto Cardín va publicar el 1984 un complet recorregut transcultural pels indicis d'homosexualitat entre els exòtics, intítulat *Guerreros, chamanes y travestís*, tema que va ampliar en altres assaigs sobre problemes contemporanis (*Sida: ¿maldición bíblica o enfermedad letal?*, 1985; *Detrás por delante*, 1986). El 1991 Oscar Guash va quedar finalista del premi Anagrama d'assaig amb *La sociedad rosa*, un innovador recorregut per les institucions i escenaris de la comunitat gai a Catalunya. El 1996 Begonya Enguix va analitzar, a *Poder y deseo*, la homosexualidad masculina en Valencia, fruit d'un intens treball de camp que donà com a fruit una tesi doctoral. A banda d'aquestes aportacions etnogràfiques, cal assenyalar altres treballs referits a la construcció cultural de la sexualitat (vid. Nieto, 1993).

En el camp del lesbianisme, no hi ha pas una literatura acadèmica comparable. Només als Estats Units, dins del camp dels *gender studies* y del feminisme militant, existeix una bibliografia sòlida, per bé que difícilment accessible. Un dels primers treballs que abordà el tema en una perspectiva etnogràfica fou la tesi doctoral de Deborah Goleman Wolf, titulada *The Lesbian Community* (1979), que resumirem més endavant. A banda dels estudis acadèmics, cal esmentar també l'emergència d'una interessant obra de ficció literària per part d'escriptores lesbianes, així com l'aparició d'una filmografia que comença a tractar el tema defugint els estereotips discriminatoris a l'ús. Al final del treball oferim una selecció de pel·lícules que tracten la temàtica lesbiana.

...a la invisibilitat de Lesbos

Lo que quizá sorprende más es que las nociones culturales sobre la mujer gravitan a menudo entorno a sus características naturales o biológicas: fertilidad, maternidad, sexo y flujo menstrual. Y las mujeres, como esposas, como madres, brujas, comadronas, monjas o prostitutas. Según la tradición europea, una bruja es una mujer que se acuesta con el diablo; y una monja es una mujer que se casa con su dios. De nuevo, la pureza y la corrupción son ideas que se relacionan sobre todo con mujeres que deben negar su cuerpo o limitar su peligrosa sexualidad. (...) cualquier cosa que viole el sentido del orden de una sociedad será considerada una traición, mala, perturbadora y equivocada (Rosaldo, 1979: 168).

La història de l'homosexualitat femenina és la història de la recerca d'uns referents que no formen part dels valors que pertanyen a la ideologia dominant, i que segurament per això s'han reclòs en la marginalitat. L'existència de vincles afectius i relacions eròtiques entre dones són presents a totes les èpoques, però la seva visibilitat social ha estat sempre problemàtica. A la Grècia Clàssica, on la cultura occidental ha ubicat l'origen del mite de Lesbos, l'homosexualitat femenina era entesa com a potenciadora de l'univers intel·lectual i de certs valors femenins. Tanmateix, mentre coneixem força coses de l'homosexualitat masculina i de l'efèbia com a forma institucionalitzada d'iniciació sexual dins del món hel·lenístic (Cardín, 1984; Schnapp, 1996), les seguidores de Safo de Lesbos ens han llegat ben pocs testimonis. La societat romana, pel fet de tractar-se d'una societat rígidament patricial, no tolerava l'homosexualitat femenina i l'entenia com una renúncia als valors femenins i per tant, perillosa per a la preservació del poder masculí.

Durant l'edat mitjana, tot i que la homosexualitat és més o menys tolerada -fins i tot en el si de l'església-, hi comença a haver una certa preocupació per erradicar el "vici contra natura". A partir del segle XII, l'homosexualitat serà equiparada a l'heretgia i perseguida per la inquisició. La dona serà obligada a renunciar al sexe per tal d'obtenir la perfecció i la virginitat. Ara bé, la societat feudal tanca les dones en convents o dintre del mateix espai familiar i d'aquesta manera, reduint les relacions entre dones a l'àmbit privat, propicia els seus contactes afectius. Potser per aquesta raó, durant l'Edat Mitjana el tema de l'homosexualitat femenina és el gran absent a tots nivells: en la teologia, en el dret, en l'art. La literatura que es conserva d'aquesta època fa palesa una gran confusió i ignorància al respecte, la qual cosa va portar com a conseqüència una manca d'imatges i representacions de l'homosexualitat femenina (Sanfeliú, 1996). A partir del Renaixement, es desintegra l'organització política i econòmica, i els valors i concepcions simbòliques de l'Edat Mitjana. Comencen a néixer els centres urbans i una nova classe social emergent: la burgesia. L'"home", no pas Déu, és centre i objecte dels interessos d'un estudi renovat de la cultura clàssica. En les classes altes hi ha dones que vesteixen i es comporten com a homes i que obtenen certa notorietat pels seus mèrits. Entre les cortesanes les relacions entre dones eren considerades pels homes com una mena d'entrenament que ajudava a preservar l'honra femenina i a garantir una descendència legítima. En aquests casos les regles eren més indulgents que en les classes populars en les que es castigava "la creixent usurpació femenina dels 'atributs' masculins" (Sanfeliú, 1996:49).

No fou fins ben entrat el segle XIX que amb el naixement de la sexologia sorgeix el mot homosexual (*Homos* significa igual i és un mot d'arrel grega. *Sexus* és un mot d'arrel llatina i vol dir sexe. El primer en utilitzar-lo fou Karol Maria Bénkert al 1869). Segons

Rosana Fiochetto (1993), és durant el segle XIX que els científics construeixen un model femení i el naturalitzen. D'aquesta manera la sexualitat femenina es restringeix i tot allò que fuig del que a partir d'aleshores era "natural" és considerat una malaltia, o bé un comportament sexual patològic i pervers. L'autora nordamericana Sheila Jeffreys (1996:28) considera que l'aportació sexològica s'ha interpretat actualment des de dos grans punts de vista, i que aquestes interpretacions depenen bàsicament del col·lectiu que les recolza. Jeffreys ens parla per una banda de les historiadores feministes, les quals asseguren que la sexologia "...va estigmatitzar les amistats passionals entre dones i va crear una imatge estereotipada i nociva de la dona invertida masculinitzada"; per una altra banda, ens explica que els historiadors *gays* entenen que "...les categories sexològiques van contribuir al desenvolupament d'un moviment a favor dels drets dels homosexuals al dotar-los d'una identitat definida entorn a la qual reunir-se i organitzar-se". Per tant, amb el model sexològic s'atribueix un origen congènit a l'homosexualitat (inversió sexual) que contribueix a crear un prototipus de dona lesbiana, però que al mateix temps les considera un producte de la natura, i al cap i la fi, "filles de Déu". A bona part dels homosexuals ja els estava bé, si més no, des d'ara podrien considerar-se una part de la creació i no pas uns pecadors.

A començaments de la nostra centúria l'imaginari popular va començar a associar l'amor entre dones amb la malaltia i la tragèdia. Van proliferar corrents com la psicoanàlisi que no gaudiren de tan bona reputació entre "invertits", ja que atribuïa l'homosexualitat a una causalitat determinista d'origen psicològic i que per tant, es podia curar. La categorització de les lesbianes va esdevenir així un mecanisme de control social, ja que el lesbianisme com a descobriment de la pròpia identitat sexual, eliminava i buidava de contingut la ideologia dominant. També va ser segons aquesta lògica que es crearen els jocs de rols entre dones homosexuals: hi havia les dones invertides "congènites" i que per tant, eren autèntics homes nascuts en un cos de dona i les "pseudolesbianes", que eren aquelles dones que podien haver estat heterossexuals, però que havien estat seduïdes per les vertaderes invertides. És en aquest moment que es publicà *El pou de la soletat*, novel·la de Margaret Radclyffe Hall publicada al 1928, que fou fins al 1970 la novel·la lesbiana per excel·lència. L'autora, "lesbiana conocida y encorbatada" (Fiochetto, 1993:52), assumia la seva "anormalitat", es patologitzava a sí mateixa i es considerava una lesbiana congènita, entrant en conflicte amb el propi ser femení i assumint les normes de relació i els valors sexuals masculins. Els models psiquiàtrics, més o menys basats en aquests pressupostos van ser els que van predominar fins als anys 50. Abundaven les postures essencialistes provinents d'autors com Sigmund Freud, que malgrat que postulava que tothom té una certa dosi d'homosexualitat, i que pensava que les relacions eròtiques entre dones reproduïen la relació mare-dona, atribuïa a les dones lesbianes uns caràcters sexuals físics i psicològics diferents de la resta de dones "normals". Entre 1937 i 1948 s'elaborà el famós informe Kinsey, elaborat per Alfred Kinsey, zoòleg de la universitat d'Indiana i pioner de les estadístiques sexuals. L'estudi reflectia les respostes d'un total de 17000 homes i revelava que un 50% del total de la població masculina, un 13% sent alguna atracció eròtica ocasional cap a altres homes i l'altre 37% té com a mínim una experiència homosexual a la seva vida. Al 1953 Kinsey i els seus col·laboradors van publicar un estudi sobre l'homosexualitat femenina en el que van concloure que la incidència acumulativa de l'homosexualitat femenina era del 28%. El

percentatge de dones que tenen alguna experiència homosexual que inclou l'orgasme en la seva vida adulta és del 13%, mentre que el percentatge de dones predominantment homosexuals és del 6%. Els estudis de Kinsey foren rebuts en primera instància d'una manera entusiasta, sobretot per part de les institucions científiques, però ben aviat es desencadenà un vertader rebuig per part dels sectors més conservadors.

A partir dels anys 50 s'adopta una orientació contrària a les tesis biològiques: es basa el lesbianisme en aspectes sociològics i culturals. Frank Carpio, que l'any 1954 va escriure *Female Homosexuality*, partia d'aquesta realitat: l'homosexualitat femenina és un símptoma i no pas una malaltia. Ara bé, considerava que el lesbianisme podia crear inestabilitat social i que per tant, com que es tractava d'una qüestió més social que no pas física es podia i convenia canviar. No fou fins als anys 60 i 70 que el lesbianisme es començà a dotar d'un suport teòric que li permetria transformar-se en quelcom més que una pràctica sexual. El lesbianisme esdevingué així una pràctica sexual i política que qüestionava la institució bàsica de l'heterosexualitat. Es pretenia desterrar les idees de la sexologia. El lesbianisme no era una anomalia congènita, no tenia determinants psicològics, ni merexia formar part dels tractats de sexologia juntament amb altres pràctiques considerades "anormals". Les feministes lesbianes tendien a definir la identitat lesbiana des d'un enfocament construccionista força radical i manifestaven que tota dona podia ser lesbiana. S'entenia que el fet de ser lesbiana era una qüestió d'elecció i per tant, com que el lesbianisme controvertia el model hegemònic dominant, l'orientació sexual era una qüestió política i el lesbianisme aixamplava el seu significat més enllà d'allò que era estrictament sexual. Michele Rosaldo (1979) analitza la situació de la dona des d'una perspectiva estructural que suposa a l'home responsable de la "cultura" i per tant del món públic i en canvi, atribueix a la dona tot allò que gira al voltant de la "natura" i el món domèstic. Els interessos de les lesbianes no es podien dissociar dels de les dones com a classe. La dona començava a reclamar una vivència de la sexualitat separada de la reproducció, una interpretació més personal de la pròpia imatge corporal, otorgava una major importància a la sexualitat, reivindicava el plaer sexual i cercava una relació afectiva i qualitativa amb la parella. Tots ells aspectes o conflictes que no trobaven referències en els valors tradicionals. Però, com cercar noves referències? El pensament feminista occidental acadèmic també estava sotmés al pensament tradicional. Com discernir allò que prové de l'ordre simbòlic patriarcal i crear uns referents provinents exclusivament del fet d'habitar un cos sexual femení? Fou així com algunes teòriques seguidores dels mestres postmoderns es començaren a qüestionar la categoria *dona*.

Es una categoría difícil porque no tenemos pistas claras para determinar ni con seguridad ni duraderamente qué es lo que en ella procede del orden sociosimbólico patriarcal, qué es lo que en ellos procede de la resistencia al patriarcado, ni qué es lo que en ella procede del pensar en otros términos la experiencia personal de vivir en un cuerpo sexuado en femenino (Rivera 1997: 61).

El postmodernisme nega la possibilitat que existeixi una identitat *dona*. La dona com a subjecte polític, com a categoria important per entendre la història i les relacions socials actuals, com a categoria per a reivindicar la igualtat de drets i d'oportunitats, ja no els era útil. Monique Wittig (citada a Rivera, 1997: 66), una escriptora i teòrica marxista francesa que viu als Estats Units, afirma que donat que les dones són una classe política, només són dones les que viuen d'acord amb el sistema de gèneres patriarcal i amb el seu ordre simbòlic. Per tant, des d'aquest punt de vista les lesbianes no són dones, ja que la

dona només pot existir en relació a una classe política basada en el binomi home-dona. Judith Butler, una altra feminista lesbiana provinent del món de la teoria literària postestructuralista, proposa també una visió absolutament dinàmica de la categoria *dona*, la qual entén com un buit essencial permanentment disponible pel qüestionament de significats. Aquesta autora manifesta que no és vàlid que s'ompli aquesta categoria amb les variables de raça, sexe, edat, etnicitat i sexualitat (Butler, 1990).

Cultures juvenils i gènere

Són les noies realment, per raons que cal descobrir, passives i absents en les subcultures juvenils? O hi ha alguna cosa en la forma com es fan les recerques que les fa invisibles? (...) Reflecteix la relació natural entre un investigador masculí... que adopta la perspectiva dels seus informants varons? (Garber & McRobbie, 1983: 210).

La condició femenina té certes similituds amb la condició juvenil: dones i joves han estat històricament sectors socialment dependents, parcialment integrats en les institucions, mancats de poder i de recursos. Així mateix, han estat considerats per la cultura dominant (i per un sector molt important de la cultura dominada) com sectors inexperts i tutelables, incapaços d'elaborar una visió pròpia del món, tot atribuint els comportaments i rols assignats que fonamenten la seva subalternitat a determinismes de caire natural (la "inferioritat" fisiològica de les dones, la "immaduresa" bio-psicològica dels joves). En ambdós casos hom els ha assignat uns espais normatius: l'espai domèstic per a les dones, l'espai educatiu per als homes (Juliano, 1985: 40). És evident, tanmateix, que la condició juvenil reproduceix una jerarquia entre els espais masculins i femenins equivalent a la que vigeix a la societat. De fet, la major part de les definicions culturals de la joventut com a procés de transició vers la vida adulta se centren en el cicle masculí educació-treball-emancipació. En la mesura que la condició humana és pensada sempre com a condició del varó adult, el cicle juvenil masculí se centra en una transició vers la vida pública, mentre el femení té per escenari fonamental l'àmbit privat (així, mentre l'emancipació dels varons s'associa a la independència econòmica, residencial i moral de la família d'origen, la de les noies consisteix en la transició vers noves formes de dependència en la família de destí). Mentre per al jove l'ideal tradicional era "que es fes un home" (i per això calia fer el servei militar), per a la dona l'ideal era que traspassés la joventut sense mutacions importants, i que arribés al matrimoni ensinistrada en les tasques domèstiques, però conservant la ingenuïtat de la infantesa (Zárraga, 1985: 29; Lutte, 1984).

La participació de les joves en les cultures juvenils ha estat històricament restringida per la permanència d'aquesta jerarquització basada en el gènere. Tant en el cas de les subcultures més visibles, com en aspectes més quotidians de la vida dels joves, hom ha parlat d'una presència "marginal", "passiva" o "secundària" de les noies. En les associacions, en la música rock, en les activitats de lleure, en la participació política, les joves semblen haver estat "invisibles" -o menys "visibles" que els nois. Jenny Garber i Angela McRobbie (1983) han plantejat si aquesta "invisibilitat" és una realitat provada, o un estereotip cultural. Els rols juvenils femenins al si de les cultures juvenils poden reflectir la subordinació general de la dona a la societat: històricament les joves han estat molt més subjectes que els varons al control parental, més centrades a la llar i a la

perspectiva del matrimoni, més implicades pel tabú sexual, amb menys recursos econòmics per invertir en un estil personal (si han treballat, el seu salari ha estat sempre menor), amb menys possibilitat per "sortir" i "rondar" amb els amics. Hom podria objectar que la tendència de les darreres dècades ha estat vers el creixement de la "visibilitat" i "presència" pública de les noies, vers l'anivellament de les oportunitats. Tanmateix, pot plantejar-se com a hipòtesi que la qüestió no és l'absència o presència de les noies en cultures definides en termes masculins, sinó les formes complementàries amb què interactuen entre elles i amb altres per articular formes culturals diferenciades, per negociar un espai propi, oferint diversos tipus de respostes i resistències:

La posició de les noies pot no ser marginal, sinó estructuralment diferent. Poden ser marginals en les subcultures, no només perquè són expulsades per la dominació dels varons als marges de cada activitat social, sinó perquè estan centralment situades en un conjunt o rang d'activitats diferent, necessàriament subordinat. Si les dones són marginals en les cultures masculines del treball... és perquè són centrals en l'esfera complementària, subordinada de la família (Garber & McRobbie, 1983: 221).

És una hipòtesi convergent amb la plantejada per Dolores Juliano (1985) en parlar de l'àmbit domèstic com la "subcultura negada" de les dones. Si les noies són "marginals" o "passives" en els espectacles rock, les relacions sexuals, les manifestacions polítiques (però, ho han estat sempre?), és probable que en la seva vida ocupi un lloc central la sociabilitat femenina del veïnatge, les cultures de les fans i els clubs de fans, l'organització de la pròpia cambra (*bedroom culture*), etc. Tanmateix, l'atenció exclusiva a l'esfera privada no ens pot fer oblidar que, com en el cas dels nois, les viuen la seva joventut en una multiplicitat d'escenaris. Com ha observat Helena Wulf en un magnífic estudi etnogràfic sobre una microcultura juvenil femenina de Londres:

Certament, part de la cultura de les noies té la seva base en el dormitori. És el lloc pels somnis narcisistes, per experimentar amb el vestit, els cosmètics i les noves dances. De vegades les novies volen estar soles, altre vegades amb amigues, i també les colles mixtes es troben a l'habitació d'alguna d'elles. Això és una part de la qüestió. Per altra part, sospito que en els dormitoris dels nois tenen lloc activitats semblants. Si bé algunes noies estan confinades en l'esfera privada, moltes altres acudeixen al club juvenil i es troben, com els varons, a la cantonada del carrer (Wulff, 1988: 166-7).

Així doncs, l'atenció a l'especificitat de gènere de les cultures juvenils té per objecte analitzar les diverses maneres en que nois i noies s'organitzen i interactuen, des de perspectives i esferes socio-culturals sovint (però no sempre) diferenciades, tot bastint estils que sovint (però no sempre) comparteixen. És la pròpia lògica dels estils juvenils femenins i masculins el que cal avaluar, i no la seva aproximació a uns models d'autonomia i acció definits en termes androcèntrics. Des d'aquesta perspectiva, la identitat lesbiana és el resultat de la confluència d'un seguit de condicions socials (de gènere, edat, classe, etnicitat i territori) que després d'ésser filtrades al llarg del cicle vital, generen un seguit d'imatges culturals diferenciades, que sovint utilitzen llenguatges, espais, temps, productes i activitats pròpies d'altres estils juvenils, tot recombinant-los i atorgant-los nous significats.

La identitat lesbiana

L'existència de la noció d'identitat és l'existència d'un límit al qual no correspon en realitat cap experiència (Lévi-Strauss, 1977: 368-9).

Tal com revela Lévi-Strauss, no és possible atribuir al concepte d'identitat l'existència d'uns confins massa clars. Entenem doncs, la identitat com una noció dinàmica i canviant al llarg de l'espai-temps de l'experiència vital, i per tant, com una argúcia que ens és útil a l'hora de plantejar la nostra recerca, més que no pas un concepte inamovible. Posar en relació la identitat lesbiana amb la identitat juvenil significa fixar l'atenció en la dimensió biogràfica del procés de construcció d'una identitat sexual determinada. En la major part de les cultures, la cristallització d'aquesta identitat sexual es produeix al llarg del complex procés biològic, psicològic i social desencadenat per la pubertat fisiològica, que es clou amb la transformació de l'individu en una persona "adulta". El 1905 Sigmund Freud va publicar *Tres assaigs sobre teoria sexual*, on definia la pubertat com l'assoliment de la maduresa genital. Tot i reconèixer la importància de la superació del complex d'Edip en la maduració de l'individu, el període juvenil era secundari en el desenvolupament de la personalitat: l'adolescència no seria altra cosa que la recapitulació de les experiències infantils (Freud, 1973). Anna Freud, la seva filla, desenvoluparà les tesis freudianes sobre l'adolescència: enfront l'augment de les tensions provocades per la pubertat, els joves utilitzen diversos "mecanismes de defensa", en especial l'ascetisme i l'intel·lectualisme. Per tal d'alliberar-se de la dependència dels pares, els joves han de cercar el suport del grup de coetanis i la relació amb l'altre sexe, o bé han de projectar la libido sobre ells mateixos (Lutte, 1991). Els primers autors de l'escola psicoanalítica se centren en els aspectes biològics de la pubertat, considerats universals, i subratllen el caràcter crític d'aquest període. A partir dels anys 60, diversos estudiosos neofreudians adaptaran les teories de Freud a la interpretació dels nous moviments socials en que participen els joves, amb una perspectiva social més ampla. Erik Erikson (1980), considera la joventut com una crisi d'identitat normativa, necessària per a la configuració de la personalitat adulta: "No sempre és fàcil recordar que, malgrat la similitud entre els símptomes i episodis de l'adolescència amb símptomes i episodis neuròtics, l'adolescència no és un estat patològic, sinó una crisi normativa, és a dir: una fase normal amb un augment de conflictivitat, caracteritzada per una aparent fluctuació de la força de l'ego, així com un elevat potencial de desenvolupament" (Erikson, 1980: 140). El tret característic de la joventut contemporània és que la "moratòria psicosocial" que defineix aquest període s'allarga indefinidament, la qual cosa explica que una identitat en principi transitòria passa a tenir una certa estabilitat; per això molts joves assumeixen la "crisi d'identitat" com una reivindicació permanent.

En el cas de la joventut lesbiana, aquesta "crisi d'identitat" no només ha de resoldre el "problema" de la identitat adulta, sinó també el "problema" de la identitat sexual. Que coincideixi amb el període de la joventut pot fer més complexa la seva resolució, encara que quan la crisi d'identitat sexual es produeix durant altres fases biogràfiques els conflictes no son necessàriament menys dramàtics. En tot cas, la coincidència en el temps d'ambdós processos -la transició vers la vida adulta i la transició vers una identitat lesbiana- complica i fa més imprevisible aquest període. En la seva anàlisi de l'epigènesi de la identitat, Erikson (1980) considera l'adolescència com una de les fases decisives del

cicle vital: "Acosados por la revolución fisiológica de su maduración genital y ante la incertidumbre de sus roles adultos, parecen muy ocupados con caprichosas tentativas por establecer una subcultura adolescente mediante lo que tiene el aspecto de una identidad final, más bien que de una identidad transitoria, de hecho, inicial". Des d'aquesta perspectiva "el amor adolescente es una tentativa para llegar a definir la propia identidad proyectada sobre otro la propia imagen difusa a cerca de sí mismo y para verla así reflejada y gradualmente clarificada" (Erikson, 1980: 110, 113).

El procés de construcció d'una identitat lesbiana s'explicita, dins del món homosexual, amb l'expressió que dona títol a aquest assaig. "Sortir de l'armari", és una traducció del "*out of the closet*", utilitzat per la comunitat gai-lesbiana nordamericana com una metàfora per descriure la progressiva "visibilitat" personal i social dels homosexuals. "Sortir fora" (*coming out*) seria una expressió equivalent, però hi ha una frase d'una de les nostres informants que encara és molt més precisa: "anar obrint portes i portes" (anar descobrint cares ocultes de la pròpia identitat interior). Sortir de l'armari, sortir fora, obrir portes, són metàfores que tenen un doble sentit: des d'un punt de vista personal, indiquen una voluntat d'assumir uns sentiments que fins un determinat moment han estat subjugats, ocults o negats; des d'un punt de vista social, suposen la decisió de "fer visible aquesta tendència" interior, d'exterioritzar aquests sentiments i autoidentificacions en l'entorn social, començant per la xarxa més íntima de parents i amics (pares, germans, companys) i acabant de vegades pel reconeixement en espais públics (entitats, festes, manifestacions, mitjans de comunicació). Tanmateix, es tracta d'un procés que és lluny de ser instantani i unívoc. Per a Wolf (1979), el procés d'identificar-se inequívocament com a lesbiana té diversos estadis. Comença amb la percepció gradual de que els sentiments que es té envers les noies són més profunds, emotius i eròtics que els que es té envers els nois, segueix amb la presa de consciència de que això significa que una és lesbiana i que ha d'assumir les conseqüències personals i socials d'aquesta tria, i acaba amb la realització d'algun acte públic o semi-públic que presuposa la inequívoca identificació com a lesbiana envers un conjunt d'"altres" més o menys propers.

En alguns casos l'acte simbòlic és anar a un bar lesbià; posar-se un botó amb un slogan apropiat; participar en una manifestació política com a membre del grup; mirar envers una altra dona com una amant; o finalment, tenir una experiència sexual amb una altra dona. El procés de sortir fora també consisteix en comunicar als no-esbians que una és lesbiana (...) Amb cada contacte amb gent amb qui t'has relacionat abans, així com amb noves coneixences, el procés de sortir fora implica una decisió de fins on relevar-ho i a qui dir-ho (Wolf, 1979: 33)

Denise Cronin assenyala a *Coming out Among Lesbians* (1974) que el procés de "sortir fora" pot desenvolupar-se segons dos grans models. En uns casos, una dona s'adona gradualment després d'un període de temps que experimenta els sentiments romàntics normals segons la seva cultura, però dirigits vers el sexe inapropiat -el seu mateix. En altres, no és conscient que pot sentir-se atreta per una dona fins que té una experiència d'amor romàntic que sol començar per una relació d'intensa amistat que progressivament desemboca en el camp sexual, adonant-se a partir d'aquest moment que les sensacions que experimenta són més profundes de les que havia experimentat amb homes. Ambdós models estan presents entre les nostres informants. En canvi, no apareix un tercer model assenyalat per l'autora, i que sembla difós als Estats Units: el d'aquelles dones que es consideren lesbianes, sense necessitat d'haver tingut mai experiències de relació sexual amb altres dones, bé perquè s'adonen de la seva homosexualitat quan ja són madures o

perquè han optat pel celibat o perquè no han volgut abandonar el seu matrimoni heterosexual. Finalment, ser lesbiana no sempre comporta el procés de “coming out” envers els altres: pot ser un sentiment mantingut en el secret durant molt de temps.

La comunitat lesbiana

Des del vell patró d'isolament i por a ser descobertes, milers de dones arreu del país han afirmat amb orgull el seu lesbianisme com quelcom tan vàlid com l'heterosexualitat. L'afirmació orgullosa del lesbianisme fou només el primer pas. En moltes grans ciutats i sovint també en ciutats petites de tot Amèrica, les lesbianes han intentat construir juntes les seves comunitats auto-sostingudes, on les relacions socials basades en l'empatia, l'igualitarisme i el compartir puguin arrelar-se i florir (Wolf, 1979).

La identitat lesbiana no té únicament una dimensió individual, sinó que s'articula a partir un seguit de xarxes socials de suport i sociabilitat que, per bé que sovint invisibles, tenen una traducció en molts dels àmbits que es consideren creadors de cultura. Els termes “comunitat lesbiana” o “comunitat de dones” son sovint utilitzats dins del món lesbià per referir-se al grup de referència (*l'in-group*). La comunitat lesbiana engloba aquell conjunt de dones que han decidit “sortir de l'armari”, unides per relacions de solidaritat (però també de conflicte), i s'expressa en un seguit d'universos espai-temporals on aquestes puguin lliurement expressar els seus sentiments, inquietuds i problemes. Aquests universos inclouen un seguit d'espais (locals de lleure, bars d'ambient, associacions, espais privats), temps (festes, encontres, calendaris, moments de socialilitat), llenguatges (argots, llenguatges no verbals, estètica), creacions culturals (obres literàries, pel·lícules, art) i activitats focals (esportives, musicals, de lleure). En conjunt, les persones i els elements culturals conformen una microcultura o subcultura, tot i que el terme “comunitat” es el més utilitzat dins aquest món.

Una col·lectivitat d'individus que comparteixen alguna activitat significativa i que surten d'una història d'interaccions contínues basades en aquesta activitat comencen a general un sentit de grup delimitat que posseeix normes especials i un argot particular... Diverses menes d'activitat social reforcen el sentiment d'identitat i faciliten als homosexuals una manera d'institucionalitzar l'experiència, orgull i mitologia de la col·lectivitat (Simon & Gagnon, 1967b: 261).

Va ser la comunitat lesbiana de San Francisco la primera que va elaborar la seva experiència en termes de comunitat, tot i que en aquest cas el concepte aludia també a unes fronteres geogràfiques (uns determinats barris o carrers on gais i lesbianes van crear la seva pròpia ciutat dins la ciutat, amb la seva xarxa comercial auto-sostinguda) i a unes fronteres ideològiques (articulades entorn un feminisme militant i entorn el que s'ha anomenat “separatisme lesbià”). És a aquest tipus de comunitat amb fronteres força estables a la que es refereix Elizabeth Barnhart (1975) en el seu estudi sobre una contracultura lesbiana a Oregon:

la funció primària de la comunitat es dotar als membres amb un grup de parentiu psicològic. En segon lloc, i depenent d'aquesta funció primària, l'individu està preparat per aconseguir estabilitat econòmica, ésser instruït en els comportaments i valors dels membres de la comunitat, i formar relacions de parella... Un sentit d'*esprit de corps* sembla donar als membres un sentiment de seguretat, identitat, i reforç de l'ego (citada a Wolf, 1979: 73).

En el cas de la comunitat juvenil lesbiana catalana, les fronteres de l'in-group són molt més difuses, i la seva base material i social molt més feble. La infraestructura econòmica i

territorial, la xarxa associativa, els signes d'identitat exteriors i la seva presència pública són més vagues i imprecisos, però ni de bon troç inexistents. Les històries de vida contenen molta informació sobre les maneres diverses com les joves lesbianes creen xarxes d'interacció, argots particulars, locals d'encontre, signes de distinció i entitats d'ajuda mútua, gracies als quals la comunitat pot autoreproduir-se més enllà de les crisis d'identitat que travessen alguns dels seus membres (o gràcies a aquestes crisis d'identitat). És important assenyalar, tanmateix, que aquesta comunitat, en la mesura en que es percebuda com a tal pels seus membres i per alguna de les persones que la circunden, és lluny de ser homogènia, i que les persones que la componen hi mantenen graus molt diversos de compromís. Les lesbianes són tan diverses com el món que les envolta. Tindrem ocasió de veure com entre les integrants de les xarxes d'amistat (de "parentiu psicològic", en els termes de Barnhart) que envolten les nostres informants, hi ha adolescents i dones madures, estudiants i professionals, persones amb elevada capacitat adquisitiva i joves sense gaires recursos, feministes militats i dones sense una ideologia definida, noies que des d'abans de néixer han tingut clar que són lesbianes i dones que ho acaben de descobrir, persones que ho mantenen en secret i altres que tenen pressa per fer-ho públic, noies plenament compromeses amb la comunitat i altres per a les quals la identitat lesbiana es basa en una única relació de parella, dones que recorren cada cap de setmana la geografia lesbiana i altres que es queden a casa, persones deleroses de mostrar els signes d'identitat distintius i altres que ignoren els argots, ensenyes i productes de la comunitat, persones que mai no han dubtat de la seva condició, i altres que contínuament entren i surten de l'armari. El que les caracteritza com a grup, per tant, més que no pas unes fronteres estil·lístiques i culturals precises, és el constant joc de miralls que s'estableix entre elles i la resta de la societat.

Estructures, cultures, biografies

La joventut depèn de la coherència ideològica del món que ha de fer-se'n càrrec, i s'adona perfectament de si el sistema és prou fort en la seva forma tradicional per a ser "conformat" pel procés d'identitat, o bé és prou dèbil com per a suggerir la seva renovació, reforma o revolució... Les biografies estan inextricablement entreteixides amb la història (Erikson, 1972: 7).

Les històries de vida es poden definir com els relats de l'experiència personal i social d'individus o grups concrets, que cobreixen un període més o menys extens de la seva memòria biogràfica. Tot i que les històries de vida poden ser escrites, o elaborades per terceres persones, les que aquí ens interessin són les pruduïdes oralment pels mateixos actors, fruit d'una interacció comunicativa amb un altre subjecte, normalment un investigador. Cada història de vida es pot considerar una "síntesi" de les relacions socials d'un individu, l'elaboració condensada d'un sistema social. Per això esdevé possible "llegir una societat mitjançant una biografia" (Ferrarotti, 1981: 41). En el cas de la joventut lesbiana, l'aproximació autobiogràfica ofereix unes potencialitats suplementàries. Per una banda, és evident que la invisibilitat de la comunitat lesbiana dificulta altra mena d'aproximacions. Per altra banda, la perspectiva processual del cicle vital pot actuar de contrapès enfront les visions estàtiques i homogeneïtzants que han predominat en els estudis sobre la joventut; els relats dels propis joves poden contrastar amb els estereotips difosos per les institucions; els mateixos discursos autobiogràfics són una font

d'informació valuosa, en la mesura que es componen d'elements centrals de les cultures juvenils, com el llenguatge i els valors; finalment, la joventut és un període clau en la configuració de les identitats, i per tant, és molt més sensible al joc de miralls que s'estableix entre història i vida. La qüestió de la identitat és central, en tant que expressió subjectiva de la realitat viscuda pels joves, i en tant que racionalització de les normes i estratègies que defineixen la seva interacció amb la societat. Donat que aquestes normes i estratègies són dinàmiques, la construcció de les identitats és un problema històric. Des d'aquesta perspectiva, les identitats juvenils s'elaboren a partir d'una doble polaritat: en una pol es troben les estructures socials, que defineixen les formes d'inserció socialment instituïdes (“preparar-se pel demà”, “col·locar-se”, “assentar el cap”); en l'altra pol existeixen les cultures juvenils, que legitimen signes d'identitat propis (“divertir-se”, “no ser carrossa”, “no apalancar-se”). Mentre el pol estructural tendeix a afavorir la identificació del jove amb la societat, el pol cultural tendeix a promoure l'autonomia i de vegades el conflicte. Així doncs, les cultures juvenils es poden entendre com una síntesi col·lectiva de les interaccions que s'estableixen, en cada moment històric, entre biografies i estructures. Però els joves rellegeixen les situacions històriques d'acord amb factors microsocials, reapropiats i reexpeditats a través del filtre de la pròpia biografia; elaboren en termes culturals les seves experiències materials i estructurals. En aquest treball, ens proposem analitzar les històries de vida a partir del creuament de tres nivells d'anàlisi (Cricher, 1983; Feixa, 1993):

a) Les *estructures* són els aspectes de cada situació vital que apareixen fora del control individual, i que tenen llur fonament en la distribució del poder i la riquesa en la societat. Les estructures no s'experimenten de manera abstracta, sinó en el si d'institucions concretes: l'escola, el sistema productiu, els espais de lleure, les institucions de l'estat, etc. Les estructures determinen, en cada moment històric, els camins que poden prendre les biografies, i els espais d'expressió de les diverses cultures. Però també poden ser modificades per l'acció dels homes i les cultures.

b) Les *cultures* són el conjunt de mecanismes cognitius i expressius que orienten els individus en les seves trajectòries biogràfiques i en la seva vida quotidiana. En les societats complexes, les cultures s'estructuren segons diferenciacions d'edat, sexe, classe, ètnia o territori, que interactuen en formes diverses. Tot i ser models heretats del passat, les cultures estan sotmeses a constants redefinicions, en funció dels canvis històrics i de les relacions d'hegemonia establertes en cada moment entre les cultures dominants i les cultures subalternes.

c) Les *biografies* són els itineraris individuals al llarg del temps i de l'espai, orientats per una xarxa de circumstàncies donades (familiars, socials, històriques), i modificats per un conjunt d'opcions personals més o menys conscients. Les biografies són el producte del creuament del temps individual (el cicle vital més o menys normatiu) i el temps històric (el cicle col·lectiu més o menys dinàmic). Mostren la capacitat dels individus d'optar per camins diversos (segons els models suscitats per les cultures), així com les barreres que limiten aquesta tria (en funció de les possibilitats desiguals ofertes per les estructures).

El tres capítols que segueixen corresponen, respectivament, a cadascun d'aquests tres nivells. En primer lloc (capítol 2), es presenta el marc estructural, el context històric i social de la joventut lesbiana a la Catalunya dels 90. En segon lloc (capítol 3), s'analitza

la cultura, o millor una microcultura lesbiana, a partir dels relats creuats de cinc de les seves protagonistes. Finalment (capítol 4), s'aborda la dimensió biogràfica a través de la història de vida d'una d'aquestes informants. Totes tres dimensions s'han d'entendre, òbviamment, no pas com a realitats separades sinó com a miralls convexos que il·luminen, a partir de múltiples reflexos, les diverses cares de la identitat lesbiana.

II

SER LESBIANA A LA CATALUNYA DELS 90

El treball de camp

Tal i com hem explicat al començament, fou la Pepa, una de les nostres informants, qui es va oferir a introduir-nos en el món del lesbianisme. D'entrada, pel que fa al treball de camp cal dir que un aspecte que ha influït de forma determinant en la forma de realitzar la recerca ha estat que qui feia el treball de camp és una dona. De no haver estat així, hauria estat impossible aproximar-nos de la manera que ho hem fet al nostre objecte d'estudi.

El treball de camp s'ha dividit en dues fases: la primera d'elles s'ha realitzat a Lleida i la segona a Barcelona. Introduir-se dins l'ambient de Lleida, sortir amb elles, conèixer amb les activitats més quotidianes, amb les amistats i amb la família, ha estat una tasca que ha durat més d'un any. En aquesta primera fase calia passar per un procés d'aculturació semblant al de qualsevol noia que s'apropi al món lesbià: llegir els llibres que elles tenen com a mítics, escoltar la seva música, veure les pel·lícules que tracten el tema del lesbianisme de forma específica, compartir la seva estètica, aprendre l'argot de l'ambient i a distingir al primer cop d'ull quines són les noies que pel seu tarannà, l'estètica i l'aspecte físic donen indicis de ser lesbianes.

A partir d'aquí vam iniciar el recull d'històries de vida. Vam entrevistar a la Pepa i fou també ella qui ens presentà la Júlia, una altra de les nostres informants que no està directament relacionada amb ella, ni amb el seu cercle d'amistats, però que també viu a Lleida. Es tracta d'una informant molt més gran que a diferència de la Pepa, ha viscut la descoberta de la seva orientació sexual en un poble proper a Lleida i després s'ha desplaçat a la capital de la terra ferma. La nostra segona informant ho ha viscut tot plegat en un moment molt diferent al de la Pepa, just després de l'inici de la democràcia.

A través de la Pepa i les seves amistats, vam conèixer també l'ambient, les festes i els bars i pubs més emblemàtics de Barcelona. A partir d'aquí, va venir la segona fase del treball de camp, un procés que vam voler fer deslligant-nos del grup de Lleida. Volíem introduir-nos en l'ambient de Barcelona des de zero, perquè aleshores no coneixíem ningú fora de les amistats de la Pepa, i ens va semblar que per a trobar la resta d'informants calia sortir del seu cercle de relacions. Vam iniciar el procés a partir d'una de les entitats més emblemàtiques de Barcelona: el Casal Lambda. Des de l'octubre fins al mes de gener, vam assistir a les reunions que setmanalment fan el grup de dones del Casal. Vam coincidir en un moment on el grup passava per un procés de reformulació. El dia u d'octubre, dues de les sòcies històriques que havien tirat endavant el grup de dones

durant el darrer curs, van manifestar el seu desig de no continuar col·laborant de forma activa. Per tant, la nostra investigadora es va afegir a aquesta nova etapa, assistint tant a les xerrades o reunions setmanals, com a les activitats lúdiques que elles organitzaven. Vam preferir no revelar públicament les nostres intencions respecte a la recerca, per a no dificultar més del compte l'apropament. Però tampoc es tractava d'enganyar a ningú, per tant, vam decidir dir-ho només a les noies que porten les regnes del grup, convençuts que la resta ja se n'anirien assabentant a través del boca a boca.

Ha estat a partir de les noies del Casal i de les seves amistats que hem contactat amb les nostres informants de Barcelona. Entre les quatre noies que hem entrevistat hem intentat cobrir el ventall més ampli possible de possibilitats pel que fa a l'etapa de la vida en la que van descobrir la seva orientació sexual i el moment històric corresponent. També hem tingut amb compte aspectes com els grau d'estudis i la procedència familiar. Algunes de les nostres informants provenen de famílies que són originàries de Barcelona, d'altres són filles de pares immigrants. Finalment, ens va semblar adient, per tal de donar una visió el més àmplia possible, entrevistar una noia que malgrat que fa temps que viu a Barcelona ha nascut fora de Catalunya, una realitat força present entre les noies que integren la comunitat lesbiana barcelonina.

Les entrevistes s'han realitzat seguint els següents passos:

- Primer contacte amb la informant. Li expliquem què és el que volem de forma general, evitant donar massa detalls de les nostres intencions. Li expliquem les condicions en que es realitzarà l'entrevista i consensem els drets que cadascú de nosaltres tindrà sobre la informació. Ens citem a casa de l'informant, o bé, en un lloc que sigui prou tranquil, per a fer la primera entrevista.
- Primera entrevista. L'informant ens fa un resum del seu decurs vital. Ens tornem a cirtar dins el plaç d'una setmana o quinze dies.
- A partir de la primera entrevista i d'un guió general que hem treballat prèviament, elaborem una entrevista estructurada per a la segona entrevista.
- Enregistrament de la segona entrevista. Un cop acabada, si la investigadora i la informant ho desitgen es programa una altra entrevista, o bé, es dóna per acabat el procés de recollida del relat.

En total s'ha recollit sis històries de vida, amb les quals hem enregistrat un total de vint-i-dues cintes, nou de seixanta minuts i tretze de noranta. Per tant, podem parlar aproximadament de vint-i-vuit hores d'enregistrament.

Una vegada enregistrats els relats, els hem transcrit literalment, a fi de poder construir entre les nostres informants un discurs polifònic a sis veus, sobre allò que tenen en comú i allò en que difereixen les seves experiències a l'hora de construir la seva identitat sexual.

Per a la realització d'aquesta recerca també ens han estat de gran utilitat les notes enregistrades fruit de l'observació participant. Per una banda, s'han pres notes sobre les festes que organitza l'Associació Cultural de Dones "La nostra Illa". Es tracta de festes que es fan a Barcelona el primer dijous de cada mes i que aglutinen a noies lesbianes procedents de diferents zones de Catalunya. Per altra banda, hem extret informació de

les notes de les reunions setmanals i activitats lúdiques organitzades pel Grup de Dones del Casal Lambda.

Les històries de vida

Cadascuna de les històries de vida recollides té la seva especificitat respecte a les altres. Cada testimoni ha aportat el seu punt de vista, únic i irrepetible, sobre la construcció de la identitat sexual lesbiana. És per això, que volem fer una primera aproximació als trets més generals que podem atribuir a cadascuna de les nostres informants. Elles han estat el principal artífex de la nostra recerca: la Pepa, la Catalina, la Maria, la Maginés, la Júlia i la Cristina.

Pepa

La Pepa és una noia nascuda l'any 1973 a Lleida. La seva família prové d'Igualada per part del pare i de Manresa pel cantó de la mare. Es van traslladar a Lleida perquè el pare havia de fer-se càrrec d'una empresa que ara és propietat seva. És la petita d'una família amb cinc germans. Al pis on viuen ella i els seus pares hi havien viscut fins a vuit persones, quan hi havia la seva àvia, però ara tots els seus germans són fora, casats i amb fills, i l'àvia viu a Barcelona en una residència. A la seva vida, igual que a la vida dels seus pares, hi ha un abans i un després de la mort del seu germà, que va morir quan estudiava a Barcelona en un accident de moto. La Pepa tenia set anys. Probablement, per la seva juvenesa, va viure el drama d'una manera molt diferent als altres membres de la família, però potser és la que en va patir les conseqüències d'una manera més propera. Des d'aleshores, la relació entre els seus pares es va estroncar i mai més n'ha tornat a ser d'altre. La seva mare ha estat sempre molt protectora amb ella i el seu pare ho ha viscut tot plegat d'una manera molt poc comunicativa.

La Pepa, que va viure una infància i una adolescència absolutament normals, des de ben jove, ja abans d'arribar a la pubertat, va començar a sospitar que hi havia alguna cosa en ella que no era igual que en la resta de les seves companyes. Ella sabia que es sentia atreta per les noies i no pas pels nois com corresponia. Quan tenia quinze anys va viure la seva primera història d'amor amb una companya de classe. Fou al seu costat que va descobrir el sexe i amb qui, buscant-ho al diccionari, va esbrinar què volia dir això de ser lesbiana. Finalment, ho van deixar córrer, per què la seva companya es sentia atreta per nois i anava amb ells alhora que mantenia una relació amb ella, i això a la Pepa no li acabava d'agradar. Va provar de tenir algun contacte amb nois, quan les seves amigues li buscaven nòvios, però no s'ho passava gens bé. Des de llavors sempre ha tingut relacions amb noies: somnia amb trobar una parella amb la que pugui tenir una relació estable, "casar-s'hi", viure juntes i qui sap, potser algun dia tenir una filla o un fill.

Ara la Pepa estudia geologia, i quan acabi vol estudiar fotografia i trobar una feina, si pot ser per compte d'un altre i que li deixi el temps suficient per dedicar-se a les seves aficions. A casa hi està molt còmode, però alhora té ganes de marxar, és per això que

hores d'ara està preocupada per aconseguir una certa independència econòmica que li permeti establir-se pel seu compte.

Catalina

La catalina és nascuda a Barcelona l'any 1970, filla de pare mallorquí i mare catalana. És la tercera de quatre germans. Excepte els estius de la seva infantesa, que els passava amb la seva família en una casa al Montseny, la seva vida ha estat molt de ciutat. El seu pare ara és jubilat, però feia de comercial i sa mare és funcionària. Quan ella tenia nou o deu anys al seu germà gran, que aleshores en tenia catorze, va contraure una malaltia psicològica important, incurable, que va alterar profundament el ritme i el tarannà de tota la família. La gran necessitat d'atenció per part dels pares que requeria el seu germà i la dificultat que suposava conviure amb ell feien que la Catalina passés força temps fora de casa, a casa les amigues o sortint quan ja era més grandeta. Té una bona relació amb la seva mare, persona que considera que malgrat els seus seixanta-tres anys és molt lliberal i oberta. La relació amb el seu pare, en canvi, és una altra història: hi té pocs punts en comú. Ella creu que s'ha tancat molt i que no ha sabut afrontar amb prou coratge la malaltia del seu germà.

Des de molt jove, la Catalina va començar a sortir amb nois. Quan estudiava COU es va enamorar d'un noi i van començar a sortir junts. S'entien molt bé i al cap de dos anys i mig, quan ella en tenia vint-i-dos, es van casar. Hores d'ara, la Catalina pensa que es van precipitar, però és que ella tenia pressa per marxar de casa, perquè li costava suportar la situació familiar, la malaltia del seu germà i tot plegat. Els dos primers anys de matrimoni els van anar trampejant com van poder, però poc a poc, es van anar allunyant i perdent la confiança. En aquell moment la Catalina va començar a estudiar oposicions en una acadèmia on va conèixer una noia de la qual se'n va acabar enamorant. Es tractava d'una noia lesbiana, però ella no ho sabia. Tot i que es van fer molt amigues, li va costar molt apropar-se a ella i dir-li el que sentia, perquè això de sentir-se tan atreta per una noia era molt nou per ella. Finalment, però, van iniciar una relació amorosa que no va durar massa temps, però que per a la Catalina, segurament degut a la novetat va ser molt intensa.

Des d'aquella relació, la Catalina va veure clar que ella havia de seguir per aquest camí. Es va separar del seu marit i se'n va anar a viure amb una amiga. Va posar un anunci al diari per a conèixer altres noies amb la seva situació, i fou així com va aconseguir formar part d'un grup de noies que li va permetre iniciar-se en l'ambient. Ara viu sola, surt amb una noia que té amb ella la seva primera relació, treballa de funcionària a justícia i estudia art a la llotja. El mot lesbiana li sona estrany i encara no s'hi acaba de reconèixer, però sap que ella se sent bé estimant a les dones, en aquest moment, més que no pas als homes.

Maginés

La Maginés va néixer a Barcelona l'any 1961. La seva mare prové d'Andalusia, on estava casada amb un home que era de la família rival a la seva, motiu pel qual la van desheretar. És la petita de tres germanes. La seva germana gran és filla d'aquest primer home amb qui sa mare s'havia casat. Aquest home va morir després de disparar un tret, jugant, al seu millor amic. Ella explica que va morir de patiment. La seva mare va venir a Catalunya i va conèixer un home, també provinent d'Andalusia, amb el qual es va casar i va tenir dues filles més. Les seves germanes no van poder estudiar, però ella va tenir la sort de poder anar a les millors escoles i estudiar la carrera d'història. Ara continua treballant a la facultat on primer va estudiar, després va doctorar i ara està pendent d'una plaça.

Quan ella tenia divuit anys, el seu pare va tenir una hemorràgia cerebral i van passar una mala època, però de mica en mica, es va anar recuperant. La Maginés tenia una relació molt propera amb el seu pare, ell tenia més mostres d'afecte que no pas la seva mare. Hi havia entre ells una certa complicitat davant del caràcter extremadament dominant de la seva mare. Ara el seu pare fa quatre anys que és mort. Amb la seva mare ha tingut sempre una relació complicada, sempre l'ha volgut tenir molt controlada i això a la Maginés l'ofega.

Quan vivia a casa, el món homosexual, li produïa una certa repulsió, ja que va haver de suportar la relació de la seva germana mitjana amb una altra noia que pràcticament vivia amb ells i com que el pis on vivien era petit i compartia habitació amb ella, li prenia el seu espai vital. Potser per aquesta raó, quan va conèixer un noi, al cap de poc temps d'iniciar la relació, es van casar i va marxar de casa.

El seu matrimoni va funcionar bé els primers anys, però després les coses es van anar refredant. Ambdós vivien un moment diferent, ell, que tenia vuit anys més que ella, arribava a casa cansat i ella, que aleshores feia de becària a l'universitat, només tenia ganes de sortir i de fer allò que no havia tingut ocasió de fer fins aleshores. Fou així, com tot plegat va conèixer una noia i se'n va enamorar. Allò que sentia per ella i la seva relació amb la noia la van desconcertar, mai havia sentit res semblant amb el seu home, sobretot en aquells moments en els que la seva sexualitat havia esdevingut monòtona i avorrida. Va decidir separar-se i anar-se'n a viure pel seu compte. La relació amb la seva nova parella, tot i que no va acabar d'estabilitzar-se mai, va durar tres anys. Un cop acabada aquesta relació van venir tres anys de conflictes i de dificultats a l'hora de decidir quina era en realitat la seva orientació sexual. Amb el temps i l'ajuda d'un psicòleg, ha arribat a la conclusió de que ella en realitat sempre ha estat lesbiana, el que passa és que li ha costat esbrinar-ho. Ara tota la seva família sap que és lesbiana i curiosament qui li fa més retrets és la seva germana mitjana, que després de vuit anys de relació amb una noia, encara és incapaç de reconèixer obertament la seva orientació sexual.

María

La María va néixer a Santa Cruz de Tenerife l'any 1974. Els seus pares són tots dos de les Illes Canàries. És la petita de tres germans, un noi i una noia. El seu pare, que és assessor d'empreses i director financer, treballava molt i era poc per casa durant la seva infantesa. La María diu que és una persona tendra, carinyosa i poc parladora. La seva mare fa de mestra i sempre ha insistit molt en el tema dels estudis. Deu ser per això, que a diferència de les altres informants, en les que el fil conductor dels seus relats sol ser la vida emocional, en el discurs de la María el referent són sempre els cursos i els anys acadèmics. Té una bona relació amb la seva mare, una persona activa, parladora i força dominant. Sempre s'ha dut bé amb el seu germà, des de ben petita ja sortia amb ell i amb la seva colla per anar al cinema. En canvi, amb la seva germana no hi té massa relació, són molt diferents. Quan va acabar el COU va decidir-se a seguir els passos del seu germà i venir a Barcelona a estudiar. Ens aquests moments viu a Barcelona en un pis compartit i està estudiant el cinquè curs.

La seva vida amorosa la va iniciar a l'adolescència amb un noi. Ha sortit amb força nois, però aquests amors mai li han durat massa, ni ha tingut amb ells relacions sexuals completes. Un estiu, quan tenia vint anys va conèixer una noia amb qui va descobrir que se sentia molt bé i a més el sentiment era mutu. Poc a poc, es van anar estimant i al cap de bastant temps es van declarar el seu amor. Amb ella va descobrir el que era el sexe i l'amor per una dona. Van tenir moltes dificultats per relacionar-se. No tant sols la distància era un impediment, sinó que els familiars, que se'n van assabentar perquè la mare de la seva parella va interceptar el correu, no volien de cap de les maneres que aquella relació tirés endavant. Quan per fi, al cap de molt temps, van acabar amb la paciència de la mare de la seva companya, que derrotada per la perseverància de les dues noies va cedir i acceptar que s'estimessin, la seva història d'amor es va acabar. Sense les dificultats pel mig, la seva relació ja no tenia interès, ja no s'estimaven com al principi.

Barcelona ha esta la ciutat on la María, a través d'una entitat gai-lesbiana ha conegut altra gent com ella i s'ha iniciat en l'ambient. Recentment, ha conegut una altra noia i fa un parell de mesos que surt amb ella.

Júlia

La Júlia va néixer en un poble de Ponent a l'any 1960. Són quatre germans i ella és la tercera. Era una nena moguda, li agradava anar a l'escola i jugar al carrer. Pel que explica, va tenir una infantesa feliç, típica d'una nena de poble. Ha tingut sempre una bona relació amb els seus pares, però no els ha explicat que és lesbiana, perquè creu que són massa grans perquè ho entenguin. Els seus problemes van venir amb l'adolescència i el descobriment de la seva vertadera orientació sexual. Ella probava d'anar amb nois però no podia arribar més enllà d'un petó, perquè no s'hi trobava bé. Va disfressar la seva sexualitat rera una aparença oberta, cordial i riallera, però absolutament asexual. Els conflictes amb ella mateixa i la dificultat per acceptar que era diferent de la majoria la van dur al fracàs escolar i va abandonar els estudis. Quan tenia vint-i-un anys li va sortir

una feia a Lleida i se n'hi va anar, primer a treballar i després a viure, perquè al poble li era tot massa difícil.

A Lleida va conèixer una noia, amb la que va iniciar la seva primera relació. Era una parella molt tancada, aleshores a Lleida no hi havia cap indret ni ningú on elles poguéssin acudir. No s'atrevien a sortir de les quatre parets de l'habitació i pràcticament ningú estava assabentat del que passava entre elles. Quan es va acabar aquesta relació, la Júlia va tenir una crisi important. En ple atac d'histèria li va explicar a la seva germana el que li passava i aquesta la dur a una psicòloga. Amb l'ajuda de la teràpia es va anar acceptant ella mateixa i la seva orientació sexual. A partir de llavors, ha anat tenint relacions amb noies, i ara surt amb una noia des de fa quatre anys. Viu en un pis compartit, però amb la seva parella s'estant rumiant això d'anar-se'n a viure juntes.

Cristina

La Cristina és nascuda al Poble Nou, a Barcelona, a l'any 1971. És filla d'un empresari i d'una dona que fa de mestressa de casa. Són quatre germans i ella és la petita. A casa ara hi viuen els seus pares, ella i el segon dels germans. Als vuit anys es va enamorar d'una noia i va començar a pensar que ella era diferent de la resta de la gent: allò que li passava no era normal. Li costava entendre que ella, que era una noia, es pogués sentir atreta per una altra noia, i potser per això, en aquells moments hauria volgut ser un noi. Li agradava jugar amb els nens i a casa també s'avenia molt més amb els seus germans que amb la seva germana.

Va estudiar EGB i després va continuar fent FP. Un cop acabada la FP va començar a treballar d'administrativa. En la mateixa empresa on treballava va conèixer una noia amb la qual va néixer una estreta relació. Es van anar coneguent i es van enamorar. El conflicte que li va crear tot plegat va ser tant gran gran i tenia tanta por, que al cap de dos anys de noviatge va decidir deixar la noia i intentar trobar un noi que li agradés. Va sortir amb un noi durant dos anys, sense aconseguir trobar-s'hi del tot bé. Va provar de tenir relacions sexuals completes amb ell i no li va agradar.

A la fi desesperada va trobar el telèfon d'una entitat gai-lesbiana barcelonina, i fou allí on la van ajudar i li van oferir assessorament psicològic per a tirar endavant. Ara fa uns quants mesos ho va dir als de casa seva. Al començament, no s'ho van prendre massa bé, els costava acceptar-ho, però la van ajudar. Els seus pares es van posar amb contacte amb l'entitat on ella havia demanat ajuda i ara formen part del grup de pares de gais i lesbianes de la mateixa entitat.

El temps. Biografia del lesbianisme

Si analitzem cadascuna de les històries de vida recollides, ens adonem que pel que fa a la descoberta de la identitat sexual, hi ha trets que apareixen en totes elles, però els itineraris a través dels quals arriben a descobrir que són lesbianes són ben diferents. Sense renunciar a la idea d'entendre cada experiència biogràfica com a única, amb les seves peculiaritats respecte a les altres, veiem que l'anàlisi de les entrevistes ens revela una sèrie d'etapes que es poden considerar comuns en una possible periodització de la construcció de la orientació sexual i del fet de "sortir de l'armari".

Ens aquest sentit, ens adonem que totes elles senten ja en la segona infància, o bé durant la pubertat, una certa atracció per algunes noies del seu voltant, ja siguin companyes de classe, professores o monitores d'esplai. En aquest sentit, el que difereix entre elles és la manera de interpretar-ho. Algunes d'elles amb aquests indicis, comencen a pensar que potser són diferents de la resta de companyes i que allò que els succeeix no és habitual. *"Des de sempre sabia que jo estava bé amb noies, m'enamorava de la monitora d'esplai o potser abans. Els somnis eròtics o sexuals eren amb companyes..."* (Pepa). D'altres, les que tarden més a adonar-se de la seva orientació sexual, ho passen per alt en aquell moment. Una vegada han descobert d'allò que senten per les dones comencen a donar sentit a tot allò que els succeïa.

Y entonces, eso..., empezabas a recordar cosas y a darles un significado... Y a esto, a incluso amores que yo podía haber sentido por mujeres pero que siempre los había dejado completamente en el plano imaginativo, o sea, era un amor platónico que, no estaba frustrado por no poder hacerse realidad sino que nunca fue pensado para hacerse realidad. Entonces, a mi no me producía ningún trauma. No decía: "¡Oh!, nunca me hará caso..." y tal. No, es que no me tenían que hacer caso. Era una persona que a lo mejor yo conocía, pero que... toda la relación se desarrollaba a nivel de lo que yo me podía imaginar con esa persona. Ahora pienso... que tenía su razón de ser y que... no... no le pasa a todo el mundo (María).

De tota manera, facin una o altra reflexió, totes elles, quan arriben a la pubertat, acostumen a masturbar-se i a tenir fantasies sobre relacions sexuals o apropaments sensuals amb dones. *"Em sembla que vaig començar a masturbar-me arrel dels quinze.... Suposo que va ser, no ho sé, tampoc me'n recordo perfectament, eh?. No ho sé...però sí que tenia somnis eròtics amb elles. I a vegades, inclús amb noies però sense conèixer-les, saps?"* (Cristina).

Ara bé, durant l'adolescència, tot i que són diferents les maneres d'aproximar-s'hi, és comú en totes elles el fet de tenir alguna relació amb nois. Per una banda, trobem les noies que inicien en aquest moment una etapa heterosexual, com qualsevol altra noia de la seva edat. Són noies que en cap moment es plantejen la idea de tenir una relació amb altres noies i ni tan sols el fet de ser diferents, perquè no s'hi senten. Per altra banda, hi ha les noies que malgrat que proven de tenir relacions amb nois s'adonen que no s'hi troben bé, que elles només poden enamorar-se d'altres noies. *"Les meves amigues tenien nòvio, però jo no tenia nòvio, jo tenia relacions però me duraven molt poc, perquè tenia por. Sempre, quan venia l'hora de la veritat pues, me'n tirava enrera i agafava qualsevol excusa per tallar"* (Cristina). En aquests casos, les noies s'acosten o tenen

relacions amb nois no pas perquè en tinguin ganes, sinó que ho fan perquè és “el que toca” en aquell moment.

Curiosament, quan plantegem el tema del lesbianisme com a construcció cultural, o per contra, com a dotació genètica, aquelles que ja a l'adolescència es van adonar de la seva atracció cap a les noies es decanten per una postura essencialista: *“Jo crec que s’hi neix així. Jo no crec que és una cosa que... ara sóc així perquè vull... S’hi neix així, amb aquests sentiments”* (Cristina). En canvi, les noies que han passat per experiències llargues amb homes i després han optat per relacionar-se amb dones, se senten més identificades amb la idea de la construcció cultural. *“Classificar una persona per les seves tendències sexuals avui en dia, és una cosa com molt indefinit. Perquè qui no, amb una vida heterosexual ha tingut una relació o té relacions amb noies?”* (Catalina).

Els conflictes, però, apareixen en tots els casos. Tant és si s’adonen de la seva atracció per les dones durant l’adolescència o més endavant, totes elles passen per una etapa difícil, que resolen amb l’ajuda de professionals psicòlegs, en alguns casos, i en d’altres amb el pas del temps, a mesura que van assumint la seva diferència respecte a allò que dicta la nostra cultura.

Depèn de l’edat que ho descobreixes. Si ets més gran t’hauria de ser més fàcil. Per exemple, ara ha aparegut una noia, una companya dels Jesuïtes, de la mateixa edat que jo, demanant ajuda, perquè ella es pensava que era així i suplicant, bueno no, demanant ajuda. I és curiós, perquè ella té vint -i -dos anys i està com jo als quinze.

- Però ho descobreix ara això?

Sí, una persona que ho descobreixi ara. Però també n’hi han que ho descobreixen als trenta o trenta-cinc. No sé que és millor o pitjor (Pepa).

El que sol passar entre les nostres informants és que l’etapa vertaderament difícil arriba amb la primera relació. Tal com hem esmentat abans, la primera relació amb una noia pot coincidir amb la descoberta de la sexualitat, o es pot donar després d’una etapa de relacions heterosexuals. En el primer dels casos, allò que dificulta l’assumpció d’una orientació sexual que no és l’habitual, és la manca de referents socials a l’hora d’entendre i expressar el que senten per una noia. *“Perquè mira, ets adolescent, has vist quatre pel·lícules i ja saps el que has de fer, no?... fins i tot, el primer petó que em va fer, abans de que passés tot això, el primer petó amb llengua, vaig pensar: “Hosti! amb una dona!”* (Maginés).

Quan la primera relació sorgeix durant una etapa heterosexual, elles són les primeres que es sorprenen. Algunes de les nostres informants, han iniciat la seva primera relació un cop casades, d’altres, després d’haver tingut varies relacions amb nois. En qualsevol cas, totes elles ja havien superat el període de l’adolescència. Coincideixen també, en l’idea de que es tractava de relacions que no eren prou satisfactòries, però, és clar, d’això se n’adonen una vegada han passat per l’experiència de relacionar-se amb una dona. A partir d’aquí, tots els plantejaments que havien assumit fins aleshores canvien radicalment.

I me’n recordo que em vaig passar una setmana penjada dalt d’una figuera, donant-li voltes a tot, no?, vull dir,...l’Àngela era lesbiana, a mi l’Àngela m’havia atret, com podia ser que a mi m’atreués, què volia dir allò de ser lesbiana, com pot ser que a una dona li agradi una dona, què vol dir que a una dona li agradi una dona, i per què a mi ara, de repent, m’agrada aquesta dona. Però, a partir d’aquí, replantejar-te moltes altres coses, no?: i tu, i tu com ets, i tu... no sé, com has viscut fins ara...moltes coses, no?, com ha sigut la teva sexualitat fins ara, com ha sigut la teva, ja no només la sexualitat, no?, perquè penso que no és només una qüestió de sexualitat, com ha sigut la teva vida amorosa, per dir-ho d’alguna manera, encara que quedi una mica cutre, fins

ara, no?, com has viscut l'amor en parella o amb una altra persona fins ara, no? i com és que ara obren aquesta porta i et trasbalsen tant i és tan així, no? (Catalina).

Sigui quina sigui la via per la qual s'adonen del que poden sentir per una dona, no és fins que elles mateixes han acceptat la seva condició de lesbianes i per tant, amb un comportament sexual diferent d'aquell que s'espera d'una noia "normal", que es comencen a plantejar la opció de comunicar-ho a la gent més propera i "sortir de l'armari". *"Jo crec que no es surt de l'armari fins que una persona ho té clar que és així i ho accepta"* (Pepa). Sol passar que comencen pensant que quan se senten atretes per la seva primera relació, no s'identifiquen amb allò que associen al mot lesbiana. Tal com diu la Maginés allò que és habitual és pensar el que diu una coneguda frase entre la comunitat lesbiana que sovint és una arma per a múltiples bromes: "Jo no sóc lesbiana però la meua nòvia sí".

Però arriba un moment, que manllevant les paraules de la Pepa diríem que "les coses cauen pel seu propi pes". Les relacions amb homes no les satisfan, o si més no, no tant com les que tenen amb dones, i és així, com s'inicia un dificultós procés que tal com ens diu la Júlia consisteix en "anar obrint portes i portes". Això vol dir que, poc a poc, es comença a revelar als altres la seva orientació sexual. Acostumen a començar per les seves amistats més íntimes. A mesura que ho van verbalitzant, ho van assumint elles mateixes, i acaben per dir-ho a la família. Aquest seria el procés més habitual entre les que realment han "sortit de l'armari". També hi ha noies com la Cristina que comencen per dir-ho en l'entorn familiar i després a la resta de persones que els són properes. Algunes d'elles, només ho han dit a una part dels seus familiars (a la mare, o a alguna germana...). I d'altres, probablement tardaran encara a fer-ho saber als seus familiars o potser no tenen la intenció de dir-ho mai.

Els espais. Geografia del lesbianisme

Per tal de donar una visió completa del lesbianisme a Catalunya, hem realitzat el treball de camp en dues ciutats catalanes, una de tamany gran: Barcelona, i una altra de tamany mitjà situada a cent cinquanta kilòmetres de la primera: Lleida. Sens dubte la comparació entre ambdues ciutats ens aporta dades importants per a construir una geografia del lesbianisme. Un retrat de la comunitat lesbiana exclusivament de Barcelona i el seu cinturó, ens hauria donat una visió esbiaixada del lesbianisme a Catalunya. Si per contra, ens haguéssim cenyit només a una ciutat de tamany mig, ens adonariem, tal com expliquem en aquest apartat, de que la ciutat comtal és un referent que no podem obviar.

Sobre les organitzacions de lesbianes

Com en qualsevol altre indret del territori català i espanyol, a Barcelona i a Lleida abans de la democràcia no hi va haver cap plantejament sobre la creació d'associacions homosexuals, entre altres coses perquè ser homosexual estava penalitzat, per tant, es tractava d'un tema que estava totalment submergit. A partir de la creació de l'Estat democràtic, es va fer més d'un intent de crear una organització al voltant d'aquest tema.

Barcelona va ser pionera en aquest sentit. Actualment són varies les institucions creades per a defensar els drets dels gais i lesbianes. Les dues entitats amb major nombre de socis, l'històric Casal Lambda i la Coordinadora Gai-Lesbiana, tenen agrupacions formades per dones. A part d'aquestes dues trobem altres entitats que són formades exclusivament per dones, com l'Associació Cultural de Dones La Nostra Illa, la Red de Amazonas o el Grup de Lesbianes Feministes de Catalunya. Cadascuna d'aquestes entitats organitza per a les dones que integren el grup activitats com: debats, cinema, xerrades informatives, cursos de tota mena, activitats lúdiques, etc. A part de les activitats s'editen fulls informatius i revistes amb una certa periodicitat.

A Lleida durant els darrers vint anys s'ha fet varis intents de crear una entitat per agrupar gais i lesbianes. L'any 1995 va tornar a renèixer la iniciativa de crear un espai pel col·lectiu homosexual de Lleida i l'entorn. A partir del mes de desembre de 1995 l'Espai-Acció Gai-Lesbià de Lleida i Entorn (EAGLE), una entitat amb la pretensió d'aglutinar les iniciatives en l'àmbit cultural, social i lúdic al voltant del fet homosexual a Lleida, va gaudir de l'ús de les sales del Calidoscopi, el Centre d'Iniciatives Juvenils de la Paeria. Actualment però, la seu de l'associació està situada en un pis compartit amb l'Associació Anti-Sida cedit també per la Paeria. Es tracta de l'únic grup legalitzat a Lleida i podem dir que es mou en una línia més social que no pas política. El finançament econòmic d'aquesta associació es fa a través de les aportacions mensuals dels socis en forma de quotes i de les subvencions rebudes d'entitats públiques. La feina diària que comporta l'existència de l'associació es solventa a través dels socis i les sòcies. L'EAGLE edita des del desembre de 1995 un full informatiu que surt al carrer una vegada cada mes.

L'any 1997 va néixer dins l'associació un grup que s'anomena EAGLE DONA. Aquest col·lectiu va sorgir amb l'empenta d'un grup poc nombrós que de mica en mica va consolidant el seu espai de participació dins l'associació, organitzant conferències, activitats de suport per a les dones lesbianes, així com altres activitats dirigides a donar visibilitat al tema de l'homosexualitat femenina. Per altra banda, darrerament s'està fent esforços per estrènyer els llaços amb altres entitats de Barcelona, com el grup de dones del Casal Lambda, amb l'objectiu de promoure activitats conjuntes i d'enriquir-se mutuament.

Tal i com succeix amb la gran majoria d'entitats a la resta de Catalunya, l'aparició del col·lectiu lesbià a Lleida ha hagut d'esperar que hi hagués una certa consolidació del grup de gais. Malgrat que l'EAGLE des d'un principi pretenia aglutinar aquells que es sentissin identificats amb la problemàtica homosexual tant masculina com femenina, no ha estat fins fa escassament un any que ha aparegut un grup femení sorgit de la consciència i la necessitat de tractar de forma específica la problemàtica lesbiana.

També hi ha altres entitats, tant a Barcelona com a la ciutat de Lleida, que no estan directament implicades en el tema de l'homosexualitat, però que reivindiquen certs aspectes que suposarien una sensible millora del benestar del col·lectiu homosexual. En aquest sentit, l'Agrupació Socialista de les Terres de Ponent i Iniciativa per Catalunya a Lleida, i el PSC i ERC a Barcelona, ja a partir de les eleccions passades van començar a interessar-se pel "vot rosa", nomenant un responsable que també formen part del col·lectiu de gais i lesbianes. El grup polític Iniciativa per Catalunya, l'any 1996 va crear

deixar-se veure perquè a favoreixen l'estereotip d'estúpida. Existeix un entremig que es fa amb tothom (Pepa).

Lleida és una ciutat on tothom acaba coneixent-se, i més si es pertany a grups tant reduïts com la comunitat lesbiana. Les diferències que sorgeixen entre elles, ja sigui a l'hora d'entendre el fet lesbià, o bé, fruit d'amors i desamors, es fan paleses en els locals on coincideixen.

Ah!, bueno, jo a Lleida tampoc l'he viscut massa, eh?, l'ambient. He pujat un parell de cops, ara, l'he conegut una mica. Home, l'ambient a Lleida jo, per lo poc que he vist, he vist que a Lleida la gent es coneix, les noies es coneixen. Jo, per mi, des del punt de vista d'una persona que viu a la ciutat i que no m'ha sigut fàcil tampoc, com a ningú, ficar-me en aquest món, perquè has de començar per algun lloc i aquesta ciutat és molt gran, hi ha molta gent i no sé... Jo sempre he pensat que a Lleida, pues no sé, que ho tenen, que ho tenen més fàcil a l'hora de conèixer gent, el que passa és que també penso que... que que també són sempre una mica les mateixes, perquè ja es tenen una mica vistes, no?. (...) I arriba un moment pues, que ja no hi ha ningú més, no?. I sempre m'ha sobtat molt, potser com a persona de ciutat a mi lo que no m'agrada és allò de que, que a vegades expliquen, doncs que aquesta a sortit amb aquesta i després, aquesta és la ex de l'altra i surt amb l'amiga de l'altra, i sempre funcionen així. Jo, ara tinc una amiga a Lleida que està sortint amb una, i la ex d'aquella està sortint amb una altra i surten les quatre, no? (Catalina).

Quan es produeix un desaparellament, les lesbianes de Lleida no tenen cap altre remei que el d'aprendre a conviure amb situacions com aquesta, o bé, desaparèixer de l'ambient, fet que no és gens fàcil i que gairebé sembla impossible en una ciutat d'aquestes dimensions.

Al marge de l'escàs repertori d'espais de lleure per a dones lesbianes que hi ha a Lleida, el lloc on es reuneixen algunes és al despatx de l'EAGLE un cop per setmana. Són reunions que no estan estructurades ni conduïdes d'una manera formal, sinó que es configuren segons les necessitats diàries o les activitats que en aquells moments tinguin entre mans. El nombre de persones que hi sol assistir oscil·la entre les cinc i les deu noies, generalment totes lesbianes o bisexuals, excepte algun cas en el que hi assisteix algun familiar (normalment germanes).

Les reunions informals, celebracions o qualsevol activitat que puguin fer pel seu compte i que no surti del que és l'ambient s'acostuma a fer en cases particulars. Les lesbianes joves, tant si son estudiants, com si treballen, solen viure en pisos compartits ja sigui amb la parella o amb altre gent, homosexuals o heterossexuals. Solen buscar gent per a compartir pis que sigui homosexual, o bé, que pugui acceptar la seva orientació sexual amb facilitat. És allí on es fa les reunions, festes, sopars, jocs de taula o es passen pel·lícules de video.

Les cases? les cases de la gent normalment solen ser pisos de noies que viuen en parella, con lo cual son hogares muy dignos. I potser perquè em relaciono amb gent que tenen els mateixos gustos que jo, doncs m'agraden les seves cases o m'hi trobo bé. Són cases normals, com qualsevol pis. Si són estudiants seran cases d'estudiants, si són parella, doncs s'intentarà arreclar més, la gent és més detallista i...

- Hi ha algun ambient especial, música?

No, jo crec que sí. Es poden crear ambients per exemple molt sensuals, tindre a la taula un bon manjar, un bon vi, cremar incienso per ambientar, tot això. Però jo a totes les cases de noies en parella que he anat, doncs són molt acollidores. Es veu que t'hi trobes bé. Són còmodes i pràctiques a la vegada. Tampoc no arriben els calers per tindre una mansió (Ja! Ja!) (Pepa).

La conversa, sense allunyar-se gaire de la de qualsevol grup de joves, es centra en temes que els són propers i comuns a totes elles: el cinema, els estudis i altres interessos culturals: literatura, art, música, teatre...; sempre posant un interès especial per aquelles activitats que fan referència al fet homosexual. Tampoc no falten mai els comentaris sobre la vida i la situació amorosa de les noies que integren la comunitat lesbiana lleidatana. Qualsevol novetat que tingui lloc en el seu cercle s'extén amb una gran rapidesa en aquestes reunions. *“Quan estàs dintre d’ambient, doncs la gent és molt oberta, expliques i les intimitats corren! Tothom sap el que passa i els lios i tot”* (Pepa).

La ciutat de Lleida, pel fet d’estar envoltada d’una zona rural, aglutina a la majoria de noies lesbianes, que incapaces de fer compatible la seva tendència sexual i la vida del poble s’instal·len a la capital o si més no, l’adopten com el centre de les seves trobades de l’ambient. *“El que passa que és molt dur en un poble... però mira... (...) No hi tinc res... jo marxo de Borges i aquí comença una altra història... no és que no vulgui saber res... no sé ni de què parlar ni... i com que sóc bastant sincera parlant doncs m’haig de reprimir i tampoc m’interessa, no?”* (Júlia).

Barcelona: un referent ineludible

Després jo, el que sí vaig fer, al voltant dels 18 anys, va ser anar a Barcelona a enterar-me d’associacions, organitzacions, de bars, de tot... Ara ja sóc grandeta i més val estar informada que no. I em vaig recórrer tot el que hi havia. El que passa és que si no estàs vivint a Barcelona no pots formar un grup de treball i això (Pepa).

Si Lleida és el referent de les noies lesbianes de l’entorn rural de les terres de ponent, i l’espai per on elles es mouen, Barcelona esdevé un altre referent ineludible per a totes elles. La Ciutat Comtal és l’indret on s’organitzen més actes culturals al voltant del fet homosexual (exposicions, mostres de teatre i cinema, xerrades o reunions informatives), on hi ha entitats que fa anys que vetllen pel benestar de les noies lesbianes, on poden anar a locals que són exclusivament per a dones i en els quals poden actuar amb naturalitat, la ciutat on hi ha llibreries gai-lesbianes i fins i tot una llibreria de dones i per a dones. L’anonimat de Barcelona permet actuar amb llibertat i fer coses que a Lleida serien impensables. *“Lavors vam tornar un altre dia en una altra festa que va ser de Carnaval a la Plaça Reial. (...) I res, aquell dia me’n recordo que estàvem ballant i ens vam començar a enrotllar davant de tothom. I la gent deia: “Lesbianes... i no sé què”. I nosaltres passant de tot”* (Júlia). En definitiva, Barcelona esdevé un referent mític, un punt de peregrinatge obligat per a moltes de les noies lesbianes catalanes.

El que fem ara, si algun dia anem a Barcelona de marxa és anar a algun lloc d’ambient. Ara es fan festes molt bones, perquè aquests locals normalment són molt petits i sempre et trobes la mateixa gent. Ara hi ha un grup de dones que organitzen una festa al mes i hi ha un bar una mica més grandet i allò s’omple de gent, de noies de tot tipus, de totes les races... Hi ha molt de colorido, i fins i tot, havien organitzat algun concert, alguna actuació, està molt, molt bé. És lo millor que hi ha a Barcelona, les festes (Pepa).

Les festes són l’ocasió ideal per a mantenir el contacte entre elles. Probablement la major part de la gent que hi assisteix és Barcelona i el seu cinturó, però també hi ha gent que prové de tot el territori català (Lleida, Manresa, Girona, Tarragona...). Aquestes festes són organitzades pel col·lectiu de dones de l’associació cultural “La Nostra Illa”, i es fan el primer dijous de cada mes. El dia de la festa és el dia que les de fora aprofiten la

ocasió per a posar-se al dia sobre tot allò que passa per l'ambient a Barcelona. És el moment de fer un volt per les llibreries, d'anar al cinema a veure alguna pel·lícula que difícilment arribarà a d'altres cinemes que no siguin els de Barcelona, de visitar alguna exposició i de quedar amb altres companyes per anar a sopar.

Per a les noies de Barcelona, és el moment de poder contactar amb l'ambient més variat, amb gent que prové de llocs diferents i en un local de dimensions més grans de les habituals.

-¿Y cómo son esas fiestas?

Pues, la verdad es que a mi me gustaron mucho. Sobre todo porque a esas fiestas... va mucha más gente que cualquiera de esos locales que son mucho más pequeños, y además, va gente de todo tipo. A esas fiestas, por ejemplo, también pasa muy a menudo que va gente mayor, bueno mayor, que pasa de los treinta. Y a lo mejor, por la noche, en el típico local de moda es muy difícil ver a gente que pase de los treinta, o mucho más complicado. Y entonces, estaba muy bien.

(...) Conocer a la gente no te cuesta ni más ni menos que en cualquier otro lado y ya está, y ves que no pasa nada. Y que todo el mundo es muy normal, y que hay de todo. Y además, ¿a mi sabes lo que me ha agradado mucho?, por lo que te decía, cuando vas a locales heteros normalmente nunca hay de todo. Sino vas a un local y está todo lleno de jevi, grunch y no sé qué, o vas a otro y está todo lleno de pijitos y... ¿sabes?. Y entonces, esto me gustó todavía más, que allí había de todo. Y eso es algo que me gusta mucho.

- Todo, ¿qué es?

De eso, que veías a la gente tanto que parecía que venía de trabajar y venía poco menos que con..., yo que sé, la típica chaquetita de ante y tal, a juego con sus pantalones y que debía de haber acabado de dejar el maletín en el coche, hasta las pijas típicas de mocasín, vaqueros de marca, camisa y jersiecito liso, a la gente con el piercing por todos lados y el pelo de punta y de colores, a... no sé, a todo esa gente tope años sesenta, que se ponen en plan jippiolo; hasta la típica tía de pelo corto que se compra la ropa en Springfield y no sé, de todo, de todo y que hacían de todo: el que quería bailar bailaba, el que no se sentaba a hablar, el que no...¿sabes?. Y todo el mundo así, como de muy buen rollo, sin estar, sin estarse fijando tanto en la otra gente,¿sabes? (María).

Les impressions que les nostres informants comparteixen, difereix ens alguns aspectes amb les notes que vam prendre justament al voltant de la mateixa festa que ens comenta la María.

(Notes preses el dia 7/8/1997 a la festa de dones al moll de la fusta a Barcelona)

"La gran majoria de noies, diria que pertanyien a una franja d'edat que podríem acotar entre els vint i els trenta-cinc anys, i segurament abunden més les edats que ronden la part central d'aquesta franja. El seu vestuari més habitual són uns pantalons, texans normalment, i una samarreta o camisa. Les més provocatives vesteixen texans baixos de la cintura i samarretes sense mànigues i ajustades. També n'hi ha alguna que duu vestit curtet de tires i alguna (literalment alguna) minifaldilla. Gairebé cap noia duu bossa, els diners i els documents els duen als texans. Abunden els cabells curts, tot i que també n'hi ha que els duen llargs. Fins i tot, n'hi ha dues amb els cabells rapats, una estètica que agrada a moltes. Els cabells curts solen ser amb tallats molt neutres (mai excessivament femenins, clatells curts...) i els llargs o mitjes melenes tampoc fan gala de massa sofisticacions. Les cares: practicament cap de maquillada. Gairebé no hi ha noies que vesteixin de forma sofisticada, només una duu un vestit llarg i té un aspecte molt femení, argument que serveix a les noies que estaven al meu voltant per a dubtar de la seva autenticitat com a lesbiana: "Aquesta s'ha perdut!"

La sensació que he tingut, sobretot al començament, és la de sentir-me observada (tot i que jo també contribueixo a observar a les demés). Tothom mira a tothom, tothom va a veure qui hi ha. Cadascú presenta a les altres les seves noves adquisicions (gent nova que porta per primera vegada a la festa, les noves novies...) o bé, es saluden entre elles. Moltes d'elles només tenen ocasió de veure's a les festes. Quan ja ha passat una estona comences a sentir comentaris com:

- Avui no hi ha res de bo.

- Sempre hi ha la mateixa gent!"

Tant la Pepa com la Maria, quan ens parlen de les festes, prenen com a referents els altres locals d'ambient i el seu cercle d'amistats. Possiblement és per això, que descriuen la festa amb adjectius com: variada, amb molt "colorido", mentre que de les nostres anotacions -probablement fetes prenent com a punt de referència els ambients heterossexuals-, la idea que se'n desprèn, sobretot pel que fa a l'estètica, és més propera a l'homogeneïtat. Ara bé, quan les nostres informants es comparen amb les lesbianes de l'estranger, reconeixen que fora les noies són més heterogènies, més deshinibides i més femenines.

Pues això perquè ho veus aquí, però vés a Londres, en un local de lesbianes o vés a Amsterdam... i miraràs les dones que hi ha, són completament femenines!

- I perquè és així aquí?

No ho sé, no en tinc ni idea, igual les modes arriben més tard, no ho sé, no puc contestar! (...) Jo penso que són diferents. A Amsterdam ho eren, i a Londres també, molt més femenines i bastant més deshinibides, menys prejudicis, no sé... igual ens arriba d'aquí a deu anys l'evolució, amb la gent més jove que no tingui tants problemes... (Júlia).

De la mateixa manera que abans esmentàvem Barcelona com un referent per a les lesbianes d'altres indrets de Catalunya, una vegada a Barcelona, el referent mític esdevé un altre: les capitals europees o algunes ciutats americanes.

A Barcelona, si ho comparem amb Lleida, els recursos pel que fa a espais de lleure i a les entitats que agrupen a lesbianes són molt més amplis. El barri Gòtic, l'Eixample i el barri de Gràcia són zones on abunden els pubs per a gais i lesbianes. De tota manera, el ventall d'ofertes que hi ha per a les dones és molt més reduït que el que hi ha per a homes. La menor demanda de les dones homosexuals és un exponent clar de que el món lesbià està submergit amb un major grau d'invisibilitat que el món gai. Els espais públics que freqüenten les lesbianes a Barcelona són de varis tipus. Per una banda, els més abundants són pubs-discoteques mixtes, o sigui, per a gais i lesbianes. A Barcelona el nombre de locals que podem trobar d'aquest tipus deu rondar la mitja dotzena. Per altra banda, trobem també un parell de locals que són només per a dones. Són llocs que solen estar tancats al públic en general i que no s'hi entra lliurement, sinó que cal trucar un timbre i és la persona que obre qui decideix si s'hi pot entrar.

Els pubs, o bars-disco de Barcelona destinats a un públic lesbià, a diferència dels que són per a gais, solen ser de tamany força reduït. Aquest és un fet que segurament també el podem atribuir a la major invisibilitat de la homosexualitat femenina respecte a la masculina. Cal tenir en compte que som hereus d'una cultura que tradicionalment ha atribuït al món femení l'àmbit d'allò que és privat, domèstic i com a tal, ocult a llum pública. No és estrany doncs, que els locals destinats només a les dones siguin, petits, recollits, acollidors i amb poca llum.

Bueno, els llocs d'ambient de noies acostumen a ser llocs petitonets, casi sempre són petits. Són llocs petits, són llocs tipus paf, puf, és a dir llocs amb poca llum... tipu discotequetes petitonetes, llocs on la llum, la llum és agradable, posen música també, pues és de tot, no?, però sobretot són llocs petitets, molt recollidets, no? És lo que em va sobtar quan vaig començar a anar-hi, perquè jo havia anat a llocs d'ambient de nois i són enormes, i són grans llocs on hi han mil·lions d'homes, no? I vas tu allí, bueno, jo em sentia, de veritat, allò... *hombres por todos lados*, a més homes grans, i forçuts, no? Però vull dir que són llocs molt grans. En canvi els llocs de noies em va sobtar perquè era una cosa com molt més recollit, molt més íntim, són llocs acollidors. Són llocs que t'hi pots sentir molt a gust, no? (Catalina).

Un altre tipus d'espai públic on algunes d'elles es troben és als locals de les entitats creades al voltant del fet homosexual. En el cas del Casal Lambda, que és el que conixem de forma més propera, les noies es troben una vegada per setmana. D'un mes per l'altre, planifiquen les activitats del grup intentant satisfer els seus interessos en els tres àmbits esmentats i en funció de les necessitats del moment. Gràcies a la iniciativa de l'actual grup de dones del Casal, sorgeix fruit de les reunions de cada dimecres un full informatiu per aquelles que no hi han pogut assistir, o perquè poc a poc vagi quedant constància de cap on s'avança i es vagi conformant una ideologia pròpia. Les expectatives de cadascuna de les noies que assisteixen a les reunions, són molt diferents, però segons el Full Informatiu N° 1 del grup de Dones del Casal Lambda, es poden agrupar amb tres: l'interès lúdic, l'interès polític i l'interès comunicatiu. Des de l'inici de la nostra assistència a les reunions, l'ambient lesbià al Casal ha canviat de forma espectacular. El bar del Casal ha esdevingut per elles un punt de reunió, no només el dia que es reuneixen, sinó que quan surten, l'inicien la marxa al bar del Casal, ja sigui prenent una copa o sopant.

Malgrat que la oferta d'espais per a noies lesbianes no és tremendament abundant, les dimensions de la ciutat de Barcelona permeten tinguin prou oferta de locals per a poder-se relacionar entre elles i conèixer altres noies. De manera que els espais privats passen a un segon ordre i no tenen la importàcia que tenen a Lleida. Els espais privats els reserven més aviat per a les relacions amb la parella. Ara bé, no totes les noies es mouen sempre per l'ambient. N'hi ha que el troben excessivament tancat i prefereixen moure's amb amistats homosexuals i heterosexuals per locals no només confinats als qui s'atribueixen una identitat homosexual.

Els llocs d'ambient els trobo molt guetos, molt sempre la mateixa gent, molt tal, no?. Jo no et dic que un dia no em dongui el punt i me'n vagi a Ca La Dona i m'interessi un grup i faci un grup d'amigues, no?, però si puc, que tampoc és fàcil, prefereixo conèixer gent d'altres maneres, més en la meua vida quotidiana. Si jo puc conèixer gent de l'ambient a la llotja, doncs, em vé més de gust, que sigui una cosa com molt més oberta, no?, que hi ha gent de l'ambient i gent de fora l'ambient, que hi ha de tot, no?. Aquest aspecte de... tancar-se només la gent, per exemple, les noies lesbianes, de sortir cada cap de setmana només..., no, no?, ho trobo més divertit (Catalina).

De tota manera, acostumin o no a sortir per l'ambient, totes les nostres informants tenen en comú una etapa en la que sorgeix la necessitat de conèixer l'ambient. Aquesta etapa va precedida per una fase de descoberta i acceptació de la pròpia orientació sexual. Una vegada s'ha produït la iniciació individual, comença la iniciació a nivell social. Per tant, el sol succeir és que la primera relació neix fora de l'ambient, però un cop iniciades en l'ambient les parelles solen sorgir en aquest àmbit.

III

EL PROCÉS DE CREACIÓ D'UNA IDENTITAT SEXUAL

Antecedents personals

Cristina: "Jo de petita volia ser un nen"

Vaig néixer a Barcelona al barri del Poblenou, el 28 d'octubre del 70. A casa som dos germans i dos germanes. Jo sóc la petita. El gran és el Carles, té trenta-quatre anys, està casat i té dos fills: el Marc i el Jordi, els meus nebots i me'ls estimo molt. I després també, el Xavier, que té trenta-dos anys i encara viu a casa. I després ve la Juana, que està vivint amb un noi i en té vint-i-nou.

Gairebé tota la meua infància ha sigut relacionada amb els meus germans més que amb la germana, perquè no ens hem portat mai molt bé. Jo és que de petita era un xicotot, eh?. Sempre estava jugant a futbol, sempre estava...no m'agradava lo típic que fan les nenes jugant amb les nines i tal, jo no, jo passava de tot això. I potser per això m'inclinava més cap als meus germans que cap a la meua germana, no?. Anàvem a veranejar amb una casa a fora...a prop de Sant Sadurn d'Anoia i jugàvem allà a futbol... jo sobretot a futbol, m'agradava molt. Jo tindria vuit o nou anys quan me vaig donar compte de que m'agradaven les noies. Jo, de petita, sempre volia, o sigui, jo volia ser un nen, de petita..., o sigui, jo deia: "Jo vull ser un nen", no?.

No som una família rica ni res d'això, no?. I hem passat les nostres, les nostres males èpoques econòmicament parlant, no?. I jo recordo a ma mare de petita, la recordo com sempre estava enfeïnada, sempre estava en un lloc, sempre estava a on sigui, ara el menjar, ara la roba, ara vestir-nos...i ja està. No ha sigut una relació que han estat a sobre tota la meua vida, no? Però no ens han faltat mai, jo no he trobat a faltar mai els meus pares, vull dir, sempre els he tingut quan els he necessitat... Sempre m'han apoïat amb tot, sempre m'han demanat opinió a mi, no m'han obligat mai a fer res que jo no vulgués, inclús la comunió. No m'han obligat mai a fer res que no vulgués, vull dir..., ja et dic, la comunió me van preguntar si volia fer-la, que jo vaig dir que no. No l'he feta perquè no em feia gens d'il·lusion... principalment perquè a mi... el vestidet... no m'agradava gens. No m'agradava anar de nena.

Vaig estudiar EGB i després vaig estar fent l'FP administratiu durant cinc anys. Quan vaig sortir, vaig estar treballant, vaig començar a treballar en un gimnàs, de recepcionista. Ara estic treballant en un centre de teràpia visual. Treballo d'administrativa. Porto... ha fet un any i mig ara. Estic molt bé ara al treball, la feina i

sentimentalment també. Ja em tocava, eh?, perquè he passat algunes fases molt dolentes, però bueno.

Catalina: "Tenia pressa per marxar"

Vinc d'una família catalana mallorquina. Sóc... bueno, som els meus pares, el meu pare i la meva mare, i som quatre germans. Jo sóc la tercera, petita, per dir-ho d'alguna manera, tinc una germana petita, una germana més gran i un germà més gran, que és el gran de tots. Res, vaig néixer a Barcelona l'any 1970 i... sempre hem viscut a Barcelona. Llavors, bueno, a veure, la meva infantesa, diguéssim que fins els tretze, bueno, més abans, fins els deu o onze anys, jo crec que va ser una infantesa molt normal. Va ser una infantesa, bé, pues de classe mitja-baixa, no gaire medis econòmics, molt de la ciutat, i... pues marcant els estius a fora, que és lo que més recordo. Al començament, els meus pares van tenir una casa pel Montseny i anàvem a passar allà els estius.

El meu pare és mallorquí i ve de Mallorca, però de l'interior. I la meva mare és de... va néixer a Núria. Vaig estar a... al començament, vaig anar a una escola molt progre per l'època. Era mixta, eren classes de molts pocs nens. I després, pues, quan vaig cursar setè d'EGB, em van canviar en una escola, els jesuïtes de Casp. Els meus pares han canviat de domicili bastantes vegades, és a dir, jo mai he viscut molts anys seguits en una mateixa casa, sempre hem canviat molt de casa. No m'ho vaig passar malament, no va ser traumàtic tampoc, ni res. Però, bueno, a mi no em va agradar. Llavors vaig decidir fer BUP. I... vaig rogar i demanar als meus pares que em deixessin anar a un institut públic en lloc de continuar allí. I bueno, els meus pares m'ho van respectar.

La meva mare és una persona..., és que això és important perquè la meva mare és una persona que per l'edat que té, que la meva mare té ara seixanta-tres anys, és oberta. És una persona bastant lliberal. I el meu pare, pues... és una altra història. El meu pare és una persona molt tancada, és una persona molt sèria. És una persona que no sap expressar els seus sentiments. Perquè el meu pare no... no, ho sento, penso que no sap estimar, el meu pare. I a més, el meu pare, lo del meu germà ho ha portat molt malament sempre. Tinc un germà que quan tenia catorze anys li va sortir una esquizofrènia. Jo en tenia nou o deu. I bueno, a llavors, va canviar tot a casa, ¿no?, és a dir, si fins llavors havíem sigut una família com bastant normal, tranquil·la, amb els problemes que pot tenir qualsevol família, clar, llavors amb lo del meu germà va canviar tot ¿no?. Llavors jo, la meva adolescència, pues, la recordo molt inestable, molt difícil, molt complicada.

Molt joveneta ja, enseguida, vaig començar a anar amb nois, vull dir, ja... Vaig ser una persona que, així com ara sóc petitoneta, jo era de les... vaig... vaig créixer molt ràpid jo, ¿no?. Però, sobretot recordo com molta inestabilitat dintre meu, ¿no?. Això, una part molt important, ¿no?, de no sé què vull estudiar, no sé què vull fer, no acabo de trobar el meu lloc i... bueno, tot venia una miqueta de lo que estava vivint a casa, ¿no?, de com havia crescut, ¿no?.

Dels setze als divuit, pues... bastants nois, sortint, coses bastant superficials a vegades, altres vegades no tan superficials, potser acabaven més en amicitat, però que tampoc no, no... no sortia amb ningú massa temps seguit, ¿no?. Després a COU ja, amb tots els

acá [a Barcelona], y fue tan fácil como yo pensé que sería, sobre todo al principio, la gente dice que lo peor es al principio, yo pienso que no, todo al contrario, al principio cuando llegas a un sitio nuevo, ¡tienes tantas cosas nuevas que te distraen!, ¡estás tan ocupada!. Yo quise ir a vivir en un piso, no en una residencia, mi madre no estaba muy convencida, porque todo el mundo se va a una residencia y luego, al par de años se van a un piso de estudiantes, yo no, ir en una residencia para seguir las quinientas normas y no sé qué, no... y al final convencí a mi madre y me vine directamente a un piso.

Júlia: “Col·leccionista de gent”

Vaig néixer a Horta Verda, fa trenta-sis anys, el 1960, a l'estiu. Vaig néixer a casa, a la meva casa pairal, en una família on sóc la tercera de quatre germans, la tercera, després en ve un de més petit i ja està. Amb ma germana em porto set anys..., mon germà en deu tindre quaranta-un, ma germana quaranta-dos, es porten un any. Teníem una casa de poble, a prop de l'església, amb dos pisos. Llavors vam vendre la casa aquesta fa poc, i ens vam fer una altra, d'obra, al costat mateix. El meu pare era el gran de tres germans i els altres dos portaven mal rotllo. Llavors, per evitar problemes, nosaltres vam vendre la nostra part del pis i ja està! Em va saber molt de greu....

No ens ha tocat mai la loteria, ni hem tingut mai res...treballant tots. El meu pare treballava en una fàbrica d'oli, va començar als setze anys, fins ara, que ja està jubilat. Era l'encarregat, i la meva mare era bordadora, d'aquestes en teler, però la va tenir de deixar perquè erem quatre germans i prou feina tenia!. Sempre hem sigut treballadors. I a part també teníem camps i hem anat tots a treballar al camp, dissabtes i diumenges, qualsevol dia... a “sofatar”, perquè abans no hi havien “sofatadors”.

De petita no me'n recordo de moltes coses. Si t'haig d'explicar algo, doncs me'n recordo de la primera vegada que em van regalar la bicicleta, em va fer molta il·lusion, i que sempre jugàvem pel carrer. A Horta Verda hi havien tres tipus d'escoles: les Nacionals, les Monges i Clarets. Tots els germans anàvem a les monges, les Carmelites. I no en guardo gaire bon record. Perquè eren massa bruixes i molt classistes. Llavors a les monges hi vaig anar fins a cinquè de Bàsica, després als padres, perquè a les monges hi anaven nenes i parvulets, que eren nens, i llavors ja passàvem als padres. I a nosaltres ens van canviar totes als padres. Els padres eren Caputxins Franciscans, era molt bonic també. Tots arribàvem i ens feien ficar en fila també. No cantàvem el Cara al Sol però bueno, casi, i ens feien pujar per classes.

El meu pare el veia poc, molt poc. Me'n recordo que feia torn de nit, era l'encarregat. I la meva mare, mentres esperàvem al papa, ens explicava històries dels seus germans, eren nou germans! Jo tinc molt bons records de la meva mare, no? I del meu pare també, però el veia poc. El meu pare té molts “prontos”, quan s'enfada no controla... i això...No m'ha pegat mai, eh?, ni a mi ni al meu germà, en canvi a la meva germana i l'altre germà els castigava molt. La relació que tinc [amb els pares] és oberta i parlem de tot. Jo me'n recordo que quan tenia quinze anys no els hi deia: “Vull anar...”, els hi deia: “Me'n vaig”. Ara, sempre els hi explicava: “He anat amb tal noia, amb tal noi, amb tal”, tot. Un poble és molt petit i abans de que se n'assebentessin per un altre els hi explicava jo.

Podia parlar de tot amb ells, parlàvem de sexe, de drogues..., qualsevol cosa que m'afectés, menys del món homosexual, perquè tampoc ho sabia jo....

Fins els quinze anys sempre havia anat amb ells i amb el meu germà. Sempre anàvem tots, bueno, sempre hi anava el meu germà, el meu pare, la meva mare i jo. Els meus pares i suposo que se'n van donar compte de que era diferent a la resta de la gent i en un poble costa molt dir que ets diferent. I a primer de BUP ho vaig suspendre tot. Va ser un canvi. Vaig començar a fumar porros, feia moltes piles, saltava per la finestra i me n'anava, i així en plan una mica gamberro, no?, amb companyes, amb qui fos, i anàvem al bar del poble. Vaig deixar d'estudiar. Em vaig ficar a treballar en un laboratori, i res, vaig treballar allí a temporades, perquè no era per sempre, era temporal, no?. I bueno, quan s'acabava això anava allà on fos. I als vint-i-un anys em va sortir aquesta plaça [a la biblioteca de l'Escola d'Hostaleria], no m'hi volia presentar, però ho vaig fer, em feia molta por venir aquí, a Lleida. Primer pujava i baixava d'Horta Verda, fins que al final em va agafar un xoc de dir: no estic a Horta Verda, estic a Lleida, no? I vaig llogar l'habitació d'un pis.

Estic molt bé tal i com estic. Sóc simple, no sóc ambiciosa, no sóc d'aquelles que voldrien tenir peles, mai n'he tingut, i les que tinc les gasto, visc el moment!. Me compro el cotxe, me'l compro a plaços, me compro una altra cosa, me la compro a plaços, i així vaig tinguent coses, però no tinc cap ambició. I el que em dona més alivi és la gent, amb general, els amics. De vegades puc estar malament a la feina, i sóc amable, i sóc sèria, ho tinc de ser, perquè tampoc puc estar rient tot el rato a la biblioteca, però jo em sembla que em dono a la gent, i és lo màxim que faig, això i col·leccionar gent, jo col·lecciono gent... col·leccionista de gent... de persones.

Pepa: "El nino de casa"

Vaig néixer a Lleida, l'any setanta-tres. Era la pitufa de cinc germans i bueno, com que em portava deu anys amb la germana gran doncs era el nino de casa, bueno la nina. I vaig anar a l'escola de monges. I llavors als tres anys o por ahí, em van ficar a l'escola. Em van ficar al Santa Carme. El que passa, és que com que era un rollo amb els autocars un dia em vaig equivocar d'autocar i vaig anar a parar, bueno, al quinto nabo i ma germana va arribar a casa histèrica: "No trobo a la Pepa!". I llavors em van canviar d'escola, em van ficar al Santa Mare Nostra, més a prop de casa. I ja de seguida vaig començar a fer amics i amigues.

Jo sempre he estat amb noies o amb nois. Ens ho passàvem molt bé, si volíem jugar a futbol jugàvem, sinó saltàvem a corda, i no sé... jugàvem allò dels papers, com els tazos ara. M'agradava l'estiu, perquè anava de colònies quinze dies a la muntanya, de campaments i bueno, allà ens ho passàvem teta, ens deixaven fer el que volguéssim i teníem un zorro que ens espantava i ens ho passàvem molt bé.

Som dues germanes més, i tenia dos germans, però un va tenir un accident i es va matar, jo deuria tindre set anys o per allà. El dia 17 de novembre del 80 mon germà sortia de l'escola, ell estudiava a Barcelona. I es veu que sortien de la facultat, anava amb un company seu, el seu company tenia una moto, una BMW, una k75. Va ser sortir, i això

que li diu: "Va, et porto a la residència posa't a darrera". El seu company es va ficar el casc i ell no. I això que passa no? de vegades que venia un capullo que just va passar en vermell quan es canviava de taronja a vermell i suposo que l'altre de la moto devia accelerar i allò que fan...es van fotre una hòstia i van sortir disparats els dos. L'altre portava casco i ja està, uns dies malament però el meu germà va rebre fort. El dia següent... em vaig despertar al matí i em van dir això: "El Ricard està malament i no sé què...". I em sembla que passava el dia i m'ho anaven explicant i recordo que durant tot aquell dia els meus pares van anar a Barcelona. Doncs nosaltres anàvem fent i l'àvia estava tota l'estona resant. I l'endemà al matí quan ens vam aixecar ja van dir que era mort....

La mare desfeta... Durant molts anys, mon pare s'ho va quedar tot, tot per ell, no sé, es va resignar, no va voler mostrar res, no? Llavors la meva àvia va vindre a viure amb nosaltres. Ens va ajudar a casa. De fet ja teníem una dona que ens ajudava, ajudar més, no? I va passar una època molt dolenta. Mon pare es va tancar molt des de llavors, i ha passat uns anys... Després els meus germans... amb ells sí que estàvem molt units. La gran, tenia, o té, sempre ha tingut un ramalazo maternal i de professora i llavors em feia una mica de mare i m'ajudava, m'explicava i em preguntava i m'ajudava a fer els deures, estava molt per mi, el que passa que va anar a estudiar a fora quan jo tenia vuit anys i llavors amb l'altre germà, el Marc, ell estava fent medecina i estudiava molt i tot el dia estava tancat. I amb la Maria... que llavors deuria tindre'n setze o disset estava en l'edat del pavo... insuportable!

I amb la meva àvia és una relació d'amor, però molt forta. Té molts de néts, i jo sóc una de les favorites i ens portem molt bé. Potser ara que és més gran em fa una mica de cosa, no?, perquè és molt gran i sé que s'ha de morir aviat, i no sé...l'estimo molt. L'admiro molt com a persona, la seva vida és molt admirable. És una persona forta i independent.

Amb ma mare hi ha hagut una relació molt forta. Crec que és bastant dominant. Vol controlar-me, protegir-me. I al cap dels anys te n'adones i has de parar els peus. Des de que va morir el meu germà el matrimoni dels meus pares no va funcionar. Ma Mare s'estima molt a mon pare, i mon pare passa..., passa o...no sé...no ha comunicat mai res. És una persona que viu per la feina, no té cap mena d'il·lusió per res. Jo crec que s'ha anclat en el passat.

Eren d'una classe social burgesa. Ma mare era d'una casa de nom a Manresa. Mon pare a Igualada és molt tradicional. Tenim una casa del mil quatre-cents noranta i pico, amb lo qual és molt tradicional. Llavors, quan va arribar aquí, Lleida era una ciutat... i és coneixien amb gent...que diguem de la jet-set d'aquell moment, però no s'hi van ficar mai. Jo crec que em situo amb una família mitjana, els meus pares... el meu pare té bastanta cultura, la mare menys perquè s'ha quedat més a casa. Vivim en un pis força gran, pel que són els pisos avui en dia. Al principi érem molta gent... fins que hem quedat els meus pares i jo. Ara visc amb els papàs. El centre de la meva vida és la carrera i com és una part molt agobiant intento buscar coses paral·leles que m'enriqueixin, coses que m'agradin, fer un treball, un projecte, organitzar concerts i... mantinc contacte amb gent de Barcelona perquè si més no, m'interessa per saber com és l'ambient...

Maginés: "Jo havia de redimir una mica econòmicament la família"

Pertanyo a una família andalusa, molt orgullosa de ser andalusa. I de fet,estic com molt orgullosa dels meus pares i de tot el que han fet perquè jo pugui estudiar i tot això, no?. En quant a la meva infància, doncs reconec que va ser una infància difícil perquè a casa hi havia molta penúria, el meu pare per la feina passava llargs períodes fora de casa i molts anys sense vacances. Llavorens, som tres germanes, una germana mitja germana. Una germana mitja germana, filla d'un altre marit que va tenir la meva mare, que va morir jugant a la guerra amb una juguesca de dos amics. Va ser jugant amb una pistola que es van trobar, tenien allò vint-i-pocs anys. Acabat de casar, es troben unes pistoles i allò, "que està cargat, que no està cargat", patapum, se li dispara i mata el seu millor amic. I llavors va quedar tan fomat que va estar ingressat, va agafar una pulmonia, va acabar amb una pneumònia i es va morir. El cas és que la meva mare, com que s'havia casat amb aquest personatge -que era de la família rival de la família de la meva àvia, que era la que tenia els diners- va desheretar la meva mare quan es van casar, i quan es va quedar vídua i amb una criatura la meva mare es va haver de buscar la vida ella sola. Llavorens va pujar amb la meva germana gran que tenia divuit mesos. Mon pare llavors treballava a la bòbila i va ser quan es van conèixer amb ma mare.

Bé, aleshores... la infància amb ausències [del pare] i tot plegat. Una adolescència una mica dura, perquè la meva mare anava molt a la seva bola. El meu pare, estant moltes menys hores amb mi, em donava moltes més coses que la meva mare no em sabia donar: jugava amb mi, sortíem a passejar, jugàvem a futbol, passejàvem amb bicicleta, em parlava. Jo, records d'infància d'estar als braços dels progenitors, recordo estar als genolls del meu pare. Bueno, no sé, jo la consciència que tinc és aquesta, no? Que em portés a tot arreu, a uns foros que jo m'avorria com una ostra, amb les veïnes, a fer safareig... Quan venien a casa, no podia ni jugar, no podia ni posar música, no podia ni anar a jugar al pati, saps? Jo a l'escola era molt sociable i tot plegat, però a casa era..., o sigui, estava absolutament castrada.

Llavors va venir un aconteixement important, que és que quan jo tenia divuit anys el meu pare es va ferir. Després va recuperar la motricitat, va recuperar la parla. Va ser a còpia d'anar moltes vegades a recuperació i això ens va enfonsar a tots. El meu pare era molt bona persona, és mort ara ja fa quatre anys, i la meva mare era molt dominant i ha marcat sempre les pautes a casa. El meu pare va treballar de xofer amb els Caralt, els Portabella i gent així. I va ser això, i que ma germana va estar treballant des dels catorze anys, que jo vaig poder tenir uns estudis. Volien que estudiés dret, perquè l'arqueologia no daba, no? I clar, jo havia de redimir una mica econòmicament la família, no? He anat als millors col·legis, he anat al Sagrat Cor de Sarrià i després vaig estar becada a l'Abat Oliva, vaig estudiar a la universitat, després vaig estar de becària a la universitat i després vaig estar un any en un museu a Martorell. Després he estat amb contractes a la universitat i això ha estat una mica el preludi de tot plegat.

I bueno, quan em vaig casar... Sí, et cases... però una mica allò... M'imagino que jo vaig repetir una mica el mateix esquema. Ella [la mare] es va casar perquè es deuria sentir molt poc protegida per la seva família i jo també em deuria casar perquè n'estava fins el monyo de no sentir-me bé amb la meva família.

La descoberta de la identitat lesbiana

L'erotisme vers les dones

(Júlia) I me'n recordo que als set o vuit anys anàvem a la botiga els dissabtes a ajudar-los, perquè ens regalaven "Bonys". I això, anava a ajudar-los i me'n recordo que hi havia una nena, potser més petita que jo i me'n recordo que de vegades anàvem a darrera de la botiga i jugàvem a tocar-nos, però ja te dic, tenia set o vuit anys, i d'això me n'he enrecordat ara fa poc.

(Maginés) I després amb companyes de classe, havíem fet... de tot... ens tocàvem de tot, no tan sols observar....

- Com us tocàveu?

No, no... les unes a les altres.

- Quan, a l'hora del pati?

No, no... mira, ens vam anar un cap de setmana a fora i tal... i amb la meva cosina també ho havíem fet, però erem molt petites... la meva cosina em deu portar un 3 o 4 anys.

Jo vaig tenir a tercer de BUP i COU una amistat d'aquelles tan... que després al cap del temps penses: "Ostres! El que em passava amb aquesta dona era que n'estava enamorada". Això per una banda, una persona que després es va casar i ens vam perdre la pista, i em va passar també amb una professora d'història. Mira, quan feia primer de BUP, quan jo tenia catorze anys, que per mi ara et puc dir que n'estava totalment enamorada. I vaig interpretar que m'agradava la història, no la professora.

Deuria ser que tenia catorze o quinze anys, no? anàvem juntes a la classe, o potser ella feia ciències i ens vèiem a l'hora del pati, ens passàvem els caps de setmana a casa seva normalment, perquè a casa meva sempre estava colapsada i eren gent que no..., tenien peles i tenien casa a fora i moltes vegades havíem anat fora i tot això, però bueno mai vam tenir cap aproximació...

- Però tu què senties?

Una amistat increïble, com a persona, una compenetració increïble, i a més a més, a veure, era una cosa, com t'ho diria jo? un model...

Vam estar tot el BUP i tal ... i al tercer de BUP em vaig enrollar amb l'Andreu, li vaig dir... ho va acceptar fatal! i ens vam deixar de veure... però així, eh! Flash!... Després, de casada, i un cop separada la vaig trucar i ens vam veure dos o tres vegades, i ella no sé si és homosexual, però bueno... "Que da pa entender" més que jo, eh? Una passada. No ho sé, potser hauria trobat a la seva mitja taronja o lo que fos. Jo havia sentit, a més era a l'adolescència, tocàvem la guitarra i tot això... i era una cosa!... vull dir... d'aquelles coses que es vibren... Jo et puc dir que havia sentit un desig, però també et podria dir que no l'havia sentit per ningú... I no és una imaginació... el que passa que les dues estàvem acollonidíssimes...

- Acollonida per què?, estaves acollonida en aquell moment ?

El que passa que no ho vaig racionalitzar com a tal. No me'n vaig donar compte d'això. Ho he vist després, sobretot després de la meua primera relació homosexual. I estic convençuda que el meu primer gran amor ha sigut ella.

[A l'equip de bàsquet] n'hi havien hagut algunes que m'atreien... també...

Hi havien un parell, a més erem amigues i havíem sortit i tal... i una d'elles era molt masculina, això sí que és veritat, molt masculina, molt catxes i no sé qué, però amb els cabells llargs, m'entents... però del comportament, com t'ho diria jo, el que s'entén per masculí, el prototip, és a dir protecció, seguretat, una actitud de: "Aquí estoy yo!". "¿Me han suspendido?, pues que le den pol culo a la señorita.

- ¿Imaginabas relaciones con mujeres ?

(María) Sí... Sí, pero tampoco me parecí algo, quiero decir: era como cuando era pequeña y veía las películas y yo luego jugaba y yo siempre era Errol Flyn. No era la tía aquella que salía lánguida y que siempre se rompía una pierna en el peor momento y daba un grito y los pillaban y cosas así.

- ¿ Y cómo era lo que imaginabas ?

De hecho, lo más normal era que fuese muy tipo película, y entonces me imaginaba todo el principio y tal, y cómo en el rebote de pasión llegabas a la cama, y no sé qué y tal, sólo que había un lapso y aparecíamos en el después... como una película, pero tal cual. Y lo que sí solía es ser bastante activa en mi imaginación... probablemente más de lo que lo era en la vida real... bastante más...

Digamos que en aquellas Navidades fue como muy fuerte aquel amor platónico que yo había tenido por una amiga mía.

- ¿De qué la conocías?

Desde el primer año que yo fui a Inglaterra. Yo tenía quince años y ella trece, y desde entonces, en una semana, yo era más amiga de ella que de nadie, y a ella le pasó igual conmigo, una cosa super rara, una persona que conectas desde el primer momento, además en las circunstancias adecuadas, las dos solas en Inglaterra, que no conocíamos a nadie de la gente con la que íbamos, vivíamos al lado, con cual íbamos juntas a la escuela... y muchas veces nos quedábamos solas, porque ¡nos lo pasábamos!... y si íbamos con otra gente, todo el rato hablando... éramos unas cotorras, porque nos lo pasábamos mejor entre nosotras que yendo con otra gente... Y siempre hemos sido muy amigas, no estudiábamos juntas..., no salíamos con la misma gente..., de hecho lo que sí pasaba es que casi todos mis novios no la miraban muy bien, porque... cuando iba con mis amigos, ellos se venían, pero cuando quedaba con Ana no me los llevaba a ellos, porque las cosas que hablaba con Ana, ellos iban a quedarse de brazos, porque no... entraba, y entonces no la miraban demasiado bien por eso, porque si yo quedaba cada día con mi novio, pues quedaba con Ana una vez cada semana o dos semanas, ese día no me costaba nada no quedar con ellos, ya nos veremos mañana, no pasa nada... y ellos "¡Jo!, es que cuando ves a Ana...". Y aún ahora, ya sí que hace dos o tres años que sale con mis amigos de toda la vida... sin embargo hacemos mucho para que venga la otra, en plan de ... "¡Oh, pero si vas con tus amigos!, ¿qué más te da que venga...?", "Pero es que si no vienes tú ya no es lo mismo"... o por quedarnos, quedarnos, quedamos una hora y media antes, y estamos juntas y tal, y luego viene el resto de la gente...

- ¿Ella es lesbiana?

No, ¡qué va!

- ¿Sabe que lo eres tú?

Sí, fue a la primera persona que se lo dije... lo que no sabe, ¡hombre no sabe!, supongo que se dio cuenta de que pasaba algo extraño, pero nunca hemos dicho nada, nunca hemos hablado del tema, y de hecho ya no creo que hablemos nunca...

Entonces empiezas a recordar cuando veías las cintas de tu hermano, cuando imaginabas determinadas cosas, cuando un día en el video-club encontraste no sé qué película y la alquilaste intencionadamente, porque viste de qué tema trataba. Media hora más contigo, se llama. Es una película, es... de una profesora de Universidad de Nueva York que va a divorciarse a Reno, porque es mucho más rápido, y se queda en una granja, y la hija de la dueña es homosexual, y entonces creo que se hacen muy amigas, y tal, y se establece una relación entre ellas.

- ¿Recuerdas qué sentías cuando veías la película ?

¿Qué sentía?... Por un lado, tenía la sensación de estar haciendo algo que no debía hacer... Recuerdo por ejemplo eso, medio esconder la película, preocuparme que no la vieran mis padres y tal; y por otro lado, lo que sentía sobre todo era muchísima curiosidad... que era con lo que me justificaba yo, ¿no?

Y entonces, eso,... empezabas a recordar cosas y a darles un significado... Y a esto, a incluso amores que yo podía haber sentido por mujeres pero que siempre los había dejado completamente en el plano imaginativo, o sea, era un amor platónico que, no estaba frustrado por no poder hacerse realidad sino que nunca fue pensado para hacerse realidad. Entonces, a mí no me producía ningún trauma. No decía: “¡Oh!, nunca me hará caso...” y tal. No, es que no me tenían que hacer caso, ni yo pretendía que me hicieran caso. Era una persona que a lo mejor yo conocía, pero que... toda la relación se desarrollaba a nivel de lo que yo me podía imaginar con esa persona.

Ahora pienso... que tenía su razón de ser y que... no... no le pasa a todo el mundo. Y además, lo he comentado con gente y sé que... te comentan que ellos en su adolescencia no tenían ningún tipo de dudas, vamos... Hombre, yo no tuve ningún tipo de duda respecto a los hechos pero, realmente no me ponía a pensar lo mismo que se ponía a pensar la otra gente, incluso gente que a lo mejor se movía en un círculo como el mío, que también eran sobre todo mujeres y lo mismo, iban a un colegio femenino, etcétera... Y sin embargo, si habían de tener un amor platónico, ya se buscaban al profesor de inglés... o a un actor de cine o al cantante de moda... Y yo, no... A lo mejor tampoco es tan raro, pero... ahora es eso, ahora a lo mejor le doy un significado que entonces no le daba. Entonces, simplemente le negaba cualquier tipo de significado, más allá de lo que era puramente. No pensaba nunca que significara nada.

(Pepa) Des de sempre sabia que jo estava bé amb noies, m' enamorava de la monitora d' esplai o potser abans. Els somnis eròtics o sexuals eren amb companyes...

- En recordes algun?

Sí, sí. Recuerdo el primer que vaig tindre.

- El podrías explicar?

Sí. Jo deuria tindre dotze anys i... menys, feia segon de bàsica i estudiava anglès en una acadèmia i tenia una companya... A classe tenia una noia molt fineta, tenia una cara com d' angelet, era morena amb el cabell rinxolat. Era mona, però com a caràcter bastant

bleda. A mi no em queia gens bé. Massa fineta. I un dia vaig tindre aquest somni. No el recordo, però era estar amb aquella persona molt a prop d'ella no? i no sé si ens fèiem algún petò o... El que sí recordo és que em va sobtar molt. Vaig pensar: "Ostres! Que fort! Però si això és el que es fan els nois i les noies a les pelis i a més amb aquesta noia...". Potser va ser la primera noia que em va agradar.

(Cristina) Jo tindria vuit o nou anys quan me vaig donar compte de que m'agradaven les noies. Hi havia una noia que m'agradava molt i ens portàvem molts anys, vull dir, ella deuria tindre com deu anys més que jo, era més gran, no?, vull dir, però no sé, algo m'atreia d'aquella noia. Però jo, o sigui, com que suposo que era perquè clar, quan ets petita dius coses i no saps lo que dius perquè no tens sentit de lo que estàs dient, no?. I li vaig dir a una amiga seva que m'agradava, que m'agradava aquella noia. Va ser molt fort, eh?. Jo pensava en aquesta noia i volia estar amb ella i tal i un dia, pues jo vaig dir: "Jo ho tinc que dir-ho". Jo, de petita, sempre volia, o sigui, jo volia ser un nen, de petita..., o sigui, jo deia: "Jo vull ser un nen", no?. I amb aquesta noia, això, m'atreia molt i vam estar...vaig intentar a veure si tenia sort o no, però bueno, vull dir que, vaig parlar amb la seva amiga...i la seva amiga...aquesta nena tenia vuit anys.

-Què li vas dir?

Que li digués que jo l'estimava molt... Així mateix, fort, eh?.

-I què et va dir la seva amiga?

No, va passar de mi olímpicament. Me'n recordo que va entrar a dintre i jo fora esperant que sortissin, quan va sortir li vaig preguntar a la seva amiga i la seva amiga em va dir: "Va, home va, Cristina vés cap allà", vulguent dir: "Passa de mi". I em vaig quedar molt, molt fotuda. Però suposo que me'n vaig adonar de que... que bueno, que no m'agradaven els nois.

Les relacions amb els nois

(Pepa) Tenia un amic, en Quico, que anàvem sempre junts i ens ho passàvem molt bé... fins que un dia ens van enxampar al lavabo ensenyant-nos "ambos sexes". Quina vergonya!

- Quants anys tenies?

Deuria tindre res, quatre o cinc anys i va caure la primera bronca de la meua vida.

- Com va anar la bronca?

No, no, bueno bronca no, el que passa és que vaig arribar un dia a casa i es veu que el Quico s'havia xivat a sa mare que havíem estat jugant, no? en boles en el lavabo. I llavors ma mare va arribar a casa i em diu: "Què, ja m'ho han dit que t'ho passes molt bé en el lavabo amb els nens!" Aah! zing... zing... zing... No, bronca no, no va ser... gran cosa, va ser relativa.

Llavors començava amb les meves amigues: "Ah!, doncs aquest noi és maco!". Però jo no els hi deia perquè m'agradava, sinó això, que jugava bé. Llavors van començar a muntar l'història, a jugar a les prendes, i tenies de fer-te un petò amb el noi aquell.

- Tu no vas tenir necessitat de tenir un nòvio en aquell moment?, en aquella fase?

No. Primer perquè estava enamorada d'aquella noia, i en segon lloc, perquè havia tingut algun morreo amb algun tio i ... (les meves amigues sempre em buscaven el ligue), doncs

sí xerràvem i molt bé, adèu i bona nit! Si havia tingut algo, algun morreo o el que sigui, em feia sentir molt malament. El que se suposa que feien les meves amigues, no? No sentia res em feia fàstic! No n'he tingut tants, eh? Potser dos o tres.

Si les meves amigues s'havien molestat en buscar un nòvio, un rollete, doncs al menys ho intentava. Després em vaig enrollar, (la Muntsa tenia preparada una sorpresa a l'estiu) i em vaig enrollar amb un noi, una nit. I això que dius... bueno, pues anem a fer ... doncs plaer sexual, tu em toques... et magrejo, tu em magrejes... i em vaig sentir tant buida! No sé... i el tio s'ho passava tant bé! I jo pensava: "Tant bé t'ho estàs passant tio, i jo ho passo malament!". La qüestió va ser que ella tenia... estàvem a l'estiu un cap de setmana a la platja, a casa seva i aquella nit, ella tenia un noviete per enrollar-se., i em va col·locar amb un amic seu. Vaig estar una estona xerrant, fins que se'm va tirar al damunt. I bueno, anem a provar si sento plaer o passar-m'ho bé. Jo crec que no, que anava molt lligat al sentiment.

Jo crec que ara sí. Si tingués ocasió, doncs... Fa poc vaig tenir una pseudocassió amb un amic i es va tallar ell... Vaja, hombre, tio!, ara que jo estava disposada, va i es talla. Capullo!

Tinc un amic, el Xordi. Vam anar a fer unes fotos, vam anar a fer unes fotos... Unes fotos en plan porno, que vam decidir que fariem nusos... i ens vam animar, ens vam posar com una moto. I ell m'estava masturbant i jo vaig dir: "Bueno, endavant, no? Continúa, però continúa bé". I llavors el tio es va rajar. "Qué somos amigos". "Doncs si somos amigos, què fas? Aquí o todas o nada". Ai, quin corte! Corramos un tupido velo. Jo crec que no va poder el tio, se li van creuar els cables en aquell moment, va ser massa conscient de la relació que teniem d'amistat, quan jo no. Jo estava com una moto i ja està! No tinc gaire relació amb nois. El meu grup d'amics casi tot són noies i la majoria són homosexuals, con lo qual, estic limitada. Si vulgués tirar-me un tio jo crec que me'n sortiria.

- Si vulguéssis.

Sí.

(Júlia) Jo havia intentat estar amb nois i vaig tindre alguna relació amb nois, però una penetració mai l'he tingut. Vaig tenir un nòvio... i vaig estar la tira de temps, i n'estava enamorada, jo sentia... el que no sentia era un plaer sexual, m'ho passava més bé jo sola, masturbant-me, i potser pensava amb noies, amb amigues, no amb ell...

Amb els tios tenia molts problemes, perquè n'hi havia que s'enamoraven i jo no..., bueno sí pero això no... És un rollo!, no podia... A més, que ho intentes, no?. Li podies donar un petó, tocar-lo, però no em sentia a gust!

- Per què ho intentaves?

Doncs perquè estàvem en un poble i tothom feia el mateix! Jo no acabava de sentir-me a gust, notava algo diferent i no sabia el que era.

Donar petons sempre és agradable, que te toquin sempre és agradable, sigui noi o sigui noia. No tinc aversió als nois que te toquin, al contrari, sóc molt sobona.

(María) En Agosto..., quedé con un amigo mío que conocía en las clases de inglés, pero que conocía de hacía mucho tiempo, en octavo o así y me lo volví a encontrar... y como yo no conocía a sus amigos y él no conocía los míos, pues quedábamos a solas, entonces

siempre mis amigas hacían bromas, porque yo quedaba tan a menudo (cada dos semanas o así) y sus amigos le hacían bromas a él y así nos fuimos viendo cada vez más hasta que... en la noche del treinta de noviembre al uno de diciembre me pidió salir, y estuvimos saliendo nueve meses... es el chico con el que he estado saliendo más tiempo...

- ¿Y como fue la relación?

Muy bien, la verdad es que muy bien, nos llevábamos muy bien, nos entendíamos mucho... nos parecíamos en muchas cosas, sobre todo de que nos encantaba hablar de temas ... de cualquier cosa..., igual del Lazarillo de Tormes o de no sé qué, le gustaba mucho ir al cine... y nada entonces él empezó a venir con mis amigos, sobre todo porque los veía en clase y los fines de semana y tal, y claro, yo a ellos no, sigo estando en mi colegio, son amigos de mis amigos, en realidad fue una masa de grupo y estuvimos saliendo... la verdad... muy bien... de porque tienes pocos años no te planteas a veces muchas cosas porque no piensas en el futuro... y al tercer verano me fui a Inglaterra.

Entonces cuando estaba allí, un croata empezó a hacerme gracia... total que acabamos haciendo el tonto... no sé qué... "Que si no has visto la ciudad, que podemos quedar y yo te la enseño...". Al final quedamos saliendo los dos, nos enrollamos en un parque... El problema fue cuando volví... porque me empecé a comer el tarro, "que por qué había hecho esto... por qué no sé qué...". Toda la vida pensando que yo era incapaz de ponerle los cuernos a alguien... Fue cuando llegué y lo vi: "A ese chaval yo le quiero demasiado, y con la edad que tengo, yo quiero ir a estudiar a fuera, y ahora empiezo COU y tal.. y mira las cosas que hago y tal... eso se va complicando mucho... me estoy comiendo demasiado el tarro...". Total, que llegué el 31 de agosto y lo dejé... Ahora, pensándolo, lo dejé porque era incapaz de contárselo... porque me sentía muy mal...

Lo que me solía pasar, que al principio muy bien, todo es muy bonito... entonces todo va mejor, todo va subiendo... hasta que de repente llega un punto... que me estanco i empiezo: "Bueno, que yo no lo tengo muy claro... y no sé qué..." y la otra persona sigue, y es cuando es el problema, porque la otra persona te quiere más de lo que tú. Porque primero te estancas, pero luego empiezas a ir para abajo, te agobias al estar con una persona que sabes que te quiere mucho y que tú le vas a hacer daño y tal... te sientes incómoda... te discutes por cualquier cosa... la relación empieza a desmejorar porque tú ya no te sientes cómoda..., la otra persona como que se da cuenta de que no va bien está un poco a la defensiva..., y así más o menos transcurre el último mes hasta que por fin lo dejas...

-¿Y cómo es que no te acostabas con los chicos con los que salías?

Porque no... no sé, ni los quería lo suficiente, ni ...

-¿Y te dabas cuenta entonces de que no los querías lo suficiente?

No, al principio pensaba que aquello iría a más. Entonces, cuando llegué al momento y tal... lo que pasa es que luego no iba a más, iba a menos. Y entonces, claro, ya no me iba a acostar con ellos. No, además, no sé. Supongo que, ahora, tengo otra visión de las cosas. Y ahora sé que, que no suele ser así... pero para mi lo normal era estar con alguien bastante tiempo antes de acostarse con él.

(Maginés) Bueno, jo, aleshores, des dels disset anys coneixia un noi, bueno, una persona. Tot el que et digui d'aquest noi és poc! Em va ajudar, em va fer de pare. Allò que ho veus a distància, no? I vam llogar un estudi, a on hi vivíem. Vam plantejar d'anar-nos a

viure junts, imagina't, a l'any 81. I aleshores, teníem un pis molt a prop de casa dels meus pares, un pis molt maco. Jo era llavors la dona més feliç del món. Mai m'havia passat pel cap ni que em pogués atraure una dona ni res.

I bueno, ens vam tirar la manta al cap. Jo tenia molt pocs ingressos, perquè era becària. Bueno, encara estava estudiant, perdó. Després pintàvem pisos i fèiem el que calia. Llavors vam començar a treballar a la Telefònica. Ell sí, perquè és músic, feia mitja jornada i tocant en un hueco que hi havia. Era bastant bohemí, però bastant tiradillo.

I aleshores vam estar... Jo marxava molt, estava molt absent, per la feina. Pots pensar que hi havien anys que marxava per Setmana Santa i no tornava fins per Tots Sants. O sigui, en intervals de tres setmanes venia, feia una rentadora, m'hi estava una setmana i me'n tornava a anar a excavacions. I suposo que això va marcar bastant la relació, perquè vulguis que no, les ausències refreden molt. Amb ell?, bueno hi van haver-hi èpoques més satisfactòries, però eren massa directes, no? massa penetració i mitja volta i a dormir.

Li vaig dir: "Mira, no sé si ho entendràs o no, però jo, dir-te que em separo de tu, perquè ets un capullo, no vull, perquè jo t'estimo molt. Ets un tio excel·lent, una persona extraordinària, et dec molt. Però bueno, m'agraden les dones, m'agrada aquesta persona. Jo em separo, a veure què passa". No ho va entendre. L'Andreu em seguia trucant, es presentava a l'altra casa cada dia -perquè li vaig donar l'adreça i el telèfon, cosa que no hauria d'haver fet mai-, plorant, amb xantatges emotius. Saps lo que és veure plorar un tio? No sé, a la meua família era tabú, érem andalusos tots.

(Catalina) Va sortir per allí un company de classe, ex-company de classe de vuitè, de l'any passat i res, a lo tonto, a lo tonto, em trucava. Em recordo que em va enviar flors, que era una cosa que llavors, pues,...no sé, era molt emocionant i tal i llavors, amb aquest va ser, res, ens vam veure unes quantes vegades i era un noi que era molt llançat, era un noi que venia de Mèxic, que havia viscut una educació...bueno, una educació forta, però com molt liberal i que allí...bueno, explicava sempre als onze anys, allí, la gent ja tenia relacions sexuals i bueno, ¿no?. I bueno, res, em va...me llevo al huerto, ¿no?, com es diu clarament. I amb ell va ser la primera relació que vaig tenir, ¿no?, que va ser...bueno, va ser una vegada només i va ser absolutament espantós. No em va agradar gens.

Jo crec que dels setze als divuit, jo crec...que vaig estar amb bastants nois, jo en aquell moment només només em sentia atreta per nois. Coses bastant superficials a vegades, altres vegades no tan superficials, potser acabaven més en amiatat, però que tampoc no, no... no sortia amb ningú massa temps seguit, ¿no? vull dir molt de sortir, de divertir-se, jo crec que buscava una miqueta evadir-me de casa, ¿no?, de tot lo que passava a casa.

El Jordi, el vaig conèixer... bueno, des del primer dia ja vam parlar i, bueno, em vaig enamorar d'una manera que... I res, jo em vaig enamorar tant que el primer permís que va venir el Marc, el vaig despatxar. Llavors, pues res, havíem sortit algun dia, amb més gent, havíem tingut algun sopar de classe, el Jordi i jo potser sempre, parlàvem més que els altres i ens enteníem més. A més, jo penso que maneres de...bueno, maneres de ser super diferents, no?, però bueno, no sé...penso que passàvem un moment semblant.

Va ser..., jo crec, va ser la primera vegada que vaig anar molt cap a una cosa, però, va ser com la primera vegada que sentia que anava bé, no?. Llavors, pues, res, es va convertir amb el meu nòvio, així de repent, no?. Però, un nòvio com més de veritat, no?. I...bueno, vam estar sortint, pues...com uns dos anys i mig-tres. Els pares del Jordi són, el seu pare és de l'Opus Dei. És un home molt estricte i és un home que és molt de l'Opus. I bueno, quan..., bueno, a mi ja em coneixien a casa seva.... I res, total que vam veure que si...bueno, el seu pare es va posar molt ferruco, total que veïem que si no ens casàvem per l'església tindríem, tindríem problemes, no? I bueno, pues quan jo tenia...pues mira, em vaig casar el noranta-dos, pues amb vint-i-dos anys. Jo em pensava que sortir de casa..., jo descobriria un món nou, que tot seria absolutament increïble, que jo mateixa, com a persona, canviaria, que jo em tranquil·litaria, que tot lo que havia viscut a casa: agressivitat, sobretot de paraula, tota la pressió psicològica que pot ser estar amb una persona esquizofrènica, que et bombardeja, que t'insulta, que no t'estima...que després..., a més has de tenir la capacitat d'entendre que és un malalt mental, perquè és un malalt mental i no hi pots fer res més, no?. Però jo em pensava que tot això era sortir de casa i no emportar-s'ho i no va ser així. Només ho treia a casa meva i com que a casa meva en aquell moment, era, pues la casa que havíem muntat amb el Jordi, i era el Jordi, doncs, ho vaig treure allí, no?. Llavors...tenia molt mal gènit, m'enfadava molt sovint, estava molt susceptible, me n'anava de dalt a baix, no?. I mira, a trompicones vam anar aguantant, malament, bé algun moment, malament altre moment, no massa felicitat i vam anar aguantant així dos anys. Llavors, la separació la va plantejar ell i jo vaig lluitar perquè no ens separéssim en aquell moment. I llavors va començar l'últim any de matrimoni, que va ser un any super raro, però molt raro. Va ser el gran boom que ens separàvem, la gran tragèdia ens va tornar a unir i es va acabar tot el mal rotllo. Els dos inconscientment sabíem que un moment o l'altre ens hauríem d'acabar deixant, no?, perquè tot aquell amor que hi havia l'havíem matat.

(Cristina) Sí que quan jo vaig començar anar al..., com vaig començar a fer l'FP, doncs clar, jo anava amb unes noies, normal, no? Perquè tot lo que era EGB, fins que no vaig sortir d'EGB, jo sempre a l'escola, en el recreo sempre anava amb nois, no?. I a partir de vuitè fins tota l'FP, pues, me volia esforçar jo a ser com totes les meves amigues, no?, a tindre nòvio, i a ser com tindria que ser, però no, al final, no. Jo sempre estava pensant que no podia ser, que no...que tenia que provar-ho, que tenia que provar perquè encara que lo que sentia cap a una noia quan la veia no tenia res a veure amb lo que sentia amb un noi quan el veia, o sigui, era totalment diferent per mi, no?, però clar, jo deia: "Perquè no ho has provat". Tenia que provar-ho si no no ho sabia mai.

-Però no ho vas provar?

Sí, bueno, jo sí...jo sortia amb estrangers. Allà, amb l'Elena, anàvem al càmping, a Empúries, me'n anava allà quinze dies i sempre seduïem algun estranger, però clar, com que jo sabia que un estranger era vindre, venia aquí com a màxim un mes i se n'anava, no tenia problema.

-I com eren? Com era, què senties?

Jo notava que no emplenava i no havia tingut cap relació amb cap noia, eh?..., quan jo m'enrotllava amb aquests nois, però no emplenava.

-Tenies relacions sexuals amb aquests nois?

No. No arribava perquè no podia. I aleshores...no, perquè sempre em frenava jo, eh?. No podia seguir, saps? No, no m'atreia fer l'amor amb un tio. Em feia por, feia por fer-ho. Però com que és això que sabia que era un rotllo de quinze dies o com a màxim tres setmanes, vull dir, no tenia problema perquè sabia que no arribariem mai a plantejar-nos de fotre'ns al llit.

-Quants anys tenies quan passava això?

Setze, disset, divuit...dinou, fins als vint.

Les meves amigues tenien nòvio, però jo no tenia nòvio, jo tenia relacions però me duraven molt poc, perquè tenia por. Sempre, quan venia l'hora de la veritat pues, me'n tirava enrera i agafava qualsevol excusa per tallar. I, i això, a raó de sortir amb aquestes amigues meves i tal, al final vaig conèixer un noi. I vaig intentar-ho amb ell, a veure què passava i arribar fins al final i sí, vaig arribar fins al final però no me va agradar. Jo ja ho vaig intentar, vaig estar amb ell un any i mig però no, no emplenava. També és potser, això, lo que dèiem, no?, de si coneixes..., si... si has estat amb un home, si has estat amb un noi..., pots comparar i saps lo que t'agrada o no ho saps, que no vol dir...també depèn de... no perquè hagi sortit amb un noi ara ja totes les noies siguin iguals, no?, però, no sé, que no me va agradar la relació amb ell, i mira que el xaval estava per mi i era un troç de pa de tio, era genial, eh?, vull dir, un dels tios més macos que he conegut.

La primera vegada

Maginés: "Una atracció única"

I bueno, amb la gent de la meva feina i tal, vam començar a sortir molt, perquè ens portem vuit anys de diferència. Arribava a casa fet pols [el marit], no tenia ganes de sortir. Jo estava... i clar, amb els meus vint-i-cinc anys, fins els vint-i-vuit, vaig fer el que no havia fet mai: copes i tal. I així, que vaig conèixer una noia, una noia que em va deixar... una cosa! Primer una amistat molt profunda i vam començar a sortir molt, amb molta gent. Després soles, anàvem a la platja i tot plegat. I bueno, com una juguesca, ens vam fer el primer petó. Ens vam quedar acollonides les dues: què passa aquí?

Després ens vam fer molt amigues i em comentava que estava molt enamorada d'un company meu. "Francisco el Melenas, el terror de las nenas", li deia jo, perquè tothom n'estava..., i erem molt bons amics. I ell sempre m'ho ha dit: "Ostres tia! Quan em vas dir que et casaves, jo flipava, no?, perquè pensava: quan se'n donarà compte aquesta mossa, no?". I li vaig començar a parlar, perquè jo no ho veia clar això. Perquè jo tenia una insatisfacció sexual i jo pensava: "Però a què es deu correspondre? Potser és que la relació ja s'ha deteriorat. I com que de fet és un termometro, la qüestió sexual i tot plegat, no acabo d'estar bé". Amb tot això, realment, amb aquesta noia em trobava bé, sortíem... I l'altre [el marit], com que tenia gelos del Francesc, aquest company meu de la feina.... Tenia gelos, però allò de possessió absoluta. I aleshores, doncs bé, vaig començar a sortir amb aquesta mossa. Feia servir el Francesc de tapadora. I llavors vam agafar una espècie de "bolinga" amb la Bea i vam acabar al llit.

Va ser preciós, perquè vam anar a la platja nudista, a Tarragona, ens hi vam estar tot el dia i era un escàndol, perquè només la manera de mirar-nos ja era prou delatadora,

aquelles coses que no es poden amagar i tal.... Llavors em sembla que el meu "ex" era fora i recordo que vam tornar a mitja tarda, era juny, que és bastant clar fins tard, doncs va tornar tard el meu "ex", deuriem ser les cinc del dematí quan va tornar. Jo... és que tinc records que es desdibuixen en el temps, però recordo que estàvem a la terrassa que teníem una llum molt maca, allà en una taula de marbre i que jo vaig arribar i la vaig agafar per l'esquena, recordo les meves mans morenes agafades a les seves mans, d'esquena, la seva olor, el seu...no ho sé..., tot, no? amb la música de fons, salades, perquè no ens havíem dutxat, i bueno vam començar i vam començar, imaginat que jevi, perquè en qualsevol moment podria entrar el meu "ex" i llavors hagués sigut d'Almodovar total. I sí, sí..., vam fer l'amor per primera vegada per ella i per mi, i la reacció d'ella va ser una mica de por, la meva també, de culpabilitat... una mica de tot...

"Això és una atracció única, jo amb l'Andreu no la sento". Jo no he tingut una relació amb altres homes abans. Tenia a l'Andreu com a patró únic, diguéssim de referència. "I hòstia tu, com pot ser? , com pot ser?". I bueno, aquesta curiositat i aquest iman que es va produir després, va fer que ens trobéssim d'amagatotis durant un període llarg, de tres mesos. Però jo mira, enganyant descaradament, "adultera, adultera, pero a más con una mujer", en el meu marit. A més em sabia greu, perquè és bona persona. Però es que a més a més era allò que, a tots nivells, era la meva confident, la meva amiga, la meva amant, la meva germana, la meva mare. No sé, un compendi de coses i n'estàvem molt, una de l'altra.

I jo vaig pensar que ja no podia viure amb el meu marit estant enamorada d'una altra persona. I em separo, em separo. Al principi era un joc d'ara sí, ara no, ara em fa por, ara no. Anava molt amb els seus amics [la Bea], marxava de vacances sola... i una mica jo esperava a veure què, què podia passar. Però va ser la gran clatellada de la meva vida, i aleshores me'n vaig anar de viatge. I quan vaig tornar me'ls vaig trobar tots dos a l'aeroport amb un ram de flors i no sabia si anar amb l'Andreu o la Bea... i vaig sortir per la porta del darrere. Bueno, vaig agafar un taxi i els vaig deixar a l'estacada. No sabia què fer. Em sentia molt culpable, i era tan ingènua o tan imbècil que li explicava tant a la Bea com a l'Andreu com em sentia jo, de tal manera que em van destrossar.

I aquest pis de Badalona el vaig agafar per un any, pensant que la Bea s'aclari i després busquem un lloc més gran per anar a viure juntes. Se li van creuar els cables l'altre cop que la vaig veure. Tenia uns problemes d'autoacceptació tan grossos que no els va arribar a superar. De fet jo vaig vindre aquí, vam trencar una primera vegada, però seguíem veient-nos, ara sí, ara no, i em va destrossar perquè em va provocar un malestar emocional horrorós. I després de viure set anys amb una persona, jo no havia estat mai sola. Un repte, tot just. A més a més, amb xantatges amb la meva mare. Es van compintxar tots dos i em feien la vida impossible. Em passaven diners tots dos [la mare i l'Andreu].

El cas és que la Bea va tornar, vam estar fent proves. I un dia em va dir: "He conegut a un noi, i vull provar aquesta experiència. Tu ja ho has viscut". No m'ho va acabar de explicar, però m'ho va dir i vam tenir unes bronques de nassos. Doncs el cas és que li compraven el pis i es casava. Inclús ens vam veure dos mesos després d'haver-ho deixat. Era l'any 90 i, bueno, vam anar a sopar i vam fer un "revolcón". L'endemà no sabia si marxar de vacances amb aquest noi o anar-se'n a viure amb mi i em proposava de seguir-

nos veient, mentre ella estava casada i cobrint el “paripé” de la societat, seguint-nos veient d’amagatotis. “Perquè tu vius sola i no hi ha cap compromís i de tant en tant...”, i tal i qual. El meu psicòleg em va prohibir, per prescripció facultativa, veure aquesta mossa. El cas és que, bueno, me la vaig trobar al cap de poc temps. Després ja no n’he sapigut res més. Sé que es va casar. Em va convidar al casament, li vaig dir que moltes felicitats, que havia estat fora.

María: “Yo ya me di cuenta de que aquello era algo más que hacer cosquillas”

En Semana Santa me fui al Sur con Ana, que me invitaron los padres. Y entonces me presentó una amiga una noche (yo a esta persona ya la había conocido antes de Navidad, que se quedó a dormir un par de días en casa de Ana, y en verano un par de veces, porque habían hecho tercero de BUP juntas...pero vamos, ¡qué maja! y tal, es una tía que conoces pero...¡vamos!). De esta Semana Santa quedamos varios días y al segundo día que quedamos pasó una cosa muy rara...empezamos a hacer bromas y tal y teníamos un sentido del humor muy parecido.

Nos reíamos muchísimo... a partir de aquí las dos nos montamos un pique, a ver quién aguantaba más (las dos bebíamos muchísimo), empezamos a beber, (Ana no bebe), entre Sofia y yo que conectamos mucho, además el pique era entre las dos, como que sin querer la dejamos un poco fuera, con lo cual supongo que a Ana no le hizo mucha gracia, porque al fin y al cabo era su mejor amiga allí en Tenerife, y yo su mejor amiga de toda la vida. Bebimos muchísimo...

[El día siguiente] Ana estaba en la piscina, casi ni me hablaba y yo... “A esta tía ¿qué le pasa?”, supongo que no le hizo mucha gracia el empezar a salir con sus amigas y acabar... como acompañante. Mucho tiempo después supe que fue esa noche en que Sofia se fijó en mí... Y luego nos vimos en verano. Este verano resultó que Ana tenía que estudiar muchísimo, y no podía quedar todo el día con ella, no era como otros veranos que nos pasábamos el día juntas, entonces lo que sí hice mucho fue quedar con Sofia. Hacíamos cosas muy raras, nos levantábamos a las seis de mañana y íbamos a ver amanecer a no sé dónde, o nos acostamos a las cinco y nos levantamos a las nueve para ir a andar en la playa.

Luego cuando acabó el verano, ya... empezó a pasar una cosa muy rara, pero yo no le di muchas vueltas, que si yo tenía muchas cosquillas, entonces ella me las hacía a mí... ¡era un poco raro!... sobretodo para nuestros amigos era un poco raro... Y nada, en setiembre justo antes de venir para acá, el último día, no me quería venir, no me quería venir para nada, y entonces recuerdo estar... estuve fácilmente veinte minutos o media hora que estuvimos abrazadas.

Y nos seguimos escribiendo, entonces en el puente de Diciembre fueron para allá unos amigos míos, fueron Pepe y Sandra, que hicieron COU conmigo y... ellos vinieron [a Barcelona] desde el lunes... y Angela llegó el miércoles... Quise ir a recogerla al aeropuerto sola. La primera noche dormimos juntas, más que nada porque no habían camas. La segunda noche ella durmió en el suelo porque Sandra se fue, la tercera noche dormimos juntas porque quisimos. Y nada, era una cosa muy rara... pero tampoco llegó a pasar nada. Y entonces ya llegamos a las Navidades... nos vimos un montón, salimos

como en verano, como aquí en diciembre y tal... y... en la madrugada del ocho enero, que yo me venía para acá el lunes nueve, pues del sábado al domingo ese nos fuimos a cenar... Ana, ella y yo... Entonces yo dije algo así como: “¡Jo!, me iría ahora mismo a cualquier sitio” y ella dijo “¡Jo!, pues yo también...”. Ana, que seguía con los pies en el suelo, alucinaba, nos miraba así y pensaba: “¡Estas están locas de la cabeza!”.

Entonces a última hora nos quedamos las dos solas. Llegamos a mi casa que eran cerca de las nueve de la mañana, las ocho y media o así, y entonces esa noche fue cuando empezamos, porque empezamos a hacer el tonto también que si ella tenía cosquillas en la espalda...que si mi punto sensible era el cuello, y empezamos con la espalda y el cuello...y al final ya...: “Eso ya no parecen cosquillas precisamente”. Y la verdad es que fue un poco... fue como una especie de hito en mi vida. Yo sentí cosas que no había sentido nunca antes...y la verdad es que visto desde después tampoco es que hiciéramos gran cosa.

No tengo ni idea de qué tiempo estuvimos, pero vamos, que no fue mucho y fue super espontáneo. Eso que al principio, fue todo como muy difícil. Fue...que si aquello de hacernos cosquillas, que si tal. Entonces, yo ya me di cuenta de que aquello era algo más que hacer cosquillas. Entonces pensé, recuerdo haber pensado que, si no nos besábamos, nunca sería verdad que fue algo más que cosquillas, que luego, aunque no fuese exactamente así, lo pasaríamos por alto. Y que yo no quería que lo pasáramos por alto. Y entonces quería besarla. Y entonces, nada, fue un juego muy así porque era: yo levantaba un poco la cabeza y entonces le di un beso en el hombro. Entonces, ella pensó: “a lo mejor sí que quiere algo”. Y entonces me acercó la mano a la cara para ver qué hacía yo... Entonces, cuando me puso los dedos en los labios, yo le di un beso en los dedos, y entonces dijo: “¡Ah!, es verdad, sí que quiere algo”. Entonces ella giró un poco la cabeza, y entonces yo la giré otro poco, y así al final... Y la verdad es que no sé cuánto duró el proceso pero al final por fin, nos besamos. Y una vez nos empezamos a besar, ya luego todo fue muy seguido. Y nada, luego, después, esa noche mi padre tocó el microondas, oímos el timbre del microondas, dormimos...

Entonces yo... yo ya sabía que estaba enamorada... y estaba eufórica, no contenta, estaba eufórica. Lo que yo no sabía, era que ella había estado enamorada de mí durante meses y que me había estado escribiendo poemas... Yo a los veinte minutos ya estaba convencida de que estaba enamoradísima de esa persona. Y supongo que el sentir cosas tan diferentes fue mucho más por descubrir que sentías todo eso que a lo mejor lo sentía incluso hasta de antes, aunque yo no lo supiera conscientemente, que no a lo mejor por el hecho de que fuese que era la primera vez que estaba con una mujer. Pero no lo sé, porque esto son interpretaciones posteriores, así que no lo sé.

Y ya esa fue la historia de toda nuestra relación. Estar el noventa por ciento del tiempo yo en Barcelona y ella en Tenerife. Y nos veíamos en vacaciones, y aún esas primeras vacaciones nos veíamos bastante porque sus padres aún no se habían enterado. Y simplemente lo difícil era que estábamos en la distancia y tal y que probablemente sería aún mucho tiempo así. Y que a pesar de todo, como nos queríamos tanto, acabaría yo mi carrera y volveríamos a Tenerife y seguiríamos juntas, y nada.

Y entonces [quan se'n van assabentar els pares] me dijo que eso, que le daba igual y aunque tuviésemos que salir a espaldas de los padres y lo que fuese y tal o tuviésemos

que tener mucho cuidado o lo que fuera, que ella quería seguir y entonces, como yo también quería seguir, pues, seguimos. Claro, ya lo de vernos era... uf!. Entonces, ahí sí que ya fue de: "Si la vuelves a ver y yo lo sé te echamos". Ese verano creo que si nos vimos una vez o dos nos vimos mucho. Y nada, y luego al año siguiente, que es ya el curso pasado, digamos que la madre se fue como cansando, rindiendo, de estarlo pasando mal continuamente y no conseguir tampoco nada que fuese productivo así a la vista, ¿no?.

Y entonces cuando se preveía un verano mucho más fácil, entonces llegó junio y en mi última semana de exámenes me llama por teléfono y me dice que me tiene que decir algo y entonces empieza a decirme que nota que tiene dudas, que ya no sabe lo que siente por mí, que... que ya no se aclara, que ya no es como al principio, que no sé qué. Entonces, ella... pues sí, me quería, me quiere aún ahora, pero no es lo mismo que estar enamorada, ni que tal, ni no lo tenía tan claro, y como habiendo amado tanto se podía conformar con menos, ¿sabes? es esa sensación de de que ya nunca es como al principio. Bueno, y así estuvimos todo el verano, que si volvíamos, que si tal. Yo también volvía, la dejaba. Porque volvía y decía: "da igual, seguimos, aunque sea así". A la semana decía yo: "así no puedo seguir" y la dejaba. Y yo me vine para acá y me puse a estudiar como no había estudiado nunca y menos en octubre. Entonces, le dije a Sofía que... no, que lo dejáramos estar y ya está, y que... que la relación era demasiado débil como para intentar salvarla a distancia, ¿sabes?.

Júlia: "Jo sé que a poc a poc l'anava estimant"

Jo ho vaig saber quan vaig vindre aquí [a Lleida] que era lesbiana. Ho vaig saber perquè realment ho vaig materialitzar, perquè o sinó no ho hagués sapigut mai, hagués sigut una reprimida... Va començar perquè aquesta noia estudiava al lloc que jo treballava. Vaig conèixer aquesta persona i me'n recordo que va ser molt dur, perquè jo me l'estimava en secret. Anava a la biblioteca i ella s'hi estava hores i hores. A més, vivia al costat de casa, aquí al carrer. I a més, coneixia a les noies del pis i tot el dia estava al pis!

I així, a poc a poc... comença com una amistat... El primer any no la vaig conèixer, va ser el segon any d'estar aquí, ja parlava català perfectament, venia molt per casa, feiem dictats... jugàvem... jo que sé... com criatures! Ella tenia divuit anys i jo en tenia vint-i-un. Jo sé que a poc a poc l'anava estimant, jo estava enamorada d'ella, molt a poc a poc... allò que quan venia... et pujava el cor, no? i va passar perquè vam anar d'excursió i perquè ella en tenia ganes i jo en tenia ganes, no? Però jo sempre patia... Jo sempre vaig patir pel fet de que amb una noia no pugués ser normal...

Va ser súper dur, no? Jo me'n recordo que anava a Horta Verda amb el cotxe i estava molt, molt bloquejada. Fins que un dia vam fer una excursió a Andorra, unes festes, amb més gent, una altra noia que ja vivia amb mi al pis, això va passar un any abans de que passés res. Vam marxar les tres, aquesta noia, l'altra del pis i jo. Vam anar a Andorra i me'n recordo que a la nit vam beure bastant i allò que et deixes anar una mica, no?. I que dormíem a terra, perquè era un apartament, allà a les pistes, i dormíem a terra una al costat de l'altra, i allí ens vam enrotllar! "Em deixes donar la mà?". "Sí". "Em deixes

donar un petó?”. “Sí”. “Té, té i té!”. Però jo me’n recordo que en el moment d’enrotllar-me, donar petons, donar la mà, era molt... pst, no era res sexual.

La primera vegada va ser molt dur, no?. Me’n recordo que la primera vegada que li vaig donar un petó li vaig fer mal a les dents, no sé... que no saps el que fer... Això de novata, que no saps com colocar-te, que no saps què fer... Era, no sé, no era un contacte “mira, me’n vaig al llit i ja està”, no. Era algo més. Era amor, i a més va durar tres anys, casi quatre. I me’n recordo que quan estàvem allí i li deia: “És que demà no sé si et miraré a la cara”. Tenia molta por, molta por de tot, no? I me’n recordo que l’endemà quan vam pujar al cotxe, jo anava al darrera i m’era molt violent. Pensava: “Jo!, potser m’han sentit aquesta nit, o m’han vist...”. Tenia moltes pors. Jo sabia que volia allò, però no sabia perquè ho volia, ni el que... Jo sabia que l’estimava, que l’estimava molt i patia... però no li podia dir obertament, jo pensava “És algo que no és normal, m’he enamorat d’una noia”, però..., hi era!. Em pensava que no m’aixecaria i em vaig aixecar... i la vaig veure allí. Al principi estava molt tímida, perquè jo sóc molt tímida. Sí, no, sí, no... però res, vam pujar al cotxe i no podia reprimir-me, tota l’estona l’estava tocant! Hi havia una noia que no sabia res, una noia que vivia amb mi, i l’altra noia no deia res. Si es deixa, doncs endavant!

I les conseqüències no van ser cap. Alegria, alegria de que hagués passat, no?Pues vaig quedar molt tranquil·la pel que va passar. I a més, si tu et dones amb algú i veus que aquesta persona també es dóna, doncs estàs mes convençut del que fas, no? Llavors jo veia que hi havia algo, que hi havia una diferència amb mi respecte a les altres persones... però mai ho havíem parlat, no s’esqueia... Ella parlava dels seus novios i quan va passar, pues vaig estar contenta... Era molt difícil perquè hi havia el tema de tapar-ho. Ella vivia amb parents. Llavors era molt difícil, perquè a les deu tenia de marxar cap a casa. Era molt difícil trobar-nos, perquè sempre hi havia gent en el pis que no era del pis... i era molt tancada la relació, molt, molt tancada. Va durar així tres anys, i es va acabar, perquè“eran muchos los años” i jo sempre patia, i el fet de no puguer-ho explicar a ningú i de no puguer-ho treure... sempre tens moltes pors...

La relació va ser molt bonica, mentres va durar va ser molt bonica, tot! I res, vam seguir la història, va anar molt bé. El que passa és que aquesta història va ser molt tancada, molt tancada: les quatre parets de l’habitació. La gent del pis ho sabia, però jo no els hi havia dit mai. Ho va dir ella, perquè venia i perquè es veia que passava algo, no? Llavors, això va ser molt dur, perquè vaig deixar de ser jo. Però no jo amb mi mateixa, sinó amb la resta de la gent, amb els amics que jo tenia. Vaig deixar de sortir. Tenia moltes pors. Era molt gelosa, cosa que no sóc ara, però tenia molta por de tot. Llavors, és clar, tenia amics de l’escola, quan acabaven l’examen sortien tots a fer el vermut, no? I jo, perquè tenia por, no hi anava i si no hi anava patia i si algú li anava al darrera patia i... Era una barreja de moltes coses, moltes pors que no superava. Després, com que no s’està sola, o en teoria no s’està sola, i veia que això anava malament, doncs et fan il·lusió altres persones. A més, joestic constantment de cara al públic i sempre veus gent que et crida l’atenció, i sempre hi ha gent que et respon, siguin o no siguin lesbianes, és indiferent... Llavors jo veia que això anava decaient, jo mateixa ja no podia. Jo mateixa intentava sortir de la història tant tancada, no?. Però bueno, no me’n vaig sortir jo sola. Se va acabar definitivament.

Pepa: “I jo encara porto l’anell que em va regalar”

Ella es va afegir al nostre grup social, a més ella era de fora del poble i nosaltres doncs, érem d'aquí, teníem el nostre grup, fèiem coses... I llavors els meus pares se n'anaven a la platja, i jo en teoria em quedava a estudiar i era sortir de casa, els pares, i començar a trucar gent i... venga! i potser ens reuníem quinze persones. Algunes no es quedaven a dormir, (els nois) i les noies normalment es quedaven a dormir. I la Júlia jo crec que volia entrar d'aquesta manera i si es feia amiga meva li seria més fàcil. Bueno, doncs vam fer amistat fins que un dia en una aquestes festes programades va coincidir que ningú podia venir aquell cap de setmana menos la Júlia. Anàvem trucant... Dic bueno noia, fes el que vulguis, o et quedes... o no. “No, ja em quedo”. I total que es va quedar a dormir. I aquella mateixa nit ens vam enrrollar. Era molt tendre, jo n'estava molt enamorada, era molt sentiment, molt emotiva. El sexe no era tant com ara, el sexe que no era buscar tant el teu plaer, com donar-lo a l'altra. Bueno, si sortia bé, i sinó era molt emotiu! Suposo que com tothom, molt inexperta, torpe... que bueno... ostres!, què faig? I llavors l'una li ensenyava a l'altra el que li agradava. Suposo que de l'experiència de la pròpia masturbació, no?... del plaer. I llavors li explicaves, li feies veure a l'altra persona el que t'agradava a tu, no? I bueno, era molt torpe,. no crec que hagués tingut un orgasme físic, sinó que era tot sentiment, no? ¡Palpitando por las paredes!. Era molt tendre, no sé, no era anar a satisfer una necessitat fisiològica.

Ella havia anat amb nois, algun morreo, pegarse el lote i ja està. Però anar-se'n al llit amb algú, jo era la primera persona. I bueno, després a la matinada... unes menjades de “tarro” les dos allà... això no pot ser... Però bueno, això no pot ser, i va durar dos anys. Anàvem a classe juntes, cada dia, hi va haver-hi un curs, que inclús ens sentàvem juntes. Això vo! dir que si estàvem bé, molt bé, fins i tot, fent manetes. Les de darrera al·lucinaven! I si estàvem malament, era allò de separar el pupitre i ja està, a un pam. I les del darrera també al·lucinaven. “Ostres! fent manetes un dia i l'endemà han separat les taules!”. Jo crec que molta gent ho notava que hi havia algo fort. Però teòricament, ningú ho sabia.

Quan hi havia una festa, o un cap de setmana ens ho montàvem a casa d'una amiga, perquè no hi havien els papàs, doncs elles sabien que la Júlia dormia amb mi, ho tenien molt clar... A casa de qui fos, i si fèiem parelles per dormir en habitacions, doncs la Pepa dormia amb la Júlia. I fins i tot, recordo que un dia vam fer una festa a casa de la Muntsa i la Júlia dormia amb la Pepa i pel matí ens vam despertar d'hora i ens vam ficar les dues al mateix llit. I en pleno apogeo va entrar la Muntsa, amb la sort de que al no estar el llit en el seu lloc bloquejava la porta, no? Mitja escena que va veure, va agafar un puto cabreo la nena! Bueno, després jo vaig anar a parlar amb ella para que se callara, perquè sinó la seva mare s'entereria de les puteries que portava ella amb tots els de la classe. Que res, que m'estava fent un massatge perquè em feia mal l'esquena i ja està.

Bueno, vam sortir un any amb plan bé, després piques, mal rollos, teníem relacions, sortia amb nòvios... Al principi jo crec que vaig ser força tonta o bastant innocent i provocava que ella s'enrollés amb tios, perquè en ella li agradaven i perquè jo no li podia donar el que li donaria un tio. I després, és clar, va ser un seguit de piques. I va durar dos anys i pico, fins que vam tenir relacions esporàdiques i llavors es va acabar.

Ella m'estimava, però suposo que ens vam utilitzar. Ella va conèixer gent, tal i com volia, i jo, doncs l'estimava com a persona. Però érem joves i va ser una relació bastant estúpida, que no va portar... I de vegades penso, si hagués tingut una mica més d'experiència en aquell moment...no m'hagués putejat tant, però bueno, s'aprèn de tot. I jo encara porto l'anell que em va regalar, i suposo que ella no. No crec que s'hagués quedat satisfeta. És més, no l'hi he dit a cap dels nois que va anar... o potser sí, a un després de tallar amb ella. En el seu actual nòvio no l'hi he dit, ni l'hi diré mai! De tant en tant ens veiem. Un cop al mes ens truquem per fer un cafè i apareix el nòvio. Això em fot molt, no? Que quedis amb una persona per xerrar i apareixi el noi. Però bueno, també ho entenc, perquè si no es veuen. Ja no som tant amigues com abans, ja no som íntimes.

Catalina: "Es va obrir aquella porteta"

Jo vaig anar a una acadèmia per fer les oposicions, doncs, en aquesta acadèmia vaig conèixer una noia, que ens vam fer molt amigues i res, simplement això: ens fèiem molt amigues tal i qual, però bueno, jo ja des del començament que la vaig conèixer, ja va ser una cosa... Van tardar molt a sortir, van ser...va ser molt temps, moltes classes i bueno, amb l'Àngela ens vam fer molt amigues, no?. Quan la vaig conèixer encara estava amb el Xevi, naturalment. Lo que passa és que jo, des del començament...l'Àngela..., va haver com una atracció diferent, que jo no havia notat mai en cap noia, no?. Va començar com qualsevol relació, pues, una mica més superficial, perquè al començament tampoc coneixes massa a la persona, però després, enseguida ens vam implicar molt, en el sentit de que parlàvem molt de coses nostres, no?.

Hi havia algo com... que era diferent de lo que estava acostumat a quan jo, pues feia una amiga, no?, per dir-ho d'alguna manera. Hi havia com una atracció més forta, no?. I ademés, vaig començar a tenir com moltes fantasies, vaig començar a imaginar-me coses.... Jo m'imaginava, pues res, que...pues, per exemple, la primera fantasia així petiteta era com que ens fèiem petons, no?. I això, que començàvem així, amb cosetes molt petitonetes, no?, com que ens fèiem petons, com que tenia moltes ganes d'abraçar-la, com que... hi havia una atracció, però tampoc és que fos una cosa molt, una atracció molt sexual. Era sexual, perquè després es van convertir en fantasies més sexuals, però també era una atracció molt, com que tenia moltes ganes de, de que aquella persona em donés carinyo, de que m'abracés, de que...potser tota la tendresa que jo no tenia a casa, perquè amb el Jordi no la tenia.

Vam aprovar les oposicions, vam aprovar les dos. Això ens va unir molt, no?. Llavors, un bon dia, ens anem a prendre algo amb l'Àngela, ja molt amigues, havíem parlat molt però ella mai m'havia parlat res, no?, i bueno, pues aquell dia ella me contó su vida.... Me'n recordo que m'ho va dir, em pregunta: "¿Tú eres muy liberal?". Diu: "No, es que yo soy lesbiana", no?, m'ho va dir així, tal qual, no?. Jo, aquell moment, saps?, no vaig reaccionar. I li dic: "Què?". Diu: "No, que soy lesbiana" que tal i que qual, no?. Pues clar, de repent em va venir a mi tot, tot lo que jo havia sentit. Llavors clar, de repent, jo crec que va ser el moment en què, no sé, se'm va obrir una porta, és a dir, això existeix, és a dir, tu has portat una vida fins ara, fins aquí, d'aquesta manera: has tingut aquestes opcions, has tingut aquesta educació, has tingut aquesta sexualitat, i ara, pues és una

porteta més, és a dir, existeix això, no?. I jo aquella nit ja me'n vaig anar cap a casa super creuada de cables, no?.

Em vaig penjar d'ella moltíssim..., molt més de lo que trobo que hauria d'haver sigut, però molt més perquè era tota la novetat, perquè era tot lo nou, perquè era tot, tot allò que jo en aquell moment, pues, volia. Ho volia, ho volia i no volia renunciar-hi. I res, llavors pues, ja dintre d'aquest any, amb el Jordi més tranquil, pues, jo sortia molt amb l'Àngela, ens vèiem molt i jo, jo vaig vaig dissimular, vaig intentar que no se'm notés, vull dir, que no hi hagués cap canvi des de que m'ho va dir, no?, que ella no notés res, no? fins que no vaig poguer més i bueno, un bon dia, li vaig dir, no?. Li vaig dir que ,pues, tot lo que sentia, tot lo que m'havia passat, que tal i que qual, no?. S'ho va prendre molt com que ara m'ha conegut a mi, com que jo sóc lesbiana, ara aquesta té ganes de provar una cosa que no ha provat mai i lo típic, no?

I bueno, la cosa, diguéssim, que va arribar un punt en què...jo vaig decidir separar-me. Lo que jo sentia ho tenia que portar a terme...i el Jordi a la meua vida, pues ya havia passat. Me'n vaig anar a viure a casa d'una amiga, una amiga normal, hetero, de tota la vida. I llavors, un dia, l'Àngela i jo ens n'anem a dinar i petem una mica les dos, no?, i parlem molt, parlem molt, ens prenem una botella de vi, estem molt a gust, no sé què, no sé quantos. Llavors, enseguida ens en vam anar a un bar d'ambient, que és El Café de la Calle, que està aquí a Barcelona, que obren per sobre les set o les vuit de la tarda, no?. Llavors, ella em va portar cap allí, jo tampoc havia estat mai en ningun lloc d'ambient i, clar, el context per mi además, era super emocionant, perquè además era un lloc d'ambient, no?. I entraves i veies..., a les tauletes amb les parelletes allí assentadetes i...a la part del fondo, que és on ens vam posar, que és la part més fosca, pues, clar, ja només arribar i veure, pues, per exemple, dos nois donant-se petons..., jo això ja ho havia vist, lo dels nois, no?, però també hi havia noies, no?. Llavors pues, ja el context..., i res, va ser arribar i abans de que arribés el camarer ni res, ja no ens vam poder aguantar, no?. I ens vam començar a besar, no?. I va ser...uf!, jo ho recordo...bueno, ho recordo com una cosa super super excitant i d'una càrrega eròtica increïble, no?. Vull dir, quan amb un petó ja...t'estàs desfent, no?, vull dir, que no arribes al orgasme perquè potser no arribes, però bueno, és que quasi, no?, molt fort. El primer va ser fortíssim i bueno, vam estar dos hores allí...enrotllant-nos, no?, i simplement donant-nos petons, i va ser molt maco, no?, perquè además, vull dir, vam estar dos hores de rellotge, i vull dir, podíem haver estat, jo penso, cinc hores, simplement amb allò, no?, i clar, pots dir, que jo puc dir que materialment no vaig fer l'amor, però per mi va ser com fer l'amor en aquell moment, no?. Llavors, quan ja ens anàvem a despedir, pues...jo li vaig dir: "Mira Àngela, jo estic molt penjada de tu, però estic passant un moment a la meua vida en què no tinc absolutament res clar, és a dir, estic canviant tot, m'he separat, m'he canviat de pis...". Llavors, va dir: "Pues mira, la veritat és que millor que continuem sent amigues i que deixem estar això perquè si tu has de descobrir coses, jo tampoc...". Ella tampoc estava passant un bon moment, com per...bueno, total, que vam decidir de que la cosa no anés més lluny, no?

Jo crec que de l'Àngela em vaig desenamorar molt ràpid, jo crec que l'Àngela va ser...un enamorament...perquè era tot lo que ella suposava, no?, però després a ella, com a persona, ja després ho vaig anar veient, que com a persona no era la persona que jo...de la que jo normalment m'enamorava, no?. Llavors, pues, poc a poc, em vaig anar

desenamorant. Em va costar perquè per mi, clar, era la primera persona amb la que havia estat en certa manera, la primera dona que m'havia agradat i eren moltes coses, no?

Cristina: “Jo no era lo suficientment forta com per afrontar-ho”

Vaig conèixer a la Sara i vaig estar dos anys amb ella. Treballàvem juntes, llavors clar, sempre jo arribava a les nou i ella també arribava a les nou i a vegades, a vegades al migdia estàvem les dues soles, ens ficàvem a parlar i a xerrar i tal, i ens vam agradar. I jo, mira, i jo em vaig llançar.

Una vegada pues, estàvem a casa meva, perquè jo anava a casa seva i ella venia a casa meva. Era totalment molt..., o sigui, érem les dues i pum, o sigui, no hi havia ningú més pel mig, saps?. Era molt tancat, només ella i jo. I un dia, pues, em vaig atrevir. Estàvem a casa meva, estàvem a la meva habitació, escoltant música i tal i parlant i em vaig atrevir i li vaig donar un petó, així: pom. I ella..., i em vaig quedar molt parada perquè dic: “Hòstia, ara veuràs tu”, perquè també tenia por de perdre la seva amistat, no?, perquè a mi m'agradava molt. Dic: “Ara veuràs tu en quin lio t'has fotut”. I no, no. Em va dir que a ella també li havia agradat el petó i que sí, que sentia el mateix que jo. I va ser com vam començar la relació. Bueno, després conforme..., clar, ens veïem cada dia, llavors el principi va ser molt tallant, no?, en el sentit de que jo deia, deia: “Ja veuràs tu ara”, no?, perquè també, bueno, vulguis o no podia afectar el treball, no?, però no, va estar bé, vull dir, en el treball estàvem cada una a la seva feina i ja està, no?. I això, als migdies, molts migdies estàvem les dues soles i allà, pues, ens donàvem petons a la feina i tal. Que una vegada em sembla ens van enganxar la jefa...hòstia!. No va passar res, es va fer la boja.

Quan van passar els dos anys que jo em vaig començar a calentar el cap un altre cop de que no volia ser com sóc i tal, doncs, li vaig dir.... Li vaig dir a la Sara que no, que ja prou, que no podia més, que no, que quin futur tenia la nostra relació si teníem que amagar-nos sempre de tot, no?. I jo no era lo suficientment forta com per afrontar-ho i dir-ho a tothom. Li vaig fer molt mal, perquè clar, que te diguin que et deixen sense cap raó...perquè jo li vaig dir que sí, que la deixava però perquè, no per ningú, sinó perquè no volia seguir així, vull dir, llavors, vam acabar. Quan vaig tallar amb la Sara va ser radical, no?. Va ser prou, ja no ens veïem més i ja està. I jo, bueno, a casa, com que la coneixien els meus pares, tothom em preguntava: “Què ha passat amb la Sara?”, no?, perquè us heu enfadat i tal i jo ficava excuses de que no...aquesta noia no, que no, que és molt rara i tal. I deia rara en el sentit de que tenia un caràcter difícil també, eh?. Llavors com que jo vaig entrar a treballar en una òptica, doncs, vulguis o no, la distància de no veure'ns cada dia pues, era millor, no?. Creia jo que s'enfriarien més les coses, o sigui, se refredaria tot més si no ens veïéssim tant. I la veritat és que no, ella no...ella seguia pressionant-me perquè seguíssim, no?.

Jo volia ser com les meves amigues i vaig estar sortint amb un noi. Va passar l'any i mig, jo em vaig quedar sense feina i ell em va comentar i ell em va comentar, diu: “Per què no vas al teu treball que vas deixar a l'òptica?”, (que és on treballava la Sara...). Ell no ho sabia que m'havia enrotllat amb una noia i jo deia: “Ui, si vaig allà...!”. I després de rumiar-m'ho molt temps vaig decidir d'anar-hi. I sabia que la veuria però bueno, serà una

prova per mi, no?, per veure com reaccio, si realmentestic bé amb aquest noi, no m'afectarà per res, no?. Però sí que em va afectar.

Arrel d'això vam quedar i quan vam quedar vam estar parlant molt rato...i al final li vaig treure que sortia amb una altra dona. I bueno, va ser quan vaig petar jo. Suposo que serien els celos. I jo li deia que per culpa meva estava sortint amb una tia perquè jo l'havia incitat a que ella fos homosexual, que ja veus tu!. I ella em deia que no, que no, que això era perquè ella era així, no per mi, no?. I jo no, que tens que provar-ho amb un noi i tal. I ella em deia que no, que no, que no, que a ella li agradaven les noies i punto. Llavors, va ser quan jo me vaig adonar de que, de que per què no?, que jo també volia ser així. O sigui, jo també volia ser..., volia expressar lo que jo sentia sense tindre por de lo que diran, afrontar la realitat. I bueno, va acabar que jo vaig deixar el Quino i vaig intentar sortir amb ella. Ella va fer una especie de venganza total, per tot el mal que li havia fet. Me va enganyar perquè em va fer creure que sí, que encara sentia algo per mi i l'unic que volia era fer-me mal.

La relació amb el propi cos: sexe i poder.

La descoberta d'un cos sexual

(Pepa) No sé, jo sempre he estat bé amb el cos. A l'hora que fas el canvi, no estàs adaptat. No t'agrada que te començin a créixer uns pits, a tindre la regla. Quan em va venir la regla per primer cop jo sortia de la dutxa i em vaig veure sang. "Ostres! M'he fet un tall aquí!". "Mamà, que m'he fet un tall aquí!, que no puc posar-m'hi una tiritita!". "Com que t'has fet un tall?". "Oh! no sé! m'estava dutxant...". "No, nena! que t'ha vingut..." Llavors tots contents i feliços... menys jo. Pensava: "Quin rollo, qué asco!".

(Júlia) A mi em va venir la regla molt tard també. Als quinze, catorze cap els quinze anys. No tenia cap problema, perquè ho sabia. Tenia ma germana que m'ho explicava. Si ma mare no m'ho deia, ma germana m'ho explicava tot. Parlar amb els pares de sexe costa molt, eh? I amb ma germana... m'ho explicava tot, i no va passar res. Al contrari, tenia ganes de que em vingués perquè em veia diferent.

(María) Tengo una buena relación con mi cuerpo. Y no..., que yo recuerde..., de pequeña no recuerdo haber tenido ningún juego corporal ni nada... La regla me vino poco después de que me explicaran lo que era porque además me vino muy pronto, me vino en quinto de EGB. Y me lo habían explicado en marzo y me vino en abril, o algo así. La verdad es que para mí fue algo muy, muy normal. Dije: "Ah, pues mira". Y se me ocurrió comentárselo a una compañera de clase, que se lo explicó a todo el mundo, incluidas las profesoras y poco menos que me vinieron a felicitar y yo, era como...

Era la primera de mi clase con lo cual era: "Aha...!, y tal, y cómo es lo que se siente" y tú: "Nada... no se siente nada". No, porque además la primera vez que vino ni siquiera me dolió. La verdad es que me vino, a parte ... fue la mínima expresión, aquello de ya ha

llegado y dentro de un par de meses ya empezará a venir en condiciones, ¿sabes?, una cosa que...ni me dolió ni nada... sino pues, mira... Más que nada porque es un canto coñazo, pero bueno... Pero nada, tampoco ningún problema.

(Maginés) I la història de la regla ha de ser una cosa molt traumàtica que de cop i de volta vegis sang, hòstia! i clar, jo una mica vaig emplaçar a ma mare i quan li vaig preguntar d'on venien els fills i tal, doncs no em va dir: "Que los niños vienen de París", però...: "Que cuando dos personas se quieren mucho, se pegan un abrazo muy grande y pum! Dios les da un hijo!". Entre això i el que em van ensenyar a l'escola que bueno, em van ensenyar un parque de relaciones sexuales, amb dos cares, allò... una sobre l'altre i després el carrito amb el niño al parque, penses hòstia qué passa, no?

(Catalina) La primera menstruació no sabia què era. És fort. La primera menstruació no sabia...no, no m'ho havien explicat encara. Me sembla que tenia onze anys encara. Estava a punt de complir-ne dotze. Jo crec que ni la meva mare s'esperava que em vingués tan aviat. I res, vaig anar al lavabo, em vaig veure que m'havia sortit sang i res, li vaig anar a dir a la meva mare corrents. Amb la meva mare sempre hi ha hagut, a part de tot, sempre he tingut, hi tinc molta confiança i...hi ha una proximitat, ¿no?. Res, li vaig anar a dir i llavors, ja està, m'ho va explicar i res, cap problema. Molt dolor, perquè tinc una regla molt dolorosa, pero bueno... A part de l'aspecte físic, res, bé... Em va explicar, se'm va obrir un món una mica així. Però és curiós, perquè, per exemple, de la regla no en sabia massa cosa, però de sexe, per exemple, jo ja havia sentit coses, ¿no?, perquè sempre havia sentit molta curiositat, però en canvi, de la regla, no, que no sabia ni que era, ¿no?.

(Cristina) Hòstia, me'n recordo perfectament...que em vaig aixecar pel matí i em vaig trobar allò i dic: "Uaii...!", i li vaig dir a ma mare: "Mama...! m'ha vingut la regla". Home, no me va agradar molt, eh?... era...és un rotllo, la regla. És una cosa que no...és una merda, però bueno. No, no he tingut, vull dir, lo que no m'agradava, no... no me sentia molt a gust amb el meu cos, al principi. No m'agradava tenir pits...no, no..., no m'ha agradat mai. Però clar, perquè suposo que no m'identificava amb el...no enganxava, o sigui, lo que jo sentia amb el meu cos no coincidia, vull dir, a mi m'agradava el cos femení més que el masculí. Llavors, no me coincidia que jo tingués un cos femení, però això no vol dir que no m'agradessi com sóc ara. Vull dir que em faria transexual.

-No et canviaries de sexe?

No... no..., de petita sí, vull dir, que quan era molt petita sempre volia... m'hagués agradat ser un noi, sí.

-Per què?

Perquè... m'ha agradat, perquè m'agradava, suposo que m'agradava més les coses dels nois que de les noies... Però bueno, com que vas canviant conforme te vas fent gran... suposo que és també acostumar-s'hi, t'acostumes a lo que tens i ja està... Sí, és això... que raro, no?, quines coses més rares!

(Pepa) Cal dir que des dels tres anys jo sempre m'he masturbat molt, molt... Jo recordo que em deien "esto no se hace, esto no se toca", ma mare m'enganxava sempre i cada nit, abans d'anar a dormir em masturbava fins que quedava rebentada. Suposo que... i moltes vegades encara ho faig. Ho vaig descobrir jo sola. No m'ho va ensenyar ningú i

em donava plaer, m'agradava i ho feia i ja està. El tema sexe ha estat tabú a casa meva. A col·legi m'enterava d'algo, a vegades amb els amics... Ma mare sempre insistia en explicar-me el tema de las abejas i las flores, i jo em tallava. Potser perquè ja era gran i aquest tema de biologia ja l'havia estudiat. Em feia vergonya. Jo era reàcia a aquest tema, i és clar, en aquell moment no vaig caure que podria ser la regla, i si més no, ho negava rotundament en mi subconsciente.

(María) Pues la verdad es que... hasta que supe de antemano lo que era [la masturbación], que igual ya debía tener, eso, catorce o quince años, que no, nunca. Entonces pensé, lo típico que lees, no sé dónde, en no sé qué estadística y tal y pensé, digo: "Bueno, pues... a lo mejor es que había...". Pero que, o sea, fue al revés: no fue masturbar y luego descubrir lo que hacía sino no, fue... Y entonces, lo típico, probé y tal pero tampoco es lo que me llamara demasiado la atención. Bueno, no sé... en realidad lo veía mucho más como algo... imaginativo, yo por ejemplo, podía sentir mucho más si me ponía a imaginar que estaba haciendo algo con alguien que no si me tocaba.

(Júlia) De petita me costava acceptar el meu cos. Em costava acceptar-lo perquè suposo que tenia moltes pors, fins que vaig anar al psicòleg i llavors ja el vaig acceptar. Però jo sóc conscient que des de petita jo vaig jugar amb el meu cos, em masturbava, i això ho continuo fent ara!. És una pràctica que no perdre mai... m'agrada molt.

(Maginés) Recordo que a l'adolescència sí que em masturbava, però clar, com que a l'escola deien que era pecat i tal, jo ho feia amb un regust de culpabilitat extraordinària.

(Catalina) Havia sigut una nena molt normaleta, he sigut sempre més aviat alta per la meva edat, vull dir, que després vaig fer un canvi increïble, jo era de les altes de la classe. Vaig ser, per exemple, a setè d'EGB ja vaig començar a tenir pit, vaig ser de les primeres que ja portava sostens, perquè ja tenia una miqueta de pit. Això jo crec que va fer també, el fet de tenir la regla més d'hora, va fer també que jo, amb el meu cos també enseguida, pues, vaig començar a tenir això, ganes de tocar-me i de jugar amb el meu cos, molt més joveneta, no?, Jo per exemple, el tema de la masturbació el recordo de molt joveneta. Jo...penso que des dels onze anys, jo..., o potser els dotze, ja vaig començar a masturbar-me, i no tenia ni idea de lo que feia, és a dir, no ho sabia. Jo sé que em tocava, que tal i que qual i a més és que arribava a l'orgasme, no?, vull dir que, a més, ho feia bé, no?. Llavors, doncs vaig començar per aquí i era com una sensació molt rara, quasi com que la recordo, no?. Era una sensació d'estar fent algo que et dona molt de plaer, però d'estar fent algo d'amagat, no?. No pots deixar de fer-ho perquè t'ho passes pipa, però també com una cosa, la primera, eh?, com una cosa tope ufl, "què estic fent?", no?, com quan acabes, de dir: "Oi, quina malifeta", no?, sortint del lavabo, allò..."ui! si m'enganxen lo que em diran, no?, em castigaran", una cosa mal feta, no? però meva, vull dir, totalment meva, ni per educació ni per res, eh?. I així pues, ho vaig portar pues, com un any o així, no?, fins que una vegada, me'n recordo perquè va ser molt fort, perquè estava al llit i em vaig masturbar, i jo dormia a baix i la meva germana dormia a dalt, la gran. Llavors, jo sé que ella, al dia següent, em va agafar per banda i em va dir: "Escolta, tu et masturbes?", em vaig quedar, em vaig quedar blanca, vull dir, una vergonya impressionant, no?. Però bueno, a trompicones, doncs vam treure el tema, llavors, va ser fantàstic, llavors ella em va explicar doncs, lo que era i...vam parlar una miqueta de sexe i vam parlar coses, no?. Llavors, a partir d'aquí...tot amb molta tranquil·litat, no?, i a

partir, pues, dels tretze anys, sempre, jo recordo el tema de la masturbació, el recordo com una cosa habitual a la meua vida fins ara.

(Cristina) Em sembla que vaig començar a masturbar-me arrel dels quinze.... Suposo que va ser, no ho sé, tampoc me'n recordo perfectament, eh?. No ho sé...però sí que tenia somnis eròtics amb elles. I a vegades, inclús amb noies però sense conèixer-les, saps?.

-Quan vas començar a tocar-te el cos?

No m'agradava tocar-me tampoc. No, no, sempre he tingut molt respecte cap al meu cos. Sí, tampoc m'ha agradat mai el meu cos, eh?. Suposo que això de masturbar-se i això ho feia arrel de pensar amb algú.

-I ara, com estàs amb el teu cos? T'agrada?

No. No m'agrada el meu tipus, no m'agrada..., és a dir... si tingués un cos més maco sí, potser sí que m'agradaria. Però no m'agrada...no sé, potser és perquè no m'agrada, no m'agrada tindre aquest cos, no ho sé. Però tampoc, vull dir, no, saps lo que et dic?, que no, tampoc el canviaria, vull dir...estic bé comestic però no m'agrada.

- Saps com voldries que fos?

Sí, vull dir que m'agradaria tindre un tipus més maco que...però, com el que tinc però més...amb més, no sé..., més bon tipus. Home, si tingués un tipus d'aquest, no quadrat, eh?, perquè tampoc m'agraden els cossos massa fibrats, però que tingués bon tipus per dir: "Mira, m'agrada anar amb bikini". Però a mi no m'agrada, o potser si tingués un tipus maco tampoc m'agradaria, no ho sé.... En principi, no m'agrada el meu tipus, mira, què vols que hi faci?.

-Diries que no acceptes el teu cos o que no has acabat d'acceptar el teu cos? o sí?

No sé..., és que és això que estem dient, o sigui, jo tinc aquest cos i no me'l canviaria.... Suposo que és com tothom, que sempre es troba algun defecte en el seu cos, no? Una mica contradicció, no?

(Pepa) No he envejat mai tenir un cos d'home. M'agrada el meu cos perquè no és exageradament femení. Poques caderes i poc pit, no té les formes femenines que tenen altres noies. Potser, perquè això ho he anat treballant. Tinc un cos petit, però les xitxes estan en el seu lloc i de tant en tant m'agrada lluir-lo, però sols de tant en tant.

(María) Luego, no sé..., luego... también en quinto, como tengo la columna desviada, me pusieron uno de estos aparatos... Al principio, no lo vi yo demasiado bien, luego ya, me daba lo mismo. Y lo que me llamaba la atención era que la gente le diera tanta importancia... que me dijeran a mí, que mi madre dijese: "ese, ¡ay!, pobrecita, y ¿lo pasas muy mal?". Y yo: "No". No entendía porque la gente se preocupaba tanto porque yo con aquello me subía me subía a un árbol, me... no sé qué, me... tal. Pero tampoco... yo la verdad es que era muy feliz de pequeña. Quiero decir, a mi me lo ponían, lo tienes que llevar no sé cuánto tiempo, pues vale, pues... pues para nada me voy a estar dando vueltas ni nada sino que mira, que... lo llevaba y punto. Yo le daba mucha más importancia que la gente que tenía alrededor. Además, como llevaba aquel aparato que era un hierro que iba por aquí, en realidad, tampoco había mucha diferencia en que tuviese pecho o no tuviese pecho porque realmente no se me llegaba a marcar en ningún sitio porque, lo que digamos, sujetaba el nick era el hierro, ¿no?. Y nada, además, supongo que también era una persona muy inocente. Si la gente me hacía bromas o lo que fuera y tal, era la primera en reír. Nunca pensaba que nadie me hiciera una broma

para hacerme daño... ¿sabes?, entonces, no sé... Yo recuerdo, por ejemplo, esto era en una clase de inglés, en la que durante unos meses y tal, me hacían la broma y tal y me llamaban Terminator. Y yo lo pienso ahora y pienso, pues me lo podía haber tomado mal. Pero yo, entonces, me parecía muy gracioso.

(Júlia) De petita em feien portar faldilles, de petita sempre en portava i em quedava de davant més curta i el darrera em penjava, era horrible! Jo tinc l'imatge aquesta... un cos de criatura... i encara està igual, perquè no feia abdominals ni res per canviar. Tampoc em preocupa molt el físic. Procuo sentir-me bé amb mi mateixa, no seguir uns canons de bellesa que imposen normalment, igual que la roba. Jo sempre vaig vestida igual: texans, botins i samarretes, i no canvio. Faldilles... des de que vaig acabar el BUP, no me n'he posat mai més, mai. El meu pare sempre em deia: "Et compraré un vestit, va anem!". I jo: "No... que no!". Una vegada em vaig ficar un vestit que em va deixar una amiga i me'n recordo que els meus pares volien sortir amb mi al carrer! Era blanc i jo estava molt morena, estava guapa! Però normalment no en porto, ni en actes oficials ni en res. Tothom m'accepta tal i com sóc. Ara sóc capaç de mirar-me, veig les coses que tinc malament. Home! hi han coses que les canviaria, eh? El canvi potser va ser quan vaig venir aquí a Lleida. No va ser un canvi conscient, sé que no m'agravava mirar-me al mirall... no sé si per estètica o perquè era hippy en aquell moment o... perquè la bellesa no era la corporal, és l'interior, no sé... depèn del moment que visquis. Pensa que fa d'això, el maig del 68 tenia vuit anys, però tota la gent que va arribar d'Eivissa al poble era més gran que jo, pues bueno, era fumar porros, anar ventilats, ben ciegos. Però sí que sóc conscient que no em mirava al mirall, i sóc conscient de que no somniava, i sóc conscient que vaig canviar als vint-i-un anys quan vaig arribar aquí, d'acceptació de mi, de mi mateixa, no del meu cos sino de tot, perquè era de tot un bloqueig en general, no sóc conscient del meu cos, no.

(Maginés) Jo vaig arribar un moment que volia ser un noi, perquè era una història brutal, no t'ho vaig explicar que vaig tenir un primer amor, que era un noi que..., (no sé a qui li explicava, potser a la meva germana?) era fill d'una senyora que cosia, i allò típic: "Vas a hacer un vestidillo a la niña" i tal, no? i allò típic que em començaven a sortir els pits i no sé què i tal i qual i jo n'estava molt d'aquest noi, no? erem companys de joc i allò que ens havíem fet algun petonet... mira no et sabia dir ni l'edat que teníem! I aleshores, recordo un traume brutal, jo m'estava emprovant pujada en una cadira, no deuria ser gaire gran, perquè la dona m'emprovava les bores del vestit i tal i entrava el noi aquest que es deia Manel, i la meva mare: "Que es que está hecha una pollita!" i tal... I aquestes coses a mi em posaven... O sí, sí, té pits... i va ser una cosa... que no ho vaig digerir, em va sentir fatal...fatal..., a més davant seu, no?. Llavors, per exemple, de la meva adolescència recordo que jo anava d'uniforme a l'escola, amb faldilla i pim pim... al Sagrat Cor, i jo arribava a casa i vengia, pantalons i tal. I jo faldilles me'n poso, me'n segueixo posant, però habitualment no és una roba que... me la poso perquè vaig còmoda...no sé si té algun sentit això, però en principi ho trobava super incòmode, i tot i que ens posàvem xorts, i feiem les verticals en els xipressos i no sé què, no? perquè en un col.legi de monjes no podies fer la vertical i ensenyar les calces, no?

(Maginés) Jo recordo amb la Bea, que ens podíem passar una nit sencera... sense parar, bueno sense parar, parlant dormint, descansant, fer l'amor... però no follar, per entendre'ns. La primera vegada que em vaig sentir bé, perquè vaig tenir uns orgasmes que jo pensava: "Hòstia!", perquè jo tenia el clitoris, no? Brutal.

Sí, perquè en el meu ex hi havien coses que li feien molt de pudor, no sé... un cunilingus, parlant en plata, jo no recordo que m'ho hagués fet mai, jo sí no?, però bueno, què passa? No és un retret cap a ell, però sí una reflexió. És com ens han educat, no? És l'home el que té plaer. Jo ho havia sentit de la meua àvia. Com ho deia? si la veiéssis, "que tenian el crucifijo colgado en lo alto de la cama porque claro, cuando venia el otro quería...".

(Catalina) A nivell sexual, em vaig donar compte que... bueno, com a dona, diguéssim que quan tenia relacions amb homes tot lo que és els preludis i els després, sempre m'havien interessat més que lo que era la penetració en sí. Jo he sigut una dona que la penetració, jo, bueno, me l'he deixat fer i he participat i l'he practicada jo i he tingut part activa també en ella, no?. Però a mi, per exemple, la penetració és una cosa que mai li vaig acabar de trobar el quid del tot, m'entens?, és una cosa que mai m'ha molestat, el tema de la penetració és un tema que hi ha moltes dones que el rebutgen, no?, que no els interessa o no els hi agrada, no?. Jo, no és un tema que em molestés i és un tema que m'ho passava bé, no?, però era..., m'ho passava bé perquè jo em suggestionava bastant, no?. Però, a l'hora de pensar d'una manera física no..., jo, per exemple, amb la penetració exclusivament mai havia arribat a l'orgasme. I després, pues era..., era potser la part de la relació sexual que menos m'interessava, no?.

I va començar molt fluixeta i després, va ser com molt passional, també, no?. A més, vull dir, jo sóc una persona passional. Llavors, em va agradar perquè amb aquesta relació vaig poguer tenir les dos vessants: una vessant més tranquil·la, una vessant més a poc a poc, més tranquil, però després, una passionalitat, també, no?, que jo pensava que potser amb les noies, jo potser m'havia muntat la meua pel·lícula, que amb les noies arribar a certa passió o a certa... d'això, potser no es podia arribar, no?. I a mi, em venia de gust arribar en algun moment, en altres no, no?, vull dir, depèn del moment i de l'excitació i del desig que hi hagi, no?. I vaig donar-me compte de que amb una dona, doncs, no sé, pots arribar a lo que tu vulguis i l'altra persona vulgui també, no?. I molt bé.

(María) Pues la verdad es que fue muy divertido porque nos conocíamos mucho, teníamos muchísima confianza y estábamos las dos muy nerviosas aunque no lo dijéramos. Entonces, nos íbamos riendo de..., que si tú te tropezabas con no sé qué, que si parece que nunca te hubieras quitado tú el sujetador en tu vida, vamos... o cosas así. Íbamos haciendo bromas y nos reíamos. Y entonces, yo creo que fue mucho mejor por lo bien que nos lo pasamos que no a lo mejor porque, como relación sexual fuese... el polvo de tu vida ni nada así.

(Maginés) Et puc assegurar, almenys en les relacions que jo he tingut mai ha estat així, i si aparentment et trobes (em puc equivocar eh?), et trobes amb que una sembla que sigui la protectora, la que tira del carro, que fa un paper més masculí... i tal... pensa que aquestes relacions són molt maternals, eh?. Pensa que aquestes relacions filio-maternal

que es donen en moltes parelles, independentment de la orientació sexual, són patològiques a tots nivells. Jo crec que lo important no és el rol, que un protegeix i se sent protegit, un es fa el fort i fa el bricolage, l'altre fa el menjar...

(María) No sé, tampoco es que yo tenga tanta experiencia porque sólo he estado con dos mujeres...pero bueno, pero yo creo que en general son como más abiertas, son...mucho más libres, en el sentido de que no hay roles...Con un chico...sobre todo las primeras veces, no te sueltas tanto. Suelen esperar más que él tome la iniciativa, lo cual no quiere decir que tú no hagas nada, pero vamos, tiendes más a responder que a actuar y con una chica no. Como no hay roles pues, puedes hacer cualquier cosa y ella también puede responder de cualquier manera y hacer lo que quiera. Y yo, por ejemplo, en mis relaciones sexuales con chicas fui siempre mucho más activa, y tomaba muchísimas más iniciativas.

(Júlia) Aquí no domina ningú...fem l'amor les dos, un dia aguantaré jo i un altre dia aguantarás tu . No has d'aguantar res, però si un dia estàs més receptiva, i t'agrada que t'ho fagin a tu, que et començin a acariciar, que et començin a tocar... que un altre dia ho faré jo, tindrè la iniciativa jo, que no tinc cap mena de rol, vull dir que...rols és el que portes a dins que no ho saps entrar de cap més manera. I això que se senten moltes, com si fossin un noi... això es que ho odio...no les discrimino ni res, però jo no m'hi enrotllaria, o tindria de canviar la meva manera de fer en mi, no puc... no sé, com gent que és molt afeminada, com nois, que són molt afeminats. Hi ha gent que no els hi agrada que els nois siguin tant afeminats, hi ha gustos per tot, però a mi no m'agraden. Vull dir que no els odio, odio que siguin tant rucs de no pensar que som dones i persones i que es poden comportar sense cap mena de rol, i n'hi ha que es nota molt qui domina a una i qui domina a l'altra.

(María) Una persona que ya conoces tanto y confías tanto, ya sabes que no va a pasar nada grave, aunque sea un desastre, con lo cual normalmente no es un desastre. Que a lo mejor podría serlo si estuvieses pensando: "es que claro, si me atrevo a hacer esto, a lo mejor...no le gusta nada y entonces, ya se estropea todo". Y... no. Como no piensas nada de esto, fue muy bien. Pero a parte de que no haya roles establecidos... no sé, quizás no haya tanta, tanta diferencia. De todos modos, yo, por ejemplo, esto es algo que he discutido con Raquel, Raquel sí que es completamente diferente, que como puedo decir que no hay tanta diferencia. Yo digo: "Joer... depende de con quién te vayas a la cama, tanto si es una tía como con un tío". Porque también te puedes encontrar con una tía, que quiere llevar un papel dominante tan grande que a ti no te deja mucho espacio para tomar iniciativa, y te puedes ir a la cama con un tío, que sea super liberal y tal y que puedes hacer mil cosas y no tengas que seguir ningún tal establecido, ni haya que hacer las cosas de una determinada manera, porque es como las hace todo el mundo, ni ¿sabes? que... Yo personalmente pienso que no tiene por qué haber tanta tanta diferencia, que la diferencia suele venir... porque la gente tiende a ajustarse a los estereotipos del comportamiento en la cama. Pero que si los personajes no se ajustan a los estereotipos y son hombre y mujer supongo que, realmente pueden hacer todo lo que pueden hacer dos tías, no hay nada que sea exclusivo y que, ¿tú sabes?, no sé...Pero es una opinión muy discutida.

(Maginés) No, jo crec que les dues persones són dues dones, i com a dones, a cadascuna li ve la regla quan li ve la regla, cadascuna està susceptible i irascible quan li toca... Mira, un exemple molt gràfic, quan estàs amb una dona al llit, amb parella... amb parella de "guais", estic parlant de la meua última...intent, que no saps el que passarà. Doncs bueno, hi han vegades que jo li passo el braç, perquè té necessitat de sentir-se abraçada i altres vegades és ella que m'abraça a mi, i no ens ho parlem, això es nota, l'altra persona ho veu, i una persona quan...se sent feble... vinga va, pam!, i a l'inrevés, vull dir desmuntar-se davant de la parella. És que si no ho pots fer ja apaga y vamonos..., et desmontes i dius, vinga que això t'ha de sortir bé, si és un rol masculí no ho sé, tòpicament si, no?. Veure una persona, super masculina plorant-te en els braços i veient-li que és més tendre i més feble, que això el que aparentment pot entendre o pot exterioritzar... crec que és aquesta feminitat de la que et parlo de que no es tracta de pintar-se el llabis ni portar mitjes, no?

Jo crec que hi ha un joc de sensualitat extraordinari, de comunicació..., a veure que les que jo sempre he tingut no han estat satisfactòries, eh?, i...és un joc de sensualitat, de tendresa, d'escoltar el cos de l'altra. Aprendre a escoltar el cos de l'altra, i això... com a explorador d'un cos nou...és bàsic en totes les parelles. Però vaja, trobo, dins la meua manera d'entendre, més erotitzant un carinyo, una tendresa que no... un joc, que no anar directa, pim pam... a anar a tocar les tetes... o el cony...És tot una liturgia, m'agraden les coses sense presses, no? I hi han dies que estàs tan fet caldo que t'estimes més dormir...Sí, perquè per fer una xapussada, pots tenir una urgència de desig d'aquests que...te'n vas en un lavabo, m'entens? I hòstia! Però realment, fer l'amor amb una dona és no tenir temps, tenir tendresa i molta sensualitat. És un joc, de poder parlar, de poder comprometre's, perquè és un rotllo de coco i de cos per mi.

(Júlia) Te va sortint a mida que vas fent, te dona plaer el donar plaer a l'altra, a lo millor dient-li una cosa a l'orella ja es posa pell de gallina. Jo sóc una persona que xerro molt. I he après fent l'amor...a mi, si em fan correr molt, ja no sóc jo, ja no estic bé, no?. Necessito temps... a més, a mi m'agrada molt riure, xerrar mentres faig l'amor. De vegades em diuen: "Vinga... no siguis pesada!". No en sóc, però sóc així.

Tens imatges per la tele de relacions de noi i noia, no?, de penetració. I a mi, per exemple, no m'agrada. Tinc d'estar molt excitada per deixar-me ficar els dits o qualsevol objecte. Un cop estic excitada ja m'ho deixo ficar tot, perquè sóc molt salvatge, però al començament em costa molt. I també entenc que a algú li pugui agradar, no?. A tocar directament el pit tampoc m'agrada... és com anar directament a tenir un orgasme, tampoc m'agrada. Un orgasme no fa falta tindre'l, no?. Potser sóc més dolça que no sexual, no?. I després, una vegada ja ha passat la dolçor, ja sóc molt sexual, més salvatge, bueno, salvatge en el bon sentit, sóc molt escandalosa... i tot per terra...

Però bueno, el que m'agrada un dia potser que no m'agradi després. Depèn del moment i depèn de les persones, potser el que li agradi en una, a l'altra no li agradi gens. T'has d'acomodar a les persones. Has de fer que se sentin còmodes. No faré l'amor amb algú que està aquí patint! És com si la violés, pues no, si no t'agrada pues passo! És que jo sóc molt dolça, i de la manera que ho sóc m'agrada que ho siguin amb mi. Per exemple, estic parlant, i que de cop em fagin un petó al pit: "Para!... esperem una mica, no?" No m'agrada. M'agrada més que em toquin..., que em fagin baixar la cremallera..., que els

mugrons se'm posin tiessos, no sé..., que vagi lubricant poc a poc...no sé... i pot ser des de tocar el clitoris de la persona a no tocar res, a ficar-te a sobre de la persona... i ja estàs, no?

Lo que sí m'agrada és que em tanquin els ulls, que no saps amb què et toquen... que em toquen amb algo fred, saps? Com allò de "Nueve Semanas y Media", que no sàpigues amb què ho fan. O que em lliguin així, que em lliguin les mans i que no em pugui moure... que em toquin en un lloc i en un altre... que no et puguis tu defensar... o tu tocar, no? que puja molt l'excitació. Però objectes, no!. No n'he fet servir mai, i ja t'he dit, sóc una persona que no m'agrada la penetració, si estic excitada m'ho deixo fer, però si no, no. M'agrada molt la relació anal, amb guants o preservatius, i això m'ho deixo fer, amb això no tinc cap problema, perquè el cul el tinc molt sensible... suposo, perquè no ho entenc, no sé, és molt... depèn de la persona. Hi han persones que és més fred, hi han persones que són més sexuals. Jo en sóc molt..., jo amb una persona miro molt la relació sexual.

És molt important, per mi molt... m'agrada... has conegut a la persona i estàs amb ella, no?. Fa que sigui cada dia diferent... No faig cada dia l'amor igual. Hi ha gent que m'agrada moltíssim i recordo només... no ho recordo només per això, però si la fogositat que tens..., per exemple, enrollar-te al carrer és una passada... així, amb lo tímida i reprimida que puc ser... Ho he fet en un replà... d'un pis... que pujava i baixava l'ascensor i pensava: "Ai, quan obrin!", però a mi m'agrada! T'enganxaran o no t'enganxaran, a més el morbo de dues noies, no? Podia ser el summum, a mi..., jo sóc molt sexual! Molt! És una part molt important de la meva vida. A més, l'amor no és el sexe sol, sinó... el que et fa sentir l'amor, sembla que estiguis al cel!. I hi ha molts moments que ho penso, no? "Ai, ara baixo!". Una relació de cinc anys, al final és tot monotonia, per més que t'estimis... té d'haver algo que et fagi moure, i per mi és el sexe...

(Maginés) Una vegada amb la Judit vam anar en un Sex Shop, i ens petàvem de riure, jo li vaig dir: "No em vull supeditar, és que és com un menage á trois, i no vull dependre d'un aparell, et vull a tu, ja trobaràs la manera de fer-me sentir plaer". A més és un tòpic, perquè no hi havia res ideat per una dona, i el tòpic d'una dona és la gran polla, i com més grossa millor. I potser no és això el que et fa sentir plaer. Perquè així, de pronto, et fots una cigala així i què? És com si et fotessis un tampax gigante, no sé. Els aparatets no... no sé, si hi ha un joc, com posar-te unes mitjes, o treure-les, no sé, és una cosa més morbosa i ho fas per divertir-te... no sé posar-te roba, i lligar-te, ja és una qüestió més de coco que d'orientació sexual...

(Júlia) I a vegades ho penso, no és que m'agradi, no m'agrada gens, però si per exemple, quan mossego... jo m'ho passo molt bé, no? i quan em mosseguen jo dic: "Més, més...". "No que et farà mal?". "No, continua". I de vegades penso: "Seré massoquista?, o sado?, o sado-maso?". Però no, és diferent, és buscar plaer en coses diferents, barrejar... dolor tampoc... una mica de tot.

(Pepa) Jo crec que d'orgasmes a mi mateixa fa relativament poc, no? Potser des de que vaig conèixer a una persona, la Micaela, que em va ajudar molt, a conèixer el meu cos, a controlar-lo. És una de les persones que en temes de sexualitat doncs, he après molt, moltíssim. Llavors, ara crec que domino bastant més, fins i tot, jo que sé... la

musculatura, les posicions, anar a buscar el plaer i mantindre un ritme, i mantindre aquest ritme molta estona.

(Catalina) La veritat és que sexualment m'agrada més anar amb noies, a nivell de tracte, per lo poc que he tractat, perquè ja et dic, relacions llargues no he tingut, també m'agrada més, em trobo, en general, em trobo com, trobo que les relacions poden arribar a ser com molt més..., hi ha com més profunditat, no sé com explicar-ho, el meu punt de vista, comparant sempre, no?. Em sento més entesa en moltes coses o hi ha coses que penso que potser a un home li costaria més d'entendre que una dona m'entén i sobretot, penso que hi ha una expressivitat molt més gran, vull dir, sobretot això: molta més tendresa, molta més expressivitat a nivell de sentiments, molt més, molt més ampli. Jo penso que hi ha un registre molt més ampli, potser perquè el tios, pobrets, els eduquen d'una manera i també són d'una altra, no?. A mi em podrien atreure les noies i quedar-me a un cert punt i no avançar més, no?. Però després, és tot lo altre, no?, sobretot això de l'expressivitat és una cosa que em va agradar molt. Perquè además, sempre m'he sentit com que...com que tenia sempre, amb els nois sempre m'havia quedat la sensació, ara me'n dono compte, de que tenia ganes d'expressar moltes més coses i no les expressava perquè pensava: "I per què les haig d'expressar? si, si no...estan fora de lloc".

El fet de tenir una dona als teus braços i de poguer tocar-la... bueno, fantàstic, em va agradar molt, vull dir, el fet de tocar una dona em va agradar moltíssim, molt, eh?, a més em vaig sentir molt a gust. No em vaig sentir tampoc en ningun moment...: "Què fer o què deixar de fer", no?. Em vaig sentir que em vaig deixar portar per lo que tenia ganes de fer i em va sortir com d'una manera súper natural, no?, vull dir..., em vaig deixar portar, i veia que em deixava portar i que la cosa anava molt bé, no? i que a mi m'agradava i que además, que la resposta que estava donant agradava, no?. I molt bé, molt bé. I vull dir, la sensació de tenir una dona allí, al costat, i poguer tocar-la i poguer besar-la...i no sé, i les olors, i tot, no? i la pell i tot, no?. Em va agradar moltíssim, no?, amb molta sensualitat, no?. Clar, jo, una dona despullada ja la havia vist mil vegades, no?, però veure una dona despullada per primera vegada, encara que sigui molt a poc a poc, la vas veient...en una relació sexual, doncs, és, també és increïble, no?, vull dir, no sé, a mi, el cos de la dona és un cos que m'agrada moltíssim, no?, el trobo molt maco i això, además em ve molt de gust tocar-lo, em ve molt de gust acariciar-lo. I a nivell afectiu he arribat més lluny amb les dones que amb els homes, no?, tant a nivell d'expressivitat, com a nivell de compenetració, com a nivell de confiança, com a nivell de poguer explicar coses molt meves i que se m'entengui, no? i que se m'escolti, pues, m'he entès més amb dones que amb homes.

Penso que bueno, que les dones, en el sexe, pues porten una miqueta el mateix ritme, el mateix tempo. Això és una cosa que per mi és molt important, no?, a part de que m'agradi la dona, de que m'agradi el seu cos, de que tal, és una cosa que ho trobo diferent d'estar amb els homes, no?. La dona és...són persones que els hi agrada molt més excitar-se poc a poc, els hi agrada molt més que la cosa vagi més lent i que vagi in crescendo, d'una manera més lenta, trobo que això entre dones doncs, es produeix, no?, en general. Hi ha un tempo semblant, no?. Trobo que les dones, en general, també pues, tenen un orgasme pues, que, que també segueix més el més ritme o l'excitació sexual també va creixent d'una manera més lenta i més regular, no?.

La maternitat

(Pepa) I en un futur més llunyà m'agradaria tenir una parella estable, i fins i tot, plantejar l'opció de tenir fills. Ara, es criarien en una ciutat gran, en l'anonimat. És una pena però s'ha de pagar aquest preu! Als pobles encara que hi han cases que es mor el pare i els nens viuen amb dones, la mare, la tieta... Doncs jo crec que a nosaltres ens tractarien de bruixes. No sé, potser perquè tinc prejudicis pel poble, però em sembla molt que la gent és molt crua. Hauriem d'anar a viure en una ciutat gran. Fins i tot, els veïns, depèn dels veïns. A mi m'encantaria que a l'entorn més proper ho sapiguessin tot, ho acceptessin, que els meus nens juguessin igualment amb els meus nebots.

Home, m'ho plantejo com la cosa més natural del món. Quan tingui parella o jo que sé postser no tindrè mai una parella per viure i tenir un fill. Però en el cas que es dongui, jo li proposaré, si és la persona adequada de tindre'l o d'adoptar-lo. I si a cap de les dues ens apeteix en aquell moment doncs i en el cas que el vulgui tindre jo, doncs recorrrem en els buits legals sobre l'inseminació artificial. De fet m'agradaria que el pare fos algú conegut, encara que sigués molt descabellat, dir-li amb algun noi que jo confio, que fos del rollo, que sàpiga que hi pots confiar. El que passa que els poses en un problema i en tot cas, des de luego no me'l tiraré, o no me'l follaré o no em follarà ell. No sé, millor passar pel quiròfano. Però jo si..., crec que de vegades he llegit articles, per exemple, de mares que tenen fills i com ho viuen ells. Articles que ho explicava una filla, que sa mare era així. I crec que al revés, si hagués de suposar uns problemes, no els tindria. Per a mi és viure una altra realitat. Per mi és viure una altra època de la vida que se'n pot treure profit.

He pensat en el fet de que bueno si no trobés la parella o la persona adequada, d'adoptar. Però crec que no ho faria, crec que primer em dedicaria a estimar als meus nebots que embarcar-me jo sola. Podria suposar una càrrega pels demés tenir una obligació pels meus pares si a mi em passés alguna cosa.

(Júlia) El màxim que he dit és ficar-me a viure amb algú i adoptar un crió, però això ja ho volia fer... estant sola.

- T'agraden les criatures?

M'agraden els crios...M'encanten, m'ho passo molt bé.

- I tenir-los tu?

No, no em veig jo embarassada..., no m'hi veig gens!

- I si els tingués la teva parella?

M'agradaria molt, molt, i d'això sí que n'hem parlat, m'agradaria moltíssim... Ara, no sé com ho fariem, però d'això sí que n'hem parlat, adoptant-lo o tenint-lo, jo no vull tindre'l. Ja ho vam estar mirant. Primer tens de tindre tu un patrimoni per mantindre'l, has de tenir uns ingressos súper bèsties... i no es miren a la gent que té crios i els maltracten cada dia, pero bueno... això sí que m'agradaria.

(María) Me gustaría en algún momento tener hijos. Y además me gustaría adoptar hijos, los tuviera yo o no los tuviera yo, me gustaría adoptar algún niño.

-¿Con otra persona?

Sí, si está esa otra persona. Si no está esa otra persona también...

La maternitat

(Pepa) I en un futur més llunyà m'agradaria tenir una parella estable, i fins i tot, plantejar l'opció de tenir fills. Ara, es criarien en una ciutat gran, en l'anonimat. És una pena però s'ha de pagar aquest preu! Als pobles encara que hi han cases que es mor el pare i els nens viuen amb dones, la mare, la tieta... Doncs jo crec que a nosaltres ens tractarien de bruixes. No sé, potser perquè tinc prejudicis pel poble, però em sembla molt que la gent és molt crua. Hauríem d'anar a viure en una ciutat gran. Fins i tot, els veïns, depèn dels veïns. A mi m'encantaria que a l'entorn més proper ho sapiguessin tot, ho acceptessin, que els meus nens juguessin igualment amb els meus nebots.

Home, m'ho plantejo com la cosa més natural del món. Quan tingui parella o jo que sé postser no tindrè mai una parella per viure i tenir un fill. Però en el cas que es dongui, jo li proposaré, si és la persona adequada de tindre'l o d'adoptar-lo. I si a cap de les dues ens apeteix en aquell moment doncs i en el cas que el vulgui tindre jo, doncs recorrirè en els buits legals sobre l'inseminació artificial. De fet m'agradaria que el pare fos algú conegut, encara que sigués molt descabellat, dir-li amb algun noi que jo confio, que fos del rollo, que sàpiga que hi pots confiar. El que passa que els poses en un problema i en tot cas, des de luego no me'l tiraré, o no me'l follaré o no em follaré ell. No sé, millor passar pel quiròfano. Però jo si..., crec que de vegades he llegit articles, per exemple, de mares que tenen fills i com ho viuen ells. Articles que ho explicava una filla, que sa mare era així. I crec que al revés, si hagués de suposar uns problemes, no els tindria. Per a mi és viure una altra realitat. Per mi és viure una altra època de la vida que se'n pot treure profit.

He pensat en el fet de que bueno si no trobés la parella o la persona adequada, d'adoptar. Però crec que no ho faria, crec que primer em dedicaria a estimar als meus nebots que embarcar-me jo sola. Podria suposar una càrrega pels demés tenir una obligació pels meus pares si a mi em passés alguna cosa.

(Júlia) El màxim que he dit és ficar-me a viure amb algú i adoptar un crió, però això ja ho volia fer... estant sola.

- T'agraden les criatures?

M'agraden els crios...M'encanten, m'ho passo molt bé.

- I tenir-los tu?

No, no em veig jo embarassada..., no m'hi veig gens!

- I si els tingués la teva parella?

M'agradaria molt, molt, i d'això sí que n'hem parlat, m'agradaria moltíssim... Ara, no sé com ho fariem, però d'això sí que n'hem parlat, adoptant-lo o tenint-lo, jo no vull tindre'l. Ja ho vam estar mirant. Primer tens de tindre tu un patrimoni per mantindre'l, has de tenir uns ingressos súper bèsties... i no es miren a la gent que té crios i els maltracten cada dia, pero bueno... això sí que m'agradaria.

(María) Me gustaría en algún momento tener hijos. Y además me gustaría adoptar hijos, los tuviera yo o no los tuviera yo, me gustaría adoptar algún niño.

-¿Con otra persona?

Sí, si está esa otra persona. Si no está esa otra persona también...

(Maginés) El tema fills és una qüestió perquè, i a la meua edat penso que hauria de córrer molt, però penso que és una putada, no? perquè a mi m'hagués agradat tenir un fill, però acudir a un banc de semen i tal no ho faria mai, perquè penso que havent-hi tantes criatures al món que necessiten adopció... És un tema polític i humà... perquè que s'estiguin morint els nens... Què importa que sigui negre o blanc, xinés o... palestí. Jo penso que si pogués adoptar una criatura ho faria. El que sempre m'ha frenat és la inestabilitat, perquè sola no em veig en cor, llavors m'agradaria tenir una parella mínimament estable, però que jo m'ho cregui de veritat que és estable, perquè igual me dura quatre anys com dos mesos, però fer aquest projecte amb comú. Mira, els gats van ser un projecte en comú i al final me'ls he quedat jo. No els hi ha faltat mai de menjar, però és clar, un gat és un gat, i un fill és molta responsabilitat. M'ha frenat això, el no poder compartir-ho, perquè és massa responsabilitat i em fa por. Si pogués tenir mai una relació estable amb una dona em plantejaria el fet d'una adopció, potser a títol individual, perquè és més fàcil legalment, més que a l'engròs en plan lesbianes... S'ha de ser realista, perquè poder, puedo, és així.

(Catalina) La meua vida ha canviat molt, és que hi ha molts plantejaments que han canviat, no?. Per exemple, això de la família, no?, vull dir, jo tinc molt clar que jo vull tenir fills, vull dir, és que ho tinc claríssim, és una cosa que sempre ho he tingut molt clar. Jo m'encanta, en vull tenir, bueno. Esperaré el moment, no?. Però clar, jo em vull tenir amb algú, vull dir, clar, el fet de plantejar-te de tenir un fill estant amb una dona... per mi és una cosa tan abstracta, que no sé com sortirà, no?, ni sé si passarà o no passarà, no?. Però quan m'ho plantejo és una cosa com molt rara, no?, en canvi amb un home mai hagués sigut res raro, vull dir, t'enamores, et cases, pum, tens un fill, tens fills, vull dir..., clar, és portar una vida com molt més promiscua, una vida com molt més canvi de parella, com unes relacions més curtes, és...tot un canvi, no?. I està bé, no em desagrada, lo que passa és que és més abstracte. No sé què passarà, no?. Hi ha una certa inseguretats allí, no?, no és por, eh? és inseguretats, no?, perquè clar, tenir un fill si estàs amb una dona...pues clar, hi ha moltes maneres de fer-ho, però com ho faràs?, com ho portarà l'altra persona? vull dir... és com més complicat, no?, però no ho sé, tampoc m'ho plantejo massa. També és que sóc jove encara, vull dir que, potser si tingués 35 anys, m'ho començaria a plantejar, no?.

La presa de consciència: "Sortir de l'armari"

Els conflictes

(Maginés) Era una putada perquè em sentia culpable i cony, en el mateix llit que dormia amb el meu marit, llavors, era una qüestió de infidelitat que em va crear molts de conflictes.

Jo no em plantejava aleshores que fos una qüestió de pecat, i tot això, sinó de dir, hòstia!, de sentiment, perquè no era un polvo coyote, evidentment! Amb aquesta mossa

ens coneixíem de feia temps i era evident que era l'inici d'una relació, tortuosa i tot lo que tu vulguis, però l'inici d'una relació, si hagués sigut un polvo coyote doncs no sé, igual hagués pensat: "Mira ja sé lo que és i m'agraden els tios". Però va ser al contrari, va ser més l'impressió, l'emoció... del descobriment d'una altre cos que et podia produir a tu, que no pas l'acte en sí, perquè les dues no sabíem ni per on començar. Perquè mira, ets adolescent, has vist quatre pel·lícules i ja saps el que has de fer, no?... fins i tot, el primer petó que em va fer, abans de que passés tot això, el primer petó amb llengua, vaig pensar: "Hosti! amb una dona!", això sí que ho vaig pensar aquell dia, al cotxe, a més em va portar amb el seu cotxe a casa i allò que em fa un petó, i un petó d'aquells... i clar, al principi jo vaig fer així, però després em vaig tornar... i penses: "Com pot ser?", "això què és?".

No havíem anat mai en un local d'ambient, mai. De fet, anàvem a casa seva, o a casa meva o fins i tot ens n'havíem anat a les excavacions i... de portes en dintre, anàvem amb molta precaució, i jo suposo que en ella ja li començava a crear conflicte, perquè sempre anàvem, anàvem molt de copes, això que t'explicava que no havia fet amb el meu "ex", doncs era allò de posar-nos amb quatre o cinc uisquis per poder arribar a deshinibir-nos.

I la recordo a ella vacil·lant amb tothom i em deia: "Bueno, a lo millor no acabo amb tu", i mentres estava amb mi, havia tingut relacions amb homes i m'ho explicava i em feia sentir fatal! Perquè és clar, "... què vols? l'absolució? o fer veure que tu no ho ets?". "Yo no soy lesbiana, mi novia sí". Perquè de fet, no era una qüestió de cap de les dues... havia tingut... ella havia tingut un devaneo amb una dona, però mai... el descobriment va ser... per això l'innocència absoluta, no?

Llavors, des del 90 fins al 93, tres anys, vaig estar en un calvari, pensant, bueno, què sóc jo: m'agraden les dones, m'agraden els homes, sóc homosexual, sóc bisexual. O sigui, que no m'ho plantejava com un signe d'orientació sexual, sino per la persona i això suposo que tothom et dirà el mateix, perquè ens enamorem de la primera, o ens pensem que ens enamorem de la primera, potser per justificar-nos, "el delictes" entre cometes, és... que tenim grabat que ho és, encara que no ho sigui. Perquè és clar, llavors, lo típic, a mi només m'agradava la Bea.

- I abans no ho pensaves?

Abans no ho pensava, però tampoc tant. Em podia fixar en el cullet d'una nena, com el d'un noi. No m'ho havia plantejat mai que fos homosexual.

- Què li vas dir al psiquiatre? Com et definies?

No, li vaig dir... Em definia que havia tingut una història amb aquesta noia. No li vaig dir que era homosexual, i el cas és que jo tampoc ho sabia. I vaig agafar un terapeuta d'aquests cognicistes, "qué mala folla que tienen". Em va fer patir moltíssim, i m'empenyia allà on pogués despertar qualsevol tipus de sentiment, perquè m'aclari si m'agraden els nois o les noies.

Llavors estava d'ajudant a la facultat i tenia classes i tal i sortia molt, amb gent heterosexual, i de fet sortíem molt i vaig tenir una època d'històries d'una nit. Fins i tot vaig estar tres setmanes, vaig anar de vacances de Nadal amb un noi i jo pensava: "però bueno, què estàs fent!", quan sortia una història d'aquestes promíscua. Amb aquest noi hi havia més enteniment, però em sentia culpable de ser homosexual, perquè no volia un home que em fes feliç.

(María) A ver, la verdad es que, como yo en ese sentido... yo pensaba que tenía la vida resuelta. No pensé nunca en que tenía que conocer a otra gente como yo... o no sé... pensé que bueno, que si iba a ser más complicado y que en cierto punto estaba bien que fuera así porque ya no tendrías aquello de: "Bueno, ¿y qué pasaría si no estuvieras con Sofía?" sino, pensaba: "Bueno, pues, lo más seguro es que si no estuvieras con Sofía estuvieras con otra mujer", con lo cual, no sé, tampoco... La verdad es que tampoco le di muchas vueltas.

Pues eso, que si con sus padres, que si con los míos, que si... el no vernos, el cómo sobrellevarlo, el que a pesar de todo fuese bien... Y luego, cuando ves las cosas más estables y tienes... ya puedes empezar a pensar más cosas. Que de hecho yo, al principio, cuando se lo explicaba a alguien...: "Bueno, pues mira, resulta que me he enamorado de una mujer..." Y ya está. Y luego lo que pasa es que te empiezas a dar cuenta de que no, de que en realidad te gustan otras mujeres, y entonces además empiezas a recordar cosas que, a lo mejor cuando eras más pequeña no le diste importancia y ahora le das significado, que entonces no les diste ningún significado. A lo mejor porque no se lo querías dar, porque es mucho más cómodo no dárselo.

Pues... Pues supongo que debía llevar por lo menos... ocho o nueve meses de relación con Sofía. Supongo que es cuando te empiezas a plantear más cosas. Antes, bastante tienes con todos los problemas que tienes ya... como para ponerte a pensar nada. Y entonces...

(Júlia) Suposu que se'n van donar compte [els pares] de que era diferent a la resta de la gent, i en un poble costa molt dir que ets diferent.

Fins que em vaig donar compte de que era diferent, però no m'acceptava, i quan més gran, menys t'acceptes. I em refugiava molt fumant, prenent-me qualsevol droga... A més vaig deixar d'estudiar. Quan als setze anys ho vaig suspendre tot, el meu pare em va dir: "Ves-te'n, ves-te'n en un altre lloc, continua...". I li vaig dir que no, que volia treballar i vaig deixar d'estudiar.

Te'n dones compte de que tens un greu problema d'acceptació amb tu. Jo no em mirava mai al mirall i tenia molts problemes. No sabia el que em passava, i això ha sigut fruit de reflexions posteriors i a part de que vaig anar a un psicòleg que em va ajudar bastant també. Però era molt dur per mi. No somniava, i tenia molts bloquetjos, i em costava molt, molt obrir-me.

Vaig agafar un atac d'histèria. Vivia en el sisè pis i una mica més i me llanço. Jo sóc molt tranquil·la i nerviosa per estones. Però vaig destrossar tota l'habitació. Llavors, en aquells moments, va arribar la meva germana gran i em va trobar amb tot el fregat. I és clar, plorant, petons i què et passa? i no sé què. "Va, explica-m'ho". "No, que no ho entendràs".

Però bueno, va arribar la meva germana: "Va dona, explica-m'ho", i al final li vaig explicar. "Tranquil·la!", em diu. Em va portar en un psicòleg. Una tia que... Em va enganyar, eh? Em va enganyar, em va dir que em portava amb una psicòloga d'aquí Lleida que era molt bona, que també era lesbiana i que li podria explicar tot. I sí, sí. Al cap d'un mes em van donar hora. La primera vegada em va acompanyar ella. Jo sóc molt tímida i tinc molta por. Bueno, ara no en tinc tanta. Em va acompanyar i li vaig explicar

tot, així, a bocajarro. Me'n recordo que hi havia tres o quatre cadires al despatx i hi havia la seva darrera la taula i em va dir: "On vols seure?". "On seus tu? Doncs jo aquí, no?". I li vaig explicar tot. Em va anar molt bé. El primer dia vaig somniar. Me'n recordo que vaig somniar que anava amb dos amigues, una de Manresa i una de Lleida, i que anàvem pel carrer. Jo portava uns pantalons que se'm veien les calces i m'importava poquíssim, no?. Per mi és un somni que era molt significatiu, no? Alliberar-me d'algo. Llavors aquesta psicòloga em va anar molt, molt bé. Hi vaig anar poc. Hi vaig anar dos o tres mesos i sempre em deia que no em feia falta l'ajuda de ningú, que l'ajuda era jo. Era com un pescador que tenia totes les eines i tot, i que només ho tenia de fer servir per pescar. I a partir de llavors m'he acceptat i ja està. Bueno, amb alts i baixos. I no sé.

(Pepa) Al principi del BUP et notes diferent, que sents diferent, que surts de la norma i que.... Llavors sí que van ser uns anys difícils i fins i tot, es va accentuar això del contacte físic. Jo sabia que era diferent i no m'agradava que me toquessin o que s'apropessin a mi. I per exemple, quan vaig començar la relació amb la Júlia... no m'agradava que em veiessin amb ella, pensava: "Hosti!, yo soy así de mala toda la vida, y su reputación... qué dirán?". I no vull dir que no m'agradava que vingués a mi i que s'apropés, i allò que fan les nenes, que s'abracen. I de seguida et posaves barreres...

- I perquè pensaves que tu series així tota la vida i ella no?

No sé. Potser perquè ella tenia nòvios... mentres sortia amb mi.

En la primera relació, quan em vaig enamorar perdudament de la Júlia, doncs hi vaig tenir la primera relació sexual. Queia pel seu propi pes! Totes les meves sospites eren certes i vaig començar a associar lesbiana, Pepa, lesbiana, Pepa. I vaig tardar uns anys en acceptar-ho i ja està. Quan veus que als quinze anys t'agrada molt una cosa i l'altra no, comences a pensar...

No sé, jo crec que em culpava i no volia ser així jo. No és que no vulgués estar amb les persones que estimo. A veure, el que no volia jo eren problemes, evidentment. I veia que començava a ser un problema. I em plantejava coses futures, és clar, si ara no anava amb nois... i a més a més... és clar, pot ser que la gent no ho sapigués, però jo sí que ho sé... i... realment... no sabia el que em passava, jo no havia sentit mai de ningú la paraula homosexualitat. No sabia el que volia dir. I fins els dotze o quinze anys, que ho vaig buscar en el diccionari que tenia. I vaig pensar: "Ah!, potser sí que ho sóc!". I la paraula lesbiana va ser la Júlia la primera persona que m'ho va plantejar. Hosti! Jo era això?. No sé. És clar, inconscientment sabia que ho podia ser. Però... jo no era una camionera, ni ho volia ser. Jo no era el mateix. Ella no volia ser lesbiana, i jo tampoc ho volia! Però m'agradaven les noies, i n'estava molt d'ella, i no tenia necessitat de tenir nòvio mentrestant. Jo crec que en ella li va causar problemes i es va desdir d'aquesta relació. Fins i tot, en alguna ocassió fer comentaris sobre: "Tu calla, lesbiana!", en situacions de molt de catxondeo, no? Però dius: "Hòstia! tia, que fort que diguis tu això xata, vam començar juntes!".

(Catalina) I quan vaig començar a anar amb noies, mai he tingut cap tipu de problema ni d'inhibició, ni repressiu, ni educacional. Tot això no ho he tingut perquè tampoc he sigut una persona que ho hagi, ni he tingut una educació molt així, ni... Era més per la sensació d'una cosa molt nova, que no ho acabava d'entendre, no?. Simplement que no, que era com que... que era com que sortia llavors, no?.

I me'n recordo que em vaig passar una setmana penjada dalt d'una figuera, donant-li voltes a tot, no?, vull dir,...l'Àngela era lesbiana, a mi l'Àngela m'havia atret, com podia ser que a mi m'atregués, què volia dir allò de ser lesbiana, com pot ser que a una dona li agradi una dona, què vol dir que a una dona li agradi una dona, i per què a mi ara, de repent, m'agrada aquesta dona. Però, a partir d'aquí, replantejar-te moltes altres coses, no?: i tu, i tu com ets, i tu... no sé, com has viscut fins ara... moltes coses, no?, com ha sigut la teva sexualitat fins ara, com ha sigut la teva, ja no només la sexualitat, no?, perquè penso que no és només una qüestió de sexualitat, com ha sigut la teva vida amorosa, per dir-ho d'alguna manera, encara que quedi una mica cutre, fins ara, no?, com has viscut l'amor en parella o amb una altra persona fins ara, no? i com és que ara obren aquesta porta i et trasbalsen tant i és tan així, no?. Hi ha noies que van amb noies, hi ha noies que els agraden les noies, jo ja sabia que existia, és una cosa que conscientment ho sabia, però inconscientment és una cosa... com que no, no l'havia palpat, no sé, saps quan..., és difícil d'explicar però saps quan tens una cosa, una cosa que ni t'imagines que existeix, saps que existeix però és que ni t'imagines com pot ser, no?, vull dir, que no ho has viscut.

Jo penso que... quan ja se me passa una mica el trasbals i tota l'emoció del moment de dir que és l'Àngela, que és aquesta persona concreta, clar, és quan em vaig començar a plantejar el tema de que bueno, de que era una dona, no?, que què estava passant aquí, no?, que com és que m'agradava tant estar amb una dona, no?, com és que m'ho estava passant tan bé, com és que...que sentia tanta atracció i tant desig per una dona, no?, per una dona concreta, però...cap a les dones, no?. Llavors, doncs, jo penso que va ser fina i clarament descobrir que jo pues, era més aviat homosexual.

Lo que tenia clar és que jo volia anar cap a allí, que allò ho tenia que viure. A més, és que ho volia viure, vull dir, és que no m'ho volia perdre per res del món, no?. Això sempre ho he tingut molt..., vull dir, en cap moment, ni pors ni històries, no?, sí, una mica d'inquietud de dir: "Per on començaré, què faré?", no? i com...: "Què faig jo en aquest món?", no, "com m'hi mouré?", més que res, com entrar-hi, com conèixer gent, va ser l'única preocupació que en un moment donat vaig poguer tenir, però vaja, que jo ho volia viure, ho tenia claríssim.

(Cristina) L'entorn em feia molta por, que em senyalessin i que em diguessin..., que no m'acceptessin com sóc, sobretot a casa meva. Perquè a mi em feia molta por de donar-li un disgust als meus pares, de dir-lis, que mira, que al final he acabat dient-lis igualment, no?, vull dir que també ha sigut...mira, ho he passat jo. Però es lo que em diu el meu pare, no?, dice: "Has sido tonta porque más tarde o más temprano lo tenías que decir", dice: "Estos años lo has pasado tú i ahora, ¿qué?". Ah, no sé, però no podia jo, no podia dir-lis, no podia. Sí, era una pressió molt forta i no podia dir-lis, ni, ni, a les meves amigues li podia dir.... No em sentia amb forces d'afrontar el meu problema entre cometes, de ser homosexual.

Aleshores vaig dir: "Tinc que anar a un psicòleg. Això no és normal lo que m'està passant", no?. I sí, sí, vaig trucar, vaig agafar la guia de Barcelona i vaig trobar el telèfon de la Coordinadora, que hi ha assessoria psicològica. Vaig trucar a un telèfon i allà em van recomanar que truqués a un telèfon gratuït, un 900 i al 900 em van donar hora pel psicòleg. I vaig estar anant al psicòleg dos mesos. Eren dos-mil peles tres sessions, però

estava super bé. I vaig me vaig atrevir a anar-hi, perquè si no hagués fet això no sé què hagués fet, eh?, perquè no sabia a qui dir-li ni a qui explicar-li. A casa meva no podia dir-ho perquè no... vaja, dic: "A casa meva es moren allà... del susto". I als meus germans tampoc m'atrevia. I a les meves amigues tampoc... I vaig dir: "O faig algo o aquí exploto".

El psicòleg em va fer veure això, que era una fase, no?, de la meva vida que havia passat...perquè jo estava super desenganyada, o sigui, estava feta pols... perquè me estava donant compte de que havia perdut molts anys de la meva vida i a part, feta pols perquè havia vist que, que lo que... que havia perdut el meu gran amor, no?. Me va, me va fer veure les coses des d'una altra perspectiva... Ell va ser qui me va dir que feien reunions els dijous i els dimarts, el grup lesbos i el grup jove, i que anés, que si no m'agradés pues que no anés més, però que anés i que veiés que, vull dir, que podia conèixer més gent i no sé, que no tenia perquè tancar-me a casa. Vaig estar molt malament, vaig estar molt pfl, però feta pols, feta pols, eh?, de deixar de menjar, de..., no tenia ganes de res. Em vaig comprar una moto, no tenia ni il·lusió per la moto, quan vaig comprar la moto, vull dir, que passes una època que dius: "Tia, no t'importa res". I a més culpava...tot lo que era el voltant meu de lo que m'havia passat. Creia que el culpable...que havia sigut jo, no?, però que creia que el culpable era la societat, de lo que m'havia passat. Que si no...que si jo m'estava esforçant de ser com tothom vol que sigui però no mirava lo que jo volia, lo que jo volia ser, o lo que a mi me sentia millor.

La presa de consciència: "Anar obrint portes i portes"

(Pepa) Jo crec que no es surt de l'armari fins que una persona ho té clar que és així i ho accepta.

Jo conec gent de l'ambient i d'altres que no, que no ho són ni s'hi faran mai, perquè cara la gent de fora no és el mateix. Si la gent saben que viuen juntes... Però a més, fa gràcia, perquè les mamás: "Ai! I com està l'altra noia!". No te fastidia! I tu pensant... Les mamás estimen molt sempre a les seves companyes...

- Però no sempre ho saben?

No sempre ho saben. Jo pensava que ho volien ignorar, però veus situacions... I no sempre ho saben. I penses: "Hosti!". No ho sé. Suposo que son pors. Discriminats... Molta gent ho vol amagar. Ho trobo molt bé. És molt respectable. I després, hi han les típiques que van més a saco, fins i tot en vestir-se... El comportament és més masculí i ho estan proclamant a gritos.

- Té algun nom això? Aquestes diverses maneres de viure?

Bueno, potser lo més aproximat és això de sortir de l'armari.

Hi ha gent a la meva edat que estem pitjor o millor. Depèn de l'edat que ho descobreixes. Si ets més gran t'hauria de ser més fàcil. Per exemple, ara ha aparegut una noia, una companya dels Jesuïtes, de la mateixa edat que jo, demanant ajuda, perquè ella es pensava que era així i suplicant, bueno no, demanant ajuda. I és curiós perquè ella té vint -i -dos anys i està com jo als quinze.

- Però ho descobreix ara això?

Sí, una persona que ho descobreixi ara. Però també n'hi han que ho descobreixen als trenta o trenta-cinc. No sé que és millor o pitjor.

- Tu ho vas assumir als quinze, i als teus amics íntims quan els hi vas fer saber?

Buf! Bueno, a part de la Júlia i de la Xina em sembla que fins que no li vaig dir al Xordi.

- Quan va ser això?

Deuria tenir divuit anys.

- Va reaccionar bé?

Sí, em sembla que sí. El Xordi era una persona que era amic meu, jo hi confiava, però en aquell moment no sabia com reaccionaria, si ho podria entendre o no. I va reaccionar bé. I potser a partir de llavors vaig pensar: "Potser sí que hauria de fer una xerrada". I a la gent que a mi m'interessava els hi explicava i als que no, doncs no.

I com reaccionaven?

Pues vaig perdre un amic, algú que pensava que era un amic, però bueno, si va reaccionar així suposo que no eren tant bons amics. I que jo els hi digués, doncs molta gent se n'ha anat enterant i llavors veus els canvis d'actitud. Una nena pija que no vol saber res de tu, justament perquè té problemes amb si mateixa o algun amic. Li vaig confirmar li vaig dir i nunca jamás se supo.

Llavors cap a l'octubre vaig tenir una xerrada amb ma mare, que què passava amb mi, si no m'agradava cap noi, i li vaig dir que no, que no m'havia enamorat mai de cap noi. "I allavors què?, que t'agraden les dones?". "Doncs sí".

- T'ho va preguntar així?

Sí. Directament. Era la primera vegada que m'ho preguntava i en aquell moment no tenia ganes de mentir, de mentides piadoses i li vaig explicar tot. I bueno, el trauma del siglo. Ma mare es va creuar molt, molt, de cables, com la majoria en aquests moments. Ella va acudir a un sacerdot i a un psicòleg per consultar i per informar-se. Suposo que si no ho has viscut no ho pots entendre. Jo tant sols li vaig demanar respecte, sóc així, m'encantaria que ella ho entengués, però són coses que si no les has viscut no ho entens. Sé que ella m'estima molt, es menja el tarro molt, que pensa que un dia arribarà el príncep blau. Però bueno, ella ja es pot amagar tot el que vulgui, es pot allargar molt, fins que es mori. Jo ja li he dit que per mi no és cap problema i si existís un problema seria per la seva part. Jo ja vaig intentar ajudar-la, vaig anar a parlar amb ella amb el psicòleg, amb el sacerdot.

- Com va anar?

Bé, molt bé molt majos. No és que me donguessin la raó, però que bueno, que lo meu no és un capritxo, que ara no em vull punxar-me i em faig lesbiana. No, no, molt bé. Endavant perfecte. Que no veien que tingués cap problema i si en algún moment tenia algun problema que anés a comentar, que no, que els traumes ja els havia passat.

- I el teu pare?

Mon pare ell viu al seu món, els seus camps, la seva feina, jo crec que m'estima molt, molt, i solsament per això... No ho entendria. No és una persona valenta, si algú té una enfermetat no li diguem, mai no es vol enterar mai de res. Perfecte!

Jo crec que del tot no ho he assumit, ni ho assumiré mai! Sortir en una revista o fer-me una foto per ser lesbiana... home, si tingués molts calers i estigués molt bona i fos la K.D. Lang, potser sí, no ho sé. No sé si sortiré mai de l'armari, no sé si li diré a mon pare. El

que si sé ara és que sé lo que sóc i si tinc un amic nou, o una persona que m'estima molt, doncs ho ha d'acceptar, o si més no, respectar.

(Júlia) Què és "sortir de l'armari"?

- "Sortir de l'armari" és mostrar la teva identitat sexual a la societat, en general...

Doncs no, "no surto de l'armari".

- Però això ho coneixen els teus amics, la teva família...

Sí, però això no és "sortir de l'armari", això és tenir confiança amb algú, no? A l'Escola es pensen que em faig un fart de lligar amb tios, que sóc una lligona, però de tios... però bueno, que es pensin el que vulguin, jo no vull demostrar res.

Pensa que la relació amb els amics sempre ha sigut molt bona, he estat la nena mimada, amb les amistats i amb la gent. Amb les amistats de Horta Verda mai he sigut sincera. Ells sempre m'explicaven les relacions amb els tios, les noies... i jo mai ho he fet, no? Jo era un àngel, no tenia sexe. De vegades em preguntaven: "Però tu què ets dona o home?" que no em definia mai. Era un estat catatònic. Llavors parlaves de tot, parlaves del Castaneda... parlaves de metafísica si vols... o només anant a veure una posta de sol i tots al·lucinant... et prenies una mica d'àcid i ale! a veure qui arriba abans! o qui diu més xorrades! No sé, era una època que vaig viure... fins que vaig vindre aquí. Suposo que era una tapadera per mi, no? era una escapatòria...

Doncs n'hi han hagut que ho he fet per necessitat, per exemple a la meva germana gran per necessitat, perquè estava en un moment de impàs, que no sabia qui era, què volia, ni res...el meu germà gran perquè he pensat que sempre m'ha apoïat en tot, i que li podia explicar i que no afectava res en la nostra relació, i pel damunt, el meu germà gran dona tombs a tot... a tot..., sempre em preguntava "Ho has tornat a provar?".

- A provar què?

Si he anat amb nois...

Si algú m'estimo, també vull que se l'estimi la gent que jo estimo... i això és algo molt important per mi, de la mateixa manera que els meus amics vull que s'estimin a la parella que jo tinc, no pel fet que sigui la meva parella, però ho intento, i normalment sempre ho exagero, quan vull que algú entri bé al grup, que sigui algo dins de un munt de gent que ens coneixem de fa molt temps doncs jo faig propaganda abans, sóc molt... vaig xerrant... A la resta de la gent d'aquí? doncs els amics que he tingut han sigut lo suficient oberts i sense cap mena de prejudicis... i t'accepten sense fer-te preguntes de perquè això o perquè allò, i t'estimen tal com ets, i això ho tinc demostrat amb els homes i els novios de les amigues que he tingut abans, no? m'accepten a mi, i a la meva parella, la puc portar allà on sigui... i ho he fet per sentir-me bé, no per la gent sino per mi, per sentir-me còmode, per si vull parlar d'algo fer-ho tranquil·lament, per exemple que pugui dir "Joder quina noia!", de la mateixa manera que una altra diria "Joder quin tio!" no? i no m'ha fet falta explicar res. Hi ha hagut gent que no li he tingut d'explicar res de mi...senzillement sóc així perquè sóc així, de la mateixa manera que ningú va donant explicacions de perquè és heteroexual, no som diferents, som persones com uns altres i no tens de donar explicacions de coses que són bàsiques, que són condicions, també depèn de cadascú que pensa de l'homosexualitat o del lesbianisme o del que vulguis. Jo sóc així però no tinc ni idea del perquè, a casa meva no hi ha hagut ningú que ho fos, que jo sàpiga, igual aquesta tieta que no m'ho han dit mai!

Miro molt a les persones que ho dic. Fa quinze anys que treballo cara al públic i coneixo a les persones. Els amics que m'envolten, són amics, no són coneguts, i els amics dels meus amics, no són amics, però també com si ho fossin, com si anessin obrint portes i portes... Al principi, en la primera relació era molt tancada, i me'n recordo que quan ho explicava a algú, jo em sentia súper bé, no?. Era la necessitat que jo tenia de treure-ho, no? Però va arribar un moment que ja no tinc d'explicar res, i per exemple una vegada que sortíem del ball de Barcelona, el que feiem els diumenges era anar al ball, ho organitzava el Casal Lambda, estàvem tots a fora, tots per allí, i va passar un professor de l'Escola, que hi tinc molt bona relació, no és que siguem amics, és un tio jove però hi tinc bona relació, "Què hi fas aquí?, bé?", "Doncs sortim del ball". No vaig tenir de donar-li cap tipus d'explicacions... I sempre m'ha tractat igual, no ha canviat res de res de res, i així vas fent... i això et fa sentir igual que els demés...i si tens ganes de parlar d'algo li parles, i si no, expressament, no tinc de dir res, no tinc d'explicar res, parteixo d'aquesta base.

Amb els meus germans m'hi porto molt bé amb tots, amb els tres, i amb els meus pares m'hi porto bé però, és clar, quan més gran te fas menys coses els hi expliques i quan més grans se fan ells més ganes tinc d'explicar-els-hi coses. Però em sembla que ja no hi sóc a temps. Vull dir que els hi he explicat tot, que jo a casa meva he tingut sempre molta llibertat. He explicat que he fumats porros, que he portat a la muntanya a no sé qui. Es parla de tot a casa, però d'això no. Això no i més per pressió dels meus germans, que sempre m'atabalen. Però bueno, va arribar la meva germana: "Va dona, explica-m'ho...", i al final li vaig explicar.

La meva cunyada ho sap, el meu cunyat també, tots... menys els meus pares.

Lavors tots els amics de Lleida, tots els que saben el que vaig passar, saben que sóc lesbiana. Però no és lo primer que parlo: sóc lesbiana. No. Jo puc parlar tranquil·lament i passa una noia i el tio diu: "Oh! que guapa!". I li dic: "Pues sí, es guapíssima". I el tio se queda amb uns ulls així, no?. Però bueno, no passa res. Som amics, no? I podem parlar de tot. Aquí és on me va anar molt bé, em vaig començar a obrir-me amb la gent. I és el que em deia ella, no? Les eines les tenia jo. I a partir de llavors m'he acceptat i ja està. Bueno, amb alts i baixos. I no sé.

Quan em vaig canviar i vaig venir a Lleida, amb l'única persona que em relacionava era amb una amiga que ara viu a Tarragona i que ho sabia. I me'n recordo que li vaig explicar. Hi havia aquí baix un bar... i li vaig dir: "Mira, que et tinc d'explicar una cosa. No fagis cap pregunta ara i en parlem en un altre moment. Però ara no em fagis cap pregunta". Me'n recordo que hi havia més gent a la barra i li vaig dir: "Sóc lesbiana". Me'n recordo la cara que va fer! Que va canviar la cara i me'n vaig anar. "Ja parlarem!". I res, molt bé. Després anàvem sempre juntes.

Jo sóc persona que no donaré mai la mà pel carrer. Sí que sóc propensa a agafar pel coll... Vull dir que no vull demostrar en cap moment el sentiment amb algú. No ho faig mai, de donar la mà, inclús a Barcelona, em sento incòmoda, me tallo i ja està.

(María) Y entonces, yo me quedé tres días en su casa con sus padres...y seguramente fue a partir de ahí que la madre empezó a sospechar algo. No dijo nada, pero después de eso, cuando yo me había vuelto a Barcelona, empezó a ver como podía hacer para quedarse

ya más tiempo en Santa Cruz, cogiendo cualquier excusa de...: "Así podrás estudiar más, si yo te hago la comida y no sé qué y tal", y poder quedarse con la hija en Santa Cruz. Entonces, como a finales de abril, ya se había instalado en Santa Cruz y empezó a interceptar el correo. Entonces, claro, si cojo leyendo mis cartas era bastante evidente que manteníamos una relación. Y entonces, en principio, no le dijo nada a Sofía, sino fue simplemente acumulando las cartas...

Y la verdad es que no se nos ocurrió pensar que la madre estuviese interceptando el correo sin decir nada. En teoría se suponía que si la madre se enterase lo primero que iba a hacer era montar un follón. Y no lo hizo. Entonces, ¿qué pasó?, que a mediados-finales de mayo su madre cogió su agenda, pues con mi teléfono llamó a mi madre, quedó con ella en una cafetería... Mi madre alucinaba, porque era una señora con la que ella no había hablado nunca. Le dijo que era la madre de Sofía y que tenía que explicarle algo que ella no sabía y tal. Mi madre fue pensando cualquier cosa: que yo me había quedado embarazada y que entonces, se lo había dicho a Sofía y Sofía se lo había dicho a la madre y no sé qué..., que yo en Barcelona tenía problemas de no sé qué tipo que yo no podía contarle y que la madre de ella la quería advertir, o lo que fuera. Y llegó allí, se sentó en la cafetería y entonces, la madre de Sofía simplemente le dió dos cartas mías y le dijo que las leyera y mi madre las empezó a leer... y claro, se quedó a cuadros.

Y entonces, la madre de Sofía empezó a hablar: "Que tal, que claro, que ella era una persona muy liberal pero que había determinadas cosas que la sociedad aún no aceptaba y que por lo tanto, si aún estaban a tiempo, pues habría que poner los medios para intentar evitar aquella relación, porque claro, si no iba a ser muy difícil para nosotras... en realidad, era por nuestro bien... que su hija siempre había sido muy normalita y muy buena niña, que había tenido novio...". Y mi madre dice: "Hombre, yo hablé una cuarta parte de lo que habló ella porque yo lo que estaba era bajo los efectos del shock y yo hablaba con ella y me quedaba así, y pensaba: "Pues a lo mejor tiene razón, pues a lo mejor tiene razón...".

Entonces, cuando yo llegué, mis padres me fueron a buscar al aeropuerto como siempre y tal, saludé a mi hermana, mandaron a mi hermana a no sé qué y sacó al perro o no sé qué... y entonces, "que tenían que hablar conmigo" y me sentaron con ellos en el salón, que es el sitio de las conversaciones importantes, ¿no?. Y entonces mi madre se me sentó, se me quedó mirando y me dijo: "Hija mía, ¿eres lesbiana?". A lo cual yo sólo dije: "¿Qué?". Y entonces se me empezó a ir todo el calor de la cara, empecé a sudar... Y entonces mi madre, que vio la cara que se me estaba poniendo, o sea, en menos de cinco segundos yo ya me había quedado sin color en la cara, con sudores fríos y entonces mi madre se levantó, me cogió de la mano y me dijo: "No va a pasar nada", y me tranquilizó. Y entonces, empecé a hablar con ellos, y empecé a contar un poco por encima lo que había pasado y tal. Tampoco es que yo lo tuviera muy claro porque en realidad, yo tampoco me había planteado mucho de que si era lesbiana o no, sino yo estaba enamorada de Sofía, Sofía estaba enamorada de mí, todo era perfecto y maravilloso y ya está. No me había planteado muchísimo más.

Entonces, fue complicado porque yo creo que ahí la impresión que sacaron mis padres era que... que es lo que pensaban ellos de que a lo mejor era una fase o que era sólo por una determinada persona, y que por lo tanto, era algo reversible o tal, se vió como

confirmada, ¿sabes?, que fue algo que yo en ese momento no pensé sino que les empecé a explicar pues eso, lo que sentía, lo que tal y así. Luego, al cabo del tiempo, cuando ya empecé a ir ya al Casal y vas a conferencias y tal y sabes que claro, que lo mejor... a los padres hay darles las cosas como definitivas, digamos, porque si lo que haces es darles esperanzas de que vas a cambiar cuando no vas a cambiar, pues es muchísimo peor para ellos.

Mi padre, en los tres meses siguientes, de repente, me pilló a solas viendo una película y de repente, llegaba el descanso y me preguntaba, sin venir a cuento, sin estar hablando de nada, de repente me decía: “pero a ti, a parte de Sofía, ¿te gustan otras mujeres?”...Y entonces, yo le decía que sí... Y ya no preguntaba nada más. Y a lo mejor pasaban quince días, y otro día se sentaba conmigo y me decía: “Pero tú, ¿es que tuviste algún problema con alguno de los chicos con los que saliste?”. “No papá. No tuve nunca ningún problema”. Y, ya está, y así, y de repente, y así me hizo todas las preguntas que me quería hacer reuniendo ánimos según él iba pudiendo porque te digo que es una persona bastante tímida y... ya está. Supongo que ya preguntó todo lo que quería saber, ya no ha vuelto a preguntarme más. Y mi madre te las va soltando... te va diciendo: “Bueno, no te encapriches. Esto, en realidad, es un capricho, en realidad, no sé qué y tal”. Y al cabo del tiempo, como ya ha visto que las posibilidades de que todo vuelva a ser como antes son más pequeñas, se ha puesto más borde. Y entonces, ¿sabes?, cuando se enfada, aunque se enfade por cosas que no tienen absolutamente nada que ver, te lo suelta...Y tú, además, con todos los problemas que vas a tener y todo “pero como te has empecinado en esto, porque es que... porque es que te has empecinado, porque si tú no hubieras querido, porque las cosas, si no se alimentan, no crecen” y tal, y así...Y, nada, y la dejas que se desahogue y te vas...Tampoco ocurre muy muy seguido, sino, de repente un día..., además sin venir a cuento, te lo suelta. Y, por ejemplo, lo que sí yo haré cosas de las que no hablo con mi madre y antes, a lo mejor hablaba mucho más. Pero es que a ella le incomoda el tema.Y de hecho, alguna vez se lo he dicho, digo: “a mi me gustaría poder hablarte de lo que hago con esta persona, o lo que dejo de hacer, o lo que siento y tal y no sé qué”. Y mi madre dice: “Ya lo sé, pero...no sé si algún día podré, pero de momento no puedo, así que, por favor...”.Entonces, yo no le hablo, ella no me habla.Se dan muchas cosas por supuestas, por ejemplo, si me dice: “Ay, ¿con quién vas a salir hoy?”. “No, viene luego Sofía a buscarme”. Ya está.

De todos modos, entre que yo lo pensé y lo expresé y yo le dije a alguien: “Soy lesbiana”, en vez de decirle: “No, porque es que yo un día estaba con Sofía, y tal..”, pasó bastante tiempo, bastante tiempo más.

-¿Cuánto tiempo?

Pasó igual...no sé..., casi un año más o por lo menos, otros ocho o nueve meses.

-¿Y cuándo lo expresaste?

Pues se lo estaba explicando a otro amigo mío... y ya pensé que... ya estaba bien de estar contando la historia romántica y tal, y no sé qué y todo el rollo... y que era más fácil decírselo directamente. Y se lo dije directamente.

- ¿Porque entonces tú ya estabas convencida?

Sí.

-¿Y a quién se lo empezaste a contar?

No, se lo dije a un, a un amigo de los que aún no lo sabían. De hecho, no es que fuese...

-O sea, había varios que ya lo sabían...

Sí.

-¿Quiénes?...¿los de Tenerife?

La primera persona fue Ana...Luego, luego se lo conté a Marcos. Antes de que se lo conté (...) al chico que se lo conté así, lo debían saber...cuatro personas o así. Más la amiga a la que se lo había dicho Sofía, que lo nuestro sólo se lo había dicho a una persona...

-¿Y la gente de aquí?

La gente de aquí, bueno...en mi piso nos explicamos una historia para no dormir, de que salía con un chico porque debía dar una explicación a que me pegara horas al teléfono, a la cara de lánguida que iba llevando por ahí y tal.

-¿Y ahora lo saben tus compañeras?

Ahora sí.

-¿Todas?

Hm. [asiente].

-¿Y tu familia?

Mi familia, lo saben mis padres.

-¿Tus hermanos no?

No... a mi hermana le voy diciendo alguna cosa, así, con ejemplos y tal, porque además, mi hermana es bastante cerradita de mente, para según que cosas. No tiene muy buena imagen de los homosexuales. Y entonces, le voy dejando creer cosas, le intento convencer de que, bueno, que son gente normal, y todo, que no tiene que pensar así, lo que sea y tal..., ¿no?. Pero que no se vea para nada que estoy hablando de mí... Y con mi hermana será un proceso más complicado. Con mi hermano, simplemente, es que no he encontrado el momento, pero como cada vez lo veo menos y cuando lo veo, normalmente está con su mujer y sus hijos, pues claro, llevarlo a alguna parte y decirle: "Oye, por cierto...". Pero yo, con mi hermano no creo que haya ningún problema. Y el resto de la familia, digamos, que mis padres prefieren que no lo sepa. Y de momento, digamos, pues..., que respeto un poco lo que quieren.

Además, como persona, era muy fácil que si alguien me preguntaba, pues, siempre tenía una pareja que estaba en Canarias y tal... Tampoco se hablaba mucho del tema y tal. Y tampoco..., contaba lo menos posible y la verdad es que tenía que mentir muy poco. Normalmente, quiero decir, para que la gente no se entere de algo no hace falta mentir, basta con que no digas lo que no quieres decir y ya está. Y como la gente ya se montó su propia película. Y normalmente, no tiene nada que ver con la realidad.

Y es eso, lo que pasa es que es eso, ¿sabes?, no es como cualquier otra facultad.

-¿En qué sentido?

Pues... en la Ramon Llull, los jesuitas...digamos que, en general, la gente, sobre todo teniendo en cuenta la edad que tiene, no es demasiado liberal, sinó, o sea, sobre todo teniendo en cuenta que son jóvenes, son bastante conservadores. Además, estudian para empresarios, con lo cual son más conservadores todavía.

Las personas a las que siento más dificultades para decírselo es a mis ex, porque han sido novios míos y, entonces, siempre pienso que no sé cómo se lo van a tomar, aunque ahora sean amigos míos, pues a lo mejor me cuesta menos decírselo a cualquier otro amigo que

no a ellos, por eso, porque no sé si van a empezar a darle vueltas, o a pensar no sé qué o que tienen algún problema ellos, y esto por ejemplo me cuesta mucho .

(Maginés) I a la meva mare, doncs, li explico tot: quan estic bé, quan estic malament, no sé. I al contrari, l'Alba ha estat totalment reservada: o sigui, m'ha dit que entenia aquest any. I de mi fa vuit anys que ho sap, des de que jo ho sé, no? I llavors, això a mi em va doldre molt, i em va dir, doncs, que érem germanes, però que no érem amigues. I bueno, la germana gran ara està ficada dins de l'opus. Li costa molt d'entendre, però el seu afecte vers a mi, doncs és pur. Igual que ma mare. Ma mare, doncs, ho sap. Ma mare sempre s'ho ha intuït i si està rebotada amb mi no és perquè jo estigui o deixi d'estar amb una dona sinó per la inestabilitat que porto: doncs que ara en porto una i després en porto una altra.

Ja et dic que aquesta germana gran està ficada molt a prop de l'opus, no sé si molt endintre o no, però els esforços que fa ella per entendre són molt més lloables que els que pugui fer l'altre entenent i tot plegat. Inclús quan em vaig ficar en el Lambda li vaig comentar i em va dir: "Escolta, doncs vigila, perquè m'han dit que t'han vist de la maneta d'una noia pel carrer, no? I jo li vaig dir: "Nena, esgarrifa't si et diuen que em veuen de la maneta d'un tio, perquè jo ho tinc molt clar!". "Oh, és que no me n'has dit res!". Perquè, a més, va ser en un sopar que jo vaig fer per dils-hi que hi havia un rotllo amb la Judit, no? I aleshores, bueno, un marrón. Perquè jo, que li havia dit a la meva mare, doncs que no li havia de dir res, perquè això el millor era portar-ho tot amagat. I mira, ho sento, però em sembla que és molt manguis. "Oh, és que has de respectar als altres". Però si respectar als altres significa que jo tinc que viure com una delinqüent, doncs em fot moltíssim. Jo no aniré amb una bandera a la feina ni enlloc, perquè vull que se'm reconegui a la meva feina per lo que faig. Però si els meus amics i la meva família no poden compartir les meves alegries o les meves penes emocionals, bueno, apaga i vámonos. Vam arribar a la conclusió de que la família ens queia i als amics ens els triàvem. O sigui que noi, això... Cosa que a mi em va deixar bastant... Em va fer molt mal, la veritat.

Perquè a la meva mare, jo li vaig dir: em passa això. Jo crec que amb setanta-dos anys que té, ha fet un esforç. Però en aquell moment, després, parlant amb el temps, no creu que és una qüestió pel meu lesbianisme, sinó perquè aquella persona no li agradava, però jo estic convençuda que ma mare associa la meva inestabilitat de parella al fet homosexual.

Bueno, amb la Judit (suposo que ja t'ho vaig dir, no?) hosti! és que anem agafades de la mà i ningú ens mira... acabem frustrades! Perquè... per fer una campanya de visibilitat i resulta que com a màxim quan et trobes algú, alguna noia que entén et mira com dient allò, mirant a la cara reconeixen-te com dient: "Ei! que par de ovarios tias!", no?, però la gent, o no et veu, o si no aparta la mirada. Vaja, tampoc es tracta de que anem fent-nos un espectacle, però, perquè no podem anar agafades de la mà, no?, tot i que alguna vegada ens podem posar en compromisos bastant delicats, perquè les dues tenim feines públiques, no? Si al fi de contes no em donen un projecte o en ella no li donen un projecte o una feina per ser homosexual, hores d'ara crec que podríem acudir fins i tot als Tribunals. No sé, és una mica l'idea que tinc jo ara, es que si les sufragistes van fer el que van fer, per conseguir un vot, normalment a nosaltres ens toca posar-hi un granet de

sorra més. Bueno, de fet la cosa, penso que es va permeabilitzant la societat, perquè que surti a Nissaga de Poder... els culebrons... els casos aquests d'homosexualitat, és molt!. Ara, jo sempre dic: "Que li passi al veí, no a casa meva". Va bastant per aquí, a totes les famílies, eh?. Ara, pots trobar una família que sí, que sigui supercòmplice i que t'entengui perfectament, i que admeti la teva parella, o la teva parella ocasional, no?, però jo em trobo en un cas, la meva germana, que hi enten, i em reprova, o em tira en cara i em retreu, no és que jo sigui lesbiana, sino que joder!

- La que és lesbiana?

Sí, sí, la que és lesbiana, a més a més, que no surt de l'armari, però per res, no surt de l'armari ni amb mi... Només aquest estiu em va dir que havia tingut una relació amb una dona. Feia molt temps i amb la seva parella actual, que ja no m'importa, si s'ho fan o no s'ho fan, perquè si no s'ho fan són idiotes les dues, doncs fins aquest any no m'ho han dit. És clar! de tota la vida, i amb això dius, hòstia!, i em sento més traïda per ella que no per la germana gran que té una mentalitat...no positiva (ja t'ho vaig explicar, igual que la meva mare). És com si una companya del Casal em reprobés a mi que vaig agafada de la mà de la Judit pel carrer, escolta!, li pego dos hòsties, però rápido, no?

- Com ha sigut el procés de sortir de l'armari ?

(Catalina) Doncs molt natural! Molt a poc a poc, amb calma, molt deixant-se portar, i acceptant lo que ve... Els meus amics, tothom ho sap. Amb la gent amb la que em relaciono, amb la que normalment surto... excepte la família, excepte feina, naturalment, perquè tampoc... bueno, els amics de la feina sí, fins i tot allí ho saben, però l'altra gent no, perquè són relacions molt superficials. I a la gent de la llotja tampoc ho he dit perquè tampoc ha sortit el tema, però vull dir si algun dia s'ha de dir no tinc problema amb dir-ho. El que passa que jo no no crec que tingui que dir-ho perquè tampoc no crec que ningú tingui que dir-me a mi quin tipus de relació sexuals té, simplement ho veig una cosa tan natural com això. Ara, si algun dia a mi em plantejen: "Escolta, a tu t'agraden els homes?", jo diré : "Pues mira, m'han agradat, però en aquest moment no m'interessen massa, no?".

Home, els amics d' abans, s'ho han pres amb sorpresa, perquè naturalment quan una persona està casada, després se separa, i després a sobre resulta que va amb dones, doncs són moltes coses juntes, no? Però cap problema, cap problema. Tampoc al no tenir una parella estable tampoc ha suposat tant de canvi, no? Perquè quan estàs amb algú, doncs clar, presentes els teus amics, vull dir, surts amb la mateixa gent però hi portes a l'altra persona. La qüestió d' amics super bé,estic molt contenta perquè tothom m' ha respost molt bé amb...bueno, però amb molta naturalitat, no?: "Ah, molt bé", no? Com dos copets i dient: "Pues vale, pues tu sabràs, és la teva vida. Em sembla perfecte,no?.Tu ets feliç? Doncs vinga, endavant". Ja està. Molt bona resposta.

Amb la família de moment no vull no vull dir res, perquè tampoc tampoc hi ha massa per explicar, no? A veure, hi ha molt per explicar, però vull dir... si algun dia... jo sempre he pensat que si algun dia tinc parella ho diré, naturalment. El dia que hi hagi algú important a la meva vida...ho vull integrar-ho i ho diré. No m'he trobat mai ningú que m'hagi rebutjat per haver-li dit això, mai.

La meva germana és a la única de la família que li explico pues tot lo que vull. Vull dir que puc assentar-me i explicar-li tot, no? Així, ara que per exemple el fet de que vagi

amb dones ella ho sap, i n'hem parlat, i a més, el dia que li vaig dir va ser molt divertit perquè li vaig dir: "Et tinc que dir una cosa que no crec ni que t'imaginis, perquè vull dir, és una cosa molt diferent de lo que he fet fins ara, no?". Ella enseguida em va preguntar, diu... a més és una noia que té molta intuïció, és molt... diu: "Que té que veure, amb algo professional o amb algo personal?". Dic: "Amb algo personal". I m'ho va endevinar. Jo em vaig quedar flipant, però dic: "Com ho saps?", diu: "Sí, perquè últimament sempre em deies que sorties amb una amiga, que no sé què, que no sé quantos, i com m'has dit això d'algo que ni m'ho podia imaginar ni em passaria pel cap, doncs, he pensat que seria això". I m'ho va dir ella. Diu: "Ai! pues que deus anar amb dones en lloc d'homes". Però és que em va deixar blanca, no?, va ser increïble. Això, pues em va agradar, no?, perquè a més m'ho va dir ella i cap problema, vull dir: "Tu sabràs, jo encantada de la vida", a ella li importa un bledo. A més també, com que es mou en un món en que hi ha pues, molta gent homosexual i és un món molt lliberal, doncs, millor encara, no?.

(Cristina) A la feina no ho saben i clar, què passa? jo els dijous vaig a la Coordinadora a la reunió i jo a les vuit, surto a les vuit però clar, sempre hi ha algú a última hora i sempre surto una mica més tard, però els dijous sempre els he dit: "Jo, a les vuit surto..., perquè he quedat amb les meves amigues i tal". I sempre està la típica pregunta, no? de: "Què, no tens nòvio?" o "Què, hi ha algun noi por ahí o tal?". Vull dir, me sento una mica com si estiguessi, com te diria...tinc por de dir-lis, a apart de que a ells no els importa res, no?, la meua vida sentimental o sexual. Però si fos que la meua parella fos un noi, que no m'importaria, me sentiria totalment a gust de dir-lis: "Pues sí, tinc nòvio". Però és que no, no puc...no puc dir: "Tinc nòvia".

-Què creus que passaria?

No ho sé, no ho sé. Suposo que no me tractarien igual que me estan tractant ara. Però bueno, a lo millor si surt a la conversa un dia, els hi dic, depèn de com surti la cosa, no?, però ara per ara no. Quan em pregunten si tinc nòvio, dic: "No, no, no tinc nòvio. Jo passo d'això". Ja està.

Fa poc que els hi he dit als meus pares i em sap greu que estiguin una mica malament per culpa d'això, perquè sé que estan malament, encara que ho dissimulin. I m'afecta veure que estiguin passant aquest tràngol, però bueno, suposo que ho aniran assimilant a poc a poc i m'agafo a això, no?, a que a la llarga ho acceptaran i ho trobaran més normal també, perquè el meu pare diu que "dentro de todo no es normal". Llavors, no...suposo que és això, que és el temps, el temps curarà el disgust que tenen, que és un pal, és un pal, no? tindre una filla que sigui homosexual. Per ells és un pal, a més perquè són grans.

Doncs amb la meua germana vaig ser molt directa també, eh?. Va ser molt fort perquè estàvem a la cuina, estàvem a la cuina la meua mare i la meua germana. I vaig entrar jo i allò que ja m'imaginava que ma mare li havia dit algo, no?. I entro i li dic, dic: "Què passa?", perquè se'm va quedar mirant, no?, i jo dic: "Ui, ja està, ja, ma mare li ha dit". Dic: "Què passa? de què estàveu parlant?". I ma mare: "No, de res, de no sé quantos no sé què", no?. I dic: "Què li has dit ja?" i "No, no li he dit res". I bueno, li vaig dir, li vaig dir directament, no? "Mira...", bueno directament, sempre m'ha costat una mica dir la paraula, no?: sóc lesbiana, m'ha costat sempre dir-la. Però vaig dir-li, dic: "Res, que vaig amb gent que és homosexual". I se'm va quedar mirant, dic: "Què dius?", dic: "Bueno, ja saps lo que vol dir això, no?, que jo també ho sóc". I llavors, vam estar parlant. Es va

quedar paradíssima, pobra, es va quedar: “Què!?”, però bueno, suposo que també s’ho imaginava, lo que passa que sempre ho he tapat molt, ho he intentat dissimular molt bé, però i m’ha sortit bé perquè el meu pare no s’ho imaginava pas. Ni el meu pare ni ma mare... però bueno, mira... ara ja està. Ja ho saben.

És que va ser molt fort perquè va ser dir-lis i a més, li vaig dir: “Mira, no us ho estic explicant perquè estigui amb ningú sinó que us ho explico perquè ho vull dir...”, dic: “No, jo no surto amb ningú però, vull dir, si ara tingués alguna relació seria amb una noia”. Jo els hi vaig dir, no?, vull dir que sapigueu que, que no surto amb ningú i tal i qual, el dijous vaig a la Coordinadora i per això...”. I a la setmana de dir-li, vaig sortir amb la Judit, tia, què fort!. I encara no els hi he dit, dic això i bueno, se’m cauen de rodó al terra. No els hi he dit encara perquè, bueno, suposo que ho sospiten, perquè sempre parlem per telèfono.

I sé per gent que el meu pare ha estat en alguna reunió i li han fet la pregunta de que si jo tingués alguna parella, o sigui, si em presentés a casa amb una noia com una parella meva, com reaccionarien, no?. I ell va dir que home, seria una reacció molt violenta, però que ho acceptaria, però que li faria molta cosa. També és molt d’hora, vull dir, encara, encara estan ara assimilant lo que sóc.

-I com van reaccionar els teus pares?

Es van quedar molt sobtats.

-Com els hi vas dir, com t’ho vas muntar?

Doncs va ser un dijous que vaig tornar de la Coordinadora, que jo els hi havia dit una mentira més, perquè estava..., tots els dijous que anava tots els dijous tenia que fer algo, vull dir, sempre m’inventava alguna cosa per dir-lis que no, que arribava més tard a casa, no?, perquè clar, ells han passat de de veure’m que no sortia, que estava tancada a casa, que estava que vaig deixar de menjar i això que vaig passar l’època aquesta..., i vaig passar radicalment a sortir amb la gent de l’ambient i conèixer tanta gent de la Coordinadora que em trucaven a casa i no sabien qui eren, quan jo sempre els hi he dit amb qui he estat i els hi presento els meus amics qui són i tot això, vull dir, sempre han sapigut, jo no els he anat mai mentides als meus pares, sempre he anat, sempre he sigut molt sincera amb ells, menys això. Fins que estava fins els collons ja de mentir i d’inventar-me coses. I el dijous aquest vaig arribar allà i estava el meu germà, no hi era el meu germà, o sigui, va ser els tres sols. I ma mare se’n va anar a la cuina i bueno, vaig vaig dir. No m’ho havia plantejat, eh? de dir-lis, però vaig veure la situació tan clara... Jo sabia que els hi tenia que dir algun dia, i aquella nit va ser l’ocasió, estàvem els tres sols, vull dir, perfecte... vaig dir: “Ara és l’ocasió”. I sí sí, després de pensar-m’ho un ratet, el meu pare diu que ja em veia una mica rara, no?, que estava una mica nerviosa i tal. I vaig dir a ma mare: “Vine un moment, per favor, que vull dir-vos una cosa”, no?. I ma mare: “Què passa algo?”, jo: “No”, dic: “Home, que us haig de dir una cosa molt important”, diu: “Ah!”. I llavors, la vaig fer sentar al sofà, el meu pare estava al sofà també i els hi vaig dir. I aleshores la reacció...

-Com els hi vas dir?

Dic: “Mira...”, dic: “Tots aquests dijous que estava a casa de no sé qui...”, o sigui, totes les excuses que els hi havia explicat, que eren mentira, que no era veritat, que anava a una, anava a una coordinadora, que era de gais i lesbianes i que jo era lesbiana, vull dir, que no m’agradaven els nois. I ma mare: “Com és, què vol dir això que no t’agraden els

nois?”. I jo: “Que no, mama, que no, que no”. Dic: “Jo ho he intentat, he intentat estar amb un noi i trobar-me a gust però no puc i us ho tenia que dir, perquè necessitava dir-vos-ho. Ja sé que per vosaltres és una cosa molt forta i un disgust, però... però us ho tenia de dir”. I llavors, el meu pare, ens vam quedar els dos, que no sabien ni què preguntar-me. I res, vaig començar a explicar-lis lo de la Coordinadora i que si... i el meu pare va dir, dice: “Ahora, ¿qué puedo hacer?”. Bueno, la primera pregunta que em va fer el meu pare va ser si tenia sol·lució, dice: “Esto no tiene...”, si tenia tractament. I jo li vaig explicar que havia estat amb un psicòleg i que això, vull dir, que no hi ha tractament, vull dir, que no...és així i ja està. Intentava fer-lis veure que era un sentiment, no era una enfermetat. Però clar, ells ho veien...sempre ho han vist, perquè no és que..., perquè per exemple, el meu pare sempre m’ho dit, no?, que ells, ell, quan veia alguna parella, no els criticava, però no ha volgut sapiguer mai res d’aquesta gent que és homosexual i tal, o sigui, ho sabien que existien però ho ignoraven. Inclús jo recordo que sortia per la televisió la Bibi Anderson i en quan sortia la Bibi Anderson, el meu pare agafava el mando i canviava, perquè se sentia ofès. I perquè suposo que tampoc..., és això que diem, que fins que no et toca a tu, no te n’adones de lo que, del món aquest. I...això, els hi vaig dir, vam acabar plorant els tres..., i va ser quan va arribar el meu germà i el meu germà va dir: “Que passa algo?”. I jo: “Pues mira...”. I jo, torna a explicar la mateixa història. Em vaig quedar, em vaig quedar, vull dir, em vaig quedar bé i em vaig quedar malament, no?. Aquella nit no vaig dormir molt bé i els meus pares tampoc. I suposo que el meu germà tampoc. Però, suposo que em vaig treure una...em vaig treure un pes de sobre, saps?, que et quedes més a gust. No que..., o sigui, joder! és un disgust perquè deixes els teus pares fets una merda, no?, però que em trobava bé amb mi mateixa d’haver-lis explicat i de la reacció que van tindre sobretot, perquè després de de bueno, de gent que conec que han tingut experiències super negatives, que jo ja m’imaginava que tan negativa no seria, no?, però tampoc m’imaginava que fos tan positiva, eh?. M’he adonat de lo que..., dels pares que tinc, no?, que bueno, sempre, ja te dic, jo he tingut amb els meus pares molt bona relació sempre i sé que ens estimen mogollón però..., vull dir, que jo sempre he tingut por per això, per la reacció que tindrien ells en saber-ho.

Ser lesbiana

(Pepa) Avui en dia, per a mi no és cap problema, he acceptat la meva condició, com em pot agradar el peix o la carn. El que passa que el fet de ser lesbiana comporta altres problemes socials: tindre d’amagar-te en un moment determinat, tindre una pseudo-doble vida... Ho he acceptat i sé que no podré fer moltes coses i em fot perquè tinc de lluitar per tenir els mateixos drets que l’altra gent. L’únic que sé és que sóc molt feliç així i que sóc encara més feliç a l’haver descobert que sóc feliç així. Podria haver estat amargant-me tota la vida per això. M’agrada! Sóc lesbiana!. Ara que, de vegades haguessis preferit ser normal per les coses que comporta, però bueno, com sempre he estat molt reaccionària, sempre he portat la contrària de lo que la gent vol de mi doncs mira sóc així.

- Quan es considera que una noia és lesbiana? Quan consideres tu que és lesbiana?

Jo? No sé. Jo crec que hi han moltes lesbianes que no volen ser-ho o no ho seran mai. Per mi una dona lesbiana és aquella que potencialment pot tenir una relació amb una altra dona llavors, jo que sé, potencialment hi ha més gent que ho és. Solsament pel fet de tenir el dret d'escollir seria just que la societat s'enterés, s'obris més, jo no he de ser això, sinó que puc escollir i puc ser això altre. Doncs la decisió és de cadascú. Jo conec noies a classe que veig que és lesbiana, encara que tingui nòvio, és lesbiana i a més, se li envan els ulls. Allavors em fa llàstima, perquè penses que aquesta noia està ocultant-se algo a la vida. Pot ser que sigui molt feliç, eh? amb aquell noi, però se li podria donar l'oportunitat de provar-ho. Però no d'anar-se'n al llit amb una altra noia, això seria una relació homosexual, sinó, sé que aquesta noia està enamoradíssima d'una altra noia i ser sincera amb el seu xicot i amb ella mateixa. A mi m'agradaria que la gent pogués escollir. En un poble, les nenes creixen, busquen un treball, un marit per casar-se, fills... i els nois, igual, no sé.

- Entens que hi ha gent bisexual, que no s'acaben de decidir, però que no tenen condicionats socials, o com ho entens això?

Sí, jo crec que hi han homosexuals que agafen la condició bisexual perquè és el més pràctic, cara enfora, però també crec que hi ha molta gent, casi tothom, ens agradaria ser bisexuals. Però no m'agrada ser ni més ni menys però respecto a tothom igual, però més la condició heterosexual i homosexual. Ara, coneixo gent bisexual i perfecte però no me n'aniria al llit amb ells.

(María) Supongo que es mucho más esencial, en el sentido de... que sé yo, por la importancia que le dan los otros, que por lo que le puedas dar tú. Para mi no tendría que ser algo especialmente esencial, quiero decir, pues me gusta estar con mujeres como me podría gustar estar con hombres, pero... ¿sabes?, no sé, no... No pasa nada ni tiene que marcar tanta diferencia. Pero soy consciente de que para gran parte de la gente, esto no es así y que para mucha gente, desde amigos tuyos, que a lo mejor con la mejor intención, pero no dejarás de convertirte en su amiga lesbiana..., hasta la gente que no te conozca de nada, que te definirá por el hecho de ser o no lesbiana. Dirán: "Mira, esa chica es lesbiana o no sé qué". Y en ese sentido, creo que es esencial porque pienso que va a ser muy difícil que no, que no marque mi vida el hecho de serlo, aunque en una sociedad ideal no, no, no pienso que tuviera por qué serlo. Pero tal y como están las cosas...

-¿Por qué?

Porque una sociedad ideal no tendría por qué hacerlo o porque pienso que tal y como están las cosas, esto último. Digamos, que porque de un modo u otro, pienso que es muy posible que me afecte en mi faceta laboral, por ejemplo. O porque va a afectar a las relaciones con mi familia. Porque, vamos... mucho tendrá que llover para que yo pueda llevarme a mi pareja, por ejemplo, a una cena de Navidad. Y así, hablo de mi familia en plan más amplio..., que yo creo que hay gente de mi familia que seguro que no lo va a aceptar. Más que nada porque tengo una tía que es medio beata y tal y que es super rígida y no sé qué. Y no la veo...invitándome a su casa a tomar café con la persona con la que vivo y queriendo conocer a mis hijos.... Además, no sé, te puedes encontrar con más o menos problemas con la sociedad, en general..., pero no sé, yo tampoco he tenido ningún problema, ni de que nadie me haya dicho nada por la calle, ni...pero, bueno, no sé. Supongo que a lo mejor, también es por... por mi manera de ser, quiero decir, que a

lo mejor, la gente, por ejemplo, que tiene mucha más pluma o que...es más radical en su manera de vestir o lo que sea, a lo mejor tiene más problemas. Y es, y es más blanco de críticas. Tampoco lo sé.

(Cristina) Home, no és normal que vulguis...que t'atreguin més les noies que els nois quan ets una noia, no?

-No és normal?

Home no és normal, no és normal. No?

-No ho sé.

Lo normal seria que m'agradessin els nois.

-Sí?

Home...

-No sé, tu penses això?

Jo penso que és...sí, hauria de ser així però no és així.

-Per què hauria de ser així?

Perquè sempre ha sigut així. No sé, o sigui, aviam, sempre ha sigut, a veure, és que això és molt relatiu, no?, vull dir, sempre ha sigut així inclús jo, teòricament jo tindria que...me tindria que agradar els nois, no les noies. Que t'agradin o no és una altra cosa, no?, però me tindrien que agradar els nois.

-Quan et vas començar a sentir diferent?

Quan quan notava que m'agradaven les noies..., arrel de...què tenia? vuit anys, nou anys...em vaig adonar que sí, que sí, que m'atreien les noies.

-Tu ho racionalitzaves així als vuit anys?

Sí, uí! jo li donava voltes al cap, jo, em sembla que tota la meua vida he estat així, eh?, donant-li voltes a les coses.

-Sí? i que pensaves?

Als vuit anys ho veia més normal, ho veia com, a veure, com t'ho diria, ho veia que per què no?, no?, després, als setze, suposo que per la relació que tenia amb la gent i amb els amic i tal, és clar, les noies pues començàvem a lligar i tal i veia que tenien que agradar-me els nois, i després m'he adonat que no. Sí jo hagués tingut un amic que fos homosexual o lesbiana, suposo que jo també m'ho hagués plantejat, que era més normal lo que jo sentia, aleshores pensava que no era normal. Suposo que ara també ho penso que no és molt normal, però trobo que és així i llavors no pots canviar lo que sentis, encara que vulguis.

-Voldries canviar el que sentis?

No. O sí?, potser sí, potser sí que voldria, però per sentir-me més còmoda, vull dir, perquè jo, ara intento..., o sigui, ara que estic sortint amb una noia...jo me comporto pel carrer igual de normal que me comportava quan sortia amb un noi, però sempre està la pressió, de que te miren, de que...saps?, lo que deiem de la societat, que no pots fer una vida amb una parella, una parella heterosexual no pots fer la mateixa vida, pots fer la mateixa vida, no?, però que sempre tindràs pressions. Te sentis a vegades incòmoda de mostrar els teus sentiments. En alguna banda sempre trobes algú que t'està mirant, que t'està senyalant, però bueno, això és lo que te dic, que jo ja ho estic assimilant i no m'importa....

¿Crees que las lesbianas nacen o se hacen?

(María) ¡Esa también es una buena pregunta!.Esto es tema de discusión continuo.

-Sí... ¿qué piensa la gente?

Yo pienso que seguramente son ambas cosas... Que es como todo: tú, a lo mejor, puedes tener unas determinadas tendencias...

-¿Determinadas?

Sí, de todo, de que vayas a tender más, por ejemplo, a tener más migrañas que úlceras, ¿sabes?, tanto a nivel físico como psíquico. Igual que pienso que los bebés tienen personalidades diferentes desde que nacen. Ya tienen personalidades diferentes. Y uno llora todo el día y otro... como no le des una patada, no llora, porque no... Pero es que las tendencias se desarrollan de diferente manera según tu educación. Y a lo mejor, si tú siempre has sido una persona, no sé, hiperactiva y se te educa como que eso es negativo y tal y no sé qué, puedes acabar siendo, a lo mejor, incluso por propia voluntad, una persona muy tranquila. Aunque tu tendencia natural, digamos, no fuera esa. Entonces, yo creo que es mi idea, que es combinación de ambas cosas, que es suma de las tendencias que tú puedas tener y que pueden vivir contigo y que se desarrollan de un modo u otro según en el ambiente que te encuentras, ¿sabes?. Es aquello de que, en realidad, más que nada me baso un poco en... en eso, en que... los recién nacidos son diferentes entre sí, incluso los gemelos son diferentes entre sí, y sin embargo,... dos críos que son prácticamente iguales, cuando se crían en diferentes ambientes se desarrollan de una manera completamente diferente. Y en situaciones distintas reaccionan de diferente manera. Está el crío al que, como su padre es alcohólico, le ha pegado toda la vida palizas, acaba siendo un alcohólico como su padre y pegando a sus hijos, y está el que llega a ser presidente de los Estados Unidos, y, a lo mejor, su vivencia en la infancia, desde el exterior pudo ser diferente pero a lo mejor, uno de ellos era mucho más sensible y no se supo defender y otro supo poner una barrera psicológica que le protegió y que luego, le hizo más fuerte o ... Pero hay de todo, hay muchísima gente, por ejemplo, que que es de nacimiento. Lo que pasa es que no sé, también es más cómodo pensar que es de nacimiento. "Nací así y por lo tanto, no tengo que plantearme si todo eso que me dicen de que podría haberlo remediado y tal, sería verdad o no...", pero no sé, yo creo que es un poco... ambas cosas.

(Pepa) S'hi neix?. No. No està en los genes. Per mi és un... té la mateixa importància que ser potencialment un artista o no. O que t'agradi el peix o la carn. Sí. És una opció que prens a la teva vida, perquè t'agrada. El que passa que em fot que hi ha gent que no la pren, perquè la societat no la tolera. S'hi neix i potser fa falta que el món t'ho descobreixi. Jo crec que hi ha gent homosexual perquè els ha fet la societat (perquè tant li era ser homosexual com heterosexual), i hi ha una altra gent que sí, que ha nascut així. Però per a mi l'homosexualitat és que un neix predisposat a sentir allò... i ja està. I un tio que es faci gai perquè no troba nòvia doncs per a mi no és homosexual. Per mi hauria de ser una opció lliure.

(Júlia) [Hi ha dones que] no han sigut mai lesbianes. Han viscut una relació lesbiana i ja està. Perquè t'estimes a la persona que coneixes i te deixes anar i prou.

(Cristina) Jo crec que sí. Jo crec que s'hi neix així. Jo no crec que és una cosa que... ara sóc així perquè vull.... S'hi neix així, amb aquests sentiments.

-No és una opció?

No, jo crec que no..., jo crec que no.

-Entens que hi podria haver gent que li agradin, en un moment li agradin els homes i després li agradin les noies?

Sí, sí que ho entenc.

-També s'hi neix?

No, però potser la gent és això que...necessita provar-ho, provar lo que sents. I ho entenc perfectament i ho respecto, vull dir, respecto la gent que és bisexual i la gent que és homosexual...., que és, o sigui, que tant els gais com les lesbianes...jo crec que si ets lesbiana és perquè hi neixes així, però també conec gent que és lesbiana i se passa...i ha passat a ser bisexual i ha passat a ser heterosexual.

-Llavors, aquesta gent que són?

Que ho han provat i els hi ha agradat.

-I són lesbianes o no?

No, no, suposo que no.

-Per què, no hi han nascut?

No, perquè..., o sigui, si tu...jo, ara, jo sé que, o sigui, jo he estat amb un noi i he estat amb una noia i jo sé lo que m'agrada.

-Quan diries que una noia és lesbiana?

Quan quan sap perfectament el que vol, vull dir, si saps que amb una noia estàs molt bé i has pogut estar amb un noi i trobes a faltar algo, o trobes que no estàs a gust, és perquè ho ets llavors, no?. Jo trobo..., bueno, en el meu cas no ha passat això i jo m'identifico com a lesbiana. I mira, he passat de sortir amb nois, vull dir...però jo trobo, jo crec que s'hi neix així, amb aquest sentiment. Lo que no entenc tant és quan estàs sortint amb una noia i t'agrada estar amb una noia i te passes a ser heterosexual.

-Per què?

Perquè trobo que no..., o sigui, no, no ho acabo d'entendre, que estigui amb un noi si els hi agraden les noies. Però potser és lo que m'ha passat a mi, no?. Jo he estat amb una noia i després vaig sortir amb un noi. I si no torno a veure aquesta noia potser encara ara estaria amb ell, però no estaria pas a gust.... Però per lo que diem, perquè estaria tota la meva vida intentant...i sapiguent que jo, en el fons no, noestic a gust, però m'hi conformo, saps?. No sé, és complicat això, eh?

(Júlia) Que sigui lesbiana o així, no ho sé per què, igual tinc un gen canviat... o l'hipotàlamo més desenvolupat... o ...

- Tot això són teories?

Sí, són teories que surten als diaris... que cada vegada... no ho sé... "Néix o és" no ho sé. De petita me'n recordo, i suposo que tenia tendències, com tothom té, tant de masculinitat com femení, amb tot, i som una miqueta de cada, tant desenvolupes una cosa com una altra, te sents més bé amb una cosa que amb una altra, i amb això jo no puc fer res i no sé quin origen és l'homosexualitat, per mi som així perquè som així i ja està. No és ni cap aberració ni cap mena d'història, no sé, al contrari, és llibertat sexual, que respecto i que respectin.

- I com és que els homes no tenen tantes dificultats?

(Pepa) Mira, perquè dintre el que cap, a la societat estàn mal vistos, però existeixen el que passa que les lesbianes no existim.

- Existeixen però...

Sí, sí. A més jo crec que si féssim un percentatge de potser... de noies potser lesbianes en trobaríem poques, però si ho féssim de noies que han tingut relacions sexuals amb altres noies crec que la gent es quedaria bastant parada.

- Sí?

Sí. El que passa que són coses d'una època, d'una amistat que passen. Jo no vull ser així passo. Lo niego todo, me caso con el primero que llega, tengo hijos. Estic seguríssima que hi han moltes, moltes noies que potencialment podrien haver sigut lesbianes, però per por al retràs a la societat no ho són.

(Júlia) A més, és que és molt diferent, no sé quina mena d'estudis podeu arribar a fer i amb quina gent, però deu canviar molt de mi a qualsevol persona, inclús més gran que jo, amb la repressió que hi havia, dels pocs llocs que sabies, de la manera que la homosexualitat femenina sempre, vull dir sempre s'ha dissimulat amb una amistat... Amb els nois sempre ha estat molt mal vista...

- Molt mal vista la dels nois? Més que la de les noies?

Sí, jo penso que sí, perquè són més promiscus, més homosexuals... nosaltres som més dolces...

- Sí, però socialment tu creus la dels nois està menys acceptada que el de les noies?

És diferent, la de les noies fins fa poc no sortíem de l'armari. Fins ara que no es comencen a parlar d'aquestes coses...

- I amb què consideres que era diferent abans d'ara?

Pues que ara tens més oportunitat per ser més tu, hi ha més tolerància amb tot, jo com vaig néixer hi havia en Franco, i això t'afecta, hi havia més represiò, es va morir quan jo tenia catroze anys... era diferent.

- Ho veus més fàcil ara?

Jo sí.

- Per què?

Perquè hi ha més llibertat, hi ha més tolerància... encara que tornem a l'intolerància, penso també que cada vegada la gent és més intolerant i tornen a ser més "carques", inclús la gent jove, que no són oberts, parlen de forma despectiva, potser perquè ho senten dels pares, però... no ho sé. Jo penso que era més difícil abans que ara. Per exemple a Horta Verda hi havia un senyor que tothom sabia que era... maricón, diguem-ho així, el tio anava pel carrer, passejant, el tio sempre ha estat marcat. I ara segur que n'hi han molts, gent jove que ni ho saben! , per la manera que van vestits, que si porten arrecades... ara tot queda més berrejat, no hi ha uns prototipus tant marcats com hi havia abans... abans es notava molt qui tenia pluma i qui no en tenia, no?

(Catalina) Això de ser lesbiana... no m'hi acabo de veure. No passa res, vull dir, a mi si em dius lesbiana em sembla molt bé, no m'ofèn ni em molesta, no? Però clar, també com que ja he estat amb nois, i ara estic amb noies, doncs no sé..., més que res que se'm fa molt estrany. Però bueno, li hem de posar un nom... Vaig amb dones, pues...per mi el fet d'anar amb dones o ser lesbiana... què em suposa? Pues em suposa pues això...una manera de viure diferent, pel que m'ha comportat a mi, pels canvis que m'ha comportat a mi. I a més és una cosa que és bastant recent, dintre de lo que cap, no? No és una cosa que l' hagi viscut des de sempre, sinó que l' estic visquent des d'ara, no? Llavors suposa una manera de viure diferent en aquest aspecte, simplement, en el aspecte potser del tipu de relació que es pot plantejar... de lo que és una educació que t'ha marcat sempre

doncs de que la família es fa amb un home, els fills, tal i qual, pues que això s'ha trencat, no?. Sobretot ha suposat el plantejament de que a partir d'ara les coses seran diferents, seran d' una altra manera, no? Aquest plantejament de que, bueno, de que el dia que trobi una dona, ja veurem quin tipu de relació es planteja, i com vindrà el tema dels fills.... També com, com es plantejarà el dia que hi hagi una relació, són coses que em puc plantejar, no?... a la meva família...com serà acceptat o no serà acceptat, no? perquè ja a la meva família només ho sap la meva germana, no? Però amb lo altre està tot molt integrat, amb els meus amics tothom sap tot de la meva vida i no he tingut massa problema, no?.

(Júlia) És que jo no me'n considero...

- No et consideres lesbiana?

Si que me'n considero, el que passa que sóc primer persona i després dona, i sóc lesbiana, normal... perquè no m'afecta.

- No t'afecta?

No.

- En res?

Home, suposo que si estigués cara a la gent, o tingués una feina que fessin sopars d'empreses i em diguessin "Porta la paella", em putejaria, o si estigués en una feina i sempre em preguntessin "Que no tens novio?", doncs em molestaria, però com que això no passa...no tinc cap mena de pressió i no m'afecta en res. Home!, m'afecta desde el moment de que sóc una persona pública, però no... no m'afecta, vull dir que no em sento diferent. Tu ets sentit diferent per ser heterosexuall? Jo parteixo d'aquesta base, primer de tot sóc persona i després sóc blanca, rossa, socialista, comunista o... lesbiana. I no em crea cap condició això... i per mi és molt important. Perquè hi ha gent que primer de tot és lesbiana i jo... M'agrada molt ser dona, no canviaria el sexe.

(Maginés) Ser lesbiana m'ha donat molt problemes durant molts anys de la meva vida, perquè fins que no he pogut acceptar-me, i reconciliar-me amb mi mateixa, m'ha donat unes visions de culpabilitat absoluta i han fet amb mi el que han volgut, a partir d'ara, em sento molt orgullosa d'acceptar-me com sóc...però per mi, de la mateixa manera que t'he dit que sí, que generacionalment tenim un compromís, que hem de fer alguna cosa, no em deixaré cremar... a Plaça Catalunya, per exemple, perquè per a mi primer és ser persona i tenir afecte, vol dir tenir afecta a qualsevol tipus de gent, m'interessa molt la gent, independentment de amb qui se'n vagin al llit, perquè això és pura tiferania... i la feina també és molt important per a mi... i avui dia sentir-me lesbiana és dir: "I què passa?", ho dic amb una tranquil·litat i amb un descans...

- I què suposa ser lesbiana?

Doncs un compromís molt greu, perquè si tu trobes una persona i t'enamores i ho té tant clar com tu, fantàstic, perquè la relació pot anar molt bé, però en el moment que et pots trobar una persona que tingui problemes d'autoacceptació, tens els mateixos problemes que una parella normal heterosexual però afegits als altres, vull dir amb plus...

(Catalina) Classificar amb una persona per les seves tendències sexuals avui en dia, és una cosa com molt indefinit. Perquè qui no, amb una vida heterosexual ha tingut una una relació o té relacions amb noies? Qui no amb una relació heterosexual sent home no ha tingut alguna relació homosexual, no? Llavors a mi, simplement, la paraula lesbiana, quan la sento, la veig allí. Però a mi, em costa d'acostumar-m'hi, però és perquè, no sé...

és com si em diguessin... abans m'haguessin dit que sóc heterosexual, vull dir, em sona... No sé, sóc la Catalina... No em molesta, eh? No és que ho rebutgi, simplement que és una cosa estranya a mi, no m'hi acabo de... sempre que em diuen: "Ah, tu ets lesbiana, no?", dic: "Sí". Però és una paraula que no em...que no m'acabo de.... Així com si em diuen: "Sóc funcionària", dic: "Sí, sóc funcionària", i sí que és una paraula que... a veure, tampoc és que m'hi associï gaire perquè és una feina, però vull dir, saps? És una sensació de que és un terme que està fora, que no m'hi acabo de veure, però ja et dic, no em molesta, ni ho trobo com insult, ni què va, no passa res. Jo tinc ficat allí una història de que una persona lesbiana és una persona, no sé, que ha sigut sempre, ha anat sempre amb dones i ho té molt clar, i ho reivindica, no? Aquestes dones que són lesbianes ho reivindiquen, aquestes que són ja, fins i tot, practicants, no?, que dic jo; les que van a les manifestacions, les que són super feministes, les que tal, no? Sempre he vist a la paraula lesbiana amb aquest...potser és una idea que m'he fet jo, no?.

La parella lesbiana: amors i desamors

La seducció

(María) La gente normalmente primero hace contacto visual..., si no se conoce. Hay gente, por ejemplo, que liga con gente que ya conoce, con gente con la que ya ha hablado, que tal o que ya ha ido ahí con esa persona. Pues si no es eso, mucho cruce de miradas, mucho...tu sabes que la otra persona se está dando cuenta de que tú la miras y al revés, y tú te estás dando cuenta de que esa persona te mira más. Luego se busca cualquier excusa para hablar con esa persona, yo qué sé, la hora, tú tropiezas, yo qué sé, o alguna excusa. O según quién se lanza más y a lo mejor se pone a bailar o a que baile con ella o lo que sea. Baile, hablar, y si después de bailar y hablar, cada vez se baila más cerca, etcétera, etcétera..., pues se supone que si la cosa va muy bien, pues acaban yendo a una zona un poco menos iluminada, que esté fuera del medio de la pista de baile y pues, se besan o lo que sea. Pero vamos, que me parece que es lo que se hace en todos los sitios. Y luego, también está eso, la gente que ya conoces, que a veces es mucho más difícil con la gente que ya conoces, porque no, no puedes entrar a esa gente así, no puedes empezar a hacer el juego de miradas ni tal, ni hablar del tiempo, ni de... pero vamos, que también depende todo del grado de amistad, de si eres capaz, a lo mejor de..., o por ejemplo, yo conozco la típica gente que eran amigas y tal y que simplemente un día, una reunió el valor y se sentó en una cafetería y se declaró. Y la otra persona dijo: "Sí, no, tal vez", "yo siento lo mismo" o: "me acabas de dejar de piedra, y somos muy amigas pero nunca pasará nada entre nosotras o lo que sea"...

(Júlia) Jo tinc una manera molt particular d'enrotllar-me o de conèixer algú. Com que sóc molt tímida sóc molt perseverant i tinc molta paciència. Puc estar un any... No vull que es precipitin les coses. De vegades ho forces i pot sortir malament. Doncs millor anar poc a poc i que et surti bé. Llavors amb aquesta noia va ser molt divertit perquè a

l'Escola era molt tímida també, i tenia problemes amb el seu pare. Perquè el seu pare estava malalt, i sempre li preguntava pel seu pare. I no sé, sempre t'agrada que s'interessin per tu quan estàs fet pols. Que es preocupin per tu. Sempre agrada, no? I res, mitjançant aquesta amiga que tinc de Terrassa, que també vivia amb mi, la vaig conèixer. I me'n recordo que escribia poesies, no? I cada vegada anava pujant i pujant més... l'amor o no sé si l'amor o l' enamorament. Me'n recordo que li vaig donar la poesia perquè li donés, perquè no m'atrevia. I això que la veia. I li va donar la poesia i un dia em va dir per anar a casa seva. Hi vaig anar i vam parlar obertament i va ser... puff!

Jo no he lligat mai en els ambients. Me costa molt. No m'agrada. És com molt fred, massa fàcil. M'agrada el joc de mirar... és diferent.

De moment, el que faig, eh?, vaig en un pub, hi ha algú que me crida l'atenció, jo sóc molt pesada, molt insistent. A més, cara de graciosa que faig, de xiste quan vaig pet, o també quan vaig pet em deshinibeixo molt, em deshinibeixo en un cert sentit, no? Aguantes la mirada...no és gaire descarada així, fas un gesto..., una tonteria... o fas veure que no hi ets, però bueno, hi ets!, i així jugo. A l'Escola, les dos persones que he sortit, les dues primeres nòvies, eren de l'Escola. Estic cara al públic, és de la manera que les tractes, que parles...la manera que et preocupes...no sé, és un carinyo que dono gratuït, abans de tindre res, i no ho fas per algo, no esperes res, sinó que t'omple només pel fet de fer-ho, perquè aquesta persona t'interessa... Ah!, per exemple, venia una noia que m'encanta (ara ja no hi és, ha acabat els estudis), però no li he dit mai res, no? però ho noto que hi ha algo. Quan ve em fico vermella fins el capdamunt! sense que em digui res, no sé, és una debilitat que tinc...

Jo no sóc tant descarada com per atacar a algú directament, sinó és que amb aquesta persona li diria: "Mira m'agradaria enrotllar-me amb tu". Ho vaig fer una vegada i em va sortir fatal! Normalment és a poc a poc que entres a la vida de l'altra persona. No l'invaieixo, perquè sóc molt respectuosa, però hi entro, me'n preocupo... i és veint-nos, veient-nos cada dia i ja està.

(Pepa) Sí. Bueno doncs, com tot, t'arrecles... però, més que res va ser un joc de mirades. Jo, vull dir... prefereixo que algú em seduexi, o seduir en un joc de mirades. A més, perquè no vull que s'enteri la resta de la gent del que està passant.

(Maginés) El procés de seducció, moltes vegades dóna moltes ambigüetats perquè, es clar, jo et parlo des de la meva experiència en aquest món molt recent, no saps mai a on s'acaba una amistat o un procés de seducció, potser, el que si conta de seguida és la química, jo el primer dia que vaig veure la Judit, a mi no em va passar desapercibuda, ni la seva olor, ni la seva personalitat, ni res de res, aquesta persona a mi, quan la vaig veure entrar, o sigui va ser això, Boom!, però lo del fletxaso, no me'n vaig donar ni compte, però em vaig quedar amb aquesta persona. En canvi, hi ha molta altra gent allà que jo sé que els hi he despertat alguna cosa però que jo m'he fet, pel tipus de comportament, jo que sé, jo tinc amigues heteros i sé el meu comportament amb amigues heteros, que no passarà mai d'una seducció ni res, no? Aquest llenguatge interverbal que és universal independentment de l'orientació sexual que tu portis, i crec que amb les dues relacions anteriors he estat jo la seduïda, en aquest cas, l'última, sí, també, perquè me'n vaig adonar una mica de la seva predisposició i vaig pensar: "Què passa? Ai! Ai!", i tal no? i vam quedar per sortir el divendres, vam menjar una paella i allò que, ja ho veus, i

que: "Què te pones, què no te pones..." a més que ens ho hem dit després i ens hem partit de riure, jo em vaig posar unes faldilles, era l'estiu... ele! "¿No te gustan las tias, tias?", doncs, ele! faldilles i ben femenina!.

I aquesta ha estat una relació de coco, perquè no et puc dir que sigui la Sharon Stone, un prototipus de bellesa, la seducció no ha estat de cos, ni molt menys, ha sigut la manera de ser, la personalitat diguéssim, i a partir d'aquí la química... Dios dirà. I amb l'altra, la primera va ser una qüestió física, va ser el desig, més que la seva manera de ser ni res, va ser física pura, o química com vulguis, perquè sí, sortíem i tal amb més gent i jo sempre Ji, ji! Jo, jo! i riure i tal... però vaja, va ser un desig brutal, explossiu diria jo.

(Catalina) El tema de la seducció entre dones penso que pot arribar a ser més... més subtil, penso que pot arribar a ser més divertit, més joc, sobretot com més subtilitat..., el trobo més emocionant que amb els homes. Quan es crea una seducció entre dos noies i... i això es va fent poc a poc i... amb tots aquests preludis d'abans, no?. Jo el trobo més emocionant, però també suposo que el trobo més emocionant perquè clar..., em dóna més morbo.... Una dona, sempre les dones, trobo que són molt més coquetes, trobo que les dones, pues fan més un paper, no?, quan sedueixen, vull dir. Sí, utilitzen més el paper de dona i...sí, tenen més armes que els homes. O saben utilitzar millor les armes, no?

-I quines són les armes?

Home, les armes poden ser... des d'una presència física, un arreglar-se d'una manera concreta, des d'un mirar d'una manera diferent, des d'un somriure d'una manera diferent, des d'una manera de parlar-te, des d'una manera de dir-te les coses...d'una manera molt coqueta, no?, sobretot el coquetejar, no?, vull dir...jo he vist coquetejar homes però, jo he vist coquetejar homes homosexuals. Homes heterosexuals coquetejar, per exemple, no se'n surten gaire bé, i quan coquetegen fan més aviat el tonto. I els que se'n surten són perquè ja tenen molta experiència i són aquests, els típics ligons, i tampoc.... En general, quan una dona es posa a coquetejar, quan una dona està segura de si mateixa, i aquella nit té ganes de seduir algú, o aquella nit coqueteja, si se'n surt bé...ho trobo super divertit, és molt maco. És tot un espectacle. És que és una gestualitat concreta, és una manera de mirar, una manera de somriure't, una manera d'acostar-se a tu, una manera d'això, no?...de fer el ronso al teu voltant....

La parella

(Júlia) Jo, per exemple, amb aquesta relació d'ara, les dos som molt lliures de fer el que volguem a nivell individual. Jo no intento canviar a la Silvia ni ella m'intenta canviar a mi, si ella no té ganes de sortir, no surt, si jo tinc ganes de sortir, surto, i ... Vull dir, no hi ha allò, que si surts ja s'acaba, no... ens respectem. Ella va al gimnàs, pues hi va...li agrada fer això, doncs hi aniré... i cada vegada tenim més coses en comú.

- Com és la teva relació actual?

Pues molt tranquil·la, molt tranquil·la perquè em dona molta seguretat i això em fa por, quan estic tant segura! tinc de buscar algo perquè hi hagi com una emoció, no? però molt

bé. Fa cinc anys que hi vaig. I aquest any, pel setembre, em passava algo i no sabia el que era, i no sabia el que era... fins que ho vaig descobrir. Va haver un moment que vam decidir comprar-nos un pis, i suposo que em vaig acollonir molt i no ho vaig treure. Fer el pas de dir: "Va, anem a viure juntes", perquè jo amb parella no hi he viscut mai, només amb una i era circumstancial, perquè vivíem juntes. Em vaig acollonir i jo tenia molta por i no n'era conscient. Això que notes algo que falla i no saps el què. A llavors, a casa meva ho sabien els germans, a casa seva els pares i els germans i feia vida de parella i hosti! pues ara no sé el que vull..., però al final ho he fet, però vull dir que no sabia si eren cinc anys de relació i era monotonía el que sentia, si era amor o si era... el que era no?. Llavors li vaig dir, que em deixés un temps, uns mesos, ho sento molt, perquè això és molt dur... perquè si estàs bé i no hi ha cap cosa que t'afecti, també és molt dur per l'altra persona, no? que pensa en què ha fallat... Ho vam deixar tres mesos i al final vaig decidir el que volia, estar amb ella, perquè tampoc em compensava el descontrol diari que pots tindre...

- És habitual que les lesbianes busquin històries fora del món homosexual?

(Pepa) No sé. Que se'n vagin una nit amb un tio per tenir un fill?

- No no, que busquin relacions amb noies heterosexuales, o que intentin seduir noies heterosexuales.

A veure, home... Jo veig que la gent és molt mandrosa, molt. Sempre costa molt, molt. Penses, ara no m'apeteix ficar-me aquí, perquè no val la pena prefereixo anar a l'ambient i trobar-me amb una noia que tingui tots els problemes superats, tots els traumes. Que sàpiga de què va, si vol venir a viure amb mi bé, i sinó també. I encetar una relació amb algú que no és del rollo, a mi personalment em fa molta mandra, passo! Les relacions que he tingut amb noies heterosexuales (és que amb la primera relació que vaig tenir he sortit ben escaldada) i llavors, doncs no em faré convertidora de ningú. Si veig que una persona ho pot acceptar, potser sí. Però si té conflictes per això, doncs no, nanain. I és normal, o no? Jo crec que si estàs a dintre de l'ambient és més normal relacionar-te amb aquesta gent. Però bueno hi ha de tot. El que passa és que les relacions amb noies heterosexuales acabes putejada. I de fet quan elles tenen relacions amb altres nois no ho accepten, no es volen separar ni divorciar dels seus marits, els hi representa un problema, tenen fills. I el paper de "la otra" és bastant avorrit!

- I funciona bé?

Home... conec casos per exemple de que hagin deixat els marits i que s'hagin agafat els crios i anat a viure amb una noia homosexual. L'últim cas que sé no va gaire bé. Els anteriors... hi ha hagut de tot. Jo crec que lo important és que l'altra persona accepti la seva part, accepti que és lesbiana, o que en un moment determinat pot estimar a una dona. I llavors els altres conflictes vindran, com a qualsevol altra parella, però si parteixes d'aquí, ja tens molt de guanyat. Jo coneixo relacions de noies que són la otra, la otra de matrimonis: "Somos lesbianas, però no somos tontas". De fet, no haurien d'aguantar aquelles noies el que aguanten, però cadascú fa el que pot!

Jo crec que tota persona tenim un ying i un yang, lo masculí i lo femení, lo bo i lo dolent, tenim extrems. En el moment que coneixes algú que té més desenvolupat un extrem o un altre, tu adoptes el contrari, o potencies el contrari. Jo, personalment, crec que no funcionària amb una parella si desenvolupés el rol o molt de dona o molt d'home. El rol passiu-actiu, no m'identifico en cap del dos. Bàsicament, em busco parelles que en un

moment donat es deixin portar, com en un altre, agafin i prenguin la decisió, ara tirem per aquí, o fem això o allò. Llavors, t'he dit les parelles que jo visc i més duren són les que tenen els rols molt, molt marcats. Potser seria ideal portar una relació així. Per això m'ha agradat. Si hagués tingut una relació tal i com marca la societat, m'hagués casat, hagués tingut fills, hagués treballat o no per cuidar els crios. Cada persona té un tant per cent de cada i ja està. Potser potencies més la part que a l'altra li manca.

- Què esperes... d'una parella?

(Maginés) Ui..., tot!, aquest és el meu gran error. De fet és el que m'estic currant ara, realment sí. Estic amb tractament psiquiàtric, perquè potser jo tampoc m'he sapigut sentir mai estimada... Mmm, què espero d'una parella? A veure, en aquests moments et puc dir que una parella per mi és molt important, vull dir que l'amor és allò que no es pot comprar, però l'amor no és posesiu, ni disoldre's l'un amb l'altre, sinó que s'ha de sumar les dues coses, ni vol dir hores, ni vol dir apego, ni vol dir possessió en aquest sentit que et deia ara i que jo fins ara ho havia entès així, i que m'havia despertat gelos infundats, fantasmes estranys, incomoditats... Jo penso que una parella, a veure, ha de tenir com a eix central a l'altra persona... com a eix central vull dir primordial, però no exclusiu... la feina ha de ser molt important i les amistats sobretot... o sigui els amors són molt diferents, com l'amor filial, bueno la família, els amics i la parella són tres tipus d'amors diferents... i si tu t'estimes a una persona... el teu afecte i el meu s'han de sumar, no han de competir... i penso que això és importantíssim, i penso que s'ha de deixar les seves coses íntimes, el seu espai, que això no ho he compartit i és fonamental, perquè o sinó ofegues la relació...

Sí, la carrera és molt important, el fet de ser catedràtic, o president del govern i després arribar a casa i no tenir a ningú a qui explicar-ho, o tenir un fill. Per mi, el fet de compartir la vida amb algú o tenir una parella, encara que no sigui per tota la vida, duri el que duri, compartir les coses, deixar les seves coses, que tingui la seva part íntima i pròpia, que no tingui que compartir amb la parella, això ho he après fa molt poc, crec que és molt important.

Jo ja no inicio a ningú més, perquè sempre em surt el tiro per la culata. El que jo vull és una dona que ho tingui molt clar, perquè a la meua edat ja no estic per segons què.

(María) Ahora mismo mi futuro está un poco... A ver, supongo que en general, espero estar con una persona de la que esté realmente enamorada y que lo esté de mi. Y compartir mi vida con esa persona y conseguir que la relación siga adelante. Lo que pasa es que vete tú a saber. Igual me pasa como le ha pasado a mucha gente y cuando tenga treinta años y a lo mejor, no haya tenido ninguna relación de amor verdadero que haya llegado a durar hasta entonces... pues la gente se conforma con menos. Pero a mi no me gustaría hacer eso.

-Menos, ¿qué es?

Pues acabar teniendo la relación de tu vida con una persona a lo mejor, a la que no quieras tanto, pero bueno, te llevas bien, hay mucho cariño, os conocéis, os cuidáis la una a la otra... Para mí eso es conformarse con menos, que es mejor que no estar sola, a lo mejor, supongo que depende también de tu carácter..., pero a mí eso me parece horrible. Pero... y eso de acabar siendo como el estereotipo de matrimonio mayor, que están juntos porque total, llevan toda la vida juntos, para qué se van a separar. Pero a mí

me parece horrible. Lo que pasa es que claro, me parece horrible ahora, y a lo mejor lo veo muy lejano, a lo mejor llega el momento que yo soy la primera que prefiero no estar sola y acabo así, pero... no me gustaría, no me gustaría nada.

(Catalina) Jo penso que també des de que m'he separat, jo des de que m'he separat, és a dir..., em vaig enamorar de l'Àngela i després em vaig enamorar d'una altra noia, però que va ser molt platònic, però vull dir així, un enamorament amb una noia i que després hagi hagut una relació, jo, de moment, no ho he viscut. Simplement lo que he tingut han sigut... trobades, rotllos, si li vols dir, i alguns rotllos, pues que han durat més, no? Però mai ha arribat a una relació així llarga amb noia, no l'he tingut fins ara, i bueno, també, això ja és una qüestió més personal, no, també?

I ara, últimament, pues...he tingut una història amb una noia, que és aquesta, la Teresa aquesta, la peruana aquesta, que bueno, que portem un mes així, juntes i que tenim una relació molt... molt rara, molt rara i molt diferent de lo que estic acostumada. És una relació que no havia tingut mai d'aquest tipu, és una relació com amb molt de carinyo..., ens abracem molt, hi ha molt de carinyo, molt de carinyo, molt més que en una amiga normal, amb molta més expressivitat i tal. Hi ha comunicació però en uns nivells com molt diferents, no com tu i jo que podem estar parlant i a través de la parla ens comuniquem, sino, ens comuniquem d'una manera molt diferent. I és una noia que no ha estat mai amb noies, no?, i jo sóc la primera noia amb la que està, el que passa és que tampoc ha estat del tot. Llavors, pues em trobo una mica, que jo, diguéssim, jo l'estic deixant fer, que faci ella una mica el ritme que vulgui, no?. Estem construint algo que no sé què és, hi ha una base d'amistat, ens ho passem molt bé juntes, quan estem juntes estem molt a gust, no parlem gaire, no necessitem parlar, simplement pues estem, escoltem música, ella és pianista, és compositora... llavors, pues, em canta, o toca la guitarra i és un tipus de relació com molt diferent, no?. I estic deixant que sigui ella la que, la que porti una mica la batuta, no?. I la veig que va tope, allò, a poc a poc, no?. I bueno, és maco perquè, pues és, ella és la, pues això, sóc la primera noia amb la que, amb la que està, en certa manera, no?, perquè sí que, pues, em estat juntes i hem dormit juntes i tal. I estic una miqueta amb aquesta història, no?. I ja està... més o menys hem arribat quasi fins aquí.

-Estàs enamorada?

No... però és que, jo estic funcionant d'una manera molt rara, ara, perquè no estic enamorada perquè com que ella tampoc està enamorada, pues jo tampoc estic enamorada. És...sí, però és que estic molt, estic molt així. I jo penso que és un moment que estic vivint de soledat, no?, perquè, jo no ho vull en el fons, jo tinc tinc ganes d'enamorar-me i tinc ganes de viure i tinc ganes de moltes altres coses, però veig que el meu cos m'està demanant ara que, que estic molt bé aquí, a casa i que estic molt bé sola, i que jo entro i surto quan vull, i que no tinc que donar explicacions a ningú, i que no..., que són les circumstàncies externes, no?. Sona tot molt extern, però és que no, és molt intern, no?. Jo normalment sóc una persona molt impulsiva, que vaig cap a les coses. És el primer cop que estic deixant que l'altra persona ho marqui i ella està marcant una mica això, no?. Llavors pues..., no, igual un dia em diu: "Adéu, muy buenas" i de repent dic: "Hòstia, estava enamoradíssima i mira que sóc tonta, no?", però en aquest moment, no...

El desaparellament

(Júlia) La por sempre l'he tingut no? I a més el temor de que es pugui enrotllar amb tios la noia que jo estimo. És clar, perquè penses que durarà per sempre. Bueno, sempre t'ho penses que és per sempre. Després canvia. Bueno, no sempre és així, però sempre hi ha algo.

I es va enrotllar amb un tio. Va ser molt dur. Me'n recordo que vaig anar allà on treballava ell i li vaig explicar, destroçada. Me'n recordo que em van acompanyar dos amics del pis, allà plorant, plorant. I res, al final res. Vam continuar sent "novietes", però ella ja m'ho havia dit i em va dir que mai, mai em deixaria fins que jo no trobés una altra persona. Una nòvia. Això és molt bonic. Em va ajudar molt! Perquè saps que tens l'apoió d'algú. A més que t'estima i no et farà mal. I t'acompanya. Li vaig dir una vegada: "He vist una noia guapíssima". "Ah sí? Doncs vinga, t'acompanyo". Això te dona una seguretat amb tu, per molt que s'hagués acabat. I no és que s'hagués acabat, però ja te dic, és que sóc amiga i ho seré sempre.

Quan jo he deixat és perquè normalment ja he tingut algú més, no és que tingui algú més, però hi havia algú més que em cridava l'atenció i llavors em despistava. Jo, és igual que treballant, treballar és molt aburrit, però sempre hi ha algú que et crida l'atenció i t'ho vas passant bé, t'alegra el dia, pues és el mateix, quan deixava la relació era perquè hi havia algú que em cridava molt l'atenció, molt, molt...i llavors ha sigut sense enterar-me'n. He surtit de una història sense païr-la o païnt-la a la meua manera i ja estic ficada en una altra, i potser li faig païr a l'altra persona, no sé, però com sempre he sigut jo que les he deixat, doncs no ho he notat. I la única vegada que m'han deixat va ser tant dur, que no sé com explicar-ho!. Només plorava i plorava..., feta pols, mai més m'enredaré...tindrè novies esporàdiques i prou...tres mesos vaig durar així, després ja està.

Sóc amiga de totes les parelles que he tingut, sóc molt amiga, inclús d'aquesta que em va deixar, sóc molt amiga, encara ara. Ens enrrollem de tant en quan, fa poc que vam estar a Barcelona i no vegis!, ella té novio i jo tinc nòvia i ale!, jo a casa seva, el novio dormint al llit i jo al sofà amb ella, no?, però bueno, es algo que el novio sap, que el novio és amic meu també, i la cosa està així.

(Pepa) I llavors, al cap d'una temporada, ja te dic, anàvem molt a Barcelona, jo crec que jugàvem una mica a seduir a altra gent, però sense enrrollar-te. Al principi no hi havien gelos perquè estàvem jugant i ja està i després va anar malament perquè la M no es volia lligar o té por a lligar-se amb alguna persona després fa algo perquè les coses no surtin bé. Lo fotut és que l'altre persona no sap, perquè fa aquestes coses fins que no n'has après. Després van ser discussions, mals rollos fins que al final jo li vaig dir que me l'estimava molt i suposo que ella m'estimava molt, però que prefereixo estar no estar tant a la vora d'algú, però estar bé. No puc estar malament amb la persona que estimo i era l'elecció estar juntes i males cares jo si es pot solucionar les coses, es sol·lucionen i si no... Ja vaig tallar un cop i al cap de no res vam tornar a sortir, i la segona vegada ja vaig dir que bueno. Ho vaig dir jo, perquè ella no decidia res i prou de mals rollos i perfecte ja està.

De totes maneres som molt bones amigues, la sento molt propera i és una de les persones que m'estimo moltíssim, i moltes vegades he pensat que si en un futur llunyà, si acabem soles, la nostra vida, doncs la podríem compartir juntes, tenir una casa, però no com a parella. A veure, amb ella he tingut... bueno tinc... un rollo encara... ens estimem molt! (Bueno al menys jo l'estimo). El que passa que quan veus que una persona no és feliç al teu costat, prefereixo no tenir-la per parella estable i que sigui feliç amb una altra persona. I si acabem de velletes juntes, en un pis explicant-nos les històries no serà com a parella, segurament dormirem juntes de tant en tant, però seguirà enamorant-se i jo també.

(Maginés) Tot lo que m'ha passat, perquè quatre anys són molts anys. I sobretot en una relació, no de convivència, perquè per a mi no ha estat, ha sigut molt traumàtic, però quan convius, que tens la mateixa casa, que mires aquests mobles que els vas triar juntes, per exemple el sofà, també la taula..., hòstia! Se't cau la casa al damunt! Sé el que és abandonar (en el cas de l'Andreu, que per mi va ser més fàcil perquè tenia la Bea i tot plegat) i sentir-te abandonat, i a més a més sense sapiguer perquè. Jo no tinc cap explicació de perquè m'ha abandonat, perquè ja m'havia deixat tres vegades.

(Maginés) Una cosa és enamorar-se i l'altra involucrar-se, com amb la Juana, que estava més involucrada que enamorada. Perquè fas com una mare, i les relacions de parella no són més que discussions i rivalitats. Treu llibertats, i això sempre ho he tingut molt present que és una cosa que m'agrada moltíssim, que això és que molta gent que té compromisos. L'altre dia ho comentàvem, que tinc una amiga, la Roser, i dèiem, justament la gent que més nates ens hem fumut, som les que menys por tenim de tornar-les a fotre, no? Perquè ella ha estat en una relació semblant, i amb un noi que està separat i té una filla i tot, i té por. Jo també en tinc de por de tornar-me a equivocar, però no de provar-ho. En el cas de la Juana és així, no va prendre la determinació de tenir una relació, de tenir un compromís, potser... però, és clar, jo em sento una mica estafada i ferida i no és qüestió de que jo li hagi de perdonar res, perquè aquí tots som bons, però hòstia! Sense donar-nos compte, ens anem fotent uns cops pel metro que és massa, rebem unes trapijades que ens deixen els peus fets caldo, no? I bueno, intentem justificar molt les actuacions dels demés. Però això no vol dir que deixo de tenir ganes i em sento lliure, no?

(Catalina) La veritat és que potser a les dones els hi costa més desaparellar-se que als homes, que els homes tenen més facilitat per passar pàgina i al menys, els que jo he conegut o...potser tenen un punt de simplicitat, sense dir-li's tontos ni molt menys, però tenen un punt de simplicitat de dir: "Bueno, pues s'ha acabat", o viuen les emocions d'una manera un xic més reservada i llavors, tampoc ho viuen d'aquella manera tan intensa. O si ho viuen, els hi dura menys. Potser sí que això, veig que a les dones...els hi costa més desaparellar-se, no?. Jo he trobat de tot, he trobat noies de...parelles de noies que han acabat molt malament, però bueno, també n'he conegut moltes que després són molt amigues, eh?, que després porten una amistat bastant forta, no?. No ho sé, la veritat és que la tònica general és que potser el començament ha sigut de passar-ho molt malament perquè les emocions són encara molt fortes i tal...però després, sempre hi ha com una...hi ha com una continuïtat, no?.

Jo, ara tinc una amiga a Lleida que està sortint amb una, i la ex d'aquella està sortint amb una altra i surten les quatre, no?. Totes aquestes coses, a mi, personalment no m'agraden, potser perquè estic molt acostumada a viure a la ciutat, perquè a mi m'agrada molt, és a dir, quan acabo una cosa segons quan m'agrada acabar-la i desconnectar, perquè no sé, perquè jo...no sé, no sé si m'agradaria viure això, no?, o viure-ho d'aquesta manera, no?.

La comunitat lesbiana.

Moure's per l'ambient

(María) ¿Por que decidí ir allí?, pues lo conocí por... la primera vez que yo oí hablar de él fue por un programa de radio, que lo pillé completamente de casualidad, haciendo zaping un día que estaba estudiando y que muchas veces son ejercicios y tal pongo la radio y estaba haciendo pues zaping en la radio, buscando una emisora que pusiese algo que me gustase. Y entonces encontré el programa del Casal Lambda, que ya es casualidad porque es un programa de una hora una vez por semana.

Entonces, lo escuché, lo seguí escuchando otras veces, luego busqué en internet, miré lo que ponía en la página y tal y pensé eso, pensé en ir un día. También venía el calendario y tal. Y entonces, un día vi una actividad, que era de... Iban a venir padres, iban a hablar de como decírselo a los padres y tal y fui. Fui sobre todo porque de cara a lo mejor ver como Sofía podía subsanar los problemas con sus padres.

-¿Fuiste sola?

Sí, a eso sí. Sin embargo, por ejemplo, antes de eso había ido a la librería Cómplices y me acompañó mi compañera de piso, esa que lleva todo el tiempo conmigo, que es muy amiga mía porque le estuve explicando que había ido y que no me había atrevido a entrar. Y me dijo: "Tú eres imbécil". Digo: "Ya, ya sé que soy imbécil". Dice: "Pues, menuda una chorrada. Venga, vístete que vamos". Y fuimos. Y entonces nos dio un mapa, con unos locales. Me di cuenta que hay varios cerca de mi casa. De hecho, cuando voy de marcha vuelvo andando porque es que, alrededor de mi casa, en un radio de cinco o seis manzanas, hay por lo menos tres o cuatro locales.

(María) Cuando yo empecé con esta gente era precisamente porque iban a sitios de ambiente, porque yo no había ido nunca. Y quería eso: ver cómo eran, ver qué gente había, ver no sé qué... Y las primeras veces más o menos servía para descubrir que la gente era normal, que no pasaba nada que no pasara en ningún otro sitio y no, que no era tan especial ni era tan tan diferente... Y luego, yo me imagino que la razón general es que es mucho más cómodo para todo, tanto si vas a ligar, porque lo tienes muchísimo más fácil, porque cuando tú en una discoteca normal... adivinar quién entiende y quién no... Y lo que te puede pasar si le tiras los tejos, por ejemplo, a alguien que no entienda, como, por ejemplo, si vas con alguien que ya es tu pareja, tienes muchísima más libertad para hacer cualquier tipo de demostración de cariño en público que en una discoteca hetero. En una discoteca hetero, donde sí un tío y una tía se ponen a pegarse el palo de

su vida en cualquier esquina, todo el mundo le va a parecer lo más normal del mundo, y en ello no va a llamar la atención, ponte tú a darle besitos a una tía y a ver qué pasa...

Yo no tuve muchas dificultades pero sobre todo porque fui con gente que ya conocía... cuando, me refiero, cuando fui a locales y tal. En el Casal, hombre, al principio fue un poquillo duro, porque la gente que ya estaba ahí ya se conocían, muchas se conocían desde hacía mucho tiempo. No es tan fácil llegar allí como una persona nueva y tal, y encajar y... saber exactamente quién se lleva bien con quién, quién no, ¿sabes?, estás un poco como fuera de lugar, sin saber muy bien como funciona el grupo, digamos.

- ¿Y después el ambiente, o sea, los locales y tal, los has conocido junto a gente del Casal?

Sí...Sí, antes del verano, no había ido a ninguno. Y la primera vez que fui, fue cuando fui a la fiesta de octubre, esa fiesta que se hace sólo de mujeres el primer jueves de cada mes, pues fui a la de octubre. O sea, vine, justo tres días después fui a la fiesta. De repente, alguien lo estaba comentando, dijeron: "¡Ah!, ¿que no tienes con quién ir?. Pues vente" y tal. Y fui. Y en esa primera fiesta no conocí a mucha gente, pero no lo pasé mal, porque conocí a un par de gente que también era la primera vez que iban, sobre todo conocí a una pobre australiana, que no hablaba español.

(María)Y... nada, y entonces pues, fui un día a la actividad esta y tal, y fue justo eso antes de Semana Santa. Y cuando volví, pues volví a ir y empecé a ir más o menos seguido a las actividades. Pero es eso, tampoco he llegado a integrarme, sino iba un poco como iba la mayoría de la gente: iba, asistía. Ya a partir del tercer o cuarto día, hacían un debate pues, a lo mejor hablaba y tal, pero no me quedaba a organizar las actividades, ni a lo mejor me quedaba el día que organizaban la agenda y tal, ¿no?. Entonces, nada, llegó junio, en junio fui bastante menos porque me estaba examinando. En septiembre tampoco fui porque los quince días que estuve aquí, estuve de exámenes y entonces, volví a ir en octubre. Entonces, en octubre, toda la gente era nueva. Había mogollón de ganas de hacer cosas y tal. La gente que empezó a llevarlo, porque la antigua gente que lo llevaba se fue, venía con mucha más fuerza, porque la otra gente cuando llegué en Semana Santa, ya estaban quemadas. Y entonces, pues mira, empecé con ellas, también a montar cosas, a organizar cosas y tal, lo que además me vino super bien, porque al fin y al cabo, lo que yo estaba intentando era ocupar todo mi tiempo. Y nada, entonces, pues, conocí más a la gente que ya conocía, conocí un montón de gente nueva.

(María) La verdad es que los objetivos son...super variados.Porque en el grupo por ejemplo hay gente que está allí y su misión básica es conocer gente...y estar en un ambiente distendido y tal, y luego...pues quedar para salir con esa misma gente, o venir a las cenas o lo que sea y tal, a gente que tiene una vocación mucho más de reivindicación, de "vamos a manifestarnos el ocho de marzo", luego "vamos a manifestarnos también el veintiocho de junio...", "vamos a ver cómo podemos luchar por la visibilidad", o no sé qué. A lo mejor, gente que está allí simplemente porque está cómoda, porque quería estar con gente que fuera como ella, digamos, o gente donde no fuera rara por ser así, y allí lo consigue. Pero los objetivos son... y de los objetivos que en teoría, tiene el Casal en sí, a los que tiene la gente que va allí, muchas veces hay mucha distancia. En algún momento, cuando se formulan objetivos, siempre se va más allá de lo que luego normalmente se hace, porque decir las cosas es muy fácil y decir: "sí, tenemos que luchar por la visibilidad, hay que manifestarse, y no sé qué y tal". Pues sí, todo el mundo está

de acuerdo... De hecho, ya lo que se dice: "Ve tú y manifiéstate y ve tú con tu novia y morréate en medio de no sé dónde"... , es completamente diferente. Entonces,... las motivaciones son... muy muy diversas. Y hay gente que sí, que va con un tal de reivindicación política y tal. De todos modos, gente muy muy radical, de reivindicación no suele haber, porque esta gente suele estar en otras organizaciones que son mucho más de reivindicación política. El Casal, en este sentido, es bastante light.

- A Lleida teniu uns espais de relació?

(Pepa) Com a bàsic, pel meu grup d'amistats són el pis. A més a més, hi viuen quatre noies i tres són del rollo i dos són parella. I com a nivell cares en fora, han existit bars, però jo crec que funciona més com a grup d'amistats. Si un dia es fa un sopar en una casa i som quinze o vint noies, llavors decidirem un bar i resulta que tindrà ambient.

Aquí no hi ha res, el que passa que hi han dos grups, un que es reuneixen per practicar esport i l'altre, que de vegades són les mateixes, que tiren molt per la corrent artística. Si n'hi ha alguna que fa una exposició, doncs evidentment totes l'aniran a veure i si hi ha un partit de futbol hi aniran quinze o vint noies. Aquests dos poden ser els dos aspectes més poden ser els motius perquè ens reunim de tant en tant. Potser perquè hi ha gent esportista, hi ha gent que ha estudiat arts i oficis o història o el que sigui i ja està.

Tinc amigues de l'ambient el que passa que no visc una vida d'ambient. Sempre he estat una persona satèl·lit dins de l'ambient. Conec alguna gent de l'ambient, quan m'apeteix hi vaig. Les meves amistats, els meus amics íntims, la majoria són dones homosexuals, el que passa és que no vivim potser som un grup massa petit per ser ambient som quatre o cinc persones que xerrem, que anem a casa... A més en aquest grup sempre hi han persones que són heterosexuales o bisexuals.

- Perquè, perquè no et mous o no fas vida d'ambient com dius tu?

Potser perquè no tinc coses amb comú amb aquest gran cercle de gent. Tinc coses en comú amb una, dos o tres persones amb les quals hi puc parlar de l'ambient com d'art, cinema, sexe, política i religió. Allavors amb aquestes persones que m'hi trobo bé, doncs xerres. En canvi, hi han altres persones, que ni em van ni em venen, que potser no em cauen bé o són molt diferents i no m'hi fico, perquè no m'apeteix. I crear-me un grup jo, un ambient, i dir "bueno voy a reunir a todas mis amigas y siempre salimos juntas"... doncs... També tinc amics hetero i també m'apeteix sortir amb ells i tothom me respecta i de vegades les converses són diferents de les típiques. A més estar sempre dintre de l'ambient crema molt, perquè tot som dones, llavors totes les qualitats s'accentuen molt hi han molts gelos, molta seducció hi ha molta... A mi no... per viure-ho cada dia, passo!

Si, però som dones i som geloses, possessives i no ens agrada que ens vinguin a molestar. Fins i tot, quan tens parelles deixes d'anar a l'ambient durant molt de temps, perquè no et llin, no llin a tu pareja o perquè no violen tu intimidad. I quan estàs dintre d'ambient, doncs la gent és molt oberta, expliques i les intimitats corren! Bueno, potser sí, tothom sap el que passa i els lios i tot.

(Júlia) No hi he entrat mai jo a l'ambient!

- Consideres que no hi has entrat mai?

Sí, però ambient homosexual. Amb el Quim que anàvem a la Sala Martin's, que em portaven d'excursió a Member's i...

- Però això de gais?

De gais, i de noies i cada vegada que m'hi portaven ho passava fatal!, perquè no mirava mai, sempre estava... així... No m'agradava, era massa directe. M'estimo més anar al Estebar..., o aquí al Penta, o al Calentito, qualsevol lloc que pugui jugar.

- I de organitzacions i d'associacions de lesbianes, en coneixes?

Jo sempre he dit no. Perquè no és una manera per mi. Sóc una persona! i faré coses dia a dia... però no per una organització, primera perquè no m'interessa ja que estic treballant cara al públic. Em fa molta por que la gent em pugui anar marcant, em fa por la manera en que la gent va encasillant-nos, ja és prou gueto per mi de vegades com que al damunt ens ho fem més nosaltres, i no m'agrada. Puc col.laborar, puc comprar un compact dels drets humans de gais i lesbianes, puc comprar una revista que parli de lesbianes, puc col.laborar en coses així, dia a dia i fet a fet.

(Catalina) I res, llavors me'n vaig a casa la Judit, començo a viure allí... i començo a pensar: "Jo tinc ganes d'estar amb noies, jo tinc que viure això, jo em tinc que començar a moure...i com ho faig?", perquè clar, no sé, també estava molt molt així, no?, molt ensopida. És clar, quan has estat visquent tres anys amb una persona, per molt que hi hagi hagut aldarulls i èpoques millors o pitjors, o no hagi anat molt bé, clar, tens un hàbit de viure en parella, vull dir, clar, de repent, és un canvi, no?. Estava una mica així, trasbalsada, ho tenia...tenia que anar superant coses, no?. Però jo, lo que tenia molt clar, que tenia moltes ganes de ficar-me en tot això, no?. És que em veia incapaç, no sabia ni per on començar, no?. Llavors, em trobo que no sé què fer ni què deixar de fer, ho explico a tots els meus amics de tota la vida, ho explico a tothom, tothom super bé. M'acompanyen a llocs d'ambient alguns, de tant en tant hi vaig, però no em trobava allò, no veia jo que era la manera de començar a moure'm, per l'ambient. No em venia de gust, no?, perquè a mi no...tot això de sortir de nit i tal per conèixer gent no em...m'agrada conèixer gent d'una altra manera, no? Si surto és a divertir-me, i no m'hi trobava gaire a gust, no?.

Llavors vaig posar un anunci, vaig...va ser casualitat, bueno, com totes aquestes coses quan les fas, no? Estic un dia llegint La Guia del Ocio, giro i veig que hi ha allí no sé què, uns missatges no sé què...i de repent lleigeixo un que posava : no sé, jo qué sé... "Noia lesbiana busca no sé què no sé quantos", no?. Jo vaig pensar: "Òstia, pues aquesta pot ser una bona manera de que jo, pues, em doni a conèixer, i no sé, no? Llavors, vaig posar un missatge en plan amistoso, perquè jo tenia molt clar que en qüestions d' experiència ningú coneix a ningú, no em volia ficar en històries rares. Vaig posar, em va donar el punt i vaig posar un anunci super acollonida perquè no tenia ni idea què podia passar allí, no? Però mira...vaig dir : "M' és igual", em vaig llançar a la piscina, saps allò? És que, a més no ho vaig explicar a ningú, ho vaig fer jo sola, vaig dir: "És igual, ho faig". I vaig posar un anunci , res. Vaig posar un anunci dient : "Noia de no sé quants anys , no sé... vint-i-quatre o vint-i-cinc anys busca a noies de l'ambient no, busca noies lesbianes... per...", ai!, és que no me'n recordo què vaig posar, però més o menys que buscava noies lesbianes simplement per amiatat i per poguer introduir-me una miqueta en l' ambient, vale? Llavors, pues , bueno, llavors van venir dos mesos de un peregrinatge de citas a ciegas... impressionant. I de tot, de tot, de tot absolutament de tot... Noies de l'ambient,

d' aquelles que no surten de casa per res, que ho porten molt malament, amb tot els respectes, eh?, d'aquelles que...que, vull dir que quan veuen un anunci d'aquests veuen la llum perquè es pensen que...i jo no buscava això. Jo buscava gent que ho portés amb molta naturalitat, i que em vulgués donar un cop de mà. Si eren principiantes o gent que s'hagués donat compte llavors, estupendo, no?. Després, noies llançadíssimes que lo únic que buscaven era un rollo de una noche, també la tira.

Llavors... l'Eli també va posar un anunci, llavors va ser molt curiós, perquè ella es veu que em va contestar a mi, i jo no vaig rebre el seu missatge. A la setmana següent ella, inspirada amb el meu, també ho va fer, perquè ella també buscava gent de Barcelona per moure's. Llavors jo li vaig contestar, llavors em va trucar i em diu: "Hòstia, però si tu ets la de l'anunci de la setmana passada!". Dic: "Sí...", i ens vam conèixer, i ens vam caure molt bé, i ens vam fer bastant amigues. Entre la gent que jo vaig conèixer i la que va conèixer ella, vam formar un grup. I un dissabte vam quedar amb la gent que pensàvem que ens podíem caure bé, i ens en vam anar de marxa per l'ambient, i res, així va començar un grupet amb el que hem estat, doncs... ara fa un any, de tot això fa un any ara. Hem estat un any sortint i jo ha sigut amb la gent que he començat a moure'm i a conèixer gent a través d'aquesta gent.

L'ambient de l'ambient

- I els locals d'ambient com són?

(Maginés) Els locals d'ambient n'hi han molt pocs, millor dit no n'hi ha cap exclusiu de dones.

- I el Free Girls?

No, en el Free Girls també hi han nois. No els hi és vetada l'entrada, en canvi pels nois, a Chaps, sent noia, encara que siguis "bollera", no pots entrar, no et deixen entrar. Aleshores trobo que hi ha la misèria que hi ha a tots els llocs que la gent va a la caça. Tothom busca el mateix, una estabilitat afectiva, perquè la promiscuitat..., arriba ser patològic, tothom busca una parella.

- És un món promiscu el de les dones?

Jo no crec que ho sigui tant de les dones com el dels homes, però n'hi ha de promiscuitat, depèn de les persones, jo no en sóc gens...

- Perquè et sembla que n'hi ha?

Perquè ho he vist.

- Quina explicació li donaries?

Quina explicació? Inmaduresa.

- Però perquè n'hi ha més que en el món heterosexual?

Amb les dones jo no ho crec que n'hi hagi més, jo inclús diria que n'hi ha menys que en el món heterosexual... menys...

Jo tampoc sóc de les persones amb militància, a mi el que m'interessa més són debats, i el que m'interessa són les persones, per això una mica em cabreja que el món lesbià es consideri un gueto...

- Qui considera que el món lesbià és un gueto?

Els de fora i potser la mateixa gent de dintre, sí, és una mica... A veure quan he proposat debats i convidem gent de fora m'han fet cares rares. O quan he portat amigues meves que són heteros...

- Per què?

No ho sé, perquè suposo que està tan mal vist i tan perseguit!

-¿Cómo son esas fiestas?

(María) Pues, la verdad es que a mí me gustaron mucho. Sobre todo porque esas fiestas...va mucha más gente que cualquiera de esos locales, que son mucho más pequeños y además, va gente de todo tipo. A esas fiestas, por ejemplo, también pasa muy a menudo que va gente mayor, bueno...mayor, que pasa de los treinta. Y a lo mejor, por la noche, en el típico local de moda es muy difícil ver a gente que pase de los treinta, o mucho más complicado. Y entonces, estaba muy bien.

-¿Dónde era?

La primera fue...fue lo último que hicieron en el local que usaban en verano, que se llamaba el Star's Club, que estaba aquí en el Paseo Marítimo, al aire libre y tal...Y la verdad es que estaba muy bien, sobre todo por eso, como era la primera vez que iba estaba,...o sea, veías que había gente de todo tipo, que cabía todo el mundo, ¿sabes?. No sé, que era algo, eso, super abierto, super variado y super...

Desde gente que se ponían por las sillitas de afuera y se sentaban a hablar, ¿sabes? que era, por ejemplo, pues la gente que venía, que era por el caso la gente que tenía más años, entonces, pues se puso por allí. Pues, entonces, estaban a lo mejor por ahí a hablar, porque no les gustaba la música o no les apetecía bailar o lo que fuera. La gente más joven solía estar más en la pista o en los alrededores de la pista de baile. Luego, pues, la gente salía y se sentaba cuando le daba la gana. A lo mejor estabas en la pista y veías que salían dos o tres y se sentaban y luego volvían, o lo que fuera.

Es como la primera vez que vas al Casal, que vas un poco: "bueno, y qué". Claro, tú misma te consideras normal y no piensas que las demás no tengan por qué ser normales. Pero por el primer momento, piensas: "bueno, ¿y no sé y si la gente está volada de la cabeza, o tiene algún tipo de problema psicológico o yo qué sé...?", o vas allí y nadie te hace ni puñetero caso. O todo lo contrario, y qué pasa si vas allí y resulta que la gente coge a las nuevas y le entran directamente y muy a saco, lo que sea, ¿no?. Yo con estas paranoias. Y luego allí y esto es lo más normal del mundo, es como cualquier otro sitio. Conocer a la gente no te cuesta ni más ni menos que en cualquier otro lado y ya está, y ves que no pasa nada. Y que todo el mundo es muy normal y que hay de todo. Y además, ¿a mí sabes lo que me ha agradado mucho?, por lo que te decía, cuando vas a locales heteros normalmente nunca hay de todo. Sino vas a un local y está todo lleno de heavy, grunch y no sé qué, o vas a otro y está todo lleno de pijitos y...¿sabes?. Y entonces, esto me gustó todavía más, que allí había de todo. Y eso es algo que me gusta mucho.

Veías a la gente tanto que parecía que venía de trabajar y venía poco menos que con yo que sé, la típica chaquetita de ante y tal, a juego con sus pantalones y que debía de haber acabado de dejar el maletín en el coche, hasta las pijas típicas de mocasín, vaqueros de marca, camisa y jersicito liso, a la gente con el piercing por todos lados y el pelo de punta y de colores, a...no sé, a todo esa gente tope años sesenta, que se ponen en plan hippilo; hasta la típica tía de pelo corto que se compra la ropa en Springfield y no sé, de

todo, de todo y que hacían de todo: el que quería bailar bailaba, el que no se sentaba a hablar, el que no...¿sabes?. Y todo el mundo así, como de muy buen rollo, sin estar, sin estarse fijando tanto en la otra gente,¿sabes?. Que es algo, por ejemplo, que en las fiesta de ESADE no pasa, que está todo el mundo fijándose en todo el mundo, y en lo que hace todo el mundo y es como...

¿Por qué se elige un local de ambiente?. Yo creo que va por modas. Ahora, por ejemplo, está yendo todo el mundo al Free. Que es lo que yo ya he conocido, pero en mi mundillo me explicabas esto antes no existía, se llamaba no sé qué, venían sobre todo tíos y entonces, la gente iba allá y antes de ir allá, fue allá, pero la camarera que trabajaba allá, entonces, abrió otro local, entonces, la gente se fue donde está esta tía. Y entonces, va un poco así. Ahora mismo, hay locales que están prácticamente vacíos, por muchas razones, porque no están de moda, como porque ponen una música muy estrambótica o lo que sea... y sitios que están de bote en bote, que vas un sábado y no puedes entrar. Y luego, lo que también sí que hacemos a veces es ir a locales mixtos, al Arena vip, por ejemplo, estamos yendo bastante. Hay más chicos, también hay chicas, a lo mejor la diferencia no es tan tan grande como otros locales, que son, que es rarísimo que veas una tía dentro porque sólo van chicos.

-¿Son locales cerrados?

Los de chicas sí. Todos los que yo he ido de chicas son cerrados. El único que se entraba sin tocar el timbre era el Cheek, y el Cheek igualmente tenía la puerta cerrada, sólo que no había nadie en la puerta. Entonces, entrabas libremente. Pero, por ejemplo, en el Free, hay una tía en la puerta y has de tocar el timbre. Y en el Member's y en casi todos los otros has de tocar el timbre para entrar...

-¿Sólo entran mujeres?

De hecho, no. En el Free entran chicos. Supongo que depende si los conocen o no, de tal... Que si ven un skin en la puerta, no lo dejarán entrar. La verdad es que no lo sé. Pero en el Free, por ejemplo, entran chicos... Y en la Arena, no. La Arena, por ejemplo, es abierto, es el típico sitio abierto, con un securita en la puerta, pero yo no he visto aún que parara a nadie, y los que están allí cobrándote la entrada o lo que sea... En los locales de chicas, por ejemplo, normalmente no se paga entrada. Y en los de chicos y mixtos, sí. También son mucho más grandes. El Arena vip es muy grande, es como no sé...pero siete o ocho veces el Free... Entonces, el LI(ele, i) está muy bien, por la música, porque hay muchísimo más espacio, porque tiene el billar, por ejemplo. (...) pues te pones a jugar al billar, y tal; si quieres bailar puedes bailar y no tienes que estar así, que no puedes mover casi.

(Catalina) Home, l'ambient a Lleida jo, per lo poc que he vist, he vist que a Lleida la gent es coneix, les noies es coneixen. Jo, per mi, des del punt de vista d'una persona que viu a la ciutat i que no m'ha sigut fàcil tampoc, com a ningú, ficar-me en aquest món, perquè has de començar per algun lloc i aquesta ciutat és molt gran, hi ha molta gent i no sé...Jo sempre he pensat que a Lleida, pues no sé, que ho tenen, que ho tenen més fàcil a l'hora de conèixer gent, el que passa és que també penso que...que que també són sempre una mica les mateixes, perquè ja es tenen una mica vistes, no?. Jo...la sensació que vaig tenir és què bé perquè es coneixen, perquè tenen més opció d'enseguida, de saber qui és una miqueta de l'ambient de Lleida, perquè es troben, perquè se'n van a jugar els partits aquells el diumenge i perquè tenen aquesta opció de relacionar-se, no?.

Però també, que limitat, perquè, vull dir, sempre són les mateixes, no?. I arriba un moment pues, que ja no hi ha ningú més, no?. I sempre m'ha sobtat molt, potser com a persona de ciutat a mi lo que no m'agrada és allò de que, que a vegades expliquen, doncs que aquesta a sortit amb aquesta i després, aquesta és la ex de l'altra i surt amb l'amiga de l'altra, i sempre funcionen així. Però ho vaig veure com un món, que està molt bé, que sembla, des de fora sembla que són molt amigues, que s'ho passen molt bé, que tenen molta gent amb qui sortir, que es troben a un cert lloc i ja tenen el grupet fet i això, des de fora ho veus molt maco, molt integrat, molt tal, però després, quan potser busques una mica més, potser penso que en el fons, jo no m'hi adaptaria a això, no?. Llavors, això aquí, a la ciutat, pues...no et pensis, aquí, a Barcelona també m'ho he trobat, sobretot sortint de nit, si vas regularment a segons quins llocs, també t'ho trobes. I m'he trobat grups de noies que els hi passa això, no?. I jo, això, és que no m'interessa, no, no m'agrada. Que aquí també hi és, no?. Ho trobo a vegades, una mica gueto. Jo sé que hi ha llocs on jo podria anar i em podria moure, però són molt tancats.

Els llocs d'ambient els trobo molt guetos, molt sempre la mateixa gent, molt tal, no?. Jo no et dic que, un dia no em dongui el punt i me'n vagi a Ca la dona i m'interessi un grup i faci un grup d'amigues, no?, però si puc, que tampoc és fàcil, prefereixo conèixer gent d'altres maneres, més en la meua vida quotidiana. Si jo puc conèixer gent de l'ambient a la llotja, doncs, em ve més de gust, que sigui una cosa com molt més oberta, no?, que hi ha gent de l'ambient i gent de fora l'ambient, que hi ha de tot, no?. Aquest aspecte de...tancar-se només la gent, per exemple, les noies lesbianes, de sortir cada cap de setmana només..., no, no?, perquè la meua vida és molt més que tot això, no?. Tinc amics de llocs diferents i em moc en ambients diferents i em ve de gust..., i si puc conèixer gent d'una altra manera, m'agrada més, no?, ho trobo més divertit.

Bueno, els llocs d'ambient de noies acostumen a ser llocs petitonets, molt recollidets, no? És lo que em va sobtar quan vaig començar a anar-hi, perquè jo havia anat a llocs d'ambient de nois i són enormes. En canvi els llocs de noies em va sobtar perquè era una cosa...són llocs acollidors. Són llocs que t'hi pots sentir molt a gust, no? El que passa és que acostuma a passar que normalment, al menos a Barcelona, de repent n'hi ha un que és el que està de moda i tothom va cap allà, no?. Llavors, estan a tope i clar, com que són llocs petits..., jo sempre els he trobat una mica agobiants per això. Llavors també, al ser llocs petits són llocs que en teoria, és més fàcil relacionar-te amb la gent. És un lloc que si hi vas regularment, acostumes a veure cares conegudes, és un lloc que per conèixer gent. Si vas normalment i habitualment i vas repetint els mateixos llocs, acabes coneixent la gent que hi va normalment, no?, si més o menys t'hi avens, no?. Hi ha cares que són sempre les mateixes, hi ha gent que té allí la fitxa i fitxa cada cap de setmana i els tens sempre allí, o quasi sempre. I jo crec que són la gent que porta una vida més promiscua de l'ambient, no?. Hi ha una part de l'ambient, que és la gent que normalment canvia molt de parella o que va a buscar rotllos d'una nit, o que està passant un moment o també et trobes noies pues que, que simplement són bisexuals i van a provar i van molt per allí. És lo que et trobes més habitualment, després naturalment et trobes pues, parelles que surten de tant en tant per l'ambient, et trobes grup de gent que de tant en tant va per allí, però ja no són els habituals, no?. Però bueno, hi ha una mica de tot, també sempre hi ha gent nova i de tant en tant pues, apareix, apareixen noies, noies pues, que no havies vist mai o grups de gent que ve de fora, sempre hi ha grupets de gent que

venen de fora, no?, que venen a Barcelona, a la gran ciutat a relacionar-se o a conèixer gent, no?, i aquests, pues trobo que està bé, aquests grups de gent, trobo que estan bé, no?, gent de Lleida o d'altres llocs.

Home, jo, quan he anat al Free Girls i hi han homes i dones, la veritat és que, bé, no canvia massa. A vegades et trobes grups en què van homes homosexuals i dones lesbianes i van junts, no?. Pues llavors, pues mira, jo què sé, també veus nois i noies que ballen i tal i que qual, no?. I també, pues jo què sé, jo sempre he trobat, això potser és una cosa meva, no ho sé, però he trobat, per exemple que, a vegades, els homes són més accessibles que les dones a l'hora de sortir una mica de nit i fer una mica de broma, no?. Jo, per exemple, quan he anat a llocs d'ambient d'homes, pel fet d'anar a un lloc d'ambient i pel fet de saber que jo sóc dona i que no s'interessaran per mi i que no buscaran res més, pues jo, pues m'he permés més i m'he obert més, o m'ha sigut més fàcil conèixer algú a la barra, demanant una cervesa i fer broma i tot aquest joc, a mi m'agrada, no?, una mica el "petardeo", que es diu, ho trobo divertit.

L'estètica lesbiana.

- Quins són els mites de les lesbianes?

(Júlia) Jo?... No ho sé, suposo que la Sidney O'Connor, a mi m'agrada molt, és el meu amor platònic, perquè m'agrada, estèticament m'agrada...

- És lesbiana?

No...

- Per què dius que suposes que entre les lesbianes els hi agrada doncs?

Perquè en un moment donat, es va rapar el cabell i cantava aquella cançó "Nothing to you", que va sortir un video... i que totes les noies la cantaven ... jo no la conec de res, però m'agrada...

Jo per exemple, quan em vaig enrotllar amb la primera noia portava el cabell súper llarg. I me'l vaig tallar perquè estava farta, no per res més.

- I vas canviar alguna qüestió estètica per exemple i tal...

No, perquè quan vaig deixar... a segon de BUP, vaig deixar d'anar en pantalons, i no perquè sapigués això, sinó perquè em sentia més còmoda...

A més em fa repelus veure gent que és tant camionero. M'és desagradable a la vista, no? ho accepto però no m'enrotllaria mai amb una persona així.

- Com t'agraden?

Molt femenines, bueno tampoc molt femenines, m'agraden normals, la noia que vaig ara m'agrada que vagi en faldilles..., ho trobo molt eròtic, molt sensual, m'agrada tocar les mitjes, que vagi amb faldilles molt curtes... i totes les que he tingut són bastant femenines, totes, no vol dir res que portí el cabell curt. No tinc un estàndart, m'agrada com a mínim que se sentin dones i que no tinguin prototipus o...rols de tio, que se barallen, que es discuteixen, que es peguen, no m'agrada.

(Maginés) Depèn de les generacions. Jo, generalment, penso que el Prince ha estat bastant bandera del moviment gai. El... espera't... el Georges Michel, la Sofia, per les ties, a més entien també. Te'n vas als locals d'ambient, sents la Naranjo aquesta, màquina. Bueno no sé, pam, pam, música molt jove, te'n vas a Member's que està en decadència absoluta i la música que tenen la deuen tenir grabada de fa set anys i et posen uns pupurris que et pots trobar tot seguit: un bolero, un merengue, una sevillana, una cançó de Prince i un max-mix, i et deixa descol·locat a la pista.

No sé... no res d'allò que diguis vas a substituir o buscar un prototipus masculí, com moltes vegades, des de fora sempre s'està buscant uns rols, tant els gais com les lesbianes, però res d'això, vull dir que m'agraden les dones com més femenines millor, encara que tinguin..., m'entens, perquè una persona físicament encara que porti els cabells curts, o vagi amb "tejanos"... la feminitat no és pintar-se els llabris ni els ulls, no?, és una altra cosa, és una manera d'entendre la vida, és una manera de sentir la vida... jo crec que és molt diferent a la dels homes...

- De la feminitat dels homes?

De la feminitat dels homes, inclús, jo crec que ells, fins i tot, seguint uns prototipus de la societat tatxant entre ells mateixos... com la masculinitat de certes dones...

- Com vols dir?

Com per exemple el fet de que els homes no puguin plorar... Que això és un tòpic... que no tots els homes ho compleixen... per això és un tòpic social, o que no poden mostrar tan els seus sentiments, doncs jo crec que és una perdua de valor humà, perquè això no té sexe... perquè això és ser persona o no ser persona.

Els prototipus, com t'ho diré jo, que tampoc són els que m'agraden a mi, però la masculinitat dintre de un cos femení, aquesta ambigüetat, potser, no?. Cabells curts, potser, però no té res a veure perquè la meva parella porta els cabells llargs... i estic convençuda a hores d'ara que la meva "ex" parella "no da pa entender", no és homosexual, i no sé... tu n'has vist molt de prototipus, i no sé...

- Creus que hi ha una estètica?

Sí, molt masculina... i em reventa, em reventa perquè en el món dels nois passa el mateix hi han les reietones, les boixes, i les boixes reietones, i el tio gai..., bueno, jo tinc dos amics, que tots dos van amb barbata, que tu els veus, i no ho endivinaries tant com a gent que va abanderada amb aquest tipus de lock, tipus arena, amb plataformes... un tipus de cabell molt especial, rapats, amb moltes arrecades i... et parlo dels nois... i amb les noies, un tipus molt masculí, els texans, la samarreta i tatxant la seva feminitat, es a dir, no sobresaltant els pits ni el cul, que és lo més eròtic d'una dona, o el cabell, llarg o tenyir-lo o no sé, o pintar-se uns llabris... o maquillar-se... fins i tot, m'he trobat en aquest món de les dones una cosa peculiaríssima, he trobat dones, però verdaderes guarres, però guarres, guarres a casa, amb les seves coses, i amb tot. He trobat una dona que es canvia les calces un cop a la setmana, això... m'hi he trobat amb algun tio... però, hòstia! què passa, no? sembla que si te'n descuides, sembla que siguis més atractiva, no?, i el que més t'atrau és l'ambigüetat, no el tatxar la seva feminitat...

- Ambigüetat en quin sentit?

En el sentit de que pots anar amb uns texans i amb una jaqueta tipus tall d'home i anar amb unes arracadotes així i un collar, perfectament guapa i amb un bolso ... són un tipus d'estètica que no porten bolso, que ho troben inútil, estúpid... posar-se unes sabatetes de taló un dia... hòstia!, per favor!, i no sé... moltes vegades he anat disfraçada de romana, perquè la meva feina m'obliga...

- Disfraqada?

No, gens, però si el guió s'ha seguit així i m'he vist amb no sé qui, hòstia! que fas amb aquest disfraq?, Mira jo els dissabtes vaig amb xandal però també m'agrada anar arreclada...

(María) Una estètica definida... generalizada, generalizada, no. Sí que hay, a lo mejor, un determinado tipo que abunda más, por ejemplo, cuando te mueves en un ambiente hetero. Por ejemplo, que haya muchísima más gente con el pelo corto... o..., o que la gente viste de un modo mucho más informal, incluso la gente que tiene un cargo y trabaja no sé dónde, que a lo mejor en los ambientes heteros tienden a vestirse más. Allí no, allí va todo el mundo con vaqueros, una camiseta lisa y una chaqueta de no sé qué. No sé, o sea, el tipo que yo he visto que es más fácil ver...pero que es que, no sé si es tampoco representativo, porque no alcanza ni a lo mejor la tercera parte de la gente, es pelo corto, gafas...

-¿Gafas?

Sí, sí, la gente tiende mucho menos a ponerse lentillas. Yo, yo conozco muy poca gente hetero que necesite gafas y no lleve lentillas. Y en cambio, en el ambiente hay muchísima gente que lleva las gafas tranquilamente, y además que le gusta llevarlas. Y que a más no se ha planteado ponerse lentillas. Y eso, y ropa super informal, bien, jerséis muy grandes, chaquetas muy grandes...como si toda la ropa fuese de una talla más.

-¿Por qué?

No lo sé. A mi, por ejemplo, me gusta la ropa grande. Pero es que es mucho más cómoda. Pero, vamos, desde siempre, me gusta la ropa grande. Pero, no sé... ¿por qué?. No sé. Y , por ejemplo, sí que hay mucha gente que, por ejemplo, que compra ropas en tiendas de hombres, pues, a lo mejor porque no encuentra las prendas en un sitio de mujeres. Desde los jerséis a las chaquetas, no sé, a lo mejor, quieres comprarte una cazadora y a lo mejor es mucho más fácil comprártela en un sitio de hombre, y como además no te importa que sea grande, porque te gusta la ropa grande, pues tampoco tienes mayor problema.

Pues es ese tipo de lesbiana que muchísima gente en la cabeza. La típica camionera, con el pelo super corto, que... viste como un tío, que camina como un tío, que tiene la voz ronca y que...pues, no sé, que es eso, viste como un hombre, usa colonia de hombre, se comporta como tal.

(Catalina) Jo penso que una gran majoria de les lesbianes, podríem dir que n'hi ha moltes que tenen el cabell curt, que els hi agrada portar el cabell curt, que n'hi ha moltes que s'afeiten el cap, que n'hi ha moltes que van amb pantalons, que n'hi ha moltes que no fan servir faldilla, eh?, que poden ser noies femenines, però vull dir, que no...que, per exemple, no són de masses floritures. N'hi ha moltes pues, que no es pinten massa o no porten masses arrecades o collarets o coses d'aquestes, no?. Trobo que és una part de les lesbianes, però tampoc trobo que siguin totes, no?.

L'argot lesbiana.

-Abans em parlaves de la frase "que da pa entender" i tal..., a més d'aquesta frase, quin altre tipus d'argot utilitzeu...?

(Maginés) Bueno, jo això ho he après fa poc... està "sortir de l'armari", "da pa entender"... no sé... moltes vegades, un dia això ho comentavem amb una amiga, és lesbiana però és amiga, no hi ha química, diu: "No trobes que sempre diem ¿entiendes?". Allò, no? com dient, entiendes?, que ens sentim tant incompreses per el resta de la societat, que d'alguna manera ens donem recolzament les unes amb les altres, no sé... Però en quan argot no en sé res més... Ui, sí! "el horno no está para bollos" i... "hay tortilleras", "bolleras", a més hi ha un tipus de llenguatge que a mi no m'agrada gens.

- I què coneixes, encara que no l'utilitzis...

(Júlia) Pues mira, "camionero", "bollera", "pluma", ... jo que sé... "dale cancanéo"...

- Què és això?

"Cancaneo"? anar de marxa ...gai.

- De lesbianes no?

També, si vols anar de "cancaneo"... de "cancaneo" en general. És que jo no l'utilitzo... "Entendre"...

(María) A parte de lo de la pluma, no sé supongo que las más extendidas son lo de entender y lo de salir o no del armario. Tampoco hay un argot muy amplio, vamos, que yo sepa, al menos. Hay algunas palabras y tal, pero...que estén generalizadas tampoco. A lo mejor siempre hay el típico grupo de cuatro o cinco personas, que a algún tipo de persona le llaman de algun modo, pero que sólo se entienden entre ellos, que es lo típico que a lo mejor, la típica palabra que tienes tú, a lo mejor, con cualquier grupo de amigos.

-¿Vosotras utilizáis palabras de estas?

No, no en general, hablar de que si alguien es del gremio, por ejemplo..., pero vamos, tampoco es que sea nada muy imaginativo, ¿no?. O... que es colega, como si trabajase en lo mismo que tú..., pero poco más. Yo, por ejemplo, conocí a una chica que decía todo el rato liviana, que éramos livianas. Pero vamos, supongo que más que nada lo decía en broma porque era porque lo decía todo muy divertido. Bueno, luego siempre están las palabras con las que se hacen broma... desde, pero las típicas, desde haces broma porque alguien pide o no tortilla para comer, por ejemplo, o conejo, o cosas así, o almejas, o... Esto depende completamente del sentido del humor y no es algo que se utiliza normalmente.

- O bollo...

O bollo, efectivamente.

-¿Qué es un bollo?

¿Qué es un bollo?... Normalmente es un diminutivo de bollera.

-Bueno, sí, eso, pero ¿qué es?

Es una lesbiana.

-¿Cualquier lesbiana?

Sí, pues eso es cuando... bollo es que también se utiliza sólo, bueno sólo o más para la gente más joven, que a lo mejor se mezcla más con lo de que los bollos son tiernos o algo así....

(Catalina) El “petardeo” l’he sentit i l’he viscut a llocs d’ambient mixtes, que normalment hi ha més nois homosexuals, que és en llocs que allà hi ha drack queens i que allà es porta un rotllo més així, no?, que pues res, el petardeo pues és una mica mariconear, que diuen. És una mica la història aquesta: “Oi! qué guapo estàs, ya ves tú”, no?, i t’acostes amb un noi i li toques el pit: “Oi, desde luego, es que no sé a qué gimnasio vas”, no?. Però molt d’aquest rotllo així, no?, seguint la corrent i... bueno, és una cosa que és com molt frívola, no? Però bueno, que en un moment donat, si una nit surts i vas a divertir-te, pues és una manera de divertir-te, no?. O les drack queens que se t’acosten i et diuen coses, no?, diu: “¡Ui! una mujer” i de repent se t’acosten i jo què sé, i et comencen a tocar i bueno, et rius una mica i ja està, no?. És una miqueta això, no?.

IV. PEPA:

“NO SÉ SI SORTIRÉ MAI DE L’ARMARI...”

La nina de la casa

Vaig néixer a Lleida, l’any 73. Era la pitufa de cinc germans i, bueno, com que em portava onze anys amb la germana gran doncs era el nino de casa, bueno la nina. Els meus pares són nascuts cada un en un poble diferent... Ma mare era enfermera i estava estudiant magisteri, li agradava, molt, molt. Quan es va casar va deixar penjada la carrera aquesta. Llavors van vindre a viure a Lleida. Mon pare treballava en una empresa al poble, que tenia una sucursal aquí i el van traslladar. Van vindre a viure aquí a Lleida. Era d’un avi i li va dir que la portés ell. Mon pare havia après i doncs, van vindre a viure aquí. Llavors van tenir fills, un, dos, tres, quatre de seguits. Ma mare tenia vint-i-sis anys i ja tenia quatre fills potser. Va ser bastant seguits. Jo em porto onze anys amb la germana gran. La Sílvia és la gran, després ve en Marc, en Ricard i la Maria. Sí, la Maria és la quarta, després vinc jo. Sí, ma mare tenia trenta-quatre o trenta-cinc anys, mon pare sis més, o sigui quaranta anys. I suposo que a la meva germana petita no li devia sentar molt bé, perquè és clar, era la petita i la més mimada. Jo vaig ocupar el seu lloc. La gran era la més maternal, em feia de mestra, hi xerrava, m’ajudava. Amb els meus germans, amb el Ricard, érem molt, molt amics, a més, sempre ens estàvem barallant, era una relació amb molt de contacte físic. Li tenia molta confiança. Ell tenia una moto, em portava a fer trial amb la Montesa. Amb el Marc, fins que no es va casar, bàsicament... La Maria és la petita. És la quarta. Van marxar a estudiar fora. La gran, als vint-i-un anys va anar a Barcelona a estudiar psicologia, jo deuria tindre set anys o por ahi.

Amb ma mare hi ha hagut una relació molt forta. Crec que és bastant dominant. Crec que he controlat la situació. Vol controlar-me, protegir-me. I al cap dels anys te n’adones i has de parar els peus. Tranquil·la no? Ma Mare s’estima molt a mon pare, i mon pare passa... No sé... no ha comunicat mai res. És una persona que viu per la feina, no té cap mena d’il·lusió per res... o si té una il·lusió se la queda per ell. És un tio molt extremista amb tot. Tant pot ser que et fagi un regal que no el necessitis per res, com que li demanis

alguna cosa i et digui: "Escolta...". No sé jo crec que no ha evolucionat, o no s'ha sapigut adaptar. Jo crec que s'ha anclat en el passat. Sempre t'explica coses del passat, projectes que tenia en el passat... per ell la seva vida és treballar. Té terres que li van deixar la seva família de Igualada, i aquí ha anat comprant i ha fet de pagès, a més, és un tio bastant bo... No té cap estudi, bueno sí, ell va fer peritatge comercial, equival a uns empresarials d'ara, però no per la seva feina. De pagès, en canvi, per la seva intuïció ha anat fent els seus experiments... li encantaria que algú l'ajudés i l'apoiés. Quan va vindre aquí, treballava per la construcció. Venia bigues, van tindre uns anys molt, molt bons. Treballava una passada!. Era d'aquelles persones que dormia quatre hores, feia tres-mil kilòmetres al mes, perquè viatjava molt i va vindre una època molt dolenta... De construcció encara té material en el magatzem, i és va anar adaptant. Ha agafat el sector d'adobs ... i l'empresa és basa amb això... venen adobs, i ell ho ha compaginat amb millorar la fertilitat dels camps amb aquests mateixos adobs. Ha anat fent els seus experiments, sense cap mena de recolzament professional... està molt bé. El sector pagès és molt tancat, en canvi el meu pare s'ha anat movent. I la relació amb ell és això, compartir l'habitatge i ja està. Ell m'estima molt... molt... I jo no tant!. Ell va a missa, no perquè li agradi, sinó perquè el diumenge toca anar a missa, i ja està. I hem discutit moltes vegades de religió, tot i que li agrada llegir coses d'altres religions... Ell és molt tradicional i fa moltes coses, perquè toca fer... I jo ho sento. Si no m'agrada una cosa, me'n vaig.

Ma mare era d'una casa de nom a Manresa. Una fusió entre dues cases. Una d'elles era el centre neuràlgic intel·lectual de Manresa, i l'altre, uns pagesos rics... de cultura no en sabien tant... A Manresa tothom la coneixia. Tenia bastant de nom. Mon pare a Igualada és molt tradicional. Tenim una casa del mil quatre-cents noranta i pico, amb lo qual... és molt tradicional... ens agrada molt... Tenim un avantpassat que era ministre en aquella època, republicà. I bueno, a casa del meu pare eren persones de molt de nom, i que volien conservar el nom. Per exemple, a lo millor passa una cosa dolenta, que els camps no donen... passen gana abans de vendre's un d'aquests camps, per conservar el nom, així de clar. Llavors, quan va arribar aquí, és coneixien amb gent diguem de la jet-set d'aquell moment... però no s'hi van ficar mai. Diguem que els meus pares van passar de la societat i d'anar a sopars... En el seu moment ocupaven un estatus mig-alt i a mesura que passa el temps doncs... Hi ha molta gent que el coneix al meu pare... fa ja quaranta anys... Jo crec que em situo amb una família mitjana, el meu pare té bastanta cultura, la mare menys perquè s'ha quedat més a casa.

Vivim en un pis força gran, pel que són els pisos avui en dia. Jo crec que estava destinat a ser una casa per molta gent. En un temps hi vivíem cinc crios, ma mare, mon pare, l'àvia i una senyora que ens ajudava... Una d'aquestes dones que vivia amb nosaltres, va venir d'Andalusia, va deixar al seu marit, una mala persona, era borratxo... la va deixar embarassada... Després la vam ajudar a buscar un pis... i va tirar endavant. Al principi érem molta gent... fins que hem quedat els meus pares i jo. Jo tinc un dormitori i un estudi. Em passo més temps en l'estudi que en el dormitori. El dormitori jo crec que és pràctic i bonic, sense ser recargat. Em dona pau. Té uns colors blaus i verds. És un lloc que em dona tranquil·litat. A més a més, tinc els meus llibres, molt importants per a mi, els meus discos... tota la meva vida està allà. Hi tinc un balcó, a lo millor els canvis de

llum, la il·luminació... L'estudi és un caos, un desordre... és un ordre bastant il·lògic, però jo m'hi entenc i ja està.

La meva àvia... quan jo vaig néixer, va vindre per ajudar, durant quatre anys ajudava a casa. Era l'àvia materna, que és de Manresa. I amb la meva àvia és una relació d'amor, però molt forta. Ens estimem molt, moltíssim. I té molts de néts, i jo sóc una de les favorites i ens portem molt bé. Potser ara, que és més gran, em fa una mica de cosa, no?, perquè sé que s'ha de morir aviat, i no sé... l'estimo molt. Procuro casi cada mes, si vaig a Barcelona, vaig a veure-la. Cada diumenge, des de fa vuit anys, la truco. I ella cada dijous em truca a mi, o cada dimecres, depèn. És com una espècie d'amiga. Em pregunta si he anat al cinema, com em va la vida... L'admiro molt com a persona, la seva vida és molt admirable. És una persona forta i independent. Les ha passades molt putes, ha passat la guerra. S'estimava molt al seu marit i el van agafar presoner. Es va tenir de patejar tot Espanya suplicant, perquè allò era una injustícia. El meu avi va anar a la presó, perquè tenia amics republicans en aquell moment, però no s'havia ficat mai en política. Era interventor de la República. Per la seva feina i les seves amistats el van fotre allà. Con lo qual... crec que ha viscut una vida molt plena. Em va fer de mare quatre anys, i després va venir un altre cop per lo de l'accident...

Vaig començar a fer amics i amigues

Vaig anar a l'escola de monges. Val a dir que era una nena bastant espavilada i que de seguida vaig xerrar i enraonava i la gent gran em deia: "Ostres! Sembla una iaia!" I llavors als tres anys o por ahí, em van ficar a l'escola. Jo no sabia parlar el castellà, perquè a casa tothom parlava català i quan vaig arribar em vaig quedar una mica en un lapsus: "Què em diuen, de qué me hablan?". I allà vaig tenir un munt d'amics, nens i nenes. Primer van ficar-me amb totes les meves germanes, al Santa Carme el que passa és que com que era un rollo amb els autocars un dia em vaig equivocar d'autocar i vaig anar a parar, bueno, al quinto nabo i ma germana va arribar a casa histèrica: "No trobo a la Pepa!". I llavors em van canviar d'escola, em van ficar al Santa Mare Nostra, més a prop de casa. I ja de seguida vaig començar a fer amics i amigues.

Tenia un amic, en Cesc, que anàvem sempre junts i ens ho passàvem molt bé... fins que un dia ens van enxampar al lavabo ensenyant-nos ambos sexes. Quina vergonya! Deuria tindre quatre o cinc anys i va caure la primera bronca de la meva vida. El que passa és que vaig arribar un dia a casa i es veu que el Cesc s'havia xivat a sa mare que havíem estat jugant, no? en boles en el lavabo. I llavors ma mare va arribar a casa i em diu: "Què, ja m'ho han dit que t'ho passes molt bé en el lavabo amb els nens!". Aaaah! Zing... zing... zing... Després vaig passar en un altre grup de nenes. Teníem una líder que es deia Pat que era el terror de l'escola i jo de seguida m'hi vaig apuntar. La Pat, doncs, era una tia molt, molt llesta el que passa que no fotia brot! Jugàvem a superman, ens fèiem sang per ser germanes de sang i tal... Però amb un grup de gent, eh? Potser érem tres o quatre noies. Ens ho passàvem molt bé, si volíem jugar a futbol, jugàvem, si no, saltàvem a corda, i no sé... jugàvem a allò dels papers, a patacons.

Després, m'agradava molt als estius anar de colònies. Anava quinze dies a la muntanya, de campaments i bueno, allà ens ho passàvem teta, ens deixaven fer el que volguéssim i teníem un zorro que ens espantava i ens ho passàvem molt bé. Vaig estar a Gerri de la Salt, allà dos anys, amb l'Esplai de l'escola i eren unes vacances sense pares i bueno, les monitores i també monitors eren gent jove i ens deixaven bastant fer la nostra vida. Cada any tornava feta una merda, destrossada, baldada, plena de picades de mosquits, amb esguinços als tormells de jugar a futbol o bàsquet i l'hi deia a ma mare: "No vull tornar mai més!, estic rebentada!". I cada any tornava altra vegada. Fèiem molt d'esport, jugava... bueno, cada curs tenia un equip d'un esport. Vam fer un curs de bàsquet, sempre jugàvem a classe el grupo A contra el grupo B, sempre guanyàvem nosaltres. Jo crec que em movia molt i animava molt a la gent. De bona no n'era, perquè lo més fàcil ho pifiava i el més difícil ho fotia, però... no sé... ens ho passàvem molt bé. Després va venir el volei, i a part fèiem, com a extraescolar anglès i després karate... A mi m'encantava el karate. Vaig fer tres anys de karate. Em podia pegar amb tothom. Jo crec que dóna disciplina. Vulguis que no imposava molt. Que et tractessin de vostè als deu anys, un homenot que és enorme tot ple de músculs, a més ell, el profe, n'estava molt de mi. Sempre em feia fer coses i després en acabar el curs fèiem una festa pels de casa i em feien sortir a davant a fer exercicis. A més, va ser molt bo perquè un any jo era de les petites, potser tindria nou anys, i el professor va decidir que jo passés a davant, a casa els hi va caure la baba.

Uns anys molt dolents

Després, bueno, a casa, els meus pares... van haver-hi uns anys molt, molt dolents. El dia 17 de novembre del 80 mon germà sortia de l'escola, ell estudiava a Barcelona, feia biologia, i a més a més..., el molt capullo..., el tio feia dos carreres a l'hora, però no ens ho deia a ningú, només a ma germana, i un cop va tenir l'accident ens van arribar notes de geologia i no en sabíem res, ma germana i ja està. I... es veu que sortien de la facultat, anava amb un company seu, el seu company tenia una moto, una BMW, una K75 i n'estava enamoradíssim i ell se la volia comprar, la mateixa moto. Va ser sortir, i això que li diu: "Va, et porto a la residència posa't a darrera", i el meu germà, pst..., qui ho havia de pensar, perquè la residència estava molt pocs metres, no?, i es va pujar al darrera. El seu company es va ficar el casc i ell no. Un semàfor es va posar verd i van sortir i tal i qual. I això que passa, no?, de vegades que venia un capullo que just va passar en vermell quan es canviava de taronja a vermell i suposo que l'altre de la moto devia accelerar i allò que fan... es van fotre una hòstia i van sortir disparats els dos i van caure els dos de cap i llavors clar, l'altre portava casco i ja està, uns dies malament però el meu germà va rebre fort. El van portar a l'hospital, ens van trucar. Ma mare, els meus pares van arribar de seguida i em sembla que llavors ja està... O no..., no..., menteixo, estava en coma i l'endemà... És veritat, perquè el dia següent em vaig despertar al matí i em van dir això: "El Ricard està malament i no sé què...". I em sembla que passava el dia, i m'ho anaven explicant i recordo que durant tot aquell dia els meus pares van anar a Barcelona. Doncs nosaltres, anàvem fent, l'àvia estava tota l'estona resant i llavors a la nit estàvem sopant amb els germans i l'àvia ens deia: "Bueno, penseu que el Ricard es

pot morir, millor així que no que es quedi tetraplèjic o es quedi vegetal per tota la vida, no?". I bueno, vam estar resant i tal... i l'endemà ja ens van dir que... Al matí quan ens vam aixecar ja van dir que era mort. La mare desfeta... Durant molts anys, mon pare s'ho va quedar tot, tot per ell, no sé, es va resignar, no va voler mostrar res, no? I ma mare està... Llavors, la meva àvia va vindre a viure amb nosaltres. Ens va ajudar a casa. De fet ja teníem una dona que ens ajudava, ajudar més, no?. I va passar una època molt dolenta. Mon pare es va tancar molt des de llavors, i ha passat uns anys!. Em sembla que va tenir un mal rollo a l'oficina treballava i tenia una noia i el molt imbècil devia coquetejar amb ella i... Ma mare va arribar un moment que li va dir: "Què passa?". I van parlar tots els fills amb ell. Jo no perquè era petita i... i ja està. Va ser una època que jo no veia als meus pares feliços... com abans.

Jo lo que recordo és això... resant per la nit i pensar... hosti!, que no volia que quedés com un vegetal... I me l'estimava, i preferia molt més que es morís que no... que no tornessis a veure'l i el tingués al costat i ... Amb els anys ho portava molt bé... potser ma mare no ho portava i ma germana no ho va portar...! Perquè eren molt amics, molt amics. Jo crec que en ella l'hi va fer molt mal, i bueno, ma mare encara té la foto damunt la tauleta de nit. Ell tenia uns quinze anys més que jo i llavors... i amb el temps ja et dic... ho he superat bastant. No tinc cap mena de trauma, el que passa que tampoc és una qüestió que expliqui a la primera persona que conec... A lo millor porto anys que conec a una persona o una amiga i algú li diu: "Escolta nena, no m'havies dit res d'això, de que tenies un germà...". Fins que... quan venen a casa...: "Oh!... no el conec!", la foto, i com no el coneixeran... No sé... crec que ho vaig superar bé.

El mal rollo va venir per això de casa... de la separació... del distanciament dels meus pares... això sí que no ho vaig tragar gaire. Fins i tot ma mare es va... Va haver-hi una temporada que no estava en aquest món... estava flotant. A més, va ser molt bo perquè en aquella època van passar una pel·lícula, una en blanc i negre de marcianos que van venir a la terra i els hi fotien un forat al clatell, i els hi canviaven el xip i llavors anaven al seu rollo. Jo de seguida ho vaig assimilar i me'n recordo fins i tot, que anava per darrera i pensava si li havien canviat les piles o què... perquè aquesta dona... però bueno... Després els meus germans... amb ells sí que estàvem molt units. La gran, tenia, o té, sempre ha tingut un ramalazo maternal i de professora i llavors em feia una mica de mare i m'ajudava, m'explicava i em preguntava i m'ajudava a fer els deures, estava molt per mi, el que passa que va anar a estudiar a fora quan tenia vuit anys. Amb l'altre germà, en Marc... ell estava fent Medecina i estudiava molt i tot el dia estava tancat. I amb la Maria... que llavors deuria tindre'n disset o divuit, estava en l'edat del pavo..., insuportable!... I vam passar una temporada!... que potser era una persona que podria haver estat millor... que no... ella anava al seu rollo amb els seus amics, les seves festes... i portava molt mal rollo amb mi. Totes les amigues em deien: "Oh!, qué hermana más insuportable, tia!. Vigila que viene la ogro!".

Erem com germanes

Llavors a l'escola vaig fer una amiga molt amiga de sempre, que es diu Muntsa, que a primer d'EGB ens vam conèixer i des de llavors fins el COU i el BUP inseparables, a més vivíem a la cantonada, jo visc a la plaça i ella viu al carrer, allà al costat, i cada dia una a casa de l'altre.... Érem com germanes. A més, jo crec que al créixer juntes vam fer moltes coses en comú, i molta gent ens deia si érem parentes... Fins i tot al xerrar, i si algun dia coneixia algú a la Muntsa, hosti! té moltes coses de la Pepa i la Pepa té moltes coses de la Muntsa. Som d'un altre estil de vida, amb ella la van fer créixer per casar-se i tindre fills, seguir la corrent de la societat... Sa mare ja li va inculcar els seus valors de petita i ja està. Des de primer d'EGB, com a germanes, anàvem a tot arreu juntes, ho fèiem tot juntes... i ens picàvem molt... Jo sempre he sigut una persona molt sentida i la Muntsa... es fotia amb mi per les ulleres o alguna cosa d'aquestes, i jo em ficava amb les seves dents... (Ja! Ja!) Després, va aparèixer una altra noia, i... va ser el joc de qui és amiga de qui... i tonteries d'aquestes que jo no entenia i fins i tot... ostres! ara que ho penso teníem uns amics de la Muntsa, eren dos nois de la nostra edat i jugàvem sempre junts. Ells venien en un xalet que teníem i érem cinc crios, els meus germans i la Muntsa i pel gran sempre i havia una rivalitat, tenia la nostra edat i bueno... se suposa que estàvem les dues enamoradíssimes del gran i a mi em fotia molt, ella sempre es volia sentar al costat d'ell... Jo no jugava a això, però bueno... t'hi trobaves, en mig del fregat perquè el tio era molt majo i molt sanote i anava molt a la seva i potser compartia més afinitats amb mi que no pas amb la Muntsa. Llavors amb nosaltres... una mica gelosa...

Després el BUP als Salesians, anava amb una colla de cinc noies... El primer curs, si érem cinc noies i hi havien tres classes, ens vam posar dos, dos i jo sola. Pensava: "Socorro!". Però de seguida vam fer amics. Llavors tenia un noi que era el meu enamorat, que era molt, molt divertit i quan es despistava el profe i estava d'esquenes, ell venia correns pel pasillo: "Pepa, cástate conmigo!". I jo: "No sé, tio!, torna!, que ens foteran a la paret!. Torna al teu lloc!...". Estava histèrica!. Pensava: "Ai, dios mío! Torna al lloc...!". Perquè allà, als Salesians, te feien aixecar i et posaven castigat al costat de la paret, perquè com tot són vidrieres veies qui estava castigat a l'altre classe... I jo era molt bona estudiant! i a mi em fotia molt això. Em sembla que em van fer aixecar un cop. I el tio aquest em posava histèrica... i només faltava... per culpa teva... em facin aixecar davant de tota la classe, però bueno, ens ho passàvem molt bé. Tota aquesta gent que de petits érem amics doncs van marxar. Les meves companyes se'n van anar a Barcelona... I ara, d'amics de llavors només me'n queda un, en Xordi, que som com germans. I cada dia ens truquem... ell és un geni inexplotat de la música i llavors m'ensenya coses, fa una mica de mestre, i després parlem molt de sexe, tota l'estona que estem junts parlem de sexe, i n'hem après molt. Aquest, el vaig conèixer a Anglaterra, perquè venia també de Salesians, però vam anar dos estius a Anglaterra. En teoria a estudiar anglès. El primer any vaig sortir parlant italià perfecte però, bueno... I al segon any va vindre aquest noi. Anàvem quatre noies i ell. I els cinc veníem dels Salesians i ens vam fer molt amics. I des de llavors va ser el punto de partida masculino de mi vida.

Ara estic estudiant geologia. No m'agrada del tot però bueno. Vaig fer l'opció de ciències. Aquí només pots fer medicina o informàtica. No volia marxar a Barcelona,

perquè si marxava era per fer biològiques i jo no ho veia clar. I se'm va ficar al cap això de geologia i em deien: "Es molt dur... molt jevi... molt bèstia...". I jo: "Ah sí?, pues venga a por ello". Va ser un repte així estúpid... va guanyar la carrera. Jo acabat el COU volia continuar aprenent coses, tant de lletres com de ciències. M'encanta llegir, les coses artístiques, no?, la fotografia... I és clar..., les carreres, t'especialitzes... I vaig tenir de triar, i vaig triar geologia perquè de fotografia no feien res a nivell universitari. Tenia d'anar a estudiar fora i tampoc no volia. A més a més, a casa... tenia d'ajudar, doncs em quedaria per aquí... I allà [a la facultat] doncs, no tinc gaire relació... tothom va al seu rollo... no conec gent que tingui coses en comú. Tots són companys i companyes que són fills de pagesos... i quan dic que vaig a Barcelona fan uns ulls... no sé, no tenim res en comú... El centre de la meva vida és la carrera i com és una part molt agobiant intento buscar coses paral·leles que m'enriqueixin, coses que m'agradin, fer un treball, un projecte, organitzar concerts de les Kokonuts...

La primera noia que em va agradar

Des de sempre sabia que jo estava bé amb noies, m' enamorava de la monitora d'esplai o potser abans. Els somnis eròtics o sexuals eren amb companyes... Recordo el primer que vaig tindre. Jo deuria tindre deu anys..., feia quart de bàsica i estudiava anglès en una acadèmia... Doncs recordo que a classe tenia una noia molt fineta, tenia una cara com d'angelet, era morena amb el cabell rinxolat. Era mona, però com a caràcter bastant blada. A mi no em queia gens bé. Massa fineta. I un dia vaig tindre aquest somni. No el recordo, però era estar amb aquella persona molt a prop d'ella, no?. I no sé si ens fèiem algú petó o... El que sí recordo és que em va sobtar molt. Vaig pensar: "Ostres! Que fort! Però si això és el que es fan els nois i les noies a les pelis...". Potser va ser la primera noia que em va agradar. Després les monitores de l'esplai. Un estiu vam anar de colònies i em vaig enamorar d'una professora, una monitora molt maja, no?. Xerràvem molt. Ens passàvem el dia juntes, xerrant. Jo li explicava coses. Potser es va expandir la mort del meu germà, la gent estava més receptiva i la meva monitora em feia parlar.

Jo crec que el fet de fer esport, extraescolarment feia esport, llavors no tenia els complexos de la gent de la meva edat. No sé, jo sempre he estat bé amb el cos. A l'hora que fas el canvi, no estàs adaptat, no t'agrada que te comencin a créixer uns pits, a tindre la regla. Quan em va venir la regla per primer cop, tenia tretze anys, jo sortia de la dutxa i em vaig veure sang. "Ostres! M'he fet un tall aquí!. Mamà, que m'he fet un tall aquí!, que no puc posar-m'hi una tirita!". "Com que t'has fet un tall?". "Oh! no sé, m'estava dutxant...". "No, nena! que t'ha vingut...". Llavors tots contents i feliços... menys jo. Pensava: "Quin rollo, qué asco!". El tema sexe ha estat tabú a casa meva. A col·legi m'enterava d'algo, a vegades amb els amics... Ma mare sempre insistia en explicar-me el tema de las abejas i las flores, i jo em tallava. Potser perquè ja era gran i aquest tema de biologia ja l'havia estudiat. Em feia vergonya. Jo era reàcia a aquest tema, i és clar, en aquell moment no vaig caure que podria ser la regla, i si més no, ho negava rotundament en mi subconscient. I a part d'això, l'únic que no m'agradava era portar ulleres, perquè em limitava molt per fer esport, em limitava a golejar a l'estiu. A mi, em van operar tres cops dels ulls quan era petita. Potser això va ser la cosa més dolenta. Recordo que quan

estava a pàrvuls, a primer i a segon rebia cops per tot arreu, sempre arribava amb sang, talls i morats de jugar, però bueno, el meu cos bé... estic bé. No he envejat mai tenir un cos d'home. M'agrada el meu cos perquè no és exageradament femení. Poques caderes i poc pit. No té les formes femenines que tenen altres noies. Potser, perquè això ho he anat treballant. Tinc un cos petit, però... les chichas estan en el seu lloc i... de tant en tant m'agrada lluir-lo, però sols de tant en tant (Ja! Ja!).

Al principi del BUP, que et notes diferent, que et sents diferent, que surts de la norma i que.... Llavors sí que van ser uns anys difícils i fins i tot, es va accentuar això del contacte físic. Jo sabia que era diferent i no m'agradava que me toqués o que s'apropessin a mi. [Al col·legi tenia una amiga que li deia la Xina]. És que és molt morena de pell i sembla... té una barreja. Ja! Ja! Sembla filipina... Amb la Xina sempre estàvem jugant... tirar-nos a terra... rebolcant-nos i... I la gent ja ho tenia assumit, nosaltres anàvem al nostre rollo... i ja està. Jo crec que en el seu moment m'agradava i m'atreia sexualment, però no volia fer-li mal. Fins i tot, recordo que un dia a classe una companya va dir: "Ana, pero si tu estás enamorada de Tina!". De la Xina! Mira... la vaig agafar pel coll i... Que ho digués allà davant, i a més davant de la Tina, hosti! em va sentar tant malament!. Li vaig fotre un moc!. Cap a segon de BUP amb el grup en que anàvem, m'ho van preguntar els hi vaig dir que sí, que m'agradaven les noies, no? I quan els hi vaig dir, al dia següent va ser horrible! Perquè eren de les primeres persones que sabien que em passava algo... i la Tina em va rebutjar una temporada. Llavors no li agradava que jo m'hi apropés. I recordo una borratxera que vam anar de marxa tots i vam acabar al pis d'una noia i vam acabar al sofà. Jo no sé que li feia a la noia, la tocava, i ella me mirava així com vulguen dir: "No em toquis!, deixa'm en pau!". No sé, amb una cara d'asco. Uh!, tranquila! Aire tu! A més era estúpid, perquè jo en aquells moments estava portant una relació amb la Júlia, no?.

Va ser als quinze anys

La Júlia era la primera noia amb la que em vaig fer un petó i vaig començar a tenir relacions sexuals. Va ser als quinze anys. Segon de BUP. Bueno, a primer ja venia al nostre grup, però no li feia cas. La meva primera relació pseudoestable amb algú, i va ser unes menjades de tarro increïbles. Jo em sentia molt propera al laTina, la Xina, i la Júlia jugava molt amb mi, es va enterar de que jo era del rollo i jugava sempre a seduir-me, a provocar-me ... Llavors la Júlia, per lo que em van comentar anys després, es volia apropar a nosaltres i clar, amb la Xina no hi havia cap problema... però a l'hora d'apropar-se a mi... jo la fugia... li parava els peus i llavors amb ella li va fotre molt, pensava: "Aquesta tia, de què va?, de selectiva o què?". I... bueno, i suposo que es va proposar coneixe'm més... Ella es va afegir al nostre grup social, a més ella era de fora i nosaltres doncs, érem d'aquí... Jo organitzava festes a casa meva perquè els meus pares al cap de setmana se n'anaven a la platja, i jo en teoria em quedava a estudiar i era sortir de casa els pares i començar a trucar gent i... venga!. I potser ens reuníem quinze persones. Les noies normalment es quedaven a dormir. I la Júlia jo crec que volia entrar i si es feia amiga meva li seria més facil. Bueno, doncs vam fer amistat fins que un dia en una aquestes festes programades va coincidir que ningú podia venir menos la Júlia.

Anàvem trucant... Dic: "Bueno noia, fes el que vulguis, o et quedes... o no?". "No, ja em quedo". I total, que es va quedar a dormir. I aquella mateixa nit ens vam enrrollar, va ser el primer cop que li vaig fer un petó. I bueno, després a la matinada... unes menjades de tarro les dos allà... això no pot ser... Però bueno, això no pot ser i va durar dos anys.

Amb la Júlia anàvem a classe juntes, cada dia, hi va haver-hi un curs, que inclús ens sentàvem juntes. Això vol dir que si estàvem bé, molt bé, fins i tot, fent manetes. Les de darrera al·lucinaven!. I si estàvem malament, era allò de separar el pupitre i ja està (Ja! Ja!). A un pam. I les del darrera també al·lucinaven. "Ostres!, fent manetes un dia i l'endemà han separat les taules!". Jo crec que molta gent ho notava que hi havia algo fort. Però teòricament, ningú ho sabia. Quan hi havia una festa, o un cap de setmana ens ho montàvem a casa d'una amiga, perquè no hi havien els papàs, doncs elles sabien que la Júlia dormia amb mi, ho tenien molt clar... Si fèiem parelles per dormir en habitacions, la Pepa dormia amb la Júlia. Fins i tot, recordo que un dia vam fer una festa a casa de la Muntsa i la Júlia dormia amb mi, i pel matí ens vam despertar d'hora i ens vam ficar les dues al mateix llit. I en pleno apogeo va entrar la Muntsa, amb la sort de que al no estar el llit en el seu lloc bloquejava la porta, no? De totes maneres, l'escena de veure a la Júlia amb body (Ja! Ja!), que s'havia comprat i l'estava estrenant. Mitja escena que va veure, va agafar un puto cabreo la nena!. Bueno, després jo vaig anar a parlar amb ella per a que es callés, perquè si no, la seva mare s'enteraria de les puteries que portava ella amb tots els de la classe. Que res, que m'estava fent un massatge, perquè em feia mal l'esquena i ja està. A mi, era molt passional això de dir pasamos del odio al amor en qüestió de dies. Si la gent en el mateix grupet que potser són cinc o sis noies, i un dia estàvem súper bé, i després no ens parlàvem, doncs: "Què us passa, no?". Llavors unes es passaven a la banda d'una i altres a la banda de l'altra. Era horrible!, horrorós!. I quan el Xordí va entrar en el nostre grup deia: "Deixeu-les, deixeu-les, no els hi feu cas, (Ja! Ja!) perquè algun dia es mataran, deixeu-les". No sé, jo crec que és diferent. Coneixo altres noies, que han tingut relacions de més grans, i ho descobreixen i no els hi ha representat cap mena de trauma, ni d'adaptació, ni d'autoreconeixement del lesbianisme. Vull dir, si tens la primera relació als trenta-sis anys passes de tot, i penses que bueno, que allò existeix, que no és bo ni dolent, ni res. Però en canvi, viure-ho als dotze o quinze anys...

Ella no volia ser lesbiana, i jo tampoc ho volia! Però m'agradaven les noies, i n'estava molt d'ella, i no tenia necessitat de tenir nòvio mentrestant. Jo crec que en ella li va causar problemes i es va desdir d'aquesta relació. Fins i tot, en alguna ocasió fer comentaris sobre: "Tu calla, lesbiana!", en situacions de molt de catxondeo, no?. Però dius: "Hòstia!, tia, que fort que diguis tu això, xata, vam començar juntes!". Ella m'estimava, però suposo que ens vam utilitzar. Ella va conèixer gent, tal i com volia, i jo, doncs l'estimava com a persona. Però érem joves i va ser una relació bastant estúpida, que no va portar... I de vegades penso, si hagués tingut una mica més d'experiència en aquell moment... (Ja! Ja!), no m'hagués putejat tant, però bueno, s'aprèn de tot. I jo encara porto l'anell que em va regalar, i suposo que ella no. No crec que s'hagués quedat satisfeta. És més, no l'hi he dit a cap dels nois que va anar... o potser sí, a un després de tallar amb ella. En el seu actual nòvio no l'hi he dit, ni l'hi diré mai! Ella tenia els seus nòvios, els seus amics... però sempre acabava la nit amb mi, a casa meva o a casa seva... I bueno, jo crec que el que em va fer patir més va ser aquesta història. Que tu estàs amb

una persona i que no li pots donar el que necessiti. Ella anava amb nois. Potser perquè era molt llesta, i em va utilitzar vilment, o perquè se suposa que en aquella època has d'anar amb nois, però sempre acabàvem dormint juntes, o fent l'amor juntes. En canvi amb els nois no ho feia. En aquest any ella va tindre un rollo amb un altre noi, però potser perquè jo li provocava. Jo veia que li agradava un noi, li aconseguia aquell noi. Jo volia que sigués feliç, i és clar, evidentment, jo no li podia donar el que li donaria un noi. I l'ajudava, perquè sortís amb aquest noi, tot i seguint la nostra relació. I així va durant un any, que érem parella, encara que ella sortís amb un altre. I després, van ser temporades esporàdiques, que ens picàvem molt. Un mes estàvem enfadadíssimes, i al mes següent, cada setmana ens n'anàvem al llit!. Però hores i hores, que per a mi era importantíssim. Crec que practicàvem més el sexe que la gent de la nostra edat. Jo n'estava molt enamorada, era molt sentiment, molt emotiva. El sexe no era tant com ara, no era buscar tant el teu plaer, com donar-lo a l'altra. Bueno, si sortia bé, i sinó era molt emotiu! Ella havia anat amb nois, algun morreo, pegarse el lote i ja està. Però, anar-se'n al llit amb algú, jo era la primera persona. Suposo que com tothom, molt inexperta, torpe... que bueno... ostres!: "Què faig?". I llavors l'una li ensenyava a l'altra el que li agradava. Suposo que de l'experiència de la pròpia masturbació, no?... del plaer. I llavors li explicaves, li feies veure a l'altra persona el que t'agradava a tu, no? I bueno, era molt torpe. No crec que hagués tingut un orgasme físic, sinó que era tot sentiment, no? ¡Palpitando por las paredes! (Ja! Ja!). Era molt tendre, no sé, no era anar a satisfer una necessitat fisiològica.

Bueno, amb la Júlia vam sortir un any amb plan bé, després piques, mal rollos, teníem relacions, sortia amb nòvios... Al principi jo crec que vaig ser força tonta o bastant innocent i provocava que ella s'enrollés amb tios, perquè en ella li agradaven i perquè jo no li podia donar el que li donaria un tio. I després, és clar, va ser un seguit de piques. Ella era molt gelosa amb la Tina. No aguantava la relació d'amistat que tenia amb ella i a mi no m'agradava massa que s'estigues fotent el lote amb el seu nòvio davant de tothom i que després em vingués a demanar a mi el que fos. I va durar dos anys i pico, fins que vam tenir relacions esporàdiques i llavors es va acabar. Suposo que no vam aguantar aquest tipu de relació, hi havia tant!. I ja està. Ara ella estudia a fora, té el seu nòvio. Però sí, de tant en tant, ens veiem. Un cop al mes ens truquem per fer un cafè i apareix el nòvio. Això em fot molt, no? Que quedis amb una persona per xerrar i apareixi el noi. Però bueno, també ho entenc, perquè si no es veuen. Ja no som tant amigues com abans, ja no som íntimes.

La paraula homosexualitat

Jo crec que em culpava i no volia ser així jo. No és que no vulgués estar amb les persones que estimo. A veure..., el que no volia jo eren problemes, evidentment. I veia que començava a ser un problema. I em plantejava coses futures, és clar, si ara no anava amb nois... i ... realment ... no sabia el que em passava, jo no havia sentit mai de ningú la paraula homosexualitat. No sabia el que volia dir. I fins que ho vaig buscar en el diccionari que tenia i vaig pensar: "Ah!, potser sí que ho sóc!". La paraula lesbiana va ser la Júlia la primera persona que m'ho va plantejar. Hosti! Jo era això?. No sé. És clar,

inconscientment sabia que ho podia ser. Però... jo no era una camionera! Ni ho volia ser. Jo no era el mateix. Llavors començava amb les meves amigues: "Ah!, doncs aquest noi és maco!". Però jo no els hi deia perquè m'agradava, sinó això, que jugava bé. Llavors van començar a jugar a les prendes, i tenies de fer-te un petò amb el noi aquell: "A mi no... estic ben bé i no vull res". I menjades de tarro amb això. Ja abans d'anar amb la Júlia, portava un diari i ho anava escrivint tot, perquè o sinó hauria quedat més boja del que estic. I llavors explicava tot el que sentia, utilitzant pseudònims. I vaig explicar tota l'història amb la Júlia, els dos anys i pico.

Havia tingut algun morreo amb algun tio i ... (les meves amigues sempre em buscaven el ligue), doncs sí, xerràvem i molt bé, adèu i bona nit!. Si havia tingut algo, algun morreo o el que sigui, em feia sentir molt malament. El que se suposa que feien les meves amigues, no?. No sentia res, em feia fàstic!. No n'he tingut tants, eh?. Potser dos o tres. Però no, no estava enamorada!. I les meves amigues ja no em buscaven més nòvio. Si les meves amigues s'havien molestat en buscar un nòvio, un rollete, doncs al menys ho intentava. Després, em vaig enrollar amb un noi, una nit. I això que dius... bueno, pues anem a fer... doncs plaer sexual, tu em toques... et magrejo, tu em magrejes... i em vaig sentir tant buida!. No sé..., i el tio s'ho passava tant bé! I jo pensava: "Tant bé t'ho estàs passant tio, i jo ho passo malament!". Però bueno, jo vaig controlar una miqueta, i el tio insistia (era un noi gran i suposo que volia acabar la festeta bé), fins que li vaig dir que me n'anava i va aparèixer la Muntsa. La vaig agafar pel coll: "Nena, vinga, porta'm a casa capulla!" (Ja! Ja!). Ja està. La qüestió va ser que ella tenia un noviete per enrollar-se, i em va col·locar amb un amic seu. Vaig estar una estona xerrant, fins que se'm va tirar al damunt. I bueno, anem a provar si sento plaer o passar-m'ho bé. Jo crec que no, que anava molt lligat al sentiment. Jo crec que ara sí. Si tingués ocasió, doncs... I després algun noi que m'ha dit per sortir...

Fa poc vaig tenir una pseudocassió amb un amic i es va tallar ell... Vaja, hombre, tio!, ara que jo estava disposada, va i es talla. Capullo!. Tinc un amic, el Xordi. Vam anar a fer unes fotos, unes fotos en plan porno, que vam decidir que fariem nusos, despullats, i ens vam animar, ens vam posar com una moto. I ell m'estava masturbant i jo vaig dir: "Bueno, endavant, no?, continúa, però continúa bé". I llavors, el tio es va rajar: "Qué somos amigos". "Doncs si somos amigos, què fas?. Aquí o todas, o nada". Ai, quin corte!, corramos un tupido velo. Jo crec que no va poder el tio, se li van creuar els cables en aquell moment, va ser massa conscient de la relació que teníem d'amistat, quan jo no. Jo estava com una moto i ja està!. No tinc gaire relació amb nois. El meu grup d'amics casi tot són noies i la majoria són homosexuals, con lo qual, estic limitada. Si vulgués tirar-me un tio jo crec que me'n sortiria.

Cada dia al Mario's

A geologia vaig conèixer una noia que venia a classe i vaig quedar penjada, una tia que era molt rara, molt especial, molt a la seva. I resulta que era veïna de davant de casa. Bueno!. Recordo que els meus pares se'n van anar de viatge i, com que des del balcó de

l'habitació veia casa seva, vaig muntar tots els trastos. Allà dinava, dormia... mirava amb els binocles (amb les cortines ben corregudes) i vaig estar controlant els deu dies que van estar de viatge. Fins que al final em vaig decidir, quin morro que vaig tenir, macho!. Un dia li vaig dir: "Escolta, tu i jo som veïnes!". I ella: "Ah sí?". I jo: "Truca'm un dia dona, que anirem de marxa, tal i qual". No em va dir res, fatal. Llavors van venir les festes de la facultat i van aparèixer ella i un amic seu. Ens vam posar a xerrar i el seu amic es va posar amb mi i vam dir: "Què fem aquí dalt?, ens estem avorrint, doncs va anem al Mario's". "Jo porto el cotxe, si voleu us baixo, prenem una copa i després tornem a pujar". I en fi, va ser anar al Mario's i trobar gent amb rollo. Estàvem allà prenent una copitxuela i en Xep, que és aquest noi, se'n va anar al lavabo i amb això que va venir la Georgina i va dir: "Que, sou dos noies?". Dic: 'Sí'. (La Georgina anava una mica borratxa). "Oh! felicitats!", i no se què. I jo: "Ui...". Quina vergonya!.

Vam sortir un parell de mesos amb aquesta noia i anàvem al Mario's. Hi havia molt colorido. Nosaltres no ens fèiem amb aquesta gent. Ens ho miràvem de lluny. Hi havia anat, però no m'agradava. Hi anava els dissabtes amb les meves amigues i fatal... I a partir de llavors em va començar a agradar. A més, la música era la justa que en aquell moment em va entrar bé i m'agradava i vaig ser una fanàtica. I aquell estiu cada dia al Mario's. Va ser molt divertit, perquè hi havia un grupet de noies que estaven tot el rato ballant, i es portaven un rollo que s'ho passaven molt bé. A més, tenien el seu equip de futbol i no sé què. I jugàvem partits, a més, veies que venia gent nova i molt bé, no? I mentrestant, jo estava sortint amb la noia aquesta, amb l'Àngela. Jo tenia ganes d'entrar i de conèixer gent, i no, ens limitem, no?. Però ella volia estar mi... No havia sortit amb cap noi i cap noia. De totes maneres va tenir un rollo, una noche loca amb una noia, que després li va fer molt mal plan, com si no la conegués de res i ja està. Jo vaig ser la primera persona. Li anava al darrera un noi del poble que se suposa que s'havia de casar... I vaig pensar que si continuàvem, jo veia que li podia fer mal. I al cap de dos mesos vam desfer la relació aquesta. Va acabar perquè jo no l'estimava, perquè no era la persona que jo em pensava. Potser em vaig precipitar i a l'anar coneixent en aquesta persona penses: "Ostres! què faig aquí jo amb aquesta persona, no?". I de seguida vaig tallar, i em vaig sentir fatal, perquè no vull fer mal a ningú. I és clar, em sentia fatal en aquella època... Cada cop que sabia que tenia d'anar a classe amb aquella persona doncs...: "Socorro!, no vull anar a classe" (Ja! Ja!). Però bueno al final li vaig dir: "Ei! què tal, què fas, i el teu amic Xep?". Sempre anava amb un altre noi, en Xep. I em deia: "Ah! bé..., bé...". "Doncs bueno, adió!". El que passa que ella estava enamorada de mi i jo en cap moment li vaig proposar cap mena de relació, ella sabia que m'agradava sortir, passar-nos-ho bé, anar de marxa... Suposo que es devia fer una il·lusió i mentres estàvem amb aquella relació vaig conèixer una altra persona i em vaig enamorar, que és la Micaela. I li vaig dir: "Escolta, prou, perquè passa això". I al cap dels anys, quan m'ha explicat com ho va viure (perquè som molt amigues) doncs em va dir que li vaig fer molt de mal. Però ella ja ho sabia a on es va ficar! I tant podria haver-se enamorat ella com jo. I va ser això.

I jo vaig continuar anant al Mario's, no? a veure a la cambrera cada dia. Però era molt estúpid perquè entràvem, anava amb la Júlia, i ens posàvem allà a la barra, i a l'altra punta estaven tot el grupet d'aquestes noies i la cambrera, no? I potser no hi havia ningú, però bueno estàvem xarrant i jo allà controlant. I me digo: "Va, esta noche, esta noche le

digo algo”. I cada nit el mateix. A més a més, vaig deduir que aquesta noia portava un rollo amb una altra noia que estava estudiant a Barcelona. I el dilluns la cambrera tenia el dia lliure, i la noia aquesta la venia a buscar amb el cotxe, i anaven a Barcelona. Oh... i veia, penjada... mirava com anava marxant... se'm queia la baba, (Ja! Ja!), i ja està. I a partir de llavors ha estat el bar de mi vida. Sempre que he sortit he anat al Mario's. I poc a poc, vaig conèixer a la gent de l'ambient. El que passa que jo m'ho mirava molt de fora, saludava, per exemple aquesta noia la Georgina i em preguntava: “¿Oye, esta chica con quien vas es tu amiga o tu hermana?”. I jo li deia: “No, no, somos primas”. Si no anaves de parella amb algú de dintre és difícil entrar. I si més no, jo trobava difícil apropar-me. I el método va ser que anava a la noia que estava allà i li deia: “¿Qué, hay partido la semana que viene?”. “Ah sí?, pués ya vendré a verte. Nos veremos en el Pik-Up”. I anava al Pik-Up i portava la Júlia, que ja estava farta i vèiem el partit o anàvem en un poble del costat a veure-la jugar i ja està. A partir d'aquí ens coneixíem... I el rollo aquest de la Lakmé va estar pst... Potser vaig estar un any i mig super penjada d'una persona que no la coneixia, ni tenia ganes... potser inconscientment valorava que no era la persona que esperava, que no en faria res... Potser ja vaig fer bé de no enmerdar-me. Després l'he conegut i és una tia molt maja però no som compatibles de cap de les maneres. Ens haguéssim fet mal, suposo, o no...

Més endavant van obrir un bar nou, que el portava la germana de la Lakmé i la gent es pensava que seria un bar d'ambient i hi anava molta gent de l'ambient. Allavors, vaig conèixer en aquesta noia, la germana de la Lakmé, i vam estar sortint. Va ser la meva última parella estable. Vam estar potser nou mesos. Una relació bastant jevi. Tot i que a aquesta noia no li agradava barrejar-se amb la gent de l'ambient, però és inevitable. Està en un lloc públic, la gent coneix alguns aspectes de la seva vida... I en ella no li agradava que vingués gent de l'ambient, però tampoc hi podia fer res. I... per mitjà de la noia aquesta vaig conèixer a la seva germana... [Que era la que estava a la barra del Mario's]. A més, la vaig conèixer en un moment que la Lakmé va acabar la relació amb aquella noia del cotxe de Barcelona i estava fatal, fatal la tia. Estava molt borde, es portaven uns piques amb la noia aquella i clar, jo arribava allà, estava allà al mig, i la Micaela: “No, no passa res”. Pensava: “Hosti! quins mal rollos! menos mal que no m'he ficat amb la Lakmé aquesta!”. I després l'he anat coneixent i és un dels meus punts de contacte de Barcelona. I la considero com a amiatat, ella va a su rollo i jo al mio. Representa un tipus molt característic de l'ambient. Té moltes històries i des de que va tallar amb la noia aquesta de Barcelona, que van estar dos anys sortint, ha estat incapaç d'aguantar una relació seriosa i està malament. I va en un altre rollo, però sortim de festes, la truco, ens veiem... no sé. Sóc la seva ex-cunyada. De família.

Juntes com a parella

Amb la Micaela vaig tindre una relació bastant jevi. El que passa, que potser és l'única relació de parella estable que he tingut. Jo recordo que quan la vaig conèixer ella treballava en un bar i ella anava posant música i jo ballava davant d'ella, per ella, no? Fins que un dia li vaig dir: “Escolta, que vull muntar un concert de les Kokonuts, i com que sé que has treballat aquí i allà, i coneixes a mig Lleida, he pensat que em podríes

ajudar i tal". I va dir que sí. Em va donar tota la informació i l'endemà ja tenia la llista de tothom que tenia de trucar. Molt eficientment. Llavors jo, directament li vaig dir: "Bueno, mira, escolta! demà vens a casa a fer un cafè". "Ah! Sí, no sé...". Va anar molt a saco (Ja! Ja!). Sí, sí ... jo en aquella època sortia amb el David, anàvem cada tarda junts, a l'estiu, i anàvem allà a fer la cerveseta, i anàvem al bar de l'ambient junts! Ell sabia que jo era lesbiana. I anava al bar i els tios li tiraven los tejos. Home!, no està molt bo, però és guapetón i simpàtic. I no els hi deia: "No me toques!". Els hi seguia una mica el joc. Fins que llavors els tios ja veien que no responia i ja està. Anàvem al bar de la Micaela els dos junts, però anava a ballar per ella sobretot, i per la seva germana també, al principi... I un dia la Micaela em va invitar al seu pis, que feia poc que l'havia llogat, i vaig treure una ampolla de xampany i la vaig acosar i ja està... (Ja! Ja!). Vaig atacar jo! Home, el primer dia jo!. No anava enlloc aquella tia!. Ja portava molt de temps i la vaig atacar. Bueno, ja m'havia escrit alguna carta, eh? Perquè clar, havia de tallar amb la noia que tenia mig lio i quan vaig haver tallat, doncs me'n vaig amb ella. Llavors, ens vàiem molt sovint, marxàvem a la platja, a Barcelona, havíem anat algun bar de l'ambient juntes, m'havia presentat a les seves amigues, amb les quals també sóc amiga i teníem molt bona relació i ja està.

Ella té un pis i jo em passava molta estona allà, conviviem juntes. El cap de setmana fèiem coses juntes. Entre setmana ens vàiem i fèiem... home, vida de parella no, perquè jo visc amb els meus pares, però compràvem coses juntes, viatges... Ens organitzàvem la vida juntes com a parella. Teníem projectes de futur: "Bueno, quan acabis la carrera, jo també hauré acabat la meva, i ens n'anirem a Barcelona a muntar-nos un pis allà, i podrem fer el que ens roti, i buscar-nos un curro i...". Va ser la primera persona amb qui vaig fer projectes i no va funcionar! (Ja! Ja!). Com sempre passa. Ens estimàvem molt, molt, molt. Però suposo que l'altra persona (és el meu punt de vista), suposo que la Micaela es va agobiar molt. Això de sentir-se lligada amb algú, de seguida fugir. En totes les relacions (no és la primera que ha tingut), sempre ha fugit quan ha vist que algú... S'ho fa anar perquè vagi tot malament, o per fer sentir malament a l'altra persona... han sigut així les seves relacions. Ella té potser quatre anys més que jo. Treballa i estudia. És una noia que des dels divuit s'ha montat la vida ella. Si ha estudiat s'ho ha pagat, ha treballat, ha viscut fora de casa. Se'n va anar a estudiar fora durant una època, ara està aquí, viu amb els seus pares, però es manté ella, s'ha comprat ella un cotxe amb el seu sou... Vull dir que és diferent la seva condició de la meva. Però bueno, si fèiem projectes teníem ganes de complir-los juntes. Però potser no som compatibles. De totes maneres som molt bones amigues, la sento molt propera i és una de les persones que m'estimo moltíssim, i moltes vegades he pensat que si en un futur llunyà, llunyà... si acabem soles, la nostra vida, doncs la podríem compartir juntes, tenir una casa... Però no com a parella. A veure, amb ella he tingut... bueno tinc... un rollo encara... ens estimem molt!, (bueno al menys jo l'estimo). El que passa, que quan veus que una persona no és feliç al teu costat, prefereixo no tenir-la per parella estable i que sigui feliç amb una altra persona. I si acabem de velletes juntes, en un pis explicant-nos les històries no serà com a parella, segurament dormirem juntes de tant en tant, però seguirà enamorant-se i jo també.

Bueno jo sortia amb la Xènia, la Xatika, però era una relació d'amigues, amantes, i ja està. Llavors em vaig fixar amb la Micaela. La Micaela treballava en un bar, llavors anàvem sovint en aquell bar fins que bueno, jo tenia en el cap muntar un concert de les

Kokonuts, i li vaig demanar ajuda i em va ajudar. Després la vaig invitar a pendre un cafè a casa, i després d'un cafè ve un altre cafè. Anava jo a veure-la al bar i xerràvem fins que un dia em va invitar a casa seva. Bueno, ella abans ja m'havia escrit cartes explicant el que sentia i que li agradava. Jo també li vaig dir que m'agradava però que estava ficada amb una altra relació i que no m'agradaria fer mal a la gent i tallar amb aquella relació. Vaig tallar amb la Xènia i després vam estar uns dies veient-nos. La Micaela em va invitar a casa seva, perquè havia llogat un pis i l'estrenava, i em va invitar una tarda a fer un cafè. Total que el cafè va ser un xampany, i la vaig atacar. I ja està, en vam enrollar i vam ser parella una bona època. Sortíem i cada cap de setmana organitzàvem un viatge, una sortida, o si teníem d'estudiar jo anava al seu pis a estudiar. Estava bé, perquè fèiem vida de parella. Compartia pis amb una altra noia que ho sabia tot. Suposo que li feia gràcia, perquè ens va agafar en l'època de l'enamorament i estàvem molt enganxades. I la noia aquesta sempre venia cap allà, a despertar-nos, xerràvem amb ella, muy maja. I fèiem això, una vida com de parella hetero.

Ens vèiem entre setmana, jo anava al seu treball i viceversa. Vam fer algun viatge, anàvem a la platja, a Barcelona tot sovint, a bars de l'ambient. Perquè aquí, a part que és Lleida, la Micaela és bastant reticent a ajuntar-se amb gent de l'ambient aquí, doncs... en primer lloc perquè, ella no ha acceptat mai el ser lesbiana i en segon lloc perquè ella posa com excusa sempre que té una professió, que no vol xismorreos. Jo crec que en el fondo ella no ha acceptat mai del tot que li agraden les dones. A Lleida, tothom en va ple que la Micaela és així. Jo crec que no es surt de l'armari fins que una persona ho té clar que és així i ho accepta. I llavors, al cap d'una temporada, ja te dic, anàvem molt a Barcelona, jo crec que jugàvem una mica a seduir a altra gent, però sense enrrollar-te. Al principi no hi havien gelos, perquè estàvem jugant i ja està i després va anar malament perquè la Micaela no es volia lligar o té por a lligar-se amb alguna persona... Després van ser discussions, mals rollos fins que al final jo li vaig dir que me l'estimava molt i suposo que ella m'estimava molt, però que prefereixo no estar tant a la vora d'algú i, en canvi, estar bé. No puc estar malament amb la persona que estimo i era l'elecció, estar juntes i males cares... Ja vaig tallar un cop i al cap de no res vam tornar a sortir (Ja! Ja!), i la segona vegada ja vaig dir que bueno. Ho vaig dir jo, perquè ella no decidia res i prou de mals rollos i perfecte ja està. [Va durar] nou mesos.

Gent que té 'potencial'

Amb la Micaela vam acabar bastant malament, perquè un cop tallada la relació doncs ens continuàvem veient. Com una relació d'amigues i no ens vam separar espaiament ni temporalment. I a llavors doncs, com amigues anàvem de marxa juntes a l'ambient de Barcelona i va aparèixer una noia que n'estava de la Micaela, i ella suposo que també i a mi em va agafar molt mal rollo pel fet de com va anar la situació i pel fet de que la Micaela, en un moment donat, doncs em feia un plan que jo considerava que m'havia fallat com amiga. I a partir de llavors, vam decidir per mutu acuerdo, una temporada sense veure'ns i sense dir res, jo intentant esborrar i ella mantenint una altra relació amb una altra noia. I jo m'havia fixat amb una noia. Sempre em fixo amb gent interessant, que té potencial. I en aquell moment em vaig fixar amb una companya del futbol. Primer ens

vam conèixer, vaig veure que era una persona molt maja en el sentit de que si jo li comentés que era lesbiana no em faria un paper raro, que per ella no seria un problema. I fins i tot, jo vaig arribar a mal interpretar algunes mirades o algun joc. Suposo que van ser mal interpretats. I ens vam seguir veient, potser fins a Setmana Santa i bueno, com que ens vam fer amigues, i érem molt amigues, doncs vam estar uns dies, com si ens haguéssim conegut de tota la vida, jo em sentia molt bé i suposo que l'altra persona també. I en un moment donat jo li vaig dir (va ser curiós, perquè no havíem parlat mai de la relació amb parelles, no? Havíem parlat des de religió a lo que sigui tots els temes possibles), i bueno, un dia vam anar a sopar a casa seva i em sembla que vaig ser jo que vaig treure el tema. I li vaig dir que si en aquell moment sortia amb algú. Em semblava que era una mica estúpid, perquè potser portàvem sis dies xerrant de tot i anàvem deixant aquest tema per l'últim. (Ja! Ja!) I l'altra noia ja sabia la meva condició, i llavors em va dir que no, que havia estat sortint amb un noi, que era més gran que ella, que se l'estimava molt, però que no havia sortit bé. Ella em va preguntar si jo sortia amb algú i jo li vaig dir que no, que estava soltera i que no havia tingut mai cap nòvio. I ella es va quedar, ah! (Ja! Ja!) Però en canvi havia tingut parelles noies. I bueno no em va fer cap plan de: "¡Ah!, ¡Socorro, no me toques!". De fet jo no sabia si ella sabia que jo era lesbiana. El que si sabia era que ella em respondria bé, que encara que no passés res la podria tenir com amiga, i que no em faria un paper raro. I en aquell moment, doncs ho vaig veure. A més a més, algun cop havíem sortit de marxa amb les meves amigues, i bueno jo crec que algunes d'elles tenen bastant potencial i si ets una mica receptiva captes a la gent de què va.

I la situació d'ara possiblement és aquesta. Mantinc la relació amb aquesta noia i, bueno, és que jo me l'estimo molt aquesta persona, per a mi la Juju és no sé... A totes les persones els fico un renom. Sí, per a mi és el costum. Quan era més jove, que t'has d'amagar els noms de la gent, doncs ja vaig començar a posar motes, perquè solsament la gent que ho sapigués m'entengués i jo mateixa, si escric algo m'entenc. La Juju, ve d'una pel·lícula de lesbianes. Una de la Woopy que anava del sida: "*Sólo ellas, los chicos a un lado*". Doncs en un moment donat de la pel·lícula li pregunten a la Woopy quan era petita com anomenaven el sexe femení, la vagina, no? I llavors l'altra li diu que li deia la concha. I ella li deia que li deien juju o sisi. I com que el sisi no em va agradar, i el juju sí, doncs amb plan així. De fet no és sols la Xell, la Juju, també la Xènia, són gent que m'estimo, però bueno sempre que penso amb Juju és la Xell. Quins més apodos? A la Micaela, és que no li he posat mai! La Lakmé, la Xina, la Xatika, la Mama Montse... Vé d'una cançó que diu: "Mama Montse fes-me gran, que les mirades de la gent siguin d'enveja". Perquè quan la vam conèixer, doncs ella és més gran i la gent deia: "¡Ui! Pepa! no t'hi fiquis aquí!". I llavors cantàvem aquesta cançó. Home, a Barcelona hi ha molta gent, la Voladora, la Mouglic...

Se m'ha despertat la vena maternal

Ara ja et dic, tinc un parell d'amants i mantinc relacions amb la Juju i amb la Micaela. No és el meu estat ideal, jo m'estimo més tenir una persona para mi solita (Ja! Ja!). Sí, sí, a més la Micaela ara està soltera i si més no... Jo no em vull amagar, hi ha molta gent al

món. Jo crec que a les dos les estimo molt, molt, molt. El què passa que amb la Micaela prefereixo tenir-la molt a la vora, però no mantindre una relació de parella. I amb la Xell, suposo que ens estimarem sempre. Ara, d'aquí a que mantinguem relacions sexuals suposo que arribarà un dia que s'acabarà perquè l'una o l'altra... En un futur m'agradaria trobar parella, fer coses juntes, m'agradaria educar, tenir un nen. M'agradaria ser mare i no m'importaria ser jo. Jo crec que a partir dels meus nebots, se m'ha despertat una vena maternal. A més, els hi fotu comentaris i m'agrada la reacció que tenen.

Bueno, la Micaela em té com una bona amiga, algú amb qui ella pot xerrar. Jo crec que li aporto un punt de vista molt diferent. Xerrem de moltes coses de la vida professional i també si ella està amb alguna persona, comentàvem com estàvem, el què sentíem, les pors... Jo crec que em té molta confiança, com una bona amiga i en el fons, encara es pensa que estic enamoradíssima d'ella i li agrada molt seduir-me alguna nit i acabar juntes. I per la Xell, jo crec que d'alguna forma em té com una amiga, però les necessitats que tenim són diferents. Jo crec que, potser el punt fort o diferent és que ella està segura de que jo sóc la seva amiga i no li fallaré mai i és estranya la relació, que jo en un moment la pugui apoiar tant com una mare a una filla. Li dono seguretat i com amiga me l'estimo molt! Com amant, no sé, suposo que és la part tendra d'una relació sexual. No crec que estigui sempre satisfeta. Ja te dic és molt tendra. Potser no busca la satisfacció sexual, sinó estar bé amb una persona. Suposo que ella ha descobert una part seva que no tenia present i jo li he descobert. Però som bones amigues. És que en cada persona has arribat en un nivell de confiança o un nivell de... Per exemple amb la Xatika era sexe i era satisfactori com a sexe. Suposo que quan hi ha confiança xerres més i li demanes: "Doncs, m'agrada això". I en canvi, amb ella xerràvem menys. Amb la Micaela hi havien els dos aspectes, xerrar i sexualitat. I amb la Xell poder no hi ha un component tant fort de sexe, perquè jo crec que ella no sap..., li costa intuir no sap el que jo espero d'una relació sexual i de vegades em fa gràcia, perquè la clau està en un mateix com a dona, disfrutar del que t'agrada i experimentar. És una relació molt tendra, fins i tot, és casi coreogràfica. A mi em desperta molt altres sentits, les olors... Cada relació és diferent. Jo ja dic, que la meva relació ideal amb una altra persona és de monogàmia o d'amistat-amant. Quan hi ha una tercera persona jo pateixo. No, no hi ha una diferència si és home o dona, per a res. De fet he estat l'amant d'altres noies que han sortit amb noies i he patit igual per la noia com puc patir pel company de la Xell. El que passa que no espero jo que surti una relació estable entre ella i jo i m'ho agafó una mica... Potser hi haurà un dia que li diré doncs que m'he enamorat d'una altra persona. Hi ha un parell de noches locas, però hi correm un tupido velo, passo! Està bé, perquè no només he mantingut relacions de parella, sinó que he tingut un que altre contacte sexual esporàdic. Que no tots han anat bé, que no és el meu estat ideal i que després d'una relació d'aquestes m'he sentit molt buida. No, no, o sinó seria un pendón, o no, però no em satisfà. Prefereixo conèixer a la persona i arribar a fer algo.

Encetar una relació amb algú que no és del rollo, a mi personalment em fa molta mandra, passo! Les relacions que he tingut amb noies heterosexuales (és que amb la primera relació que vaig tenir he sortit ben escaldada) i llavors, doncs no em faré convertidora de ningú. Si veig que una persona ho pot acceptar, potser sí. Però si té conflictes per això, doncs no, nanain! I és normal, o no? Jo crec que si estàs a dintre de l'ambient és més

normal relacionar-te amb aquesta gent. Però bueno hi ha de tot. El que passa és que les relacions amb noies heterosexuales... acabes putejada. I de fet, quan elles tenen relacions amb altres nois no ho accepten, no es volen separar ni divorciar dels seus marits, els hi representa un problema, tenen fills. I el paper de la otra és bastant avorrit!. Conec casos per exemple de que hagin deixat els marits i que s'hagin agafat els crios i anat a viure amb una noia homosexual. L'últim cas que sé no va gaire bé. Els anteriors... hi ha hagut de tot. Jo crec que lo important és que l'altra persona accepti la seva part, accepti que és lesbiana, o que en un moment determinat pot estimar a una dona. I llavors els altres conflictes vindran, com a qualsevol altra parella, però si parteixes d'aquí, ja tens molt de guanyat. Jo coneixo relacions de noies que són la otra, la otra de matrimonis. "Somos lesbianas, però no somos tontas". De fet, no haurien d'aguantar aquelles noies el que aguanten, però cadascú fa el que pot! El marit no s'entera de res és l'último. No t'estic parlant d'un menage a trois, sinó d'una relació de tres i que el marit no s'enteri, com n'hi han dos-mil. El que passa és que bueno, jo conec, tinc amigues que estan visquent relacions amb dones casades i bueno, van fatal perquè les casades tenen la paella pel mànec, fan el que volen, així de clar! Trios?, jo ho trobo bastant reticents, a més, jo crec que abans s'enrollaran dues noies heterosexuales amb un tio pel morbo de provar, que no pas una noia lesbiana. A mi si m'ho demanessin algú d'anar al llit amb la seva parella diria: "Quina jeta! Passo!". No sé...

Ara prefereixo acabar la carrera, decidir què faig, a on me poso a viure, on m'instal·lo, amb qui visc i ja està. I en un futur més llunyà m'agradaria tenir una parella estable, i fins i tot, plantejar l'opció de tenir fills... Ara, es criarien en una ciutat gran, en l'anonimat. És una pena, però s'ha de pagar aquest preu!. Perquè als pobles, encara que hi han cases que es mor el pare i els nens viuen amb dones, la mare, la tieta... Doncs jo crec que a nosaltres ens tractarien de bruixes. No sé, potser perquè tinc prejudicis pel poble, però em sembla molt que la gent és molt crua. Hauríem d'anar a viure en una ciutat gran. Fins i tot, els veïns, depèn dels veïns. Quan tingui parella o jo que sé potser no tindrè mai una parella per viure i tenir un fill. Però, en el cas que es dongui, jo li proposaré, si és la persona adequada de tindre'l o d'adoptar-lo. I si a cap de les dues ens apeteix en aquell moment doncs i en el cas que el vulgui tindre jo, doncs recorrirè en els buits legals sobre l'inseminació artificial. De fet, m'agradaria que el pare fos algú conegut, encara que sigués molt descabellat, dir-li amb algun noi que jo confio, que fos del rollo, que sàpiga que hi pots confiar. El que passa que els posses en un problema i en tot cas, des de luego no me'l tiraré, o no me'l follaré o no em follará ell (Ja! Ja!) No sé, millor passar pel quiròfano. Però jo si..., crec que de vegades he llegit articles, per exemple, de mares que tenen fills i com ho viuen ells. Articles que ho explicava una filla, que sa mare era així. I crec que al revés, si hagués de suposar uns problemes, no els tindria. Per a mi és viure una altra realitat. Per mi, és viure una altra època de la vida que se'n pot treure profit... He pensat en el fet de que, bueno, si no trobés la parella o la persona adequada, d'adoptar. Però crec que no ho faria, crec que primer em dedicaria a estimar als meus nebots que embarcar-me jo sola. Podria suposar una càrrega pels demés. Tenir una obligació pels meus pares si a mi em passés alguna cosa.

Molt jotita estava jo

Jo crec que cal dir que des dels tres anys jo sempre m'he masturbat molt, molt... Jo recordo que em deien: "Esto no se hace, esto no se toca". Ma mare m'enganxava sempre. I cada nit, abans d'anar a dormir em masturbava fins que quedava rebentada. Moltes vegades encara ho faig. Masturbar-se és bo, i cremes calories... o... quan estic molt nerviosa, estic molt activa sexualment, tingui o no parella. Si per exemple hi ha l'època d'exàmens i em poso nerviosa, doncs mira... Ho vaig descobrir jo sola, no m'ho va ensenyar ningú. I em donava plaer i m'agradava i ho feia i ja està. I després, que veus que creixes i que tens parella, doncs primer el sexe anava lligat a emocions. Jo tenia d'estar molt enamorada d'aquella persona. Després he portat relacions que no, que ens portàvem molt bé al llit amb aquella persona o simplement que aquell dia estava molt feliç i molt joter i ... m'enrollava amb algú. Abans als homosexuals se'ls deia jotos, jotitos. Pues eso, molt jotita estava jo. Que jo recordi dos rollos de nit així, en una noche loca. I després... una relació sense estar enamorada, dos. I les altres dos estant enamorada... ¡Ay, ya no me acuerdo...! (Ja! Ja!).

Jo crec que d'orgasmes a mi mateixa fa relativament poc, no? Potser des de que vaig conèixer a una persona, la Micaela, que em va ajudar molt, a conèixer el meu cos, a controlar-lo. És una de les persones que en temes de sexualitat doncs, he après molt, moltíssim. Ara crec que domino bastant més, fins i tot, jo que sé, la musculatura, les posicions, anar a buscar el plaer i mantindre un ritme, i mantindre aquest ritme molta estona. Amb la Micaela, un dia vam estar, home, no et diré que tota l'estona follant, però trenta hores al llit. Vaig arribar a experimentar molt sexualment. Hosti!, pots estar tanta estona continuament provocant-te orgasmes! Dius buff!... Bueno... encarregant pizzas (Ja! Ja!). Hosti! Era una passada, t'ho juro. Ens va donar la venada. Ella em va donar molt de plaer i potser jo en ella no tant. I era això, no el tipus de sexe de donar un orgasme i ja està. És el saber estar a dalt molta estona, no? I no sé... així és com va anar la primera sexualitat.

Jo crec que l'ambient es defineix per bastant tomateo. Tomateo és... te n'adones del tomateo quan surts amb una noia que ha estat amb una altra noia que és ex teva, que ha anat amb la veïna (Ja! ja!). Hòstia! Quin merder! Penses que tanta confiança fa fàstic i entre nosaltres, doncs les relacions no solen durar molt. El cicle és conèixer a una persona, quedar-se enamoradíssima, la passió dels primers mesos, després la cosa va descendint, fins i tot, les relacions sexuals no es donen amb tanta freqüència com es poden donar amb heterosexuales, i potser passes èpoques en las que, no és que no vulguis però, sense cap necessitat de tenir relacions sexuals... I llavors, normalment, sempre apareix algú i l'altra persona es queda enamorat i és trenca la relació. De fet, personalment, relacions estables de molts anys només en conec dos. Un, en que els rols estan molt marcats, bueno aquella noia va de tio, porta els pantalons, el cotxe, va a treballar i l'altra fa de mamà, dona de la casa. O relacions que són de parella molt lliberals, conviuen juntes, però el cap de setmana se'n van cada una al seu rollo, i això funciona!. Potser és la relació perfecta... Hauria de ser la relació perfecta.

Jo crec que tota persona tenim un ying i un yang, lo masculí i lo femení, lo bo i lo dolent, tenim extrems. En el moment que coneixes algú que té més desenvolupat un extrem o un

altre, tu adoptes el contrari, o potencies el contrari. Jo, personalment, crec que no funcionaria amb una parella si desenvolupés el rol o molt de dona o molt d'home. El rol passiu-actiu, no m'identifico en cap del dos. Bàsicament, em busco parelles que en un moment donat es deixin portar, com en un altre, agafin i prenguin la decisió, ara tirem per aquí, o fem això o allò. Llavors, t'he dit les parelles que jo visc i més duren són les que tenen els rols molt, molt marcats. Potser seria ideal portar una relació així. Per això m'ha agradat... Si hagués tingut una relació tal i com marca la societat, m'hagués casat, hagués tingut fills, hagués treballat, o no, per cuidar els crios. Cada persona té un tant per cent de cada i ja està. Potser potencies més la part que a l'altra li manca.

El més destacable és el fet de les múltiples relacions que hi han hagut de parella entre les noies i com han deixat que afecti. Per exemple, si una noia ha tingut relacions amb una altra i no es traga amb la seva actual parella, allavors tots els de la seva banda ja no es traguen. Per rolls que dius, però bueno! Per lios i per estar tothom interrelacionat. Jo crec que és la característica més destacable. Jo crec que per veure la pel·lícula del Star Treck, no crec que és l'única, en un grup d'escola o de facultat. Sobre dotze persones, pot ser que es dongui el cas de que tothom a sortit amb tothom, però en altres grups no crec que es dongui. Som dones i som geloses, possessives i no ens agrada que ens vinguin a molestar. Fins i tot, quan tens parelles deixes d'anar a l'ambient durant molt de temps, perquè no et l'única, no l'única a tu pareja o perquè no violen tu intimitat. I quan estàs dintre d'ambient, doncs la gent és molt oberta, expliques i les intimitats corren!. Bueno, potser sí, tothom sap el que passa i els lios i tot. Noies assídues. (no et parlo de parelles, que surten un cop cada mes), noies assídues a l'ambient la referència que tinc és una festa, una festa que vam fer de cumpleanys al Giorgio's i potser érem unes vint o trenta noies. I si afegim totes les parelles que hi han a casa seva, doncs potser unes cinquanta. I bueno, un dia vam fer una llista, per catxondeo, amb un grup d'amigues: "Aquella ho pot ser, aquella té una pluma que no veas, a aquella se li nota", potser vam fer vuitanta noies entre conegudes i altres de molt probables.

Entrar a l'ambient

Després jo, el que sí vaig fer, al voltant dels divuit anys, va ser anar a Barcelona a enterar-me d'associacions, organitzacions, de bars, de tot: "Ara ja sóc grandeta i més val estar informada que no". I em vaig recórrer tot el que hi havia. M'interessa per saber com és l'ambient. Entrar a l'ambient és difícil... El que passa és que si no, estàs vivint a Barcelona no pots formar un grup de treball i això. Va ser qüestió d'agafar el llistin telefònic, buscar adreces. Potser per algo de la tele em vaig assabentar del Casal Lambda i devia buscar al llistin telefònic l'adreça. Al Casal hi vaig anar, els hi vaig demanar informació, em van donar una llista en que estaven totes les organitzacions i vaig mirar organització per organització. Algun cop, doncs, tenia de baixar i quedar-me a dormir. Vull dir que als divuit anys, anar a passar dos dies a Barcelona, m'era bastant difícil i no ho podia fer molt sovint. Llavors la Júlia, que era l'amiga, (vull dir que llavors no manteníem relació), em va acompanyar un parell de cops. Ella es va agobiar molt, molt. I clar, no anàvem enlloc, suposo que fèiem pinta de parella i no vam conèixer a ningú.

Llavors la Júlia em va dir que ja estava farta de fer de tieta de lesbiana i que em busqués la vida i por aquell entonces va ser el lio de l'Àngela...

Hi han organitzacions mixtes, hi ha el Casal Lambda, en teoria és mixte, però tot és de nois, hi ha una publicació sobre les noies, inclou una vegada articles sobre les noies, i sempre són noies que diuen: "Eh! que som noies!, veniu no?". No sé... però no sé perquè les noies de Barcelona no... potser ho associen molt als nois... i no volen entrar... Després hi ha la Coordinadora Gai-Lesbiana, hi han dos grups: un específic de noies, el Lesbos, i un per a joves i llavors hi han nois i noies. Després hi ha la Fagc, però no... és un grup de cristians. Hi ha un grup de dones que es diu Laberint, és una publicació així que es fa de dones, només a Catalunya i arriba molta informació de fora. Elles sempre van a la trobada de llibres de dones feministes i van a donar a conèixer la seva publicació. I després hi ha l'Antro, que és aquest local-centre pseudobar. No hi he estat mai. Són de dones, hi han bastantes estrangeres. Són les que organitzen les festes, la del Ballet, i a part es fan festes en aquest local. També hi ha Ca La Dona. És un, és un pis subvencionat per l'Ajuntament o la Diputació de Barcelona. Hi han diferents grups de dones, hi han travestis... mares solteres... i un grup és de "Feministes Lesbianes de Catalunya". Elles tenen una publicació que es diu Tribades, però és irregular aquesta publicació. Surt quan els hi rota. I abans a Ca La Dona existia un grup que es deia L'Eix Violeta, que eren de politiquero i manifestacions, i es va desfer. I un altre grup que es deia Grup Lesbià, que són les partidaries de la Sonia de Acosta. Ella era una de les directores de la Coordinadora Gai-Lesbiana. Va haver-hi un mal rollo i ella va organitzar un altre grup... no sé quan es reuneixen. I em sembla que ja està.

I aquí [a Lleida], van fer un grup nou, van fer una xerrada, però pel que he vist són tot tios. Són un grup de nois que van al Marco's que és l'after de l'ambient després de les discos, però sempre hi han hagut nois. Després també tenim El Giorgio's. És el bar típic de l'ambient i majoritàriament també hi han nois... Està darrera dels Cinema's, aquest carrer... no sé. I el que passa és que el Giorgio's, és aquest bar que per exemple fem el cumpleanys de tal, no? I llavors s'organitza un grup de noies. Sempre som les mateixes, i anem allà i estem nois i noies. El que passa és que l'últim dia, per exemple, (als nois no els hi agrada massa es veu) o el que sigui. I fins i tot, estàvem ballant en un moment determinat, i ve un tio i comença: "Bueno, ¿dónde habéis aparcado los camiones?". Em vaig quedar així... què faig?, li trenco la cara o...? El que passa, que era un tio bastant matador, i vaig pensar que no és plan de muntar... i vaig deixar-ho estar. I l'altra noia és molt diplomàtica i tal: "¿Por qué dices esto?" I vaig dir bueno queda't aquí xata, que jo foto el camp. Si vols aguantar!, que jo no tinc ganes de barallar-me amb ningú. Hosti! Em va xafar la festa... però. Hi ha un equip de futbol de noies... Bueno tot això és el que jo conec, i com que son cercles molt tancats, suposo que existiran grups de sis, vuit, deu noies que són parelles entre elles i van al seu rollo, sempre que siguin totes o infermeres, o que es coneguin de la feina i fan vida juntes, més de casa.

Les associacions me les conec totes, o casi totes les de fora. De Barcelona, exclusives de dones n'hi han poques. I d'aquí, actualment només n'hi ha una, que es diu Eagle, i bàsicament està format per nois, con lo qual, poca cosa pots... Són un grup de nois que van al bar d'ambient i llavors es volen obrir, fins i tot, demanen la participació de les dones, i com sempre doncs ningú s'hi ha ficat ni ningú s'hi ficarà. Primer, perquè hi han problemes de discriminació, fins i tot a dintre, segon, perquè a la gent no els hi agrada

que els etiquetin i jo crec que les dones tenim bastanta culpa. El que passa és això, que si t'emmerdes, Lleida és quasibé un poble. [Els gais] dintre el que cap, a la societat estan mal vistos, però existeixen el que passa que les lesbianes no existim. A més jo crec que si féssim un porcentage de potser... de noies potser lesbianes en trobaríem poques, però si ho féssim de noies que han tingut relacions sexuals amb altres noies crec que la gent es quedaria bastant parada. El que passa que són coses d'una època, d'una amistat que passen. Jo no vull ser així passo. "Lo niego todo, me caso con el primero que llega, tengo hijos". Estic seguríssima que hi han moltes, moltes noies que potencialment podrien haver sigut lesbianes, però per por al retràs a la societat no ho són. No crec que Lleida sorgeixi mai, o la Lleida actual, un grup de polítiqueo. Hauran de venir les noies de Barcelona a fer les manifestacions, perquè nosaltres no ens mourem, o ho disfraçaran en feminisme o grups culturals o equips d'esport.

Tinc amigues de l'ambient, el que passa que no visc una vida d'ambient. Sempre he estat una persona satèl·lit dins de l'ambient. Conec alguna gent de l'ambient, quan m'apeteix hi vaig. Les meves amistats, els meus amics íntims, la majoria són dones homosexuals, el que passa és que no vivim potser som un grup massa petit per ser ambient som quatre o cinc persones que xerrem, que anem a casa... A més, en aquest grup sempre hi han persones que són heterossexuals o bisexuals. Potser perquè no tinc coses amb comú amb aquest gran cercle de gent. Tinc coses en comú amb una, dos o tres persones amb les quals hi puc parlar de l'ambient' com d'art, cinema, sexe, política i religió. Allavors amb aquestes persones que m'hi trobo bé doncs xerres. En canvi, hi han altres persones, que ni em van ni em venen, que potser no em cauen bé o són molt diferents i no m'hi fico, perquè no m'apeteix. I crear-me un grup jo, un ambient, i dir: "Bueno voy a reunir a todas mis amigas y siempre salimos juntas...", doncs... També tinc amics hetero i també m'apeteix sortir amb ells i tothom me respecta i de vegades les converses són diferents de les típiques. A més, estar sempre dintre de l'ambient crema molt, perquè tot som dones, llavors totes les qualitats s'accentuen molt hi han molts gelos, molta seducció hi ha molta... A mi no... per viure-ho cada dia passo!

En comparació amb Barcelona o Madrid, a Lleida no hi ha res, però bueno hi han cercles, grups d'amistats. Hi han noies que et miren i penses: "Ostres!"... Jo m'hi he trobat! que m'agradaria conèixer algú, per poder desenvolupar, per poder saber, per trobar parella o portar la teva parella... La setmana passada vam sortir amb la Georgina i vam conèixer dues noies en parella i estaven supercontentes perquè havien quedat, però nosaltres no som res de l'altre món las de Llérida. Som un grup de gent que ens reunim, però potser sí que hi ha un grup de gent que ens mira, ens veu i els agradaria aproximar-se (perquè jo m'hi he trobat en aquesta situació). Però allavors és difícil, perquè clar, fa por. És com si t'agradés la pintura i coneguessis un barri on hi haguessin molt bons pintors i llavors sempre xerressin d'això. I anar allà: "¿Oye, tu eres lesbiana?", em sembla molt absurd. Trobo que en ciutats com Lleida costa molt. Ha de ser que algú t'adopti o amb alguna relació. Sinó, has d'anar a Barcelona. Com a bàsic, pel meu grup d'amistats són les del pis. A més a més, hi viuen quatre noies i tres són del rollo i dos són parella. I com a nivell cares en fora, han existit bars, però jo crec que funciona més com a grup d'amistats. Si un dia es fa un sopar en una casa i som quinze o vint noies, llavors decidirem un bar i resulta que tindrà ambient (Ja! ja!). Hi ha un bar típic d'ambient, ambient, però sempre hi van nois. A mi no m'apeteix gaire anar-hi, perquè fins i tot ells

són bastant discriminadors, misògins. Sí, jo estic millor al Mario's, que hi veus de tot, el jipi, el punk, el jonky, la pija, el pijo i ja està, ho prefereixo.

Les cases de la gent normalment solen ser pisos de noies que viuen en parella, con lo cual son hogares muy dignos. I potser perquè em relaciono amb gent que tenen els mateixos gustos que jo, doncs m'agraden les seves cases o m'hi trobo bé. Són cases normals com qualsevol pis: si són estudiants seran cases d'estudiants, si són parella, doncs s'intentarà arreclar més, la gent és més detallista i... Es poden crear ambients, per exemple, molt sensuals: tindre a la taula un bon manjar, un bon vi, cremar inciens per ambientar, tot això. Però jo a totes les cases de noies en parella que he anat són molt acollidores. Es veu que t'hi trobes bé. Són còmodes i pràctiques a la vegada. Tampoc no arriben els calers per tindre una mansió (Ja! ja!).

Molt colorido

L'any 96, la germana de la Micaela, que és la Lakmé, se'n va anar a viure a Barcelona. I llavors, nosaltres hi anàvem els caps de setmana. La Lakmé de seguida es va fer famosa, es va moure per Barcelona, per l'ambient i va conèixer molta gent. Nosaltres mitjançant ella també, vam conèixer un grup de gent. La Micaela encara hi va amb elles, jo no tant. No hi baixo a Barcelona, però de tant en tant, ens truquem i mantenim el contacte. Hi ha molta gent de Lleida que organitza sortides excursions així tipo Insero i anem a Barcelona.

El que fem ara, si algun dia anem a Barcelona de marxa, és anar a algun lloc d''ambient'. Ara es fan festes molt bones, perquè aquests locals normalment són molt petits i sempre et trobes la mateixa gent. Ara hi ha un grup de dones que organitzen una festa al mes i hi ha un bar una mica més grandet i allò s'omple de gent, de noies de tot tipus, de totes les races... Hi ha molt de colorido, i fins i tot, havien organitzat algun concert, alguna actuació, està molt, molt bé. És lo millor que hi ha a Barcelona, les festes. Jo crec que lo altre crema una mica, perquè jo conec un grup de noies de Barcelona que cada cap de setmana van allà. Hi ha el que sempre ha estat de dones, el més típic i el de més nom, que ha estat obert inclús en l'època del Franco: és el Delfin's. Ho porta una noia que li diuen Delfina, però que no s'ho diu, una dona ja gran i hi van més aviat, ara ja no tant, però hi han anat dones més grans. L'altre dia em comentaven que hi havia prostitutes que havien anat allà i això ho desconeixia. Havien arribat allà dones femenines, molt femenines, i es posaven a la barra. No sé... prostitutes de lesbianes. No ho sabia. I l'altre dia m'ho estaven explicant gent de Barcelona i dic: 'Hòstia!, que curios!'. I el Delfin's és el lloc més típic. Entres, hi ha una pista petita, els lavabos, a dalt hi ha un reservat, és l'únic lloc que coneixo que hi ha un reservat, bueno, un parell de sofàs, fa molta gràcia i després hi ha un billar, està molt mal col·locat. Un dia va caure una bola escales avall a la pista de ball (Ja! Ja!). Després hi ha el Luka's, és un local també bastant petit, està a la vora de la Diagonal i és de porta tancada. El Delfin's també. Tu truques a la porta. Miren, i si veuen que ets noia et deixen entrar i si ets noi et miren i diuen: 'Bueno, i tu de quin rollo vas?'. I moltes vegades ha tingut que sortir la Susana, que és la cambrera, a dir que no, perquè hi van tios en plan de juerga... Però bueno, jo crec que està bé, perquè o si no pot haver-

hi mal rollos. Després hi ha la típica parella, sempre que hi he anat hi ha la típica parella, noi i noia, que van a mirar, suposo que a lligar. I no crec que hagin trobat mai a ningú. Tu ho comentes amb gent, no?. “Pues sí, a mi m’ho van dir un dia”. “I?”. “Ah, no!, si hi ha un tio no!”. I algun noi gai també, perquè hi ha un noi que punxa discos que deu ser del rollo potser, i hi va un amic seu, i estan parlant amb tu... I va ser divertit perquè el primer cop que hi vam anar amb la Júlia, arribem i se’ns posa un tio al costat i vengal!, que s’havia enamorat de mi. Jo dic: “Me cagon la mar!, un dia que vinc a un bar del rollo i em passa això a mi!”. I: “Com et dius?”, i “a on aniràs després?”. I al final jo li vaig dir: “Per què et penses que estic aquí? Aquesta noia és la meva parella, i paso!” (Ja! Ja!). I él entonces: “Oh!, és que conec una noia i...”. Pobre noi!. “Doncs bueno, ja me la presentaràs...”. Pensava: “Tio, rascas molt poc, eh?”. Després han obert un altre bar que es diu Biliti’s. Cada any apareix un bar nou, que es posa molt de moda i després falla, s’abandona i ja està. Hi ha hagut el Moncho’s, el Distint’s. Després hi ha discoteques, la Boca’s que es de noies solsament, hi ha el Pablo’s que canvia cada dia de nom aquest, que és mixte. Suposo que les dones no som bona clientela perquè el cicle que portem no és com el dels tios. Els tios van a buscar rollo i no es queden amb una parella. En canvi, allà coneixes gent, tens parella, estàs mesos o els dies que estiguis i després tornes. No sé, no és perquè no hi haguin moltes dones, no sé... sinó perquè crema molt anar cada dissabte al mateix. Veus molta gent gran a buscar, i fins i tot, dones que van allà en busca... hòstia! A més a més, hi ha gent que van d’alcohol i queden demacrades! Potser sí que hi van cada dissabte per si troben a la seva parella ideal i no la troben, no sé. Però bueno, és divertit anar-hi en grup.

La setmana passada vam anar a la festa aquesta del Antro’s. Es un local que hi ha. L’organitzen unes noies que tenen un centre cultural- bar, tot junt, L’Illa i vas allà... Hi vam anar cinc noies de Lleida. Després trobes més gent. Trobes a gent de Barcelona, de Manresa... Érem tres noies, de tres ciutats diferents, que érem ex de la mateixa persona (Ja! Ja!). Vam fer un cachondeo de les convencions de les ex, però no... no... i ja està. Allà xerres amb la gent, coneixes, i si tens ocasió també hi ha la possibilitat de passar la nit amb algú. Hi ha molt joc de mirades, cosa que en un altre bar no hi és això. Molta gent controla... pum... pum... pum! A veure... molta gent allà a l’acecho. I si tu vas al teu rollo i vas amb molta gent... res... Però o sinó diries buff!. Jo crec que hi ha gent que s’ho pot pendre malament, que et mirin tant. De fet vam quedar amb una gent, que no entenen les altres noies, d’aquí Lleida, que es van apuntar a la juerga jotera aquesta i jo pensava: “Ai...ai...ai! Que estallem!, d’aquí sortiran escaldades o no aguantaran”. Però, que va! Les ties a la mitat de la pista, allí les cinc cantant. Però, bueno... i les meves amigues: “¡Está bien que venga gente de fuera!”. “Si mira, si viene por algo será!”. I ja està. Això és bàsicament la Barcelona de marxa. Però lo bo és conèixer a la gent de fora, després quedem... anem a ... Ara volen organitzar un partit de futbol, venen elles, anem nosaltres...

Si ets del rollo

Moltes noies empren el terme aquest d’entendre, de conèixer’s amb algú i dir-li: “Bueno, tu entens?”. I se sap si ets del rollo o què. Si et diuen: “¿El qué, catalán?”, veus que ja no

és del rollo i li dius: "Sí... sí... adéu xata!". Els nois també, "¿esta entiende?". S'utilitza molt aquesta frase. I després cada grup d'amigues tenen el seu argot i els seus motes. N'hi han molts, sobretot en l'ambient de Barcelona. Pots enterar-te que una noia es diu Neus, quan tota la vida l'has conegut per Tete o Quica. I dius: "Hosti!, et dius Maria del no sé què!, què fort! jo no ho sabia (Ja! Ja!), i fa vuit anys que et conec". Hi han molts motes. A mi em diuen Picota a l'ambient, allà a Barcelona. Doncs és que jo abans em deia Casco, perquè portava el cabell tallat així, però no dintre de l'ambient. La Lakmé sempre em diu Picota, per l'anunci aquell... de detergent!, que sortia...: "Las manchas de fruta, de café...", i després deien: "Esa manchita roja que queda de las picotas" i vam estar fen conya tota la nit amb allò i em va quedar el nom. Picota és una cirera sense el rabito. Les venen a l'estiu, són més fosques... Bueno va estar bé, m'agraden les picotes. La Lakmé, potser només sóc jo que li dic. La Jana també li vaig treure jo. La Jana és la reina de la jungla (Ja! ja!). És una noia molt alta, una mica rossa, en plan amazona. Qui més? La Kim Bassinger, perquè és una noia que s'hi assembla molt...

Jo crec que a cada grup s'utilitzen paraules. Per exemple, si jo vaig a Barcelona i li dic a algú: "¿Oye, tu eres Rancan?". No ho entendrà ningú perquè això és una cosa que es porta aquí a Lleida, per una xorrada que va dir un noi un dia i mira... Rancan vé d'una cançó de la Gloria Stefan que hi ha un estribillo que diu: "Rancan, rancan-can..." (Ja! Ja!). Una xorrada! I un noi de l'ambient ens va batejar i ens va dir que érem unes rancans todas. Significa noia de l'ambient. Després hi han diferents categories, aquella noia és un bollo, aquella és un briox!. Però si vas en un altre ambient i preguntes. "Oye, esa chica qué és, briox o donut?". (Ja! Ja!), hi han diferents categories. Llavors és conèixer diferents paraules típiques d'allà. I com a argot... sí, s'hauria de fer una llista perquè així... Nosaltres el que no fem és utilitzar paraules de fora, com per exemple tortillera, perquè a part que sembla un insult... Sí, hi han paraules específiques i potser si algú de fora ens sent doncs ho entendria. Un dia estàvem al carrer: "Esta és una pacorra!", és clar, sents aquestes paraules i ja te'n fas una idea però paraules com briox, rancan, no t'entenen. Ara, jo crec que sí que existeix, o els motes o els apodos, vull dir, és bastant característic. Ara hem conegut una noia que li diem La Sado perquè el primer cop que la vaig veure me la vaig imaginar vestida amb un body, amb un fuet. De fet hi han hagut festes que han aparegut noies vestides així, però anaven en catxondeo suposo que tenen la seva llenceria a casa, no?, i aquell dia ho van treure. Però als Estats Units hi ha una corrent "sado" que manifestava el dret a ser dones sàdiques, i després hi han les dones més dures que se li diu la corrent leather (es vesteixen amb roba de pell), així com els tios, vestits de cuero, gorres..., un aspecte més masculí. Però aquí a Lleida no hi ha res, ja ens n'haguéssim enterat si algú hagués sortit així alguna nit. Home, la Kuki vesteix bastant avançat per l'època, combina amb cuero, però no és sado. Hi vam anar un dia en plan grupo al sex-shop de Barcelona, en plan de conya, però a Londres hi ha un local especialitzat en sex-shop per dones, amb artilugis i normalment són dones lesbianes. Aquí al sex-shop no hi va ningú. Suposo que cadascú tindrà els seus vibradors. És que no... perquè a més és molt car. No crec que facin negoci amb nosaltres.

Jo crec que se'ns assimila bastant en formes virils o masculines. Jo conec noies que es posen dos aros d'arrecada a la dreta, d'estètica més aviat dura. Jo crec que amb els dos aros tens bastant porcentage d'acertar però jo m'he portat alguna sorpresa: "Hosti! té nòvio la tia!, porta dos aros a la orella i té nòvio!". I aquell look, aquella estètica, et fa

despistar. Als Estats Units és senyal d'identificació. Ara ja no tant. De fet jo m'ho vaig posar quan vaig anar a Nova York. Vaig anar amb una amiga que no sabia res, una hetero, bueno però ara jo no sé, perquè ha trencat amb el seu nòvio i porta una relació bastant especial amb una amiga. Si ho haguéssim sapigut! (Ja! ja!). No ha funcionat lo dels dos aros.

Els tios van a saco. Per exemple van en una discoteca i si tens ganes de ser actiu -passiu, vas a lo segur, no tens de perdre tant de temps. Ells van a relacions sexuals i ja està. I això que et deia dels aros, abans es deia que qui portava la cadeneta de plata al turmell o l'anell aquí o de penjolls de plata que tinguin espiral (espiral significa maternitat, és un signe feminista)... i després hi ha un altre símbol que és més extremista, les andrògines (odien als homes), el hacha de doble filo. Suposo que ho agafen com un símbol de castració, no? Doncs un penjoi amb una destal, però si portes una destal, què, a la muntanya? Doncs al cabell hi ha molta gent que en una època determinada de la seva vida es talla el cabell o se'l rapa o el porta curt. El que passa és que cada cop més es perd això. M'agrada, perquè quan vaig a Barcelona veig diferents tipus de tallats, de la típica melena súper llarga a la tia rapada a zero. Jo crec que el cabell és un reflexe de l'estat d'ànim de la persona, al menys per a mí. Quan la gent té ganes de fer-se notar o que la vegin més, doncs es talla el cabell. I quan va en plan més de: "Tranquí, ja tinc parella", doncs la gent es deixa el cabell llarg. És una manera de cridar l'atenció. Ara que, avui en dia no et pots pas fiar, perquè t'emportes cada xasco! Perquè com s'ha posat de moda, tothom va amb el cabell curt. I jo vaig de bòlit! (Ja! Ja!). És veritat, em fot molt, és una cosa que abans funcionava, als divuit quan vaig començar funcionava. Reconeixes de seguida. Les noies que hi havien amb el cabell molt curt, molt curt, eren lesbianes. No sé, crec que es dóna més a l'ambigüetat, no? Si una tia és guapa i li agrada anar vestida de tio a mí m'agrada molt. Ara, s'ha de ser... o sinó acabes sent una pacorra!. Hi ha gent que es maquilla. Jo crec que per la cara no et sabria dir... Home, per les cares més anguloses, per les formes dures, doncs quan veus una persona així, penses potser sí, no? Potser perquè a mí m'agrada més l'ambigüetat, ho trobo més interessant, però després resultarà que no entén.

I els vestits, també hi ha de tot. N'hi han que van molt d'esport, d'altres molt femenines, que es vesteixen i escolleixen molt bé la roba. Perquè vesteixen molt bé i els hi agrada, o vesteixen diferent i llavors pots entrar per aquí. La gent es fixa i es fixa amb altres noies. I la resta de la gent, doncs, si una és jevi o siniestra... Tinc amigues que es vesteixen en plan siniestro, colors foscos. Aquí a Lleida no tant, lo més aproximat en plan grunge, no? Jo no en conec cap. A Barcelona segur que sí, però et trobes de tot, des de la tia més tirada a la tia més pijeta. Home, no te vestiran d'Adolfo Domínguez perquè no tenen quartos, però, no sé jo si pogués vestiria d'Adolfo Domínguez cada dia. Després, també hi han moltes dones lesbianes que porten armilla, corbata no tant. Tejanos, armilla, una samarreta, amb ulleres rodonetes metàl·liques... és la definició per excel·lència. Jo conec moltes noies així. Sabates negres de xarol, sabates angleses. D'anells, la gent no en sol utilitzar, de joies no. Hi ha gent que es maquillarà i altres no, i ja està.

Hi han noies que es fan tatuatges, potser seria un dos o un cinc per cent. Conec noies que porten tatuatge. Aquí a Espanya no es dóna tant, a fora sí. Els Estats Units no sé, ho desconec. Mocadors, perfums... Jo crec que és un subgrup que utilitza diferents perfums, afrodisíacs i cadascuna té un perfum particular, una olor característica i si entres

en un bar i hi és segurament t'arribarà. Ja, ja. Moltes de les noies que conec tenen el seu perfum específic i és horrible! perquè si estàs amb algú i al costat tens a la ex de no sé qui que a més porta el perfum dius: "Oh! Per favor, què fas tu amb aquest perfum?". Moltes dones l'utilitzen per seducció, la sensualitat. A mi m'agrada, tinc una olor característica. Utilitzo perfum i m'agrada que la gent tingui la seva olor. La primera relació que vaig tindre, doncs regalava perfums, enviava cartes perfumades o regalava coses amb el meu perfum i rebia coses perfumades d'altres. Fins i tot, m'havia arribat a tirar colònia de la Júlia al llit o on fos, o un mocador per olorar. A mí les olors em queden bastant, i si més no, les sensacions d'aquell moment i a vegades, per exemple, l'olor de pintura em recorda molt a segon de BUP quan vaig començar a llegir el primer llibre del rollo... Un perfum determinat l'associo molt amb una persona, i m'agrada, porta una carga emocional positiva, i d'altres, doncs em posen molt neguitosa. És veritat, cada parella ha tingut la seva olor...

De música hi ha de tot. Jo crec que utilitzem, si més no, més que la gent de la nostra edat, música clàssica. Peces romàntiques o emotives, que et facin sentir bé amb aquella persona, però tinc amigues que els agrada el Jevi, tinc amigues que els agrada el Sergio Dalma. La música del Mario's és molt característica i ens agradava per això. Bueno, potser l'estil que em queia bé, o molt bé, perquè a més, portàvem molt rollo amb aquella gent. Hi anàvem molt, no? Ens toleraven, podríem haver xocat i en canvi, conviviem de meravella, hi havien molt bones relacions. Inclús vaig conèixer uns nois justament per la música, no? I al menys al nostre estil cadascú pot anar al seu rollo. Hi han dos grups, un que es reuneixen per practicar esport i l'altre, que de vegades són les mateixes, que tiren molt per la corrent artística. Si n'hi ha alguna que fa una exposició, doncs evidentment totes l'aniran a veure i si hi ha un partit de futbol hi aniran quinze o vint noies. Aquests dos poden ser els dos aspectes més poden ser els motius perquè ens reunim de tant en tant.

Ser lesbiana

Avui en dia, per a mi no és cap problema, he acceptat la meva condició, com em pot agradar el peix o la carn. El que passa que el fet de ser lesbiana comporta altres problemes socials: tindre d'amagar-te en un moment determinat, tindre una pseudo-doble vida... Ho he acceptat i sé que no podré fer moltes coses i em fot perquè tinc de lluitar per tenir els mateixos drets que l'altra gent. L'únic que sé és que sóc molt feliç així i que sóc encara més feliç a l'haver descobert que sóc feliç així. Podria haver estat amargant-me tota la vida per això. M'agrada! Sóc lesbiana! Ara que, de vegades haguessis preferit ser normal per les coses que comporta, però bueno, com sempre he estat molt reaccionària, sempre he portat la contrària de lo que la gent vol de mi...

Quan em vaig enamorar perdudament de la Júlia, doncs hi vaig tenir la primera relació sexual... queia pel seu propi pes! Totes les meves sospites eren certes i vaig començar a associar lesbiana, Pepa, lesbiana, Pepa. I vaig tardar uns anys en acceptar-ho i ja està. Quan veus que als quinze anys t'agrada molt una cosa i l'altra no, comences a pensar... I bueno creixes, canvies de mentalitat, fa mal per aquí, fa mal per allà, trobes persones més

tolerants, altres punts de vista diferents, no sé, vas madurant. Hi ha gent a la meua edat que estan pitjor o millor. Depèn de l'edat que ho descobreixes. Si ets més gran t'hauria de ser més fàcil. Per exemple, ara ha aparegut una noia, una companya dels Salesians, de la mateixa edat que jo, demanant ajuda... I és curiós perquè ella té vint-i-dos anys i està com jo als quinze. Però també n'hi han que ho descobreixen als trenta o trenta-cinc. No sé que és millor o pitjor.

Jo crec que hi han moltes lesbianes que no volen ser-ho o no ho seran mai. Per mi, una dona lesbiana és aquella que potencialment pot tenir una relació amb una altra dona. Llavors, jo que sé, potencialment hi ha més gent que ho és. Solsament pel fet de tenir el dret d'escollir seria just que la societat s'enterés, s'obris més, jo no he de ser això, sinó que puc escollir i puc ser això altre. Doncs la decisió és de cadascú. Jo conec una noia a classe que veig que és lesbiana, encara que tingui nòvio, és lesbiana i a més, se li'n van els ulls. Allavors em fa llàstima, perquè penses que aquesta noia està ocultant-se algo a la vida. Pot ser que sigui molt feliç, eh? amb aquell noi, però se li podria donar l'oportunitat de provar-ho. Però no d'anar-se'n al llit amb una altra noia, això seria una relació homosexual, sinó, sé que aquesta noia està enamoradíssima d'una altra noia i ser sincera amb el seu xicot i amb ella mateixa. A mi m'agradaria que la gent pogués escollir.

Jo crec que hi han homosexuals que agafen la condició bisexual perquè és el més pràctic, cara enfora, però també crec que hi ha molta gent, casi tothom, ens agradaria ser bisexuals. Però no m'agrada ser ni més ni menys però respecto a tothom igual, però més la condició heterosexual i homosexual. Ara, coneixo gent bisexual i perfecte, però no me n'aniria al llit amb ells (Ja! ja!). S'hi neix?. No. No està en los genes. Per mi és un... té la mateixa importància que ser potencialment un artista o no. O que t'agradi el peix o la carn. Sí, és una opció que pren a la teua vida, perquè t'agrada. El que passa que em fot que hi ha gent que no la pren, perquè la societat no la tolera. S'hi neix i potser fa falta que el món t'ho descobreixi. Jo crec que hi ha gent homosexual perquè els ha fet la societat (perquè tant li era ser homosexual com heterosexual), i hi ha una altra gent que sí, que ha nascut així. Però per a mi l'homosexualitat és que un neix predisposat a sentir allò... i ja està. I un tio que es faci gai perquè no troba nòvia doncs per a mi no és homosexual. Per mi hauria de ser una opció lliure.

Jo he rebut algun comentari despectiu, sense que em coneguessin ni sense dir res: "Las Chochos estas!" o "On heu aparcat els camions?". "Tu de què vas?". I llavors penses: "Bueno, és que tots els tios són misògins o quins problemes tenen amb les dones?". Realment, els tios en general tenen mal gust (Ja! Ja!). Jo em reconec andrògina, com a homòleg de misògin, no? però no els hi tinc mania de per sí. Potser, pel paper de l'home a la societat, no estic d'acord des de la violència física fins al polític. Jo crec que la dona no ha evolucionat per culpa de l'home... tot i que moltes vegades, s'ha dit de la igualtat, que tenim els mateixos drets, doncs mira... al Tercer Món, per exemple, dos tercers parts dels treballs forts els fan les dones i el 20% dels salaris amb lo qual dius... I això també passa a Espanya: arriben a haver-hi entre un 40% menys de sou entre els homes i les dones per fer la mateixa feina. De les violacions a les guerres! Jo crec que no hi ha hagut cap dona que hagi violat a un home, utilitzant la força física, no sé... Jo no estic d'acord amb la funció de l'home, no sé. Els hi tinc bastant d'odi per aquests fets, per les violacions, perquè no ens donen el poder que diuen. Potser és casualitat, però sempre em passen coses amb els homes. I llavors penso que bueno, potser se'ls hi ha

disparat la testosterona. Home, reconec que hi han ties molt capulles que poden arribar a ser cruels o sàdiques, però, potser és per això que sóc lesbiana, perquè m'entenc més amb les dones. No sé, i m'agraden els cossos d'home, però suposo que és l'actitud. Tota la feina bruta la fa la dona i ells es dediquen a jugar amb el juguet del seu moment, si juguen amb empreses, amb diners, amb drogues... En canvi, que facin un fill! O portar la casa o els crios, potser no és un joc, no? El paper de la dona està clar que està infravalorat... Ells es pensen que manen el món, però està en mans de la dona.

Jo crec que són les actituds, no? No perquè diguis: "Ostres! Quina gent més jevi, mira que camioneres!". No, són un grup de noies que vesteixen especial, diferent, hi han jocs de mirades entre elles ja et dic hi ha gent de fora que no s'entera de res, de res, de res. I a lo millor estan convivint amb amistats del rollo, i no s'enteren ni s'enteraran mai! Potser és que no ho volen veure. Per la gent de dintre és més fàcil. De seguida ho veig si una persona té potencial tan física, com interiorment no? I bueno sempre quedem per anar de marxa. Doncs jo he quedat amb tal i anem juntes, les meves amistats casi totes són lesbianes. Suposo que em refiava que ho hagués intuït i que s'hagués començat a plantejar algo perquè no li vingués tant de sobte. I bé, en aquell moment jo li vaig comentar, em va respondre bé i al cap d'un temps... Recordo una nit en la que li vaig deixar una nota a la Xell, havia begut més del compte, i al no poder-li dir perquè hi havia una persona al mig (va invitar a sopar un altre noi), doncs li vaig deixar una nota i me'n vaig anar. I li vaig deixar la nota explicant lo que sentia en aquell moment i ja està. Perquè llavors va haver-hi moltes estones de xerrar i contacte físic, però d'abraçades. No sé, i ens vam enrollar, però un rollo bé perquè cap de les dos teníem parella. I des del principi ja vam deixar ben clar una relació d'amistat i d'amants. Cadascú que sentís el que vulgués, però que no anés més enllà. Potser, perquè jo en aquells moments jo no em sentia amb ganes de res i l'altra persona tampoc ho tenia gens clar. I al cap d'un temps, jo també ho vaig veure molt clar, i ella m'ho va confirmar, que ella estimava molt l'home amb el que havia deixat la relació i va tornar a veure's amb ell. Nosaltres ens vam continuar veient, a l'estiu, per les vacances i vam estar tot l'estiu juntes. I bueno ara continuem la relació com a l'inici vam plantejar. Jo em vaig creuar una mica de cables, a l'aparèixer un altre cop el noi. No em feia gràcia, jo sóc així i prefereixo i prefereixo desconnectar.

I la gent jove crec que hi han altres vies, per exemple formar part d'un equip... Jo crec que els esports són un mitjà que es dóna molt això. En els equips d'esports hi ha molta hormona suelta i es pot donar que hi haguin parelles, o dones, que es donguin compte que són lesbianes i llavors es busquin la vida a altres llocs. Però com a subcultura és una cosa bastant tancada. Jo conec gent de l'ambient i d'altres que no, que no ho són ni s'hi faran mai, perquè cara a la gent de fora no és el mateix. Si la gent saben que viuen juntes... Però a més, fa gràcia, perquè les mamás: "Ai! I com està l'altra noia!". No te fastídia! Les mamás estimen molt sempre a les seves companyes... No sempre ho saben. Jo pensava que ho volien ignorar, però veus situacions... No ho sé. Suposo que son pors. Discriminats... Molta gent ho vol amagar. Ho trobo molt bé. És molt respectable. I després, hi han les típiques que van més a saco, fins i tot en vestir-se... El comportament és més masculí i ho estan proclamant a gritos.

Sortir de l'armari

Això de sortir de l'armari... comentant amb gent del mateix ambient, no ho han utilitzat mai, ni saben de què va. Però, potser és més aviat a l'espai masculí que s'utilitza molt. I als Estats Units hi ha el "come in & out" que seria una traducció. Fer visible la teva tendència, o si més no, sortir una mica a normalitzar la teva situació. No cal que ho cridis als quatre vents, però si els teus amics veuen que vas amb un noi doncs que sàpiguen que ets gai i no passa res, no? I als Estats Units hi ha una ola molt bèstia, tenen les seves revistes, organitzacions, la gent... A mi em va sobtar molt que les revistes estiguéssin tant ben fetes. A més, anuncis de marques. No sé, aquí a Espanya no passarà mai. La cultura llatina no és respectuosa amb això. La gent creu que té el dret de ficar-se a casa dels demés, de jutjar.

Jo crec que fins fa dos anys no m'he obert per a dir això. A part de la Júlia i del Xordi, [el primer amic que ho va saber va ser]. Deuria tenir divuit anys. El Xordi era una persona que era amic meu, jo hi confiava, però en aquell moment no sabia com reaccionaria, si ho podria entendre o no. I va reaccionar bé. La qüestió és que durant molt de temps, quan ell no sabia res... 'Ai, doncs m'agrada tal, i tal, i m'enrrollat amb tal'. I llavors m'explicava: "A mi m'agrada que em facin això...". I jo pensava: "I a mi també... I com li dic jo?". I va passar una època, al principi, que ell parlava molt de la seva vida íntima, perquè em tenia molta confiança i jo no li explicava res, i em deia: "No m'expliques mai res!". Fins que al final vaig pensar: "Que passi el que vulgui!". I li vaig dir, no?: "Passa que tal, tal i tal...". I llavors ell em va dir: "Tia, ja esta bé!, perquè no m'ho has dit abans? Que no em tens confiança, que ets una imbècil". I jo pensant: "Tio, no et fotis tant amb mi, no?". "Potser sí, potser no... jo tenia por de dir-t'ho i el que penséssis". És una persona que m'ha respost molt bé. I a partir de llavors vaig pensar: "Potser sí que hi hauria de fer una xerrada". I a la gent que a mi m'interessava els hi explicava i als que no, doncs no. Pues vaig perdre un amic, algú que pensava que era un amic, però bueno, si va reaccionar així suposo que no era tan bon amic. Molta gent se n'ha anat enterant i llavors veus els canvis d'actitud. Una nena pija que no vol saber res de tu, justament perquè té problemes amb si mateixa o amb algun amic... A les més íntimes, les de sempre, la Muntsa i la Natàlia, les veïnes, no els hi he dit mai directament. Suposo que ho saben, perquè han vist l'evolució. A més a més, tampoc em ve de gust explicar-ho, perquè la Muntsa sempre m'ha fet uns comentaris molt cínic, molt bèsties i molt... despòtics en relació amb això... Per tant, no penso donar-li el gustazo. I amb la Natalia, doncs tampoc no m'ho ha preguntat mai directament, però m'ha fet algun comentari més benèvol i comprensiu.

Cap a l'octubre vaig tenir una xerrada amb ma mare, que què passava amb mi, si no m'agradava cap noi, i li vaig dir que no, que no m'havia enamorat mai de cap noi. "I allavors què?, que t'agraden les dones?". "Doncs sí". Era la primera vegada que m'ho preguntava i en aquell moment no tenia ganes de mentir, de mentides piadoses i li vaig explicar tot. I bueno, el trauma del siglo! Ma mare es va creuar molt, molt, de cables, com la majoria en aquests moments. Ella va acudir a un sacerdot i a un psicòleg per consultar i per informar-se. Suposo que si no ho has viscut no ho pots entendre. Jo tant sols li vaig demanar respecte, sóc així, m'encantaria que ella ho entengués, però són

coses que si no les has viscut no ho entens. Sé que ella m'estima molt, es menja el tarro molt, pensa que un dia arribarà el príncep blau. Però bueno, ella ja es pot amagar tot el que vulgui, es pot allargar molt, fins que es mori. Jo ja li he dit que per mi no és cap problema i si existís un problema seria per la seva part. Jo ja vaig intentar ajudar-la, vaig anar a parlar amb ella amb el psicòleg, amb el sacerdot. Molt majos (Ja! Ja!). No és que me donguéssin la raó, però que bueno, que lo meu no és un capritxo, que ara no em vull punxar-me i em faig lesbiana. No, no, molt bé. Endavant, perfecte. Que no veien que tingués cap problema i si en algún moment tenia algun problema que anés a comentar, que els traumes ja els havia passat.

A mi m'encantaria que a l'entorn més proper ho sapiguessin tot, ho acceptessin. A la meva àvia no li he dit directament, no ho ha preguntat tampoc. S'estima molt a la meva gent. Si algun dia hi he anat amb alguna amiga, encara que no sigui parella, ella s'enrecorda i em pregunta. No sé, s'estima a les persones que m'estimo. No pregunta res més. La Maria, la segona [germana també] ho sap. Jo no crec que ho hagi entés del tot. Ella em respecta. Sempre em fa conya i li explico els meus rollos, els meus lios. Ella no ho traga, però ho respecta. S'interessa per mi, xerrant quasi cada setmana, si vaig amb algú, què penso fer, a on vaig anar de marxa, quan és el proper concert de les Kokonuts. No sé, està bé. El meu germà no sé el què deu pensar. Ell viu a Reus i hi anem juntes [amb la Mireia] i ens quedem a dormir allà. I la meva cunyada és una noia amb vista i sempre que fem la xerrada o em truca: "I la Mireia, com està?". "Ah! bé", (Ja! Ja!). Està bé i s'agraeix. I la Sílvia va fer un intent. Vam estar una nit a casa seva xerrant i parlàvem i vam treure el tema dels homosexuals: "Sí, perquè ja no és com abans, perquè a les homosexuals se'ls ha de respectar". M'ho va posar amb bandeja, però jo pensava: "Sí, ja pots anar dient!". Jo crec que ho sap, i mon germà també. A mon germà jo penso que li fa molta ràbia. Ho deuen haver parlat entre ells i algun comentari: "Masses vicis tens tu!. Masses vicis?". Em vaig quedar...! Mon pare ell viu al seu món, els seus camps, la seva feina, jo crec que m'estima molt, molt, i solsament per això... No ho entendria. No és una persona valenta, si algú té una enfermetat no li diguem, mai no es vol enterar mai de res. Perfecte! Fins i tot m'encantaria que als meus nebots ho sapiguessin. Jo crec que els meus nebots ho capten que sóc diferent i fins i tot tenen confusions. Hi ha un petit que m'insulta i em diu: "Lleig!", en comptes de lletja. Em vaig quedar, no? Li vaig dir: "Com és que em dius lleig? No veus que jo a la platja porto bikini o banyador?". I em va dir: "Doncs lletja!". Va captar de seguida la diferència. I no és perquè m'hagi vist amb altres noies, sinó pel ritme de vida, no sé.

Suposo que [a la meva família] els hi diré en breu. Aquest estiu, quan estem junts i els hi diré això, que ho expliquin als meus nebots. Sí, m'encantaria, el que passa és que no em veig amb el dret. Suposo que a ells ja els hi explicaran i em preguntaran, i jo els hi acabaré d'explicar. Jo crec que del tot no ho he assumit, ni ho assumiré mai! Sortir en una revista o fer-me una foto per ser lesbiana... home, si tingués molts calers i estigués molt bona i fos la K.D. Lang, potser sí, no ho sé. No sé si sortiré mai de l'armari, no sé si li diré a mon pare. El que si sé ara és que sé lo que sóc i si tinc un amic nou, o una persona que m'estima molt, doncs ho ha d'acceptar, o si més no, respectar.

BIBLIOGRAFIA

- ALIAGA, J.V.; CORTÉS, J. M. 1997. *Identidad y diferencia. Sobre la cultura gay en España*, Barcelona, Egales.
- BEACH, FRANK A. i FORD. 1972. *Conducta sexual*, Fontarella, Barcelona.
- BECKER, Howard. 1971. *Los extraños: Sociología de la desviación*, Tiempo Contemporáneo, Buenos Aires.
- BELL, ANDRÉ i POLLAK. 1979. *Homosexualidades*, Debate, Madrid.
- BENJAMIN, Walter. 1993. *Metafísica de la juventud*, Barcelona, Paidós-UAB.
- BONAL, Raimon et alii. 1986. *Aproximació sociològica a l'homosexualitat*, Institut Lambda, Barcelona.
- BUTTLER, Judith. 1990. *Tender Trouble: Feminism and true subversion of identity*, New York, Roudledge.
- BUXÓ, Maria Jesús. 1978. *Antropología de la mujer: Cognición, Lengua e Ideología Cultural*, Barcelona, Promoción Cultural.
- CAMPBELL, Anne. 1984. *The Girls in the Gang. A Report from New York City*, New York, Basil Blackward.
- CAPRIO, Frank. 1954. *Female Homosexuality*, New York, Cita del Press.
- CARDÍN, Alberto. 1984. *Guerreros, chamanes y travestís. Indicios de homosexualidad entre los exóticos*, Barcelona, Tusquets.
- CARDÍN, Alberto. 1990. "Literatura de viajes y homosexualidad", in *Lo propio y lo ajeno*, Barcelona, Icària: 157-168.
- COMAS D'ARGEMIR, Dolors et al. 1990. *Vides de dones*, Barcelona, Alta Fulla.
- CRITCHER, Chris. 1983. "Structures, Cultures and Biographies", in Hall & Jefferson (eds.): 167-174.
- CRONIN, Denise M. 1974. "Coming Out Among Lesbians", in E.Goode; R.Troiden (eds.), *Sexual Deviance and Sexual Deviants*, New York, Morrow: 268-277.
- DEL VALLE, Teresa. 1985. *Mujer vasca. Imagen y realidad*, Barcelona, Anthropos.
- DEL VALLE, Teresa. 1995. *Andamios para una nueva ciudad*, Madrid, Cátedra.
- ECHEVARRIA, I. 1998. "Otra vez nada", *El País*, 21-2.
- ENGUIX, Begonia. 1996. *Poder y deseo. La homosexualidad masculina en Valencia*, València, Edicions Alfons el Magnànim.
- ERIKSON, Erik H. 1972. *Sociedad y Adolescencia*, México, Siglo XXI.
- ERIKSON, Erik H. 1980. *Identidad, Juventud y Crisis*, Madrid, Taurus.
- FEIXA, Carles. 1993. *La joventut com a metàfora. Sobre les cultures juvenils*, Barcelona, Generalitat de Catalunya.
- FEIXA, Carles. 1996. "Antropología de las Edades", in Prat & Martínez (eds.), *Ensayos de antropología cultural*, Barcelona, Ariel: 319-334.
- FEIXA, Carles. 1996. "Joventut, sexualitat i ciutat: una història polifònica (1940-1990)", in Roigé (ed.), *Sexualitat, Història i Antropologia*, Lleida, Edicions de la Universitat de Lleida: 109-144..
- FERRAROTTI, Franco. 1981. *Storia e storie di vita*, Laterza, Bari.
- FIOCCHETO, Rosanna. 1993. *La amante celeste. La destrucción científica de la lesbiana*, Madrid, horas y HORAS.
- FLUVIÀ, Armand. 1979. *Síntesis para un estudio de la cuestión homosexual*, Jano, 371, pp. 63-64.

- FREUD, Sigmund. 1920. "The Psychogenesis of a case of homosexuality in a woman", *Collected Papers*, Londres, vol IV.
- FREUD, Sigmund. 1973. *Tres ensayos sobre teoría sexual*, Madrid, Alianza.
- GAFO, Javier (ed.). 1997. *La homosexualidad: un debate abierto*, Bilbao, Desclee De Brouwer.
- GAGNON, J.; SIMON, W. 1967. *Sexual Deviance*, New York, Harper & Row.
- GAGNON, J.; SIMON, W. 1967b. "Femininity in the Lesbian Community", *Social Problems*, 15: 212-21.
- GARBER, Jennie; McROBBIE, Angela. 1983. "Girls and Subcultures", in Hall & Jefferson (eds.): 209-221.
- GELDER, Ken; THORNTON, Sara (eds.). 1997. *The Subcultures Reader*, London, Routledge.
- GUASCH, Oriol. 1987. *De la peineta al cuero. Los homosexuales en la Catalunya de la transición*, Tesis de Licenciatura, Universitat de Barcelona, Tarragona.
- GUASH, Oscar. 1991. *La sociedad rosa*, Barcelona, Anagrama.
- HALL, Stuart; JEFFERSON, Tony (eds.). 1983 (1975). *Resistance Through Rituals. Youth Subcultures in post-war Britain*, Hutchinson, London.
- HARRIS, Olivia; YOUNG, Kate (eds.). 1979. *Antropología y feminismo*, Barcelona, Anagrama.
- JEFFREYS, Sheila. 1995. *La herejía lesbiana. Una perspectiva feminista de la revolución sexual lesbiana*. Madrid, Ediciones Cátedra SA, Universitat de València, Instituto de la mujer.
- WEEKS, Jeffrey. 1993. *El malestar de la sexualidad*, Madrid, Talasa.
- JULIANO, Dolores. 1985. "Una subcultura negada: l'àmbit domèstic", in Llopart; Prat; Prats (eds.), *La cultura popular a debat*, Barcelona, Alta Fulla: 39-48.
- LEVI, Giovanni; SCHMITT, Jean-Claude (eds.). 1996. *Historia de los jóvenes*, Madrid, Taurus, 2 vols. (*Histoire des Jeunes en Occident*, Paris, Seuil, 1995).
- LÉVI-STRAUSS, Claude. 1977. *L'identité*, Paris, PUF.
- LUTTE, Gérard (ed.). 1979. *La condizione giovanile*, Roma, Centro di Cultura Proletaria.
- LUTTE, Gérard. 1984. *Sopprimere l'adolescenza. I giovani nella società post-industriale*, Torino, Gruppo Abele.
- LUTTE, Gérard. 1992. *Liberar la adolescencia*, Barcelona, Herder.
- MARTIN, M.Kay; VOORIES, Barbara. 1981. *La mujer: un enfoque antropológico*, Barcelona, Anagrama.
- MARTOS, Juan Francisco. 1996. *Desde Lesbos con amor: Homosexualidad femenina en la antigüedad*. Ediciones clásicas SA, Madrid.
- McROBBIE, Angela (ed.). 1991. *Feminism and Youth Culture*, London, McMillan.
- McROBBIE, Angela. 1993. *Postmodernism and Popular Culture*, Routledge, London.
- McROBBIE, Angela; NAVA, Mica (eds.). 1984. *Gender and Generation*, London, Macmillan.
- MEAD, Margared. 1972. "The Adolescent Girl", in *Blackberry Winter*, Ney York, Morrow: 137-154.
- MEAD, Margared. 1985. *Adolescencia, sexo y cultura en Samoa*, Barcelona, Planeta (*Coming of Age in Samoa*, 1928).
- MILLET, Kate. 1995. *Política sexual*, Madrid, Colección feminismos, Ed. Cátedra SA, Universitat de València, Instituto de la Mujer.
- MIRABET i MULLOL, Antoni. 1984. *Homosexualitat avui*, Edhasa/Institut Lambda, Barcelona.
- NASH, Mary (ed.). 1984. *Presencia y protagonismo. Aspectos de la historia de la mujer*, Barcelona, Serbal.
- NASH, Mary (ed.). 1988. *Més enllà del silenci. Les dones en la història de Catalunya*, Generalitat de Catalunya, Barcelona.
- NAVA, Mica. 1992. *Changing Cultures: Feminism, Youth, Consumerism*, London, Sage.
- NIETO, José A. 1993. *Poder y deseo. Crítica antropológica de la cultura*, Madrid, Siglo XXI.
- NIETO, José A. 1996. "Antropología de la sexualidad", in J.Prat; A.Martínez (eds.), *Ensayos de Antropología Cultural*, Barcelona, Ariel: 357-68.

- ORAISON, M. 1976. *El problema homosexual*, Madrid, Taurus.
- PARSONS, Talcott. 1972 (1942). "Age and Sex in the Social Structure of the United States", in Manning & Truzzi (eds.): 136-147
- RACHEL T. HARE-MUSTIN i JEANNE MARECEK. 1994. *Marcar la diferencia*, Barcelona, Herder.
- REICH, Wilhelm. 1978. *Problemas sexuales de los jóvenes*, Barcelona, Síntesis.
- RIVERA, María-Milagros. 1997. *Nombrar el mundo en femenino*, Barcelona, Icaria.
- ROMAN, Leslie G. 1988. "Intimacy, Labor and Class: Ideologies of Feminine Sexuality in the Punk Slam Dance", in Roman & Christian-Smith (eds.), *Becoming Feminine*, London, Falmer.
- ROMM, M.E. 1967. "Sexualidad y homosexualidad en las mujeres", in S.Rado et al. *Homosexualidad en el hombre y la mujer*, Buenos Aires, Hormé-Paidós.
- ROSALDO, Michelle Z. 1979. "Mujer, cultura y sociedad: una visión teórica", in Harris & Young (eds.): 153-180.
- ROSEN, David H. 1974. *Lesbianism: A Study on Female Homosexuality*, Springfield, Charles Thomas.
- SAN ROMÁN, Teresa. 1991. "La marginación como dominio conceptual", in J.Prat et al. (eds.), *Antropología de los pueblos de España*, Madrid, Taurus: 151-158.
- SANTFELIÚ, Luz. 1996. *Juego de damas. Aproximación histórica al homoerotismo femenino*, Universidad de Málaga, Estudios sobre la mujer.
- SCHNAPP, Alain. 1996. "La imagen de los jóvenes en la ciudad griega", in Levi & Schmitt (eds.), vol. I: 25-72.
- STOLKE, Verena. 1996. "Antropología del género", in J.Prat; A.Martínez (eds.), *Ensayos de Antropología Cultural*, Barcelona, Ariel: 335-43.
- TARZOWSKA, Elzbieta. 1991. "Generación y sexo en Polonia", *Historia y Fuente Oral*, 5: 47-70.
- VV.AA. 1986. *Côté femmes. Approches ethnologiques*, Paris, L'Harmattan.
- VV.AA. 1997. "Le temps des jeunes filles", *Clio. Histoire, Femmes et Sociétés*, 4, Toulouse.
- WITTIG, Monique. 1975. *The Lesbian Body*, New York, Morrow.
- WOLF, Deborah G. 1979. *The Lesbian Community*, Berkeley, University of California Press.
- WULFF, Helena. 1988. *Twenty girls. Growing-up, Ethnicity and Excitement in a South London Microculture*, Stockholm, Stockholm Studies in Social Anthropology.
- ZÁRRAGA, José Luis. 1986. *La inserción social de los jóvenes*, Barcelona, Informe Juventud en España, Centre Joventut i Societat.

FILMOGRAFIA

Films de temàtica lèsbica

La Garçonne. Jean de Limur (anys 20).

Jeunes filles en uniforme. Geza Radvanyi (anys 30).

Un autre chemin. Karoly Makk. (anys 50)

La compagnie des étrangères. Cynthia Scott. (anys 60)

Go Fish. Rose Troche (1993).

When Nigth is Falling (Cuando cae la noche). Patricia Rozema (1995).

Serving in Silence: The Margarethe Cammermeyer Story (Servint en silenci). Jeffrey A. Bleckner, Barbara Streisand (1995).

El silencio de las lesbianas. Documental C+ (1995).

Gazon Maudit (Felpudo maldito). Josiane Balasko (1997).

Fire (Fuego) (1997).

Las locas aventuras de dos mujeres enamoradas (1997).

Costa Brava. Marta Balletbó-Coll.

The Celluloid Closet.

Altres films que aborden el tema

Antonia's Line.

Bagdad Café. Percy Adlon.

Bilitis.

El ansia.

El color púrpura.

El dominio de los sentidos.

El lado oscuro.

El pájaro de la felicidad. Pilar Miró.

Extramuros.

He oído cantar a las sirenas. Patricia Rozema.

Kika. Pedro Almodovar.

La elección de Hanna B.

La zorra.

Lazos ardientes.

Lazos ardientes.

Media hora más contigo.

Mis dos amores.

Salmonberries. Percy Adlon.

Semillas de rencor.

Showgirls.

Sirenas.

Sister my sister.

Sólo ellas, los chicos a un lado.

Tomates verdes fritos.

Tres de corazones.